

PRAWA SZKÓŁ AKADEMICKICH

USTRÓJ, PROFESOROWIE, STUDENCI

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA, OKÓLNIKI, ORZECZNICTWO

ZEBRALI I OPRACOWALI

ALINA TRUSIEWICZÓWA

i Dr. MARJAN GAJEWSKI

URZĘDNICY BIBLIOTEKI SEJMU I SENATU R. P.

WARSZAWA — 1935

NAKLADEM KSIĘGARNI — F. HOESICKA

WYDAWACTWO PRAWNE

PRAWA SZKÓŁ
AKADEMICKICH
PRAWA SZKÓŁ AKADEMICKICH

WYDAWCA
WYDZIAŁ PRAWNY
UNIWERSYTETU
W WARSZAWIE

PRAWA AUTORSKIE
I PRAWA SPOŁECZNE

WYDZIAŁ PRAW I ADMINISTRACJI
UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Zastrzega się wszelkie prawa autorskie, w szczególności co do wstępu oraz wyboru i układu treści.

WYDZIAŁ PRAW I ADMINISTRACJI
UNIWERSYTET WARSZAWSKI

WSTĘP.

Przedwojenny „Zbiór najważniejszych przepisów uniwersyteckich“ prof. dr. K. Wł. Kumanieckiego (Kraków 1913) dotyczył szkół tylko zaboru austriackiego; czas i ustawodawstwo odrodzonego Państwa Polskiego zachowały, ale już tylko do końca roku 1933, ważność wyłącznie jednego z zawartych w nim przepisów, mianowicie program egzaminu, tekst przyrzeczenia i tekst dyplomu doktorskiego.

Wydane w Warszawie w 1925 r. z polecenia dziekana wydziału lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego „Ustawy i niektóre rozporządzenia, dotyczące szkół akademickich“, mają na względzie przede wszystkim „wydział lekarski, oddział farmaceutyczny i studjum weterynaryjne“. Nie są one w całości przestarzałe, niewiele jednak z nich zostało, zwłaszcza wśród tych, które nie dotyczą egzaminów.

Wydany w Wilnie w 1926 r. przez prof. dr. T. Czeżowskiego „Zbiór ustaw i rozporządzeń o studjach uniwersyteckich“ w części, nie dotyczącej egzaminów, jest oczywiście przedawniony, w części zaś obejmującej przepisy egzaminacyjne ogranicza się do uniwersytetów, wśród nich zaś do wileńskiego.

Zamiarem naszym było zebranie wszystkich przepisów, dotyczących wszystkich szkół akademickich w Polsce; przepisów zarówno ustawowych, jak i ministerjalnych, zarówno wszelkiego rodzaju ustrojowych jak i egzaminacyjnych. Dało nam to niestety tom dwa razy większy od niniejszego, który z przeszkód wydawniczych wydrukowanym być nie mógł. Pominęliśmy więc przepisy, dotyczące egzaminów, z tego przede wszystkim powodu, że nie uległy one w ostatnich latach poważniejszym zmianom i w dodatku w znacznej części zawarte są w dwu wyżej wymienionych zbiorach — drukujemy zaś wszystkie pozaegzaminacyjne, które właśnie w ciągu bieżącego roku poddano zasadniczej rewizji, nieukończony zresztą na początku 1933/34 r. akad., obejmującej jednak już wszystkie najważniejsze.

Uważamy, że taki zbiór, jaki właśnie wydajemy, będzie najpotrzebniejszy w chwili, gdy nowe przepisy są jeszcze z konieczności niezbyt znane i gdy dotyczą zarówno ustroju, jak profesorów

i studentów, czyli całości (oprócz studjów) życia akademickiego. Sądzymy, że ułatwi on orientację wśród tego, co świeżo zaczęło obowiązywać, tego, co jeszcze obowiązuje i tego, co już straciło moc obowiązującą. A ma być przecież wydanych jeszcze sporo zarządzeń ministerjalnych oraz wewnętrznych w obrębie poszczególnych szkół ze statutami na czele.

Komentarzami i wskazówkami praktycznymi do praw szkół akademickich są liczne reskrypty Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, dotyczące czasem poszczególnych szkół, czasem wszystkich, oraz uchwały senatów. Za swój obowiązek uważaliśmy więc dokonanie jedynie przejrzystego układu przepisów, powiązanie ich odsyłaczami, uniemożliwiającymi przeczenie czegoś ważniejszego oraz sporządzenie jak najdokładniejszego skorowidza, ułatwiającego orientację.

Najtrudniejszą pracą był wybór zpośród wielkiej ilości nowel i rozporządzeń, wydanych w ciągu 16 lat, jedynie tego, co do dnia dzisiejszego obowiązuje i staranie o to, by nie przeoczyć czegoś istotnego.

Teksty podajemy już scalone, ściśle w brzmieniu ustalonym późniejszymi zmianami, nie zaznaczając tego przy każdym zdaniu lub wyrazie, lecz wymieniając w nagłówku danego przepisu

wszystkie późniejsze zarządzenia, według których powinny były być i zostały dokonane odpowiednie poprawki.

W dodatkach podajemy przepisy, dotyczące tylko poszczególnych szkół, a zwłaszcza te, które nadają prawa szkołom prywatnym oraz przywileje, jakie zdobywa urzędnik państwowy z ukończonemi studjami wyższemi w czasie służby i na emeryturze.

REDAKTORZY ZBIORU.

1952

I. USTRÓJ

USTRÓJ.

Rozdział ten, po przypomnieniu artykułów Konstytucji R. P. dotyczących szkolnictwa wyższego, z których jeden trzeba było skomentować wyrokiem Najwyższego Trybunału Administracyjnego, podaje odpowiednie wyjątki z obowiązującej jeszcze ustawy o tymczasowym ustroju władz szkolnych z 1920 r., nowej ustawy o ustroju szkolnictwa z 1932 r. i przede wszystkim główną ustawę o szkołach akademickich z 1933 r.

Projekt tej ustawy, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 19. XII. 1932 r., złożony w Sejmie wraz z pismem Ministra W. R. i O. P. z dnia 20. I. 1933 r., został uchwalony przez Sejm dnia 21. II. 1933 r., a przez Senat 4. III. 1933 r.

Bibliografię obfitej i gorącej polemiki, dotyczącej tego projektu i pracowania go w parlamencie, umieszczamy na końcu zbioru, tutaj przedrukujemy jedynie oficjalne uzasadnienie Min. W. R. i O. P., dołączone do projektu przy składaniu go Sejmowi.

Dla dopełnienia przepisów ustrojowych dołączamy rozporządzenie o Państwowej Radzie Oświecenia Publicznego wraz z regulaminem, gdyż pierwszą jej pracą były rozważania nad projektem ustawy właśnie o szkołach academic-

kich oraz te wyjątki ze statutu organizacyjnego Ministerstwa W. R. i O. P., które mówią o jego organach bezpośrednio stykających się ze szkolnictwem wyższym.

Zamykamy rozdział rozporządzeniem o wyborze rektora i prorektora.

KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 17 marca 1921 r.

z uwzględnieniem zmian, ustalonych ustawą
z dnia 2 sierpnia 1926 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 44/21, poz. 267; Nr. 78/26, poz. 443).

Art. 117. Badania naukowe i ogłaszanie ich wyników są wolne¹⁾). Każdy obywatel ma prawo nauczać, założyć szkołę lub zakład wychowawczy i kierować niemi, skoro uczyni zadość warunkom w ustawie przepisany w zakresie kwalifikacyj, nauczycieli, bezpieczeństwa powierzonych mu dzieci i lojalnego stosunku do Państwa. Wszystkie szkoły i zakłady wychowawcze, zarówno publiczne jak i prywatne, podlegają nadzorowi władz państwowych w zakresie przez ustawy określonym.

Art. 119. Nauka w szkołach państwowych i sa-

---

¹⁾ patrz str. 17 i 57.

morządowych jest bezpłatna ³⁾). Państwo zapewni uczniom wyjątkowo zdolnym i niezamożnym stypendja na utrzymanie w zakładach średnich i wyższych ¹⁾).

U s t a w a

z dnia 4 czerwca 1920 r.

o tymczasowym ustroju władz szkolnych.

(Dz. U. R. P. Nr. 50/20, poz. 504).

Art. 1. Kierownictwo naczelne i nadzór zwierzchni nad wychowaniem publicznem w Rzeczypospolitej Polskiej sprawuje Minister W. R. i O. P.

Szkolnictwem wyższem zarządza Minister W. R. i O. P. bezpośrednio ²⁾).

---

¹⁾ patrz str. 224.

²⁾ patrz str. 20.

³⁾ Art. 119 Ustawy Konstytucyjnej w związku z art. 126 tejże ustawy nie pozbawił mocy obowiązującej art. 92 ustawy z dn. 13 lipca 1922, poz. 494 dz. ust. o szkołach akademickich. (Wyrok NTA z 7 października 1924, l. rej. 406/23).

Z motywów: Zadanie zwrotu opłat szkolnych, wpłaconych na r. 1922/23. P. Z. K. opierała na art. 119 Konstytucji R. P., stanowiącym, że nauka w szkołach państwowych i samorządowych jest bezpłatna, rozporządzenie więc Ministerstwa z dn. 6 sierpnia 1922 (obecnie z 12 lipca 1932) (str. 230) co do opłat szkolnych, wydane z powołaniem się na art. 92 ustawy z 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich, który wobec brzmienia art. 119 i 126 Konstytucji

U s t a w a

z dnia 11 marca 1932 r.

o ustroju szkolnictwa.

(Dz. U. R. P. 38/32 r., poz. 589).

VII. Szkoły Wyższe.

Art. 51. (1) Szkoły wyższe dzielą się na akademickie i nieakademickie.

(2) Organizację szkół akademickich określa osobna ustawa ze zmianami, wynikającymi z postanowień art. 52, 53 niniejszej ustawy.

---

utracił moc obowiązującą, jest według jej zdania nieważny. Co zaś do ewentualnej argumentacji, że świadczenia przewidziane w art. 92 ustawy z 15 lipca 1920, nie są opłatami za naukę, to argumentacja taka zdaniem P. Z. K., zdradzałaby tylko chęć udaremnienia postanowień Konstytucji, gdyż nazwa rzeczy nie zmienia jej istoty, a każdy, kto chce korzystać z nauki uniwersyteckiej, musi opłaty te uiścić, są więc one opłatami za naukę.

Najwyższy Trybunał Administracyjny przedewszystkiem musiał rozważyć, czy art. 126 Konstytucji, wymagający uzgodnienia istniejących w chwili wydania ustawy konstytucyjnej przepisów i urządzeń prawnych, znosi sam przez się niektóre z tych przepisów i urządzeń, czy też zniesienie ich może nastąpić jedynie w drodze ustawodawczej. W tym przedmiocie nie mógł Trybunał uznać za trafne twierdzenia skarżącej, że Konstytucja nie zmienia i nie uchyla bezpośrednio żadnych przepisów ustawowych, o ile do wprowadzenia zasad konstytucyjnych w życie po-

(3) Organizację szkół nieakademickich określają statuty, zatwierdzone przez Ministra W. R. O. P.

Trzeba wydania nowych ustaw, natomiast znosi bezpośrednio sprzeczne z ustawą konstytucyjną przepisy i zarządzenia nie wymagające dla wprowadzenia w życie tych zasad wydania nowych przepisów i zarządzeń. Treść art. 126 ustawy konstytucyjnej do takiego twierdzenia podstaw nie daje. Według art. 3 ustawy konstytucyjnej niema ustawy bez zgody Sejmu, wyrażonej w sposób regulaminowo-ustawny, a ustawa, uchwalona przez Sejm, zyskuje moc obowiązującą w czasie przez nią samą określonym. Jeżeli więc niema ustawy bez zgody Sejmu, to wyraźnem też jest, że ustawa przez Sejm uchwalona, nie może stracić mocy obowiązującej bez wyraźnej tegoż Sejmu uchwały. Art. 126 zasadą tą nie jest w sprzeczności. Według artykułu tego niezgodne z postanowieniami konstytucji przepisy i zarządzenia prawne mają być przedstawione ciału ustawodawczemu do uzgodnienia w drodze prawodawczej. W pojęciu uzgodnienia mieści się nietylko potrzeba wyjaśnienia, czy dana ustawa odpowiada zasadom Konstytucji i, jako z nią zgodna może zachować moc obowiązującą, lecz również konieczność zadecydowania, czy istniejąca ustawa ma być zmieniona, czy też całkowicie zniesiona. To też art. 126 wymaga, by wszelkie niezgodne z postanowieniami przepisy uzgodnienia prawne były przez ciała ustawodawcze uzgodnione i niema przepisu, by ustawy, czy też poszczególne postanowienia mogły automatycznie wygasnąć. Pozostawienie władzom wykonawczym, a tem bardziej poszczególnym jednostkom, prawa decydowania, jak to czyni zarząca, że dana ustawa, jako diametralnie sprzeczna z ustawą konstytucyjną, niema już mocy obowiązującej,

Art. 52.¹⁾ W szkołach wyższych studjować mogą w charakterze studentów zwyczajnych absolwenci liceów ogólnokształcących, liceów dla wychowawczyń przedszkoli i liceów pedagogicznych oraz szkół zawodowych stopnia licealnego, którzy wykażą się świadectwem kwalifikującym do studjów w szkołach wyższych, jako też osoby, które uzyskały także świadectwo na podstawie egzaminu.

(2) Nadto studjować mogą w charakterze studentów zwyczajnych osoby, które nie odpowiadają powyższym warunkom, a uzyskały zezwolenie Ministra W. R. i O. P. na podstawie jedno-myślnie przyjętego i przez Radę Wydziału motywowanego wniosku ²⁾).

(3) Rozporządzenia Ministra W. R. i O. P., po zasięgnięciu opinii Rad Wydziałowych szkół akademickich wskażą, do jakich szkół wyższych i na jakie wydziały daje wstęp świadectwo, wymienione w ustępie pierwszym, oraz określą potrzebne egzaminy uzupełniające celem uzyskania wstępu do innych szkół wyższych, względnie na inne wydziały.

(4) O ile zajdzie potrzeba ściślejszego dobo-

---

wytworzyłyby chaos nietylko w zastosowaniu do ustaw, sprzecznych z zasadami konstytucyjnymi, lecz również ustaw, w najzupełniejszej z temi zasadami zgodzie będących. Zbiór wyroków NTA Nr. 452 z 1924 r.

¹⁾ patrz str. 48. ²⁾ patrz str. 277.

ru kandydatów do szkół wyższych, posiadających warunki, wymienione w ustępie pierwszym, Minister W. R. i O. P. po zasięgnięciu opinii Rad Wydziałowych szkół akademickich określa sposób postępowania.

Art. 53. (1) Dla studentów szkół wyższych będzie zorganizowane studjum w zakresie obrony technicznej państwa i nauki obywatelstwa oraz sprawności fizycznej.

(2) Studjum to będzie tworzone bądź przy szkołach wyższych, bądź oddzielnie na zasadach, jakie ustala rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

U s t a w a

z dnia 15 marca 1933 r.

o szkołach akademickich.

(Dz. U. R. P. Nr. 29/33, poz. 247).

Art. 1. (1) Szkoły akademickie zorganizowane są na zasadzie wolności¹⁾ nauki i nauczania¹⁾. Zadaniem ich jest prowadzenie badawczej i twórczej pracy naukowej lub artystycznej, wdrażanie do samodzielnych badań naukowych lub twórczości artystycznej, kształcenie i wychowywanie słuchaczy na świadomych swych obowiązków obywateli Rzeczypospolitej, oraz przygotowanie ich

¹⁾ patrz str. 12 i 37.

do wykonywania zawodów, wymagających naukowego opanowania danej gałęzi wiedzy i samodzielnego sądu o wchodzących w ich zakres zagadnieniach teoretycznych i praktycznych.

(2) Założenie i zwinięcie szkoły akademickiej oraz nadanie istniejącej już szkole praw szkół akademickich wymaga aktu ustawodawczego.

(3) Szkoły akademickie noszą nazwy: uniwersytetów, wszechnic, politechnik, akademij szkół głównych; nazw tych nie wolno używać szkołom nieakademickim ¹⁾.

(4) Szkoły akademickie posiadają osobowość prawną ²⁾.

(5) Szkoły akademickie posiadają wyłączne prawo nadawania akademickich stopni naukowych.

I. PAŃSTWOWE SZKOŁY AKADEMICKIE.

Art. 2. Państwowymi szkołami akademickimi są:

1. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie,
2. Uniwersytet Stefana Bąterego w Wilnie,
3. Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie,
4. Uniwersytet Warszawski,

---

¹⁾ patrz str. 54.

²⁾ patrz str. 59.

5. Uniwersytet Poznański,
6. Politechnika Lwowska,
7. Politechnika Warszawska,
8. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie,
9. Akademia Medycyny Weterynaryjnej we
Lwowie,
10. Akademia Górnicza w Krakowie,
11. Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie,
12. Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie,
13. Akademia Stomatologiczna w Warszawie.

Art. 3. (1) Szkoły akademickie mogą się dzielić na wydziały, a wydziały na oddziały; mogą również istnieć studia specjalne¹⁾. Podział na wydziały (oddziały, studia) oraz zmiany tego podziału, reorganizacja wydziałów (oddziałów, studiów) przez tworzenie lub zwijanie katedr i zakładów następuje w drodze rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. po wysłuchaniu opinii albo na wniosek:

- a) rady wydziałowej, gdy chodzi o zmianę w ramach wydziału²⁾,
- b) senatu — we wszystkich innych przypadkach.

Tworzenie nowych wydziałów oraz zwijanie

---

¹⁾ patrz str. 31.

²⁾ patrz str. 40.

istniejących następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów na wniosek Ministra W. R. i O. P. po wysłuchaniu opinji albo na wniosek senatu.

(2) Językiem urzędowym i wykładowym szkół akademickich jest język polski; wyjątki od tej zasady wprowadzić może tylko ustawa. Senat za zgodą Ministra W. R. i O. P. może na wniosek rady wydziałowej zezwolić ze szczególnych względów na wykładanie niektórych przedmiotów w innym języku.

(3) Każda szkoła posiada statut, który w ramach i w rozwinięciu zasad, ustalonych obowiązującymi przepisami, określa jej ustrój oraz szczegółowy zakres kompetencji władz akademickich.

(4) Statut oraz wszelkie jego zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Ministra W. R. i O. P.¹⁾.

Art. 4. (1) Minister W. R. i O. P. jest władzą naczelną szkół akademickich i sprawuje nad nimi zwierzchni nadzór²⁾.

(2) Celem omawiania spraw, dotyczących ogółu szkół akademickich, Minister W. R. i O. P. zwołuje w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na trzy lata, zjazd rektorów wszystkich szkół akademickich. Zjazdowi przewodniczy Minister

---

¹⁾ patrz str. 21 i 58.

²⁾ patrz str. 15.

W. R. i O. P. lub jego delegat. Uchwały zjazdu mają charakter opinji.

A. WŁADZE AKADEMICKIE.

Zebranie ogólne profesorów.

Art. 5. (1) Zebranie ogólne profesorów składa się z tych osób, które należą do składu rad wydziałowych¹⁾, zwołuje je i przewodniczy mu rektor.

(2) Zebranie ogólne profesorów uchwała statut szkoły oraz jego zmiany²⁾.

(3) Zebranie ogólne profesorów uchwała swój regulamin.

(4) Zebranie profesorów rozważa zagadnienia nauczania i wychowania, oraz wypowiada na żądanie Ministra W. R. i O. P. lub rektora opinie w sprawach, dotyczących szkoły lub nauki.

(5) Zebranie profesorów wysłuchuje i rozpatruje — bez podejmowania uchwał — plan działalności i sprawozdania roczne rektora ze stanu szkoły.

(6) Rektor może zawiesić uchwały³⁾ zebrania ogólnego profesorów, gdy uzna to za potrzebne z względu na interes publiczny lub dobro szkoły.

¹⁾ patrz str. 27 i 28.

²⁾ patrz str. 20.

³⁾ patrz str. 23.

W tych wypadkach jest on obowiązany w terminie, przewidzianym w statucie szkoły, zwołać ponownie zebranie celem rozpatrzenia zawieszonej uchwały.

(7) Jeżeli zebranie ogólne profesorów pierwotną uchwałę podtrzyma, rektor przedstawia sprawę Ministrowi W. R. i O. P. do rozstrzygnięcia ¹⁾).

Senat akademicki.

Art. 6. (1) Senat akademicki jest naczelną władzą kolegjalną szkoły w naukowych, gospodarczych i administracyjnych ²⁾ sprawach, dotyczących szkoły jako całości, o ile nie należą do innych władz akademickich. Do senatu należy troska o zdrowie moralne i należyte warunki bytu materialnego młodzieży.

(2) W skład senatu wchodzi: rektor, prorektor, dziekani oraz inni członkowie, których liczbę i sposób wyboru ustala statut szkoły.

(3) Posiedzenie senatu zwołuje i przewodniczy mu rektor.

(4) Senat uchwała swój regulamin.

(5) Senat może przelać na rektora częściowo lub w całości swe uprawnienia z wyjątkiem uprawnień, przewidzianych w art. 3 ust. 1 i 2, art.

---

¹⁾ patrz str. 25.

²⁾ patrz str. 34.

6 ust. 4, art. 21 ust. 1 i 2, art. 25 ust. 3 i 5, art. 41 ust. 4 i art. 42 ust. 2.

(6) Wniesienie skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego wymaga uchwały senatu i zgody Ministra W. R. i O. P.

Uchwały tej rektor nie może zawiesić.

Art. 7. (1) Rektor może zawiesić uchwałę senatu, gdy uzna to za potrzebne ze względu na interes publiczny lub dobro szkoły; powinien to uczynić, jeżeli uchwała sprzeciwia się obowiązującym przepisom. W tych przypadkach obowiązany on jest w terminie, który ustala regulamin senatu, zwołać ponownie zebranie senatu celem powtórnego rozpatrzenia sprawy, w której powzięta była zawieszona uchwała ¹⁾).

(2) Jeżeli senat pierwotną uchwałę podtrzyma, rektor przedstawia sprawę Ministrowi W. R. i O. P. do rozstrzygnięcia ²⁾).

Rektor.

Art. 8. (1) Urząd rektora jest najwyższą godnością w szkole; rektor jest przedstawicielem szkoły nazewnątrz, wykonawcą uchwał senatu, przełożonym grona nauczycielskiego, zwierzchnikiem pomocniczych sił naukowych oraz urzęd-

---

¹⁾ patrz str. 21.

²⁾ patrz str. 22.

ników i niższych funkcjonariuszów szkoły, jako też opiekunem i zwierzchnikiem słuchaczy.

(2) Rektor czuwa nad działalnością władz akademickich i zakładów celem zapewnienia legalności i prawidłowego toku ich pracy, zarządza majątkiem szkoły oraz rozstrzyga spory kompetencyjne między władzami akademickimi.

(3) Rektorowi przysługuje tytuł Magnificencji.

Art. 9. (1) Rektora wybiera z pośród profesorów zwyczajnych na okres trzech lat zebranie delegatów wydziałów zwykłą większością głosów.

(2) W szkołach, w których niema co najmniej pięciu profesorów zwyczajnych, może być obrany rektorem profesor nadzwyczajny.

(3) Wybór rektora podlega zatwierdzeniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek Ministra W. R. i O. P.

(4) W razie odmowy przedstawienia przez Ministra W. R. i O. P. wybranego kandydata Prezydentowi Rzeczypospolitej do zatwierdzenia, zebranie delegatów dokonywa niezwłocznie nowych wyborów.

(5) Sposób wyboru delegatów, regulamin i termin wyborów ustala Minister W. R. i O. P. Zebranie zwołuje i przewodniczy mu rektor ustępujący¹⁾.

---

¹⁾ patrz str. 80.

(6) Ustępujący rektor może być ponownie wybrany.

(7) Nowy rektor obejmuje urzędowanie dnia 1 września.

(8) W razie ustąpienia rektora przed ukończeniem kadencji, dokonywa się w ciągu miesiąca wyboru nowego rektora na pozostały okres kadencji.

Art. 10. (1) Organem rektora w zakresie jego funkcji administracyjnych jest podległy mu bezpośrednio sekretariat szkoły, łączący w sobie wszystkie biura szkoły, z kierownikiem sekretariatu na czele; organizację sekretariatu ustala statut szkoły. Mianowanie kierownika i urzędników sekretariatu, o ile na mocy specjalnych przepisów nie należy do władz akademickich, wymaga wniosku senatu.

(2) W ręku rektora skupia się korespondencja urzędowa szkoły z władzami. W szczególności wszystkie pisma wydziałów i zakładów oraz urzędowe pisma profesorów, skierowane do władz, wysyła się za pośrednictwem rektora, który ma prawo zaopatrywać je własną opinią.

(3) Rektor ogłasza drukiem kronikę szkoły, jej skład osobowy i programy wykładów.

Art. 11. (1) Rektor czuwa nad porządkiem na terenie szkoły przy pomocy organów szkol-

nych; jest władny wezwać pomocy organów bezpieczeństwa, gdy uzna to za konieczne.

(2) Organy bezpieczeństwa mogą wkroczyć z własnej inicjatywy na teren, podlegający władzy porządkowej rektora, w wypadkach nagłego niebezpieczeństwa. O wkroczeniu winna władza bezpieczeństwa natychmiast zawiadomić rektora.

(3) Rektor ustala teren szkoły, zawiadamiając o tem władzę administracji ogólnej.

Art. 12. Rektorowi na czas sprawowania urzędu rektorskiego Minister W. R. i O. P. zmniejsza wymiar obowiązkowych zajęć profesorskich.

Art. 13. W sprawach dyscyplinarnych rektor podlega wyłącznie Wyższej Komisji Dyscyplinarnej dla profesorów szkół akademickich, która orzeka ostatecznie ¹⁾).

Prorektor.

Art. 14. (1) Zastępcą rektora jest prorektor, którego wybiera na okres trzech lat zebranie delegatów wydziałów z grona profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych. Wybór prorektora odbywa się w innym roku akademickim niż wybór rektora i podlega zatwierdzeniu przez Ministra W. R. i O. P. Do wyboru i zatwierdzenia mają poza-

---

¹⁾ patrz str. 119.

tem odpowiednie zastosowanie postanowienia art. 9.

(2) Nowy prorektor obejmuje urządowanie dnia 1 września.

(3) Jeżeli zajdzie potrzeba zastępowania prorektora, senat wyznacza zastępcę z pośród członków senatu.

(4) Rektor może powierzyć prorektorowi lub jego zastępcy pewne sprawy do stałego załatwiania w jego imieniu.

(5) Postanowienia art. 13 mają zastosowanie do prorektora.

Rada Wydziałowa.

Art. 15. (1) Rada wydziałowa jest powołana do załatwiania wszelkich spraw, dotyczących nauki i nauczania na danym wydziale.

(2) Rada wydziałowa może udzielać opinii naukowych w zakresie swojego wydziału; jest obowiązana udzielić opinii w przypadkach, przewidzianych w ustawach, lub gdy jej zażąda Minister W. R. i O. P.

(3) Radę wydziałową zwołuje i przewodniczy jej dziekan.

Art. 16. (1) W skład rady wydziałowej

wchodzą profesorowie zwyczajni, nadzwyczajni i delegaci docentów wydziału; sposób wyboru tych delegatów ustala statut szkoły.

(2) Delegaci docentów mają na posiedzeniach rady wydziałowej tak sam głos, jak inni członkowie rady.¹⁾

(3) Rada wydziałowa może powoływać do swego grona na rok akademicki także wykładających na danym wydziale profesorów innych wydziałów lub innych szkół akademickich.

(4) Rada wydziałowa uchwała swój regulamin.

(5) Postanowienia, odnoszące się do zawieszania uchwał senatu przez rektora, stosuje się analogicznie także do dziekana w stosunku do rady wydziałowej²⁾.

(6) Dziekan ma ponadto obowiązek zawieszania uchwały rady wydziałowej na żądanie rektora, jeśli ten uzasadnia swe żądanie powodami, wymienionemi w ust. 1 art. 7 ustawy niniejszej. Ostateczna decyzja należy do Ministra W. R. i O. P. w tym samym trybie, jak i przy uchwałach senatu.³⁾

---

¹⁾ Opinia Rady Wydziału Prawa Uniw. Warsz. „Sprawozdanie z działalności Wydziału Prawa Un. Warsz., 1929/30“, str. 6. W sprawie delegatów docentów w Radzie Wydziałowej uchwalono, że dopiero grono 5 docentów może wybierać delegatów.

²⁾ patrz str. 23.

³⁾ patrz str. 23.

Dziekan.

Art. 17. (1) Dziekan jest władzą zarządzającą wydziału i jego przedstawicielem, przewodniczącym i wykonawcą uchwał rady wydziałowej, przełożonym pomocniczych sił naukowych, urzędników oraz funkcjonariuszów niższych wydziału; załatwia on sprawy gospodarcze i administracyjne wydziału, czuwa nad należytym tokiem spraw, wchodzących w zakres działania rady wydziałowej, jako też nad prawidłowym tokiem studjów i egzaminów i składa radzie wydziałowej, oraz za pośrednictwem rektora, zebraniu ogólnemu profesorów sprawozdanie z działalności wydziału.

(2) Przez ręce dziekana przechodzi korespondencja urzędowa kierowników zakładów wydziałowych, wszystkich członków i słuchaczy wydziału; dziekan może zaopatrywać wszystkie pisma swoją opinią.

Art. 18. (1) Dziekana wybiera rada wydziałowa na okres roku z pośród profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych zwykłą większością głosów w miesiącu czerwcu.

(2) Ustępujący dziekan może być wybrany ponownie.

(3) Dziekan obejmuje urządowanie w dniu 1 września.

(4) W razie ustąpienia dziekana w ciągu urzędowania, dokonywa się nowych wyborów na pozostały okres roku akademickiego.

Art. 19. (1) Zastępcą dziekana, jako prodziekana, jest dziekan ustępujący. W razie, zrzeczenia się godności prodziekana przez ustępującego dziekana lub w razie jego ustąpienia w ciągu urzędowania rada wydziałowa wybiera prodziekana.

(2) W razie potrzeby rada wydziałowa wyznacza zastępcę prodziekana z pośród profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych wydziału.

Władze akademickie szkół jednowydziałowych.

Art. 20. (1) W szkołach jednowydziałowych zebranie ogólne spełnia również funkcje senatu i rady wydziałowej. Rektor spełnia również funkcje dziekana, a prorektor funkcje prodziekana. Rektora wybierają profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni.

(2) Statut szkoły jednowydziałowej może przewidzieć utworzenie senatu, składającego się z rektora, prorektora i trzech delegatów zebrania ogólnego, wybranych z pośród profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych.

B. STUDJA SPECJALNE ¹⁾.

Art. 21. (1) Organizację studjów specjalnych określa statut, nadany przez Ministra W. R. i O. P.: dla studjów w ramach wydziału — po wysłuchaniu rady wydziałowej i senatu, a dla studjum, niezorganizowanego w ramach wydziału, — po wysłuchaniu senatu.

(2) Minister W. R. i O. P. może po wysłuchaniu senatu powołać w studjum specjalnem, niezorganizowanem w ramach wydziału, radę profesorów w analogicznym składzie jak rady wydziałowe oraz przyznać radzie tej niektóre uprawnienia, przysługujące radom wydziałowym, kierownikowi studjum zaś — niektóre uprawnienia dziekana ²⁾.

C. ZAKŁADY NAUKOWE SZKÓŁ AKADEMICKICH.

Art. 22. (1) W szkołach akademickich istnieją zakłady, przeznaczone dla badań naukowych i dla celów nauczania.

(2) Zakłady naukowe winny, obok zapewnienia słuchaczom odpowiedniego przygotowania naukowego i zawodowego, rozwijać twórczą działalność naukową i dążyć do najpełniejszego

---

¹⁾ patrz str. 19.

²⁾ patrz str. 29.

uwzględnienia warunków i potrzeb regionalnych.

(3) W szkołach akademickich mogą też istnieć zakłady, poświęcone wyłącznie badaniom naukowym.

Art. 23. (1) Kierownikiem zakładu, jest profesor, z którego katedrą zakład jest związany¹⁾.

(2) Kierownikiem zakładu, niezwiązanego z żadną katedrą albo obejmującego swym zakresem kilka katedr (instytutu), jest profesor, któremu powierza kierownictwo Minister W. R. i O. P. na wniosek rady wydziałowej, gdy chodzi o zakład, należący do jednego wydziału, a na wniosek senatu — we wszystkich innych przypadkach.

(3) Opiekę nad zakładem, należącym do jednego wydziału, sprawuje rada wydziałowa, nad zakładem, służącym celom kilku lub wszystkich wydziałów — senat. Z końcem roku akademickiego składa kierownik radzie wydziałowej (senatowi) sprawozdanie z działalności naukowej i pedagogicznej zakładu.

---

¹⁾ Na zapytanie, skierowane do Rady przez jednego z profesorów Wydziału Lekarskiego, wyrażono opinię, że powierzenie funkcji administracyjnych adjunktowi przez kierownika Zakładu nie zwalnia tegoż od odpowiedzialności za czynności adjunkta, który odpowiada bezpośrednio przed kierownikiem.

Opinia Rady Wydziału Prawnego Uniw. Warsz. „Sprawozdanie z działalności Wydziału Prawa Uniw. Warsz. 1950/51”, str. 5.

(4) Nadzór gospodarczy nad zakładem wydziałowym sprawuje rektor za pośrednictwem dziekana, któremu kierownik przedstawia sprawozdanie z użycia dotacyj i innych wpływów zakładu. Nadzór gospodarczy nad zakładem, służącym celom kilku wydziałów, sprawuje rektor bezpośrednio. W razie potrzeby może rektor zawiesić kierownika zakładu w wykonywaniu czynności kierowniczych, a sprawę przedstawić Ministrowi W. R. i O. P. do ostatecznej decyzji.

Art. 24. (1) Biblioteki szkół akademickich służą wszystkim wydziałom szkół i mają cele ogólnonaukowe; powinny one być w miarę możliwości dostępne dla publiczności. Kierownicy bibliotek są urzędnikami i mianowani są na wniosek senatu. Innych urzędników bibliotek mianuje się trybem, przewidzianym w ust. (1) art. 10 dla urzędników sekretariatu. Kierownicy bibliotek uniwersyteckich powinni posiadać stopień doktora, kierownicy innych bibliotek — co najmniej niższy stopień naukowy. Kierownicy bibliotek referują sprawy bibliotek na posiedzeniu senatu.

(2) Dla wydawania opinii we wszystkich sprawach, dotyczących biblioteki, z wyjątkiem spraw osobistych, powołana jest komisja biblioteczna.

(3) Uprawnienia i obowiązki kierownika biblioteki, jako też skład i zakres działania komisji bibliotecznej ustala statut szkoły.

(4) Kierownicy bibliotek uniwersyteckich mają tytuł dyrektorów.

D. ADMINISTRACJA GOSPODARCZA SZKÓŁ AKADEMICKICH.

Art. 25. (1) Szkoły akademickie mogą posiadać, nabywać, obciążać i zbywać własny majątek ruchomy i nieruchomy, przyjmować darowizny i zapisy, zawierać umowy i zarządzać swym majątkiem; może im być również oddany w użytkowanie majątek państwowy ¹⁾).

(2) Majątkiem szkoły oraz majątkiem państwowym, oddanym szkole w zarząd lub użytkowanie, zarządza rektor; dokonywa on również po wysłuchaniu opinii dziekanów rozdziału pomiędzy wydziały funduszków własnych szkoły oraz przedstawia Ministrowi W. R. i O. P. wnioski w sprawie podziału funduszków, przekazanych przez Ministra W. R. i O. P. na określone wydatki z budżetu Państwa oraz z opłat studenckich ²⁾).

(3) Nabycie, pozbycie i obciążenie przez szkoły nieruchomości własnych oraz przyjęcie pod warunkiem obciążającym zapisów i darowizn wy-

---

¹⁾ patrz str. 22 i 18.

²⁾ patrz str. 230.

maga uchwały senatu, zatwierdzonej przez Ministra W. R. i O. P.¹⁾).

(4) Rektor może przekazać dziekanom lub kierownikom zakładów przyjmowanie zapisów i darowizn, nie obciążonych żadnymi warunkami, a przeznaczonych wyłącznie na cele wydziału lub zakładu.

(5) Rektor przedstawia senatowi co najmniej dwa razy do roku, z reguły w czerwcu i grudniu, sprawozdanie z zarządu sprawami majątkowymi szkoły. O sprawozdaniu tem wypowiada senat swe uwagi dla Ministra W. R. i O. P.²⁾).

(6) Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. ustala zasady administracji i gospodarki szkół oraz zakres i sposób wykonywania nadzoru i kontroli nad działalnością administracyjną i gospodarczą szkół akademickich, nad gospodarką majątkiem własnym szkół oraz nad gospodarką majątkiem państwowym, pozostającym w ich zarządzie lub użytkowaniu.

Art. 26. (1) Senat uchwała preliminarz budżetu szkoły, ustala program potrzeb budowlanych szkoły, rozdziela pomieszczenia pomiędzy wydziały oraz ustala zasady umów o wykłady i ćwiczenia z nauczycielami akademickimi i nieaka-

---

¹⁾ patrz str. 22.

²⁾ patrz str. 21.

demickimi w przypadkach, gdy środki na pokrycie ich wynagrodzenia czerpie szkoła z majątku własnego.

(2) Rada wydziałowa dokonywa rozdziału funduszków wydziału i układa preliminarz budżetu na podstawie wniosków kierowników katedr lub zakładów. Dziekan ustala program potrzeb budowlanych wydziału oraz rozdziela pomieszczenia, przyznane wydziałowi, pomiędzy zakłady wydziału.

Art. 27. W sprawach zarządu majątkiem szkoły korzysta rektor z uwag komitetu administracyjnego, jako organu doradczego. W skład komitetu administracyjnego wchodzi powołani przez rektora na okres trwania jego kadencji profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni szkoły, nadte z urzędu kierownik sekretarjatu szkoły. Rektor układa regulamin komitetu i przewodniczy jego obradom.

E. GRONO NAUCZYCIELSKIE.

Art. 28. (1) Do grona nauczycielskiego szkoły akademickiej należą:

- a) nauczyciele akademicy, t. j. profesorowie honorowi, zwyczajni, nadzwyczajni, tytularni i docenci,
- b) nauczyciele nieakademycy i lektorzy języków.

(2) Każdy profesor i docent ma prawo podawania i oświetlania z katedry sposobem naukowym według swego naukowego przekonania zagadnień, wchodzących w zakres tej gałęzi wiedzy, której jest przedstawicielem. Posiada on też swobodę wyboru metod wykładów i ćwiczeń¹⁾.

(3) Nauczycielami akademickimi mogą być osoby, które przyczyniły się do rozwoju nauki, a w szkołach (wydziałach) artystycznych również artyści, którzy zaznaczyli się swą pracą twórczą w dziedzinie sztuki.

(4) Nauczyciel akademicki może za zgodą zainteresowanych rad wydziałowych ogłaszać wykłady na wydziałach, do których nie należy.

Art. 29. (1) Osoby, którym przez habilitację zostało przynane prawo wykładania w szkole akademickiej (*venia legendi*), otrzymują tytuł docenta.

(2) Prawo wykładania ma obejmować całość pewnej nauki lub taką jej część, którą można uważać za przedmiot w sobie zamknięty.

Art. 30. (1) Habilitację przeprowadza rada wydziałowa. Warunkiem dopuszczenia do habilitacji jest posiadanie stopnia doktora. Od obowiązku wykazania się stopniem doktorskim mogą być zwolnieni przez radę wydziałową artyści, wybitni

---

¹⁾ patrz str. 12 i 17.

fachowcy, a wyjątkowo także wybitni badacze naukowci.

(2) Przewód habilitacyjny poprzedza ocena kwalifikacyj osobistych kandydata.

(3) Przewód habilitacyjny obejmuje trzy akty:

a) ocenę kwalifikacyj naukowych (artystycznych) kandydata na podstawie zbadania wartości jego pracy habilitacyjnej;

b) dyskusję habilitacyjną;

c) wykład habilitacyjny.

(4) Rada wydziałowa może wyjątkowo uwolnić kandydata od drugiego i trzeciego aktu habilitacyjnego.

(5) Uchwała rady wydziałowej, nadająca kandydatowi prawo wykładania, podlega zatwierdzeniu przez Ministra W. R. i O. P. po wysłuchaniu opinii senatu.

(6) Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. określa sposób postępowania habilitacyjnego w ramach powyższych postanowień.

(7) Prawo wykładania gaśnie, jeżeli docent nie korzysta z niego przez dwa po sobie następujące lata akademickie. Docent może otrzymać urlop od Ministra W. R. i O. P. na podstawie wniosku rady wydziałowej. Czasu urlopu nie wlicza się do okresu dwuletniego zaniechania wykładów.

(8) Docentowi, który skutkiem zaniechania wykładów stracił prawo wykładania, może rada

wydziałowa na jego prośbę zwykłą uchwałą je przywrócić.

(9) Wynikające z habilitacji prawo wykładania wygasa, gdy docent osiągnie ten rok życia, w którym Minister W. R. i O. P. może przenieść profesora w stan spoczynku z powodu osiągnięcia granicy wieku ¹⁾).

(10) Prawo wykładania może być rozszerzone na inną dziedzinę wiedzy na mocy uchwały rady wydziałowej, zatwierdzonej przez Ministra W. R. i O. P. Podstawą rozszerzania prawa wykładania może być tylko działalność naukowa w danej dziedzinie wiedzy.

(11) Minister W. R. i O. P. może na wniosek rady wydziałowej cofnąć docentowi prawo wykładania.

(12) Prawo wykładania, nadane w jednej ze szkół akademickich, można przenieść na inny wydział lub do innej szkoły na podstawie uchwały rady odpowiedniego wydziału. O uchwale zawiadamia rada wydziałowa, senat i Ministra W. R. i O. P. ²⁾).

---

¹⁾ patrz str. 114.

²⁾ W sprawie sposobu przenoszenia prawa wykładania, uzyskanego w innym polskim uniwersytecie państwowym, uchwalono: kto pragnie przeniesienia, wnosi podanie do Rady Wydziału. Rada orzeka przede wszystkim, w taki sam sposób jak przy habilitacji, o osobistych kwalifika-

Art. 31. Docent jest obowiązany do zachowywania powagi swego stanowiska i przestrzegania przy pełnieniu swych funkcyj obowiązujących przepisów. Przepisy dyscyplinarne dla docentów ustala statut szkoły.

Art. 32. Prezydent Rzeczypospolitej może na wniosek Ministra W. R. i O. P., przedstawiony na podstawie uchwały rady wydziałowej i po wysłuchaniu opinji senatu, mianować tytułarnymi profesorami szkoły akademickiej za wybitną działalność naukową (artystyczną) docentów, którzy wykładają w tym charakterze co najmniej przez lat pięć.

Art. 33. (1) Profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych mianuje Prezydent Rzeczypospolitej.

(2) Przed obsadzaniem katedry rada wydziałowa przeprowadza ankietę, a mianowicie zwraca się do wszystkich profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych, wykładających dany przedmiot we wszystkich szkołach akademickich, z żądaniem nadesłania opinji, jakich kandydatów uznać należy za najodpowiedniejszych. Zapytanie rady nie

---

ejach kandydata, a następnie po wysłuchania sprawozdania Komisji rozstrzyga o przeniesieniu.

Opinia Rady Wydziału Prawa Uniw. Warsz. „Sprawozdanie z działalności Wydziału Prawa Uniw. Warsz. 1929/30“, str. 6.

może zawierać nazwisk kandydatów, zgłoszonych już czy upatrzonych.

(3) Rada wydziałowa wybiera po wysłuchaniu wniosku specjalnej komisji, powołanej do oceny wyników powyższej ankiety, kandydata lub kandydatów i przedstawia ich Ministrowi W. R. i O. P. za pośrednictwem senatu, który zaopatrjuje wniosek swoją opinią.

(4) Szczegółowy sposób przeprowadzenia ankiety, sposób ustalenia składu tej specjalnej komisji, oraz sposób jej postępowania, jako też tryb przedkładania wniosków o mianowanie ustala statut szkoły.

Art. 34. Minister W. R. i O. P. może nie przedstawić do nominacji żadnego z kandydatów rady wydziałowej. W tym przypadku rada przekazuje ponownie sprawę komisji. Na podstawie ponownego referatu i nowego wniosku komisji rada wydziałowa obowiązana jest przedstawić wniosek w ustalonym przez Ministra W. R. i O. P. terminie. W razie ponownego nieuwzględnienia wniosku, stosuje się w dalszym ciągu postępowanie, przewidziane w niniejszym artykule; kandydaci poprzednio nieuwzględnieni przez Ministra W. R. i O. P. mogą być ponownie przedstawieni tylko po wykazaniu się nowym dorobkiem naukowym.

Art. 35. Minister W. R. i O. P. może na wniosek rady wydziałowej przedstawić nadzwyczaj-

nego profesora do nominacji na profesora zwyczajnego, jeżeli specjalna komisja, wybrana przez radę wydziałową, stwierdzi, że jego dorobek naukowy (artystyczny) wydatnie się powiększył w czasie profesury nadzwyczajnej.

Art. 36. (1) Prezydent Rzeczypospolitej może na wniosek Ministra W. R. i O. P., oparty na uchwale rady wydziałowej i opinii senatu, mianować profesorem honorowym wybitnego uczonego (artystę), zwłaszcza z grona profesorów, ustępujących z katedr.

(2) Profesorowie honorowi mają prawo wykładania w zakresie habilitacji, względnie dekretu nominacyjnego.

(3) Profesorowie ustępujący z katedr dobrowolnie lub z powodu przekroczenia granicy wieku¹⁾, których nie mianowano profesorami honorowymi, zachowują prawo korzystania z zakładów szkoły w ramach regulaminu zakładowego, tracą natomiast prawo wykładania; Minister W. R. i O. P. może im to prawo pozostawić.

Art. 37. (1) Wyłady i ćwiczenia, prowadzone przez nauczycieli nieakademickich, znajdują się pod opieką naukową profesora, wyznaczonego przez radę wydziałową.

(2) Regulamin, określający zakres i sposób

---

¹⁾ patrz str. 114.

wykonywania tej opieki, uchwała rada wydziałowa.

F. ORGANIZACJA NAUCZANIA I WYCHOWANIA.

Art. 38. (1) Rok akademicki rozpoczyna się 1 września. Winien on liczyć nie mniej niż 30 tygodni wykładowych. Nadzór bezpośredni nad przestrzeganiem tego przepisu należy do dziekana.

(2) Podział roku akademickiego ustala Minister W. R. i O. P. ¹⁾ ²⁾.

---

¹⁾ Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z 1. VII. 1935 r. o podziale roku akademickiego 1933/34. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 7/33, p. 128). Na podstawie art. 28, ust. 2, ustawy z 15. III. 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 247) zarządzam co następuje:

§ 1. Rok akademicki 1933/34 rozpoczyna się dnia 1 września.

§ 2. Dnia 30 września kończą się egzaminy i zastępujące je kolokwja obowiązujące.

§ 3. Od dnia 25 września do dnia 7 października włącznie przeprowadzają się wpisy kandydatów, badania dokumentów i stopnia przygotowania kandydatów do studjów na danym wydziale.

§ 4. Wykłady i ćwiczenia rozpoczynają się dnia 9 października.

§ 5. Podział roku akademickiego 1933/34 na semestr lub trymestry, przyjęty na każdej wyższej uczelni, przerwy pomiędzy semestrami i trymestrami, terminy egzaminów pozostają bez zmian.

Art. 39. (1) Nauczanie w szkołach akademickich obejmuje wykłady i ćwiczenia.

(2) Projekty programów, wykładów i ćwiczeń na rok akademicki układają rady wydziałowe; programy te przedkłada rektor Ministrowi W. R. i O. P. do zatwierdzenia.

---

2) Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 29 maja 1922 r. w przedmiocie ustalenia czasu trwania wykładów i feryj w szkołach akademickich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 21, poz. 226).

Z powołaniem się na art. 83 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 924) zarządza się co następuje:

§ 1. W szkołach akademickich rok szkolny rozpoczyna się 15 września.

§ 2. Okres regularnych zajęć naukowych t. j. wykładów i ćwiczeń dzieli się w Uniwersytetach oraz w Akademii Weterynarji we Lwowie na trzy semestry, a w pozostałych szkołach akademickich na dwa semestry.

§ 3. Trimestr pierwszy (jesienny) trwa od 1 października do 15 grudnia, trimestr drugi (zimowy) od 8 stycznia do 20 marca, trimestr trzeci (wiosenny) od 20 kwietnia do 30 czerwca.

Semestr pierwszy (zimowy) trwa od 1 października do 31 stycznia, semestr drugi (letni) od 15 lutego do 15 czerwca. Jedynie w politechnice lwowskiej pozostają w mocy odmienne postanowienia, zawarte w § 6 jej statutu z dnia 25 czerwca 1921.

§ 4. Zajęcia rozpoczynają się z datą rozpoczęcia, a kończą z datą zakończenia trimestru lub semestru. Jeżeli jednak data ta przypada na jeden z dni wolnych od zajęć,

Art. 40. Szkoły akademickie mogą pobierać opłaty na cele, związane z nauczaniem, ze studentami i nauczającymi. Wysokość opłat, sposób pobierania, ich przeznaczenie i podział, oraz sposób zarządzania nimi ustala rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

---

wymienionych w § 5, zajęcia rozpoczynają się dnia następnego lub kończą dnia poprzedniego.

§ 5. Wolne od zajęć są niedziele i rzymsko-katolickie święta uroczyste, dzień 3 maja, oraz okres Bożego Narodzenia od 20 grudnia do 7 stycznia i okres Wielkiej Nocy od niedzieli Palmowej do Przewodniej. Pozatem Rektorowi przysługuje prawo wyznaczenia trzech dni w ciągu roku szkolnego wolnych od zajęć.

§ 6. Na wpisy przeznaczają się dwa tygodnie przed rozpoczęciem trimestru lub semestru.

§ 7. Przepisy niniejszego rozporządzenia nie odnoszą się do funkcjonowania zakładów naukowych, oraz biur szkół akademickich.

§ 8. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie począwszy od roku szkolnego 1922/23. Jednocześnie uchyla się przeciwne postanowienia, zawarte w § 1 al. 5 rozporządzenia Ministra W. R. O. P. L. 8416-IV/20 z 16 października 1920 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 22, poz. 140) oraz w § 1 al. 4 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. L. 8491-IV/20 z 18 października 1920 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 22, poz. 141) jak również wymienione w tychże rozporządzeniach daty egzaminów rocznych, pozostawiając określenie ich Komisjom egzaminacyjnym i zezwalając na rozpoczęcie egzaminów już w ciągu ostatnich dwóch tygodni trzeciego trimestru.

Art. 41. (1) Akademickie stopnie naukowe są dwa: niższy i wyższy. Statut szkół (wydziałów) artystycznych może nadawanie stopni naukowych ograniczyć do stopnia niższego. Stopniem wyższym we wszystkich szkołach akademickich jest stopień doktora, który można otrzymać po uzyskaniu stopnia niższego, przedstawieniu pracy naukowej i złożeniu egzaminów doktorskich. Minister W. R. i O. P. może dla obywateli państw obcych

---

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 6 grudnia 1923 r. w sprawie dni wolnych od nauki szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 21, poz. 188).

Wolne od nauki szkolnej są wszystkie niedziele i następujące dni świąteczne: Narodzenie N. M. P. 8 września, Wszystkich Świętych 1 listopada, Dzień Zaduszny 2 listopada, Niepokalane Poczęcie N. M. P. 8 grudnia, Trzech Króli 6 stycznia, Oczyszczenie N. M. P. 2 lutego, Zwiastowanie N. M. P. 25 marca, Popielec, Wniebowstąpienie Pańskie, drugi dzień Zielonych Świąt, Boże Ciało.

Ponadto wolny od nauki jest dzień św. Stanisława, względnie dzień św. Józefa, lub św. Michała, lub św. Wojciecha, lub św. Kazimierza, zależnie od miejscowego zwyczaju uroczystego świętowania dnia powyższych patronów w poszczególnych polskich prowincjach kościelnych. W każdym razie w danej miejscowości może tylko jeden z tych dni być dniem, wolnym od nauki szkolnej.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1933 r. i obowiązuje do 15 lipca roku akademickiego 1933/34.

ustalić odmienne zasady uzyskiwania wyższego stopnia naukowego.

(2) Rady wydziałowe nadawać mogą również stopnie zawodowe; niższy stopień naukowy może być równocześnie stopniem zawodowym.

(3) Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P., wydane po wysłuchaniu opinii rad wydziałowych, ustalają: szczegółowe przepisy, normujące program i porządek studjów i egzaminów, przepisy o uzyskiwaniu stopni naukowych i zawodowych, jako też warunki i tryb nostryfikowania zagranicznych stopni akademickich naukowych i zawodowych.

(4) Rada wydziałowa może nadawać honorowe stopnie naukowe, przyczem nadanie honorowego stopnia naukowego za zasługi na polu nauki i sztuki podlega zatwierdzeniu przez senat¹⁾, za zasługi zaś państwowe lub społeczne — zatwierdzeniu przez Ministra W. R. i O. P. na wniosek senatu

Art. 42. (1) W razie powstania okoliczności, uniemożliwiających normalny tok pracy w szkole, zarządzane być może czasowe zawieszenie wykładów, ćwiczeń lub czynności, zakładów, lub też zamknięcie szkoły.

---

¹⁾ patrz str. 42.

(2) Całkowite lub częściowe zawieszenie wykładów, ćwiczeń lub czynności zakładów zarządza rektor, wnosząc niezwłocznie sprawę pod obrady senatu. W razie uchwalenia przez senat cofnięcia zawieszenia, rektor może bądź zarządzić wznowienie zawieszonych czynności, bądź też sprawę przedstawić Ministrowi W. R. i O. P. do rozstrzygnięcia.

(3) Zawieszenia tego dokonać może również Minister W. R. i O. P., do którego należy wówczas także decyzja o wznowieniu zawieszonych czynności.

(4) Jeżeli inne środki zawiodą, Minister W. R. i O. P. może zarządzić czasowo zamknięcie szkoły w całości lub w częściach. Decyzja taka może być połączona z zarządzeniem nowych wpisów po otwarciu przez Ministra szkoły, względnie jej części.

G. SŁUCHACZE.

Art. 43. (1) Słuchacze dzielą się na następujące kategorie:

- a) studenci, t. j. osoby, które uzyskały przyjęcie, zgodnie z postanowieniami ustawy o ustroju szkolnictwa ¹⁾,

---

¹⁾ patrz str. 16.

b) wolni słuchacze, t. j. osoby dopuszczone do studjów w ramach ogólnego porządku studjów mimo braku warunków, wymaganych od studentów, lub nie ubiegające się o zaliczenie ich w poczet studentów,

c) doktoranci, t. j. osoby, posiadające niższy stopień naukowy, ubiegające się o doktorat.

(2) Obywatele państw obcych, nie posiadający warunków, wymienionych w punkcie a), mogą być przyjęci w charakterze studentów, jeżeli Minister W. R. i O. P. uzna przedstawione przez nich dowody wykształcenia za równorzędne.

(3) Minister W. R. i O. P. może po wysłuchaniu rady wydziałowej ograniczyć liczbę przyjęć słuchaczy każdorazowo na przeciąg jednego roku akademickiego.

(4) O przyjęciu na wydział decyduje dziekan. Przeciw odmowie przyjęcia przysługuje odwołanie do rady wydziałowej.

(5) Warunki uczestniczenia w studjach specjalnych określa ich statut.

Art. 44. Można być równocześnie studentem dwóch szkół akademickich tylko za zgodą rektorów obydwu szkół.

Art. 45. Do studjowania w charakterze studentów w szkołach (wydziałach) artystycznych dopuszcza się osoby, posiadające warunki, przewidziane w art. 43 i odznaczające się nadto spe-

cjalnemi zdolnościami w dziedzinie twórczości artystycznej; w celu stwierdzenia tych zdolności szkoła może poddać kandydata egzaminowi wstępnemu ¹⁾).

Art. 46. (1) Każdy zapisujący się do szkoły akademickiej w charakterze studenta podlega imatrykulacji ²⁾, przyczem składa uroczyste ślubowanie przestrzegania godności akademickiej i przepisów szkoły, które stwierdza podpisem.

(2) Imatrykulacji dokonywa rektor lub z jego upoważnienia dziekan.

(3) Student może przenieść się do innej szkoły akademickiej tylko po uzyskaniu świadectwa odejścia.

Art. 47. (1) Student ma prawo ubiegania się o stopnie naukowe i zawodowe.

(2) Student ma obowiązek uczęszczania na wykłady, brania udziału w ćwiczeniach i zdawania egzaminów; ma on prawo wyboru wykładów, przyczem może zapisywać się na wykłady innych wydziałów.

(3) Urlopów udziela studentom dziekan.

Art. 48. (1) Osoba, posiadająca wyższy stopień naukowy, może być w razie skazania jej za przestępstwo, popełnione z chęci zysku lub z in-

---

¹⁾ patrz str. 277.

²⁾ patrz str. 169.

nych niskich pobudek, pozbawiona tego stopnia przez radę wydziałową.

(2) Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. określa warunki, na jakich osoba, pozbawiona tego stopnia naukowego, może go odzyskać.

Art. 49. (1) Wolni słuchacze nie podlegają imatrikulacji, składają jednak pisemne przyrzeczenie przestrzegania godności akademickiej i przepisów szkoły.

(2) Wolni słuchacze nie mają prawa składania egzaminów.

(3) Rada wydziałowa może zaliczyć studentom poprzednie studia, odbyte w charakterze wolnego słuchacza.

Art. 50. (1) Naruszenie przez słuchacza przepisów akademickich, dopuszczenie się czynów przeciw obyczajności i porządkowi życia akademickiego lub wolności nauczania i studjowania, uchybienie godności akademickiej, wreszcie popełnienie zbrodni, występku lub wykroczenia pociąga za sobą, niezależnie od odpowiedzialności według ustaw powszechnych, także ukaranie w drodze porządkowej lub dyscyplinarnej¹⁾. W razie dopuszczenia się powyższych czynów przez słuchacza, będącego w czynnej służbie wojsko-

¹⁾ patrz str. 190.

wej, władze uczelni nie wymierzają kary, lecz po przeprowadzeniu dochodzenia zwracają się do Ministra Spraw Wojskowych o spowodowanie ukarania słuchacza na zasadzie wojskowych przepisów dyscyplinarnych, jeżeliby zaś uważały za konieczne usunięcie słuchacza z uczelni, zwracają się zarazem o odwołanie przeniesienia służbowego danego słuchacza na studja.

(2) Sądy karne powszechne zawiadamiają rektora o wdrożeniu postępowania karnego przeciwko słuchaczom. Po prawomocnem ukończeniu postępowania karnego sąd karny przesyła rektorowi odpis wyroku.

(3) Karą porządkową jest upomnienie.

(4) Kary dyscyplinarne są następujące:

- a) nagana,
- b) pozbawienie prawa udziału w życiu akademickiem na czas ograniczony lub na cały czas studjów,
- c) niezaliczenie roku akademickiego lub jego części w poczet czasu studjów,
- d) usunięcie ze szkoły na czas ograniczony lub na stałe,
- e) pozbawienie prawa do studjów w szkołach akademickich.

Art. 51. (1) Upomnienie, jako karę porządkową, wymierza dziekan lub rektor. Przeciw upomnieniom niema odwołania.

(2) Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych słuchaczy powołuje się dwie instancje dyscyplinarne.

(3) Instancje dyscyplinarne są następujące:

- a) sędzia, wybrany z pośród profesorów zwyczajnych, nadzwyczajnych lub docentów,
- b) odwoławcza komisja dyscyplinarna, wybrana z grona profesorów zwyczajnych, nadzwyczajnych i docentów.

(4) Kandydatów na sędziów i członków komisji odwoławczych wybiera senat w ilości podwójnej i przedstawia Ministrowi W. R. i O. P. do zatwierdzenia.

(5) W wypadku przewinień o charakterze zbiorowym, którym towarzyszą czyny przeciw wolności nauczania lub studjowania, albo w wypadku czynnych wystąpień przeciw profesorom lub władzom akademickim, Minister W. R. i O. P. może powołać specjalną komisję dyscyplinarną, złożoną z profesorów i docentów szkół akademickich. Od kar. nałożonych przez tę komisję, nie przysługuje odwołanie.

(6) Dziekan i rektor w zakresie wymierzania kary porządkowej, tudzież sędzia i członkowie komisji dyscyplinarnej w wykonywaniu swych funkcji są samodzielni i niezależni.

(7) Od nałożenia kar dyscyplinarnych, orzeczonych w pierwszej instancji, może obwiniony od-

wołać się do odwoławczej komisji dyscyplinarnej. Na żądanie Ministra W. R. i O. P. lub rektora sprawy, osądzone w pierwszej instancji, winny być ponownie rozpatrzone przez odwoławczą komisję dyscyplinarną.

(8) Tryb ustalania składu komisyj dyscyplinarnych, liczbę sędziów i członków komisyj dyscyplinarnych, kompetencje dyscyplinarne sędziego i komisji dyscyplinarnej, tryb zawieszania słuchaczy w prawach akademickich, jakoteż tryb postępowania dyscyplinarnego ustala rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

9) Minister W. R. i O. P. może kary prawomocnie nałożone złagodzić lub 'darować.

Art. 52. (1) Studenci szkół akademickich mają prawo zakładania stowarzyszeń akademickich, t. j. dobrowolnych trwałych zrzeszeń studentów o celach niezarobkowych, działających pod nadzorem i opieką władz akademickich i Ministra W. R. i O. P.; stowarzyszeniom akademickim nie wolno prowadzić działalności politycznej.

(2) Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. ustala warunki i tryb zakładania stowarzyszeń akademickich i ich rozwiązywania, ich zgłaszania względnie rejestracji, zatwierdzania statutów i dokonywania ich zmiany, uzyskiwania przez nie osobowości prawnej, sposób i zakres sprawowania nadzoru i opieki nad niemi, jakoteż odpo-

wiedzialności dyscyplinarnej członków zarządu za [działalność stowarzyszeń ¹⁾].

(3) Nazwa i charakter stowarzyszenia akademickiego przysługuje tylko takim stowarzyszeniom, które zastosują się do powyższych przepisów ²⁾.

(4) Członkami stowarzyszeń akademickich nie mogą być osoby, nie podlegające dyscyplinarnie władzy akademickiej.

Art. 53. (1) Na terenie szkół akademickich odbywać się mogą za każdorazowem zezwoleniem rektora zgromadzenia akademickie; na każdym zgromadzeniu winien być obecny rektor lub jego delegat. W zgromadzeniach tych brać mogą udział wyłącznie słuchacze danej szkoły; na zgromadzeniach tych wolno omawiać tylko sprawy, ściśle związane z życiem akademickim, zgodnie

---

¹⁾ patrz str. 204.

²⁾ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.X. 1952 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808). Art. 9. Przepisom niniejszego prawa nie podlegają: e) stowarzyszenia akademickie, zakładane zgodnie z przepisami o szkołach akademickich oraz stowarzyszenia młodzieży szkolnej, tworzone w odrębnie innych szkół, a znajdujących się pod dozorem władz szkolnych. Art. 2. Młodzież szkolna, z wyjątkiem młodzieży szkół wyższych, nie może należeć do stowarzyszeń.

z zapowiedzianym, a przez rektora zatwierdzonym porządkiem obrad¹⁾).

(2) Rektor, względnie jego delegat, może w każdej chwili zgromadzenie rozwiązać.

(3) Regulamin zgromadzeń akademickich uchwała senat.

(4) Do zgromadzeń słuchaczy, odbywających się poza terenem szkoły, mają zastosowanie ogólne przepisy o zgromadzeniach.

II. PRYWATNE SZKOŁY AKADEMICKIE.

Art. 54. (1) Prywatne szkoły akademickie mogą otrzymać w drodze ustawy pełne lub niektóre prawa państwowych szkół akademickich, o ile:

- a) są one należycie wyposażone,
- b) posiadają dostateczną liczbę wykładowców o odpowiednich kwalifikacjach naukowych,
- c) poziom studjów i programów naukowych odpowiada poziomowi szkół akademickich,

---

¹⁾ Ustawa z dnia 11. III. 1952 r. o zgromadzeniach (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 450). Art. 21. (1) Przepisy niniejszej ustawy nie mają zastosowania: c) do zgromadzeń i zebrań akademickich, odbywających się na terenie szkół akademickich oraz innych wyższych szkół, które uzyskały uprawnienia szkół akademickich.

d) przy przyjmowaniu w poczet studentów stosują te same wymogi, które stawiane są w szkołach państwowych.

(2) Minister W. R. i O. P. może udzielić prywatnej szkole akademickiej w drodze rozporządzenia prawa nadawania niższych stopni naukowych, o ile ona odpowiada warunkom, wymienionym w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

(3) Przepisy ustawy niniejszej o zatwierdzeniu rektora i prorektora mają analogiczne zastosowanie do tych szkół. Powoływanie nauczycieli akademickich i nieakademickich tych szkół wymaga zatwierdzenia Ministra W. R. i O. P.

(4) Statut prywatnej szkoły oraz wszelkie jego zmiany zatwierdza Minister W. R. i O. P. po wysłuchaniu opinii zebrania ogólnego profesorów tej szkoły.

(5) Minister W. R. i O. P. ma prawo zawieszać przyznane szkole prywatnej prawa w całości lub w części, jeżeli szkoła nie stosuje się do obowiązujących przepisów oraz swego statutu, lub gdy szkoła utraciła jeden z warunków, wymienionych w ustępie pierwszym niniejszego artykułu. W tym celu zażąda od szkoły usunięcia odpowiednich braków w terminie rocznym.

Art. 55. (1) Prywatnymi szkołami akademickimi są :

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie (nosząca dotąd nazwę Wyższej Szkoły Handlowej), Katolicki Uniwersytet Lubelski i Wolna Wszechnica Polska w Warszawie.

(2) Szkole Głównej Handlowej w Warszawie nadaje się mocą niniejszej ustawy pełne prawa państwowych szkół akademickich.

III. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

Art. 56. (1) Sprawy, których unormowanie ustawa niniejsza przekazuje statutom szkół, będą do czasu ich zatwierdzenia w myśl ustawy niniejszej normowane przez Ministra W. R. i O. P. Jeżeli Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w ciągu roku po przedłożeniu przez senat akademicki statutu nie odmówi zatwierdzenia z podaniem motywów, statut uważa się za zatwierdzony ¹⁾.

(2) Przewidziane w artykułach 6 i 16 regulaminy podlegają zatwierdzeniu przez Ministra W. R. i O. P.

Art. 57. (1) Do czasu, który ustali rozporządzenie Rady Ministrów, postanowienia art. 3—37 niniejszej ustawy oraz rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o sto-

---

¹⁾ patrz str. 20.

sunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 204) nie będą miały zastosowania do Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Organizację tej szkoły do tego czasu ustala rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

(2) Postanowienia ustawowe, wymienione w ustępie pierwszym niniejszego artykułu, nie będą miały zastosowania do Akademii Stomatologicznej w Warszawie, istniejącej dotychczas pod nazwą Państwowego Instytutu Dentystycznego, do czasu, który ustali rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

Art. 58. W 1933 r. dokonywa się wyboru rektora i prorektora. Kadencja prorektora, wybranego w 1933 roku, trwa dwa lata.

Art. 59. Prywatne szkoły nieakademickie, używające w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej nazw, zastrzeżonych szkołom akademickim, winne do dnia 31 grudnia 1933 r. przyjąć nazwę, odpowiadającą obowiązującym przepisom; o ile tego nie uczynią Minister W. R. i O. P. nada im nazwę według swego uznania¹⁾.

Art. 60. (1) W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół

---

¹⁾ patrz str. 18.

akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 204), zmienionem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 819), wprowadza się zmiany następujące:

- a) w art. 6, w ust. 2 skreśla się po wyrazach: „na wniosek rady wydziałowej“ przecinek oraz wyrazy: „zatwierdzony przez senat“;
- b) w art. 8 skreśla się ust. 1;
- c) w art. 12, w punkcie 4) po wyrazach: „na wniosek rady wydziałowej“ przecinek zastępuje się średnikiem i skreśla się wyrazy: „zatwierdzony przez senat“, a w punkcie 6) skreśla się wyrazy: „zatwierdzonej przez senat“;
- d) w art. 17 w ust. 3 skreśla się po wyrazach: „na wniosek rady wydziałowej“ przecinek oraz wyrazy: „zatwierdzony przez senat“, a w ust. 5 po wyrazach: „na wniosek rady wydziałowej“ przecinek zastępuje się kropką i skreśla się pozostałą treść ustępu;
- e) w art. 18 dodaje się ust. 2 o brzmieniu:
„Profesor zwyczajny lub nadzwyczajny, mianowany ministrem lub podsekretarzem stanu, otrzymuje na czas pełnienia tego urzędu urlop bezpłatny. W razie prowadzenia przez niego w tym czasie wykładów lub

ćwiczeń, wynagrodzenie ustala Minister W. R. i O. P.;

- f) w art. 23, w ust. 1 oraz w art. 33, w ust. 1 skreśla się po wyrazach: „na wniosek rady wydziałowej“ przecinek oraz wyrazy: „zatwierdzony przez senat“;
- g) w art. 87, w ust. 2 skreśla się wyrazy: „i winien być zatwierdzony przez senat“;
- h) w art. 90 wyraz „senat“ zastępuje się wyrazem „rektor“;
- i) w art. 91, w ust. 1 po wyrazach: „mogą otrzymać“ wstawia się wyrazy: „za zgodą Ministra W. R. i O. P.“.
- j) w art. 92, w ust. 2 skreśla się po wyrazach: „na wniosek rady wydziałowej“ przecinek oraz wyrazy: „zatwierdzony przez senat“, oraz dodaje się na końcu ustępu drugiego słowa: „lub na stałe“;
- k) w art. 102, w ust. 3 po wyrazach: „na wniosek rady wydziałowej“ przecinek zastępuje się kropką oraz skreśla się pozostałą treść ustępu;
- l) w art. 104 skreśla się wyrazy: „na podstawie uchwały senatu, powziętej“;
- m) w art. 106 zastępuje się wyraz „senatu“ wyrazem „rektora“;
- n) w art. 112, w ust. 3 i 7 po wyrazach: „na wniosek rady wydziałowej“ skreśla się

przecinek i wyrazy: „zatwierdzony przez senat“;

o) w art. 113, w punkcie 4 wyrazy: „senat akademicki“ zastępuje się wyrazem „rektor“.

(2) Upoważnia się Ministra W. R. i O. P. do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w drodze obwieszczenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół (Dz. U. R. P. r. 24, poz. 204) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych późniejszymi przepisami ustawowymi i niniejszą ustawą, oraz do zastosowania nowej numeracji artykułów i powołania artykułów i ustępów.

(3) Art. 27 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) otrzymuje brzmienie następujące:

„Rektorzy, prorektorzy, dziekani i kierownicy oddziałów i studjów akademickich otrzymują za swe czynności dodatkowe wynagrodzenie, którego wysokość określa rozporządzenie Ministra W. R. i O. P., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu“.

Art. 61. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom: W. R. i O. P., Spraw Wewnętrz-

nych, Skarbu i Sprawiedliwości we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Art. 62. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 września 1933 r. z wyjątkiem art. 9, 14, 42, 43, 50, 51, 52, 54, i 55, które zyskują moc obowiązującą z dniem 1 maja 1933 r.

(2) Tracą moc obowiązującą:

a) z dniem 1 maja 1933 r. — art. 12 pkt. 3), art. 19 pkt. 12) i 13), art. 24, art. 28, o ile postanawia, że prorektorem zostaje rektor ustępujący, i art. 98 — 103 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494);

b) z dniem 1 września 1933 r.:

I. pozostałe postanowienia ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich,

II. ustawa z dnia 29 lipca 1921 r. w przedmiocie zmiany art. 9 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 447),

III. ustawa z dnia 23 marca 1922 r. o Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 197),

IV. art. 3, 4 oraz art. 8 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 21 września 1922 r. w przedmiocie tytułu inżyniera (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 823),

V. ustawa z dnia 13 lutego 1924 r.

w przedmiocie przyznania Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie praw szkół akademickich państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 185),

VI. rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o zapewnieniu władzom państwowym kontroli nad gospodarką w majątkach państwowych szkół akademickich, instytutów naukowych i innych wyższych zakładów naukowych (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1016),

VII. ustawa z dnia 16 lipca 1924 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 2, poz. 10),

VIII. ustawa z dnia 23 lipca 1926 r. zmieniająca art. 112 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 536),

IX. ustawa z dnia 2 marca 1927 r., zmieniająca art. 1 ustawy z dnia 23 lipca 1926 r. zmieniającej art. 112 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 287),

X. ustawa z dnia 22 stycznia 1929 r., zmieniająca art. 1 ustawy z dnia 23 lipca 1926 r., oraz art. 1 ustawy z dnia 2 marca 1927 r. o zmianie art. 112 ustawy o szko-

łach akademickich z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 87),

XI. ustawa z dnia 18 marca 1932 r. o Akademji Sztuk Pięknych w Warszawie (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 305),

XII. art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 819).

UZASADNIENIE *).

Obowiązująca do chwili obecnej ustawa z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494) już w kilka miesięcy po ogłoszeniu spotkała się z ostrą krytyką ze strony profesorów uniwersytetów, zwłaszcza profesorów wydziałów prawnych. Poddali ją przedewszystkiem surowej ocenie profesorowie Makarewicz i Longchamps de Berrier. Ten ostatni twierdził, że „płochą byłoby nadzieja, iż wadliwości ustawy dadzą się usunąć przez wydanie szeregu wyjaśniających reskryptów ministerjalnych“. Autor dochodzi do przekonania, że jedyną drogą właściwą byłoby cofnięcie ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. i wydanie nowej. Podobnie ustosunkował się do tej ustawy profesor dr. Stanisław Estreicher, który na konferencji rek-

*) Druk Nr. 648, Sejm. Okres III.

torów, odbytej w czerwcu 1921 r. zgłosił wniosek o zmianę ustawy o szkołach akademickich. W uzasadnieniu tego wniosku prof. Estreicher zaznaczył, że ustawa zawiera błędy natury i rzeczowej i formalnej. Niedostatki ustawy według autora wniosku wychodzą na jaw przy jej stosowaniu, a opracowanie na jej podstawie statutu szkoły okazuje się wskutek błędów ramowej ustawy wręcz niemożliwym.

Ustawa o szkołach akademickich opracowana została i uchwalona w okresie najtrudniejszych zmagani z nieprzyjacielem zewnętrznym, gdy uwaga wszystkich czynników państwowych skupiona była na zagadnieniu utrzymania niepodległego bytu Państwa; w czasie kiedy brak było zupełnie doświadczenia w dziedzinie organizacji i administracji państwowej, gdy wreszcie panowała powszechna dążność poszczególnych stanów czy sfer społecznych do zdobywania i utrwalania dla siebie poszczególnych praw i przywilejów. Powołana do życia w takich warunkach ustawa stworzyła ze szkoły akademickiej zamkniętą w sobie, oderwaną od całości Państwa i społeczeństwa jednostkę. Ten stan rzeczy, dzisiaj, gdy wszystko w życiu Państwa i społeczeństwa jest ze sobą powiązane, gdy drobne drgnienie w jednej komórce nieuchronnie prowadzi za sobą w komórkach innych ruchy, mogące w pewnych warunkach stać się groźnemi dla dobra lub bezpieczeństwa całości, utrzymać się długo nie dał. Chiński mur, jakim ta ustawa otoczyła szkoły akademickie, począł się wkrótce kruszyć pod wpływem konieczności państwowych i życiowych. Konstytucja z dnia 17 marca 1921 r. oddając w art. 9 kontrolę całej administracji państwowej (nie wyłączając szkół akademickich) pod względem finansowym Najwyższej Izbie Kontroli, poddając w art. 45 każdego urzędnika Rzeczypospolitej (w najszerszem tego słowa znaczeniu) podległości właściwemu Ministrowi i czyniąc tego ministra odpowiedzialnym za działanie podległego mu urzędnika

uczyniła pierwszy wyłom w tym murze. Za nim poszły kolejno inne. Ustawa z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) na podstawie art. 17, 118 i 120 odbiera Senatowi przyznane mu art. 81 ustawy o szkołach akademickich prawo mianowania urzędników i służby stałej szkoły, ustawa zaś z tej samej daty o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 165) postanowieniami art. 1, 3, 71 i 73 pozbawiła senat wyrokowania w sprawach dyscyplinarnych urzędników i służby szkoły, co mu ustawa o szkołach akademickich dawała w punkcie 12 art. 19.

O wiele silniejszego wyłomu dokonało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o zapewnieniu władzom państwowym kontroli nad gospodarką w majątkach państwowych szkół akademickich, instytutów naukowych i innych wyższych zakładach naukowych (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1016). Rozporządzenie to nadało Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nieprzyznane mu przez ustawę o szkołach akademickich prawo badania bądź w drodze kontroli prewencyjnej, bądź następnej, czy czynności gospodarcze i finansowe władz akademickich oraz podległych tym władzom kierowników instytutów i zakładów naukowych oraz zarządów majątków i przedsiębiorstw uczelni wyższych były lub są wykonywane celowo pod względem gospodarczym i z należytą oszczędnością (§ 2). W związku z powyższem rozporządzenie to przyznaje Ministrowi prawo wydawania zarządzeń, przepisów i instrukcyj w przedmiocie racjonalnej organizacji administracji gospodarczej i rachunkowości (§ 4) oraz prawo wydawania szczegółowych przepisów o sprawowaniu kontroli (§ 6). Wreszcie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i po-

mocniczych sił naukowych tych szkół (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 204) znowelizowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1952 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 819), znosząc moc obowiązującą postanowień punktu 8 art. 12, p. 11, art. 19, p. 3, art. 26, p. 4, art. 32, p. 2, art. 39, artykuły 43, 46, 47, 48, 49, 62, 63, 64, 65 i 66 ustawy o szkołach akademickich, w sposób niewyczerpujący traktujących sprawy stosunku służbowego i odpowiedzialności dyscyplinarnej profesorów i pomocniczych sił naukowych szkół akademickich, na ich miejsce daje przepisy, obejmujące całość zagadnienia i dostosowane do potrzeb życia.

Przytoczone wyżej przepisy, wypełniając pewne luki ustawy nie usunęły innych jej braków i niekonsekwencji, które nadal pozostały i odbijają się w sposób niekorzystny na działaniu szkół akademickich. Dla przykładu wystarczy przytoczyć sprawę kompetencji i odpowiedzialności rektora. Wszystkie najważniejsze i najbardziej zasadnicze sprawy należą do decyzji ciał kolegjalnych, a więc zebrania ogólnego profesorów lub senatu akademickiego, rektor zaś jest tylko wykonawcą uchwał tych ciał.

Własne kompetencje rektora sprowadzają się do przedstawicielstwa szkoły na zewnątrz, zwolywania senatu i zebrania ogólnego profesorów, kierowania ich obradami, udzielania urlopów do dni 14, mianowania, zawieszania i usuwania tymczasowych rzemieślników i tymczasowych służących szkoły, imatrykulowania studentów i udzielania im urlopów (art. 26), czuwania nad porządkiem na terytorjum szkoły (art. 27), przyjmowania przysięgi służbowej od nowomianowanych profesorów (art. 43), udzielania zezwoleń na zgromadzenia młodzieży. Rektor jako przewodniczący zebrania ogólnego i senatu ma prawo zawiesić wykonanie uchwały każdego z tych ciał, musi jednak sprawę przedstawić na najbliższem posiedzeniu najpóźniej w ciągu dni 14 i jeżeli collegium pierwotną swą uchwałę podtrzy-

ma — obowiązany jest wykonać (art. 17 i 22). Równocześnie art. 23 tejże ustawy mówi: „rektor..... ponosi przede wszystkim odpowiedzialność za należyte przestrzeganie ustaw i rozporządzeń rządowych“. Jeżeli przeto np. Senat poweźmie uchwałę niezgodną z obowiązującymi przepisami pomimo sprzeciwu rektora ją potwierdzi, wykonywanie tej uchwały obowiązuje rektora, a jednocześnie odpowiedzialność, za niezgodność jej z prawem spada nie na senat, który wogóle nie jest odpowiedzialny, lecz na rektora, chociaż był jej powzięciu przeciwny.

Wady ustawy o szkołach akademickich, a w szczególności jej nieprzystosowanie do ogólnych warunków życia występowały coraz jaskrawiej. w miarę porządkowania wszystkich innych dziedzin życia państwowego i publicznego wogóle, w miarę następującego w szybkim tempie wzrostu tych szkół tak pod względem ilości młodzieży do nich uczęszczającej, jako też liczby wydziałów, oddziałów, katedr i zakładów, oraz w miarę wzrostu pozostającego w administracji szkół majątku. W związku z tem dojrzywała potrzeba poddania ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. zasadniczej rewizji i dostosowania jej ram do zmienionych warunków.

Szkoły akademickie mają za zadanie prowadzenie badawczej i twórczej pracy naukowej oraz wdrażanie do samodzielnych badań naukowych i z tego tytułu muszą mieć ustawowo zagwarantowaną wolność nauki i nauczania; z drugiej jednak strony szkoły te mają kształcić słuchaczy na świadomych swych obowiązków obywateli Rzeczypospolitej oraz przygotowywać ich do wykonywania zawodów, i stąd płynie nietylko prawo, ale i obowiązek czynników Państwa odpowiedzialnych czuwania nad tem, by te zadania szkół wykonywane były przez nie zgodnie z potrzebami Państwa i społeczeństwa. Przy wykonywaniu swych zadań szkoła akademicka posługiwać się musi wielkimi środkami materialnymi, zarówno własnymi, jak i udziela-

nemi przez Państwo. Za sposób użytkowania tych środków przez szkołę ponosi odpowiedzialność nie tylko szkoła, ale w myśl postanowień ustępu drugiego art. 56 Konstytucji i Minister W. R. i O. P., któremu szkoły akademickie podlegają. Podnosząc tę odpowiedzialność Minister nie może być pozbawiony wpływu na organizację pracy w szkole w zakresie administracyjno-gospodarczym, ani też prawa kontroli sposobu wykonywania tej pracy. Ustawa o szkołach akademickich powinna stworzyć takie ramy dla działalności szkół akademickich, by obie zasady: wolności nauki i nauczania z jednej, a kontroli przez naczelne władze oświatowe z drugiej strony znalazły w niej harmonijne uwzględnienie. Przedłożony projekt w przeciwieństwie do ustawy obowiązującej stara się tę harmonję utrzymać.

Wolność nauki i nauczania opiera się przede wszystkim na postanowieniach art. 15, 18, 28, 30, 33 i 40 projektu. W myśl postanowień powyższych artykułów do grona nauczycieli akademickich danej szkoły nikt nie może wejść bez wniosku lub wbrew wnioskowi odpowiedniej rady wydziałowej (art. 30 i 33): każdy profesor i docent ma prawo podawania i oświetlenia z katedry sposobem naukowym według swego naukowego przekonania zagadnień wchodzących w zakres tej gałęzi wiedzy, której jest przedstawicielem, posiada on też swobodę wyboru metod wykładów i ćwiczeń (art. 28), nadawanie akademickich stopni naukowych należy do wyłącznej kompetencji rad wydziałowych (art. 15); dziekana wydziału powołuje rada wydziałowa we własnym zakresie (art. 18); projekty programów wykładów i ćwiczeń na rok akademicki układają rady wydziałowe (art. 40). Rola Ministra w sprawach wyżej przytoczonych sprowadza się do zatwierdzenia wniosków o habilitację, przedstawiania Prezydentowi Rzeczypospolitej zatwierdzonych przez siebie wniosków rad wydziałowych o nominacje profesorów, wreszcie do zatwierdzania programów wy-

kładów i ćwiczeń. Inaczej natomiast wygląda sprawa, gdy chodzi o normy organizacji studjów i uzyskiwania stopni naukowych i zawodowych. W tym zakresie Minister ma głos decydujący, skrępowany jedynie obowiązkiem uprzedniego wysłuchania opinii odpowiednich rad wydziałowych (art. 42).

Dla zapewnienia skutecznego wykonywania przez szkoły akademickie powierzonych im ustawą zadań organizacja wewnętrzna tych szkół nie jest rzeczą obojętną; w szczególności zaś dotyczy to właściwego podziału kompetencji między różne czynniki na terenie szkoły działające. Jeden z przykładów wadliwości tej organizacji, powodującej odpowiedzialność czynnika decydującego o najistotniejszych sprawach akademickich, przytoczony został wyżej. Zasadą organizacyjną, na której oparty został projekt niniejszy, jest wyraźny podział kompetencji i umiejscowienie odpowiedzialności. W związku z tem projekt wprowadza pewne zmiany w zakresie czynności i organizacji niektórych władz akademickich. Istniejące dotychczas tylko fakultatywnie w niektórych szkołach ogólne zebrania profesorów mają się stać według projektu instytucją istniejącą przy wszystkich szkołach akademickich (art. 5). Zebranie ogólne profesorów nie jest pomyślane jako władza akademicka w ścisłym tego słowa znaczeniu, gdyż w tym zakresie uchwała tylko statut szkoły, ma ono jednakże być tą platformą, na której spotykają się profesorowie wszystkich wydziałów, wypowiadają swe zdanie o działalności szkoły, oraz zastanawiają się nad problemami pedagogicznymi, dotyczącymi całości młodzieży czy uczelni. Zebranie ogólne profesorów powinno się stać terenem ścisłej i celowej współpracy całego grona nauczycielskiego, które, nie powołane jako całość do rządu, ma możliwość pełnego wypowiedzenia się w sprawach dla życia instytucji naukowej i nauczającej najżywotniejszych.

Senat akademicki (art. 6) ma być naczelną władzą kolegjalną szkoły w naukowych, gospodarczych i administracyjnych sprawach. Projekt ustawy, przesuując ciężar zarządu gospodarczego na Rektora i wyjmując z pod kompetencji Senatu szereg spraw naukowych, dotyczących jednego wydziału, pozostawia Senatowi możliwość gruntowniejszego zajęcia się kwestjami ważnemi dla całej uczelni.

Projekt nie narzuca szkolom ustroju Senatu, gdyż z tytułu swego urzędu będą do niego należeli tylko Rektor, Prorektor i Dziekani. Sprawę należenia do Senatu innych członków będą regulowały statuty szkół.

Projekt ustawy, dążąc do umiejscowienia odpowiedzialności (art. 8 i nast.) wyposaża Rektora w istotną władzę w wielu dziedzinach, zastrzeżonych dotychczas Senatowi. Równocześnie jednak projekt podnosi znaczenie i godność Rektora przez wzmożenie jego władzy, przedłużenie okresu wykonywania tej czynności oraz przez to, że zatwierdzać ma go Prezydent Rzeczypospolitej. Minister zyskuje wpływ na wybór Rektora, gdyż może nie przedstawiać wybranego kandydata Prezydentowi Rzeczypospolitej do zatwierdzenia. Jest rzeczą jasną, że uprawnienia Ministra muszą być w tym punkcie rozszerzone; Rektor ma być jego przedstawicielem na terenie Uniwersytetu i swój zwierzchni nadzór będzie Minister wykonywał właśnie przez Rektora, który równocześnie jest mężem zaufania profesorów. Projekt przewiduje trzechletni okres trwania kadencji Rektora i Prorektora. Podyktowane to jest koniecznością zastosowania do życia akademickiego zasad naukowej organizacji pracy. Potrzeba jednolitego, dłużej trwającego kierownictwa była odczuwana oddawna, zarówno przez szkoły akademickie, jak i przez administrację szkolną.

Projekt ustawy oddaje zarząd majątkiem szkolnym w ręce Rektora (art. 25). Zwiększa to znacznie jego obowiązki. Ponieważ zaś równocześnie przedłuża się także

res jego urzędowania, przeto władza jego staje się trwa-
sza. Będzie więc on mógł obecnie kierować istotnie powie-
coną sobie szkołą w sposób przemyślany i planowy. Se-
nat będzie także informowany o sposobie zarządzania ma-
jątkiem i będzie także miał możliwość wypowiedzania w tej
sprawie swojej opinii, odpowiedzialnym jednak przed Mi-
nistrem będzie tylko Rektor. Autonomja wydziałów zosta-
ła, o ile chodzi o sprawę nauki i nauczania, znacznie roz-
szerzona bez rozluźnienia jednakże istotnej spójności szko-
ły znajdującej swój wyraz w wspólnem zwierzchnictwie
Rektora, w instytucji Senatu i ogólnego zebrania Profeso-
rów. Projekt pozostawia Radom Wydziałowym (art. 15) ich
dotychczasowy zakres działania, rozszerzając go jednakże
znacznie, zarówno ilościowo, jak i pod względem donio-
sności uchwał Rady Wydziałowej. Uchwały te bowiem,
o ile chodzi o sprawy nauki, odnoszące się do zakresu Wy-
działu, nie potrzebują zatwierdzenia Senatu.

Przedłożony projekt, uwzględniając różnorodność rodza-
jów i charakteru szkół akademickich, jest w zakresie we-
wnętrznej organizacji szkół bardziej elastyczny niż ustawa
dotychczas obowiązująca. Uregulowanie szeregu spraw do-
tycznych normowanych postanowieniami ustawowymi prze-
nosi projekt do układanych przez szkoły statutów lub do
rozporządzeń Ministra, stwarzając możliwość dostosowania
sposobu załatwiania tych spraw do szczególnych warunków
szkoły. Do spraw, których uormowanie przekazano statu-
tom należą: skład Senatu (art. 6), organizacja sekretarjatu
Szkoły (art. 10), sposób wyznaczania delegatów docentów
wydziału (art. 16), utworzenie Senatu w szkole jednowy-
działowej (art. 20) uprawnienia i obowiązki Kierownika
biblioteki oraz skład i zakres działania komisji bibliotecz-
nej (art. 24), przepisy dyscyplinarne dla docentów (art. 31),
sposób przeprowadzania ankiety w sprawie kandydatów
na katedrę, sposób ustalenia składu komisji do oceny wy-

ników ankiety, sposób postępowania tej komisji i tryb przedkładania wniosków o mianowanie profesorów (art. 35), podział roku akademickiego (art. 38) oraz regulamin zgromadzeń akademickich (art. 54).

Rozporządzeniami Ministra mają być regulowane następujące sprawy:

1) podział na wydziały (oddziały, studia), zmiany jego, tworzenie i zwijanie wydziałów, oddziałów, studjów, katedr i zakładów (art. 5);

2) zasady administracji i gospodarki szkół oraz zakres i sposób dokonywania nadzoru i kontroli nad działalnością administracyjną i gospodarczą szkół akademickich, nad gospodarką majątkiem własnym szkół oraz nad gospodarką majątkiem państwowym, pozostającym w ich zarządzie lub użytkowaniu (art. 25);

3) sposób postępowania habilitacyjnego (art. 50).

4) Wysokość opłat studenckich, sposób pobierania, ich przeznaczenie i sposób zarządzania nimi (art. 41);

5) program i porządek studjów i egzaminów, uzyskiwanie stopni naukowych i zawodowych, jakoteż warunki i tryb nostryfikowania zagranicznych stopni akademickich naukowych i zawodowych (art. 42);

6) ograniczenie liczby przyjęć słuchaczy (art. 43);

7) warunki, na jakich osoba pozbawiona stopnia naukowego może go odzyskać (art. 49);

8) tryb ustalenia składu komisji dyscyplinarnych dla studentów, ich właściwość oraz kompetencje rektora, tryb zawieszania słuchaczy w prawach akademickich, jako też tryb postępowania dyscyplinarnego (art. 52 i

9) warunki i tryb zakładania stowarzyszeń akademickich i ich rozwiązywania, ich zgłaszania, względnie rejestracji, zatwierdzenia statutów i dokonywania ich zmiany, uzyskiwanie przez stowarzyszenia osobowości prawnej, sposób i zakres sprawowania nadzoru i opieki nad nimi,

ko też zakres odpowiedzialności dyscyplinarnej członków zarządu za działalność stowarzyszeń (art. 53).

Z. pośród spraw, zastrzeżonych Ministrowi do regulowania te, które mają bezpośredni związek z organizacją wewnętrzną szkoły lub też nauką lub nauczaniem, jak wymienione wyżej pod punktami 1, 3, 5 i 6, mogą być decydowane przez Ministra dopiero po wysłuchaniu opinii odpowiednich władz akademickich, z pozostałych pewne (pod punktami 2, 4 i 7) należą do Ministra z tytułu władzy zwierzchniej lub prawa nadzoru, inne (pod punktami 8 i 9) z tytułu odpowiedzialności Ministra za wychowanie obywatelskie i państwowe przyszłych pokoleń młodzieży, posiadającej studja akademickie.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 25 października 1932 r. Nr. I. Org. — 114/4/32

o Państwowej Radzie Oświecenia Publicznego.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 71).

Na podstawie art. 1 i 10 ustawy z dnia 20 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. Ustanawia się Państwową Radę Oświecenia Publicznego jako organ opiniodawczy Ministra W. R. i O. P. w sprawach oświaty i wychowania.

§ 2. Państwowa Rada Oświecenia Publicznego ma za zadanie rozważania przekazanych jej do opinii przez Ministra W. R. i O. P. zagadnień oraz projektów dotyczących organizacji oświaty i wychowania publicznego.

§ 3. Przewodniczącym Państwowej Rady Oświecenia Publicznego jest Minister W. R. i O. P.

W skład Państwowej Rady Oświecenia Publicznego wchodzi:

1. Podsekretarze Stanu Ministerstwa W. R. i O. P.
2. Dyrektorowie Departamentów Ministerstwa W. R. i O. P.,

5. Kuratorowie Okręgów Szkolnych, Wojewoda Śląski, oraz wizytator Liceum Krzemienieckiego,
4. przedstawiciel — z wyboru — Rad Szkolnych Okręgowych, których kolejność udziału w Państwowej Radzie Oświecenia Publicznego ustala Minister W. R. i O. P.,
5. pięciu przedstawicieli wyznań zaproszonych przez Ministra W. R. i O. P.,
6. czterej przedstawiciele nauczycielstwa szkół powszechnych, trzej przedstawiciele nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli oraz trzej przedstawiciele nauczycielstwa szkół zawodowych — delegowani przez związki i zrzeszenia nauczycielskie, zaproszone przez Ministra W. R. i O. P.,
7. przedstawiciel Polskiej Akademji Umiejętności,
8. czterej rektorowie szkół akademickich, których kolejność udziału w Państwowej Radzie Oświecenia Publicznego ustala Minister W. R. i O. P.,
9. trzech przedstawiciele trzech towarzystw oświatowych zaproszonych przez Ministra W. R. i O. P.,
10. ośmiu znawców zagadnień oświatowych i wychowawczych, których zaprasza Minister W. R. i O. P.
11. delegat Związku Harcerstwa Polskiego,
12. delegat Centralnego Komitetu do spraw młodzieży wiejskiej.
15. trzech przedstawiciele po jednym. — Izba Rolniczych, Izba Handlowo-Przemysłowych i Izba Rzemieślniczych, których kolejność udziału w Państwowej Radzie Oświecenia Publicznego ustala Minister W. R. i O. P.,
14. trzech przedstawicieli związków i instytucyj artystycznych, zaproszonych przez Ministra W. R. i O. P.,
15. delegat Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego,

16. przedstawiciel Naczelnej Izby Lekarskiej.

§ 4. Minister W. R. i O. P. zaprasza na członków Państwowej Rady Oświecenia Publicznego Przewodniczących Komisyj Oświatowych Sejmu i Senatu względnie wskazanych przez nich członków tych Komisyj; członkom tym przysługuje pełne prawo głosu.

§ 5. Członkowie Państwowej Rady Oświecenia Publicznego pełnią swe obowiązki honorowo, zamieszkali stale poza Warszawą, otrzymują zwrot kosztów podróży oraz diety.

§ 6. Kadencja Państwowej Rady Oświecenia Publicznego trwa trzy lata.

§ 7. Regulamin wewnętrzny Państwowej Rady Oświecenia Publicznego ustala Minister W. R. i O. P.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 25 października 1952 r. Nr. I. Org. 114/4/52

o regulaminie wewnętrznym Państwowej Rady Oświecenia Publicznego.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 73).

Część I.

§ 1. Minister W. R. i O. P. zwołuje raz w roku zebranie Państwowej Rady Oświecenia Publicznego i przedstawia jej sprawozdanie o ogólnym stanie oświaty i wychowania w Państwie w ciągu ostatniego roku oraz o zamiarach na przyszłość.

Pozatem zebrania Państwowej Rady Oświecenia Publicznego zwołuje Minister W. R. i O. P. w miarę potrzeby.

Jednocześnie z zawiadomieniem o terminie zebrania Rady podaje się do wiadomości jej członków ustalony przez Ministra W. R. i O. P. przedmiot obrad.

§ 2. Na zebraniach Państwowej Rady Oświecenia Publicznego przewodniczy Minister W. R. i O. P. lub wyznaczony przezeń Podsekretarz Stanu.

§ 3. Przedmiotem obrad Państwowej Rady Oświecenia Publicznego mogą być jedynie sprawy, umieszczone na porządku obrad, ustalonym przez Ministra W. R. i O. P.

§ 4. Zebrania Państwowej Rady Oświecenia Publicznego odbywają się bez względu na liczbę przybyłych członków.

§ 5. Minister W. R. i O. P. może według swego uznania zarządzić głosowanie w poszczególnych sprawach; w głosowaniu nie biorą udziału wymienieni w § 9 uczestnicy obrad.

§ 6. Z przebiegu posiedzeń Państwowej Rady Oświecenia Publicznego sporządza się protokół.

Część II.

§ 7. Czas trwania kadencji Państwowej Rady Oświecenia Publicznego zaczyna się i kończy z dniem 1 września.

§ 8. Miejsca, opróżnione w Państwowej Radzie Oświecenia Publicznego przed upływem trzylecia, obsadza się tylko na okres do końca trzylecia.

§ 9. W pracach Państwowej Rady Oświecenia Publicznego mogą brać udział w charakterze znawców podlegli Ministrowi. W. R. i O. P. urzędnicy oraz nauczyciele szkół (państwowych, publicznych, prywatnych), powołani przez Ministra W. R. i O. P.

§ 10. Minister W. R. i O. P. wyznacza z pośród podległych mu urzędników sekretarza Państwowej Rady Oświecenia Publicznego w celu prowadzenia czynności biurowych Państwowej Rady Oświecenia Publicznego.

Czynności biurowe i wykonawcze, związane z działalnością Państwowej Rady Oświecenia Publicznego będą ułatwiane w biurach Ministerstwa.

§ 11. Nie będący funkcjonarjuszami państwowymi członkowie Państwowej Rady Oświecenia Publicznego, zamieszkałi stałe poza Warszawą, otrzymują zwrot kosztów podróży oraz djety według norm obowiązujących dla urzędników V st. sł.

Statut Organizacyjny Ministerstwa W. R. i O. P. według uchwały Rady Ministrów

z dnia 9 września 1931 r.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 100).

§ 2. Biuro Personalne opracowuje w porozumieniu z właściwemi Departamentami projekty ustaw, rozporządzeń i zarządzeń o charakterze normatywnym w sprawach osobowych; współpracuje w ustalaniu zasad organizacji personalnej i szkoleniu personelu urzędniczego; w porozumieniu z właściwemi Departamentami załatwia sprawy osobowe profesorów i nauczycieli wszelkich kategorii szkół, podległych Ministerstwu, oraz urzędników i niższych funkcjonarjuszów Ministerstwa i podległych mu władz, urzędów i instytucyj; załatwia sprawy uposażeniowe i emerytalne, sprawy związane z zaopatrzeniem, opartem na specjalnych tytułach prawnych; prowadzi obronę w sprawach personalnych przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym; załatwia sprawy odznaczeń; prowadzi ewidencję i statystykę personalną profesorów i nauczycieli oraz urzędników i niższych funkcjonarjuszów.

§ 6. Departament Nauki i Sztuki składa się z 2-ch wydziałów: 1) nauki i szkół wyższych i 2) sztuki.

1. Wydział Nauki i Szkół Wyższych załatwia sprawy związane z organizacją nauki i popieraniem polskiej twórczości naukowej w kraju i zagranicą, a w szczególności sprawy instytucyj naukowych, zakładów badawczych i muzeów (z wyjątkiem muzeów sztuki) bibliotek naukowych i uniwersyteckich, sprawy stosunków naukowych polskich z zagranicą, sprawy wydawnictw naukowych, przygotowywania pracowników naukowych, wreszcie sprawy ochrony przyrody i opieki nad zabytkami przedhistorycznymi—w zakresie szkolnictwa wyższego załatwia sprawy ustawodawstwa, organizacji oraz nadzoru nad wykonywaniem ustaw i przepisów, sprawy doboru profesorów i pomocniczych sił naukowych oraz sprawy opieki nad młodzieżą akademicką.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 5 maja 1933 r. (Nr. IV NS-4656/33)

o wyborze rektora i prorektora w państwowych szkołach akademickich.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 90).

Na podstawie art. 9, 14 i 58 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U.

R. P. Nr. 29, poz. 247), zarządzam, co następuje:

§ 1. Rektor urzędujący ustanawia dzień wyboru nowego rektora na drugą połowę maja i uwiadamia o tem dziekanów conajmniej na tydzień naprzód, wzywając ich do zarządzenia wyboru delegatów wydziałów.

§ 2. (1) Dziekani zwołują rady wydziałowe na osobne posiedzenie, na którem rada wydziałowa wybiera delegatów, mających dokonać wyboru rektora.

(2) Rada wydziałowa, licząca do 5-ciu członków, wybiera jednego delegata, od 6 do 10 członków — 2-ch delegatów, od 11 do 20 członków — 3-ch delegatów, od 21 do 35 — 4 delegatów, powyżej 35 członków — 5 delegatów.

§ 3. Przy ustalaniu liczby członków rady wydziałowej bierze się pod uwagę także profesorów, przebywających na urloпах oraz docentów, będących członkami rady, którzy głosują na delegatów narówni z innymi członkami rady wydziałowej, natomiast nie bierze się pod uwagę i nie głosują dobrani członkowie rady wydziałowej, t. j. ci profesorowie, którzy są członkami innych rad wydziałowych, a w danej radzie zasiadają na podstawie ust. 3 art. 16 ustawy o szkołach akademickich z dnia 15 marca 1933 r.

§ 4. Do ważności wyborów delegata konieczna

jest obecność więcej niż połowy członków rady wydziałowej. W przypadku nieobecności wymaganej większości członków rady wydziałowej dziekan wyznacza ponowny termin posiedzenia, na którym odbywa się wybór, bez względu na liczbę obecnych członków rady.

§ 5. Trzech członków rady wydziałowej ma prawo stawić bez umotywowania kandydata na delegata.

§ 6. (1) Po ustaleniu listy wszystkich zgłoszonych kandydatów odbywa się bez dyskusji głosowanie kartkami na delegatów.

(2) Głosowanie jest tajne.

(3) O ile rada wydziałowa wybiera więcej niż jednego delegata, każdy wyborca oddaje liczbę kartek o jedną mniejszą, od liczby wybieranych przez wydział delegatów, umieszczając na kartce jedno nazwisko.

§ 7. (1) Delegatami zostaną wybrani ci, którzy otrzymali kolejno największą ilość głosów. Kartek białych nie liczy się.

(2) W razie równości głosów odbywa się powtórne głosowanie. O ile w powtórnym głosowaniu utrzyma się równość głosów, o wyborze rozstrzyga los.

(3) Jeżeli w pierwszym głosowaniu liczba osób, na które oddano głosy, jest mniejszą, niż ilość przewidzianych delegatów, natenczas przeprowa-

dzia się oddzielne głosowanie na pozostałe miejsca.

§ 8. Zgromadzeni podpisują zaraz protokół, sporządzony z posiedzenia wyborczego celem przesłania go rektorowi.

Wybrani delegaci zatrzymują swój mandat tylko na czas tego wyboru, dla którego byli delegowani, chociażby mieli wybierać kilkakrotnie.

§ 9. (1) Po otrzymaniu protokółów z wyboru delegatów rektor zestawia listę delegatów i zaprasza ich na posiedzenie wyborcze.

Zaproszenia imienne winne być doręczone przynajmniej na dwa dni przed terminem wyboru.

(2) Obowiązkiem delegatów jest przybyć na wybory i oddać głos.

§ 10. Do ważności wyborów konieczna jest obecność $\frac{3}{4}$ delegatów; w przypadku nieobecności wymaganej większości, rektor wyznacza odpowiednio termin posiedzenia, na którym dokonywa się wyboru bez względu na liczbę obecnych delegatów.

§ 11. (1) Zebraniu delegatów przewodniczy urzędujący rektor, względnie prorektor; przewodniczący nie bierze udziału w głosowaniu.

(2) Przewodniczący zarządza głosowanie kartami, bez dyskusji; w czasie posiedzenia nie wolno zatem ani ogłaszać, ani omawiać kandydatów.

(3) Po obliczeniu głosów przewodniczący ogłasza wynik głosowania.

§ 12. (1) Rektorem zostaje wybrany ten, kto otrzymał zwykłą większość głosów obecnych delegatów.

(2) Jeżeli nikt większości nie uzyskał, odbywa się na tem samym posiedzeniu drugie głosowanie w ten sam sposób.

(3) Gdyby i to głosowanie nie doprowadziło do wyniku, następuje głosowanie ściślejsze między dwoma kandydatami, którzy uzyskali w drugim głosowaniu największą ilość głosów.

(4) W razie równości głosów w głosowaniu ściślejszem, odbywa się ponowne głosowanie. Gdyby i to głosowanie nie dało wyniku, o wyborze rozstrzyga los.

(5) Kartek białych nie liczy się.

(6) Wybory muszą się odbyć w ciągu jednego dnia.

§ 13. (1) Wybrany rektor oświadcza, czy przyjmuje wybór.

(2) W razie nieprzyjęcia wyboru przez wybranego, delegaci przystępują do nowego wyboru, który się odbywa w ten sam sposób, jak poprzedni.

§ 14. (1) Z przebiegu wyborów winien być sporządzony protokół, stwierdzający listę obecnych, ich charakter oraz głosowania. Protokół podpisują przewodniczący zebrania oraz delegaci.

(2) Protokół wyborów rektora wraz z protokołem delegatów przedkłada rektor bezzwłocznie Ministrowi W. R. i O. P.

§ 15. Wybory prorektora odbywają się w sposób analogiczny dla wyborów rektora.

§ 16. W szkołach jednowydziałowych wybierają rektora zgodnie z postanowieniem artykułu 20 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni podług norm, ustalonych powyżej dla wyboru rektora przez delegatów.

§ 17. Wybory prorektora w r. 1933 odbędą się bezpośrednio po zatwierdzeniu rektora przez Prezydenta Rzeczypospolitej w sposób, analogiczny dla wyborów rektora.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Okólnik Nr. 19

z dnia 20 lutego 1933 r. (l. Org.-1023/16/32)

o postępowaniu w sprawach zaskarżonych do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 34).

Celem osiągnięcia jednolitości postępowania w wypadkach zaskarżenia zarządzeń i orzeczeń władz podległych Ministerstwu W. R. i O. P. do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, podaję szereg wytycznych, jakimi należy kierować się przy załatwianiu spraw na skutek skarg

wniesionych do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

I.

1. Władza, której decyzja została zaskarżona do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, obowiązana jest po otrzymaniu z Trybunału odpisu skargi przesłać Trybunałowi w wyznaczonym terminie swoje akta, dotyczące przedmiotu skargi, oraz przedstawić odpowiedź na skargę zgodnie z art. 63 rozporządzenia Pr. Rz. o N. T. A., przestrzegając w tym względzie zasad następujących:

a) termin, wyznaczony przez Trybunał na udzielenie aktów winien być ściśle przez władzę pozwaną dotrzymany; opracowanie odpowiedzi winno nastąpić zasadniczo bez uzasadnionej przyczyny do ostatnich dni wyznaczonego terminu z uwagi na skutki prawne niedotrzymania tego terminu przewidziane w art. 64 ust. (2) rozporządzenia.

W wyjątkowych wypadkach, kiedy odpowiedź na skargę nie może być przesłana w terminie wyznaczonym przez N. T. A. z przyczyn od władzy niezależnych, władza może prosić w myśl art. 111 ust. (1) rozporządzenia o N. T. A. o przywrócenie terminu, o ile tylko oczywiście zachodzą okoliczności przepisem tym przewidziane.

b) akta winny być kompletne, a przede wszystkim zawierać wszystkie dokumenty istotne dla sprawy, jak decyzję pierwszej instancji, odwołanie stron, dowody doręczony tak pierwszej, jak i drugiej instancji i t. p. Wobec zdarzających się wypadków odsyłania przez władze Najwyższemu Trybunałowi Administracyjnemu nadesłanych przez Trybunał odpisów skargi — zwraca się uwagę na niewłaściwość tego rodzaju postępowania: władza pozwana winna odpis skargi zachować u siebie celem przesłania do władzy centralnej, zgodnie ze wskazówką zawartą poniżej w ustępie trzecim części III niniejszego okólnika;

c) akta należy ułożyć w porządku chronologicznym, poszczególne karty ponumerować i jeżeli to możliwe zeszyć, oraz dołączyć spis aktów z numeracją odpowiadającą numeracji kart. Akta, co do których władza stawia wnioski o wyłączenie z pod przegładu przez skarżącego, należy ułożyć, względnie zeszyć oddzielnie i sporządzić dla nich spis.

2. Do odpowiedzi na skargę (patrz niżej dział II) należy dołączyć odpis odpowiedzi (art. 63 ust. (1) rozporządzenia o N. T. A.); jeżeli orzeczenie władzy zostało zaskarżone przez kilka stron oddzielnymi skargami, a władza odpowiada na nie jedną repliką, wówczas należy dołączyć do odpowiedzi tyle odpisów, ilu jest skarżących (analogiczne zastosowanie art. 59 ust (1) pkt. 2 łącznie z art. 64 ust. (1) rozporządzenia o N. T. A.).

3. Zwraca się uwagę, że w myśl nowego prawa o Najwyższym Trybunale Administracyjnym temu ostatniemu nie przysługuje już prawo samodzielnego zarządzenia wstrzymania wykonania decyzji w wypadku, gdy władza, która wydała zaskarżoną decyzję, odmówi zadośćuczynienia odpowiedniej prośbie strony. Obecnie prawo wstrzymania wykonania decyzji przysługuje w myśl art. 62 ust. (2) i (3) rozporządzenia o N. T. A. tylko władzy pozwanej; w konsekwencji nowego stanu prawnego w tej kwestji należy przyjąć, że przeciwko odmownej decyzji władzy pozwanej, wydanej w myśl art. 62 ust. (2) rozporządzenia o N. T. A. — o ile władza ta nie jest władzą naczelną — służy stronie prawo odwołania do wyższej instancji w myśl zasad ogólnych (art. 82 i 84) postępowania administracyjnego.

II.

1. Jednocześnie z przesłaniem Trybunałowi akt sprawy, należy w myśl art. 63 ust. (1) rozporządzenia o N. T. A.

przesłać wyczerpującą odpowiedź na skargę, zawierającą uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia oraz odparcie zarzutów strony, zawartych w skardze. W odpowiedzi swej winna władza przede wszystkim podnieść ewentualne formalne braki wniesionej skargi, zwracając Trybunałowi; na jej niedopuszczalność, niedotrzymanie terminu jej wniesienia, wreszcie na brak legitymacji strony — czy to do wniesienia skargi jako całości, czy to do podnoszenia w niej poszczególnych konkretnych zarzutów przeciw zaskarżonej decyzji, zwłaszcza, gdy te ostatnie przekraczają granice uprawnienia do zaskarżenia decyzji władz, wynikające z art. 49 rozporządzenia o N. T. A., albo też, gdy strona nie będąc do tego ustawowo upoważniona występuje w skardze z zarzutami natury publiczno-prawnej tego rodzaju, że wystąpienie to ma raczej charakter obrony interesu publicznego, aniżeli interesów samej strony.

2. Uzasadniając swoją decyzję władza winna przede wszystkim bronić jej pod kątem widzenia jej zgodności z obowiązującym prawem, a zasadniczo z pominięciem obszernych przedstawień stanu faktycznego i rozważań co do celowości zaskarżonej decyzji — chyba, że:

a) poruszenie w odpowiedzi strony faktycznej sprawy okaże się konieczne celem udowodnienia, że stan faktyczny uzasadnia zastosowanie tego przepisu prawnego, na którym władza pozwana oparła zaskarżone orzeczenie lub zarządzenie, albo też

b) że strona prawna sprawy tak ściśle wiąże się ze stanem faktycznym, że nie dadzą się one od siebie oddzielić, wobec czego dodatkowe omówienie stanu faktycznego nie da się pominąć zwłaszcza, gdy obrona decyzji motywami wyłącznie natury kasacyjnej mogłaby nie wystarczyć.

3. Władza pozwana winna w odpowiedzi swej zawsze zwrócić uwagę na te okoliczności faktyczne i środki dowo-

dowe w skardze przytoczone, które nie były wysuwane przez stronę, przed wydaniem zaskarżonej decyzji w toku postępowania administracyjnego, a przeto nie mogły być wogóle przedmiotem rozważań w ostatniej instancji administracyjnej, a to celem odpowiedniego wykorzystania ekspresji co do nieprzytoczenia tych okoliczności i środków dowodowych w postępowaniu instancyjnym (art. 85 ust. (3) rozporządzenia o N. T. A.).

4. Jeżeli rozstrzygnięcie sprawy będące przedmiotem skargi jest przez ustawę pozostawione swobodnemu uznaniu władzy, wówczas moment ten należy zawsze podnieść przede wszystkim w odpowiedzi na skargę (art. 6 pkt 2 rozp. o N. T. A.), przyczem w miarę potrzeby należy również wykazać, że w konkretnym wypadku zachodzą prawem przewidziane warunki, dopuszczające wzgl. uzasadniające — zgodnie z ustawą — wydanie decyzji na podstawie swobodnego uznania władzy.

5. Oprócz tego, na podstawie art. 65 ust. (2) rozporządzenia o N. T. A. władza, przesyłająca akta i odpowiedź Trybunałowi, winna w razie potrzeby wskazać, które akta ze względów publicznych nie nadają się na przeglądanie przez strony i prosić o ich wyłączenia. Ponadto w wypadku, gdy strona zgodnie z art. 72 rozporządzenia o N. T. A. nie zgłosi w skardze wniosku o przeprowadzenie rozprawy, władza winna w swej odpowiedzi postawić odpowiedni wniosek w zależności od okoliczności konkretnej sprawy.

6. O ile w związku z opracowaniem odpowiedzi na skargę zarzuty w niej zawarte okażą się uzasadnione, należy wówczas wykorzystać uprawnienia, wynikające z art. 90 rozporządzenia Pr. R. z dnia 22. III. 1928 r. o postępowaniu administracyjnym do zmiany orzeczenia i w myśl art. 69 ust. (1) rozporządzenia o N. T. A. powiadomić Najwyższy Trybunał Administracyjny o zmianie decyzji.

III.

1. Zastępstwo władz przed Najwyższym Trybunale Administracyjnym, nie będące zresztą w myśl art. 75 rozporządzenia o N. T. A. obowiązkiem, sprawować będzie w zasadzie delegat Ministerstwa, ażeby uniknąć rozbieżności w traktowaniu spraw analogicznych. Zastępstwo to, o ile w konkretnych wypadkach nie będą wydane odmienne zarządzenia przez Ministerstwo, ograniczy się jednak z reguły do spraw nastręczających szczególne wątpliwości, lub mających zasadnicze znaczenie, zwłaszcza, gdy Ministerstwo uzna, że złożona na skargę odpowiedź władzy II instancji nie wyczerpuje sprawy i wymaga uzupełnienia.

2. W tym celu należy w każdym poszczególnym wypadku zaskarżenia ostatecznych decyzji do Najwyższego Trybunału Administracyjnego przedkładać Ministerstwu odpisy: a) skargi, b) odpowiedzi na nią oraz c) zaskarżonej decyzji ostatniej instancji.

IV.

W razie zaskarżenia do Najwyższego Trybunału Administracyjnego orzeczenia Ministerstwa, wydanego w toku odwołania lub na skutek przedstawionego przez władzę niższej instancji wniosku, Ministerstwo zarządza w każdym poszczególnym wypadku przedłożenia sobie akt przedmiotowych wraz z dowodem doręczenia. Przedłożenie tych akt Ministerstwu winno nastąpić bez niepotrzebnej zwłoki ze względu na bieg terminów przewidzianych w rozporządzeniu o N. T. A. Przedłożyć należy Ministerstwu wszystkie posiadane we władzach II i I instancji akta, dotyczące przedmiotu objętego skargą a w miarę potrzeby także akta, znajdujące się w odnośnych zakładach szkolnych, naukowych i t. p. W razie, gdyby w ciągu dwóch tygodni od otrzymania zawiadomienia z Ministerstwa czy to skom-

pletowane akta, czy też dowód doręczenia zaskarżonej decyzji nie mogły być Ministerstwu przesłane, należy przesłać w tym terminie akta posiadane, akta zaś brakujące oraz dowód doręczenia dodatkowo, w każdym razie przed upływem terminu do wniesienia odpowiedzi na skargę, gdyby i to było niewykonalne, należy o tem przed upływem terminu do wniesienia odpowiedzi na skargę, zawiadomić Ministerstwo z podaniem powodów opóźnienia, a to celem umożliwienia mu wniesienia prośby przewidzianej w art. 111 ust. (1) rozporządzenia o N. T. A.

Akta winny być kompletne, ułożone w porządku chronologicznym, zeszyte, ponumerowane oraz zaopatrzone w spis aktów z numeracją odpowiadającą numeracji kart (co zresztą wyżej l 1, b i c).

V.

1. Z treścią wyroków N. T. A. wydanych w sprawach, w których zaskarżoną była czy to decyzja wydana w toku instancji przez Ministerstwo, czy też ostateczna decyzja władz Ministerstwu podległych, należy stale zapoznawać wszystkich urzędników referujących urzędowi.

2. We wszystkich sprawach, w których wyrok N. T. A. nie był przesłany przez Ministerstwo, należy przysyłać Ministerstwu odpisy odnośnych wyroków z równoczesnem zawiadomieniem, w razie wyroku uchylającego zaskarżone orzeczenia, jakie wydano zarządzenia na skutek tego wyroku.

II. PROFESOROWIE

PROFESOROWIE.

Rozdział ten zawiera przepisy nigdzie dotychczas w specjalnych zbiorach niedrukowane i ma na celu kompletne ujęcie prawne osoby profesora w szkole i poza nią. Wymieniamy więc uprawnienia nauczyciela szkoły wyższej w parlamencie, sądownictwie i adwokaturze, umieszczamy rozporządzenie o stosunkach służbowych profesorów, którego scalony tekst wymagał największej pracy, przepisy uposażeniowe i emerytalne.

Konstytucja z dnia 17 marca 1921 r. z uwzględnieniem zmian ustalonych ustawą z dnia 2 sierpnia 1926 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 44/21, poz. 267 i Nr. 78/26, poz. 445).

Art. 16. Pracownicy państwowi i samorządowi z chwilą wyboru na posła, otrzymują na czas trwania mandatu poselskiego urlop. Przepis ten nie dotyczy ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów szkół wyższych.

Ordynacja wyborcza do Sejmu i Senatu

ustawa z dnia 28 lipca 1922 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 66/22, poz. 590).

Art. 7. Pracownicy państwowi i samorządowi z wyjątkiem ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów wyższych uczelni, z chwilą wyboru na posła otrzymują na czas trwania mandatu poselskiego urlop bezpłatny.

Ordynacja do Sejmu Śląskiego

w brzmieniu obecnie obowiązującym.

(Dz. U. R. P. Nr. 12/30, poz. 87).

Art. 8. Pracownicy państwowi i samorządowi, z wyjątkiem ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów wyższych uczelni z chwilą wyboru na posła otrzymują na czas trwania kadencji sejmowej bezpłatny urlop.

Art. 17. Poseł, obejmujący płatną służbę państwową, traci mandat; przepis ten nie dotyczy powołania na stanowiska ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów wyższych uczelni.

Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Rozporządzenie Prezydenta R. P.

z dnia 6. II. 1928 r. ze zmianami. Tekst jednolity.

(Dz. U. R. P. Nr. 102/32, poz. 863).

Art. 82. Na stanowisko sędziego może być mianowany ten, kto:

- f) odbył aplikację sądową,
- g) złożył egzamin sędziowski.

Art. 83. Od wymagań, wymienionych w art. 82 pod f) i g) wolni są:

- a) profesorowie i docenci nauk prawniczych na polskich uniwersytetach państwowych.

Art. 89. Sędzią Sądu Najwyższego może ponadto zostać: a) profesor zwyczajny prawa na uniwersytecie państwowym polskim.

Art. 236. Na stanowisko prokuratora może być mianowany ten, kto odpowiada warunkom, określonym w art. 82 i 83.

Prawo o ustroju adwokatury.

Rozporządzenie Prezydenta R. P.

z dnia 7 października 1932 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 86/32, poz. 733).

Art. 11. Od aplikacji i egzaminu adwokackiego wolni są nadto:

- (1) Profesorowie i docenci nauk prawniczych w polskich szkołach akademickich.

Art. 29. Z zawodem adwokata nie wolno łączyć stanowiska stałego funkcjonariusza w służbie państwowej, z wyjątkiem stanowiska ministra, podsekretarza stanu lub profesora polskiej szkoły akademickiej ¹⁾.

---

¹⁾ patrz str. 108.

Art. 30. Adwokatom, wpisanym na listę na zasadzie art. 10 lub 11, zalicza się do kresu, biegnącego od chwili wpisania na listę, czas ich służby, przyczem półtora roku służby państwowej na stanowisku sędziego, prokuratora, profesora, lub na stanowisku referendarskiem zastępuje jeden rok praktyki na stanowisku adwokata.

Kodeks Postępowania Karnego.

Rozporządzenie Prezydenta R. P.

Jednolity tekst ze zmianą numeracji
z 30 września 1932 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 52/32(poz. 725).

Art. 86. obrońcą w sprawach karnych przed wszystkimi sądami w granicach Polski może być tylko:

- a) osoba wpisana w Polsce na listę adwokatów,
- b) profesor lub docent prawa polskiej szkoły akademickiej państwowej lub przez Państwo uznanej.

Kodeks Postępowania Cywilnego.

Rozporządzenie Prezydenta R. P.

z dnia 29 listopada 1930 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 83/30, poz. 651/2).

Art. 87. Zastępstwo adwokackie nie obowiązuje następujących osób, gdy działają jako strony,

czy też jako ich zastępcy: adwokatów, sędziów, prokuratorów, profesorów i docentów prawa polskich szkół akademickich, jak również stałych urzędników referendarskich Prokuratorji Generalnej i mających kwalifikacje sędziowskie lub adwokackie notarjuszów.

Art. 99. § 2. Osoby, których nie obowiązuje zastępstwo adwokackie, gdy występują jako strony lub zastępcy, zrównane są co do kosztów z adwokatami. To samo dotyczy Prokuratorji Generalnej R. P.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 30 kwietnia 1927 r.

w sprawie regulaminu Trybunału Kompetencyjnego.

(Dz. U. R. P. Nr. 42/27, poz. 375).

§ 5. O starszeństwie rozstrzyga dzień nominacji na członka Trybunału Kompetencyjnego; w razie zaś, gdy nominacje te są jednoczesne, dzień nominacji na sędziego Sądu Najwyższego, Najwyższego Trybunału Administracyjnego lub na zwyczajnego profesora uniwersytetu państwowego, względnie wyższej uczelni z prawami szkół akademickich; rozstrzyga przytem dzień pierwotnej nominacji na jedno z tych stanowisk z odliczeniem jednak okresu zaszłej przerwy.

W braku powyższych danych rozstrzyga dzień, w którym upłynęło dwadzieścia lat od chwili złożenia, po ukończeniu studjów prawniczych, przepisanych egzaminów.

U s t a w a

z dnia 25 listopada 1925 r.

o Trybunale Kompetencyjnym.

(Dz. U. R. P. Nr. 126/25, poz. 897).

Art. 4. Członkowie Trybunału Kompetencyjnego mianowani będą:

c) w liczbie sześciu z pośród osób, odznaczających się szczególną znajomością prawa, które jednak nie piastują żadnego urzędu ani w sądownictwie ani w administracji.

W rozumieniu niniejszej ustawy profesorowie wyższych uczelni nie są urzędnikami administracyjnymi.

Kandydatów z grona osób, wymienionych w punkcie c), przedstawiają wydziały prawne uniwersytetów państwowych, każdy po trzech kandydatów.

Członkowie Trybunału Kompetencyjnego z grupy c) składają przy objęciu swych stanowisk na ręce prezesa Trybunału Kompetencyjnego przysięgę, dla sędziów przepisaną.

Art. 5. Członkowie, wymienieni w punkcie c)

art. 4 przestają być członkami Trybunału Kompetencyjnego w razie objęcia urzędu w sądownictwie lub administracji.

Art. 6. Przepisy rozdziału IV ustawy konstytucyjnej stosują się odpowiednio do Trybunału Kompetencyjnego, jego prezesów i członków.

Członkowie, wymienieni w punkcie c) art. 4, podlegają w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej Trybunałowi Kompetencyjnemu, który stosuje do nich odpowiednie przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów Sądu Najwyższego. Do wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej (art. 79 ustawy konstytucyjnej (wymienionych w art. 4 lit c) członków Trybunału Kompetencyjnego właściwym jest sam Trybunał Kompetencyjny.

Art. 8. Trybunał Kompetencyjny rozstrzyga w składzie 7 członków łącznie z przewodniczącym.

W składzie tym bierze udział po dwóch członków z każdej grupy, wymienionej w art. 4 punktach a), b) i c).

Poza ustną rozprawą Trybunał Kompetencyjny rozstrzyga w składzie przewodniczącego i dwóch członków po jednym z grup a) i b) art. 4.

Art. 9. Trybunał Kompetencyjny może przelać rozstrzygnięcie sprawy ogólnemu zebraniu tegoż Trybunału. Ogólne zgromadzenie liczyć mu-

si co najmniej dziesięciu członków łącznie z przewodniczącym, w tem przynajmniej trzech członków z grupy c) art. 4.

Rozporządzenie Prezydenta R. P.

z dnia 24 lutego 1928 r.

o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół (Dz. U. R. P. Nr. 24/28, poz. 204) ze zmianami zawartymi w rozporządzeniu Prezydenta R. P. z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92/32, poz. 819, ustawie z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 29/33, poz. 247) art. 62 ust. 2 b) XII oraz rozporządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dn. 21 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35/33, poz. 295).

Tytuł I.

Profesorowie.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Warunkami mianowania profesora państwowej szkoły akademickiej są, obok kwalifikacyj naukowych: nieskazitelna przeszłość i zdolność do działań prawnych.

Art. 2. Osoba, przeciw której toczy się postę-

bowanie karno-sądowe lub upadłościowe, albo postępowanie o pozbawienie jej własnowolności, nie może być mianowana profesorem.

Art. 3. Profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych ¹⁾ mianuje Prezydent Rzeczypospolitej

---

¹⁾ W sprawie praw profesorów kontraktowych, przejętej Wydziałowi Prawa do zaopiniowania przez Senat Akademicki, przyjęto następującą opinię, przygotowaną przez prof. Dra Ignacego Łyskowskiego. Według art. 96 § 1 Konstytucji naszego Państwa, urzędy publiczne są dostępne tylko dla obywateli Państwa Polskiego. W stanowisku profesora szkół akademickich należy jednakże odróżnić stanowisko urzędnicze i stanowisko naukowe. Kiedy stanowisko naukowe może mieć także obcokrajowiec, to jednakże stanowisko urzędnicze może mieć tylko obywatel polski. Tem tłumaczy się, że obcokrajowcy mogą zostać tylko profesorami kontraktowymi. Z powyższej różnicy wynika, że profesor, wykładający na Uniwersytecie za kontraktem, ale posiadający pełne prawa profesorskie w zakresie funkcji naukowych i powołany do Rady Wydziałowej, ma 1) w sprawach naukowych te same prawa co inni członkowie Rady Wydziałowej, ma więc prawo głosu i głosowania we wszystkich sprawach naukowych, czynne i biernie prawo wyborcze do Komisji naukowych także habilitacyjnych i przygotowujących powołanie profesorów na katedrę i do Rad Wydziałowych; 2) natomiast w sprawach urzędniczych, t. zn. odnoszących się do administracji Uniwersytetu, nie ma ani czynnego, ani biernego prawa wyborczego, nie może zatem być wybrany ani na Dziekana, ani Prodziekana, ani Rektora lub Prorektora, ani do Komisji Dyscyplinarnych. Ponieważ Senat, jak i Rada Wy-

na wniosek Ministra W. R. i O. P., przedstawiony zgodnie z przepisami o organizacji szkół akademickich; wniosek ten przedstawia Minister W. R. i O. P. po porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Profesorami na wydziałach teologicznych rzymsko-katolickich mogą być mianowane tylko osoby, posiadające upoważnienie właściwej władzy duchownej.

W związku z nominacją Minister W. R. i O. P. określa najniższy obowiązkowy wymiar godzin wykładów i ćwiczeń w tygodniu oraz ewentualnie zakład, którego kierownictwo zostaje powierzone profesorowi.

Art. 4. Stosunek służbowy profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego zawiązuje się z chwilą doręczenia mu pisma nominacyjnego.

Art. 5. Objęcie obowiązków następuje w dniu, który oznaczy Minister W. R. i O. P.

Datę objęcia obowiązków rektor stwierdza na

---

działowa, zajmuje się tak sprawami naukowymi jak i administracyjnymi, profesor kontraktowy może być wybrany do Senatu i ma też prawo wyborcze czynne do Senatu, w którym zajmuje takie samo stanowisko, jak w Radzie Wydziałowej.

Opinia Rady Wydziału Prawnego Uniw. Warsz. „Sprawozdanie z działalności Wydziału Prawa Uniw. Warsz. 1926/27, str. 5.

DO STRONY 102:

W chwili kończenia druku naszego zbioru obwieszczenie Min. W. R. i O. P. z dnia 21 lipca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76/33, poz. 551) ustaliło jednolity tekst Rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 21 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół w brzmieniu, obowiązującym od dnia 1 września 1933.

Tekst ten jest całkowicie zgodny ze scalonym przez nas na podstawie poprzednich rozporządzeń (str. 102 i następne), oprócz numeracji artykułów, którą należy poprawić w następujący sposób:

na str. 106: Art. 7a = Art. 8; Art. 8 = Art. 9;

na str. 107: Art. 9 = Art. 10; Art. 10 = Art. 11; Art. 11 = Art. 12;

na str. 108: Art. 12 = Art. 13;

na str. 109: Art. 13 = Art. 14; Art. 14 =
Art. 15; Art. 15 = Art. 16;

na str. 110: Art. 16=Art. 17; Art. 17=Art. 18;

na str. 111: Art. 18 = Art. 19 i w tekście (art.
9) = (art. 10);

na str. 112: Art. 19 = Art. 20 i w tymże arty-
kule wstawić jako ust. 3: „Profesorowi służy
prawo do uposażenia emerytalnego, a wdowie i
sierotom po nim — prawo do zaopatrzenia wdo-
wiego i sierocego na zasadach, które normują
przepisy emerytalne“;

na str. 113: Art. 20 = Art. 21; Art. 21 = Art.
22; Art. 22 = 23;

na str. 114: Art. 23 = Art. 24; w tekście (art.
13) = (art. 14) i art. 17 = art. 18; Art. 23a =
Art. 25;

na str. 115: Art. 24 = Art. 26;

na str. 116: Art. 25 = Art. 27; Art. 26 = Art. 28; w tekście art. 27—86 = art. 29—88; Art. 27 = Art. 29; Art. 28 = Art. 30; Art. 29 = Art. 31;

na str. 117: Art. 30 = Art. 32; Art. Art. 31 = Art. 33; Art. 32 = Art. 34; Art. 33 = Art. 35; w tekście (art. 28 i 29) = (art. 30 i 31);

na str. 118: Art. 34 = Art. 36; Art. 35 = Art. 37; w tekście art. 33 = art. 35; Art. 36 = Art. 38; Art. 37 = Art. 39;

na str. 119: Art. 38 = Art. 40; Art. 39 = Art. 41;

na str. 120: Art. 40 = Art. 42; w tekście art. 39 = art. 41; Art. 41 = Art. 43; Art. 42 = Art. 44;

na str. 121: Art. 43 = Art. 45; Art. 44 = Art. 46; Art. 45 = Art. 47; w tekście (art. 50) = (art. 51); Art. 46 = Art. 48;

na str. 122: w tekście art. 44 = art. 46; Art. 47 = Art. 49; Art. 49 = Art. 50;

na str. 123: Art. 50 = Art. 51; Art. 51 —
Art. 52; Art. 52 = Art. 53;

na str. 124: Art. 53 = Art. 54; Art. 54 = Art.
55; Art. 55 = Art. 56; w tekście (art. 50) =
(art. 51).

na str. 125: Art. 56 = Art. 57; w tekście art.
52, 53, 54 = art. 53, 54 i 55;

na str. 126: Art. 57 = Art. 58; w tekście art.
55 = art. 56; Art. 58 = Art. 59; Art. 59 =
Art. 60;

na str. 127: Art. 60 = Art. 61; Art. 61 = Art.
62; Art. 62 = Art. 63;

na str. 128: Art. 63 = Art. 64; w tekście art.
29 lub 35 = art. 31 lub 37; Art. 64 = Art. 65;

na str. 129: Art. 65 = Art. 66; Art. 66 =
Art. 67;

na str. 130: Art. 67 = Art. 68; Art. 68 =
Art. 69;

na str. 131: Art. 69 = Art. 70; w tekście art. 29 = art. 31; art. 35 = art. 37; Art. 70 = Art. 71;

na str. 132: Art. 71 = Art. 72; w tekście art. 56 = art. 67;

na str. 133: Art. 72 = Art. 73; Art. 73 = Art. 74; Art. 74 = Art. 75; Art. 75 = Art. 76;

na str. 134: w tekście art. 50 = art. 51;
Artykuły 77 do 86 bez zmiany;

na str. 136: w tekście art. 29 = art. 31; (art. 56) = (art. 57); art. 29 = art. 31;

na str. 137: Art. 86a = Art. 87;

na str. 138: Art. 86b = Art. 88; Art. 87 = Art. 89;

na str. 139: Art. 88 = Art. 90; Art. 89 = Art. 91; Art. 90 = Art. 92; Art. 91 = Art. 93;

na str. 140: Art. 92 = Art. 94; Art. 93 = Art. 95; Art. 94 = Art. 96;

na str. 141: Art. 95 = Art. 97; Art. 96 =
Art. 98; Art. 97 = Art. 99;

na str. 142: Art. 98 = Art. 100; Art. 98a =
Art. 101; Art. 98b = Art. 102;

na str. 143: Art. 99 = Art. 103; Art. 100 =
Art. 104;

na str. 144: Art. 101 = Art. 105; w tekście
Art. 13 = Art. 14; art. 17 = art. 18; Art. 102 =
Art. 106;

na str. 145: w tekście art. 17 = art. 18; Art.
103 — Art. 107; w tekście Art. 20, 21 = Art. 21,
22; Art. 104 = Art. 108;

na str. 146: w tekście (art. 94) = (art. 96);
Art. 105 = Art. 109; Art. 106 = Art. 110;
w tekście art. 25 i 25 = art. 26 i 27; Art. 107 =
Art. 111;

na str. 147: Art. 108 = Art. 112. Art. 109 =
Art. 113; w tekście Art. 27, 28, 30, 32, 33, 34, 35,
36, 37, 41, 43, 44, 45, 46, 47 do 86 = 29, 30, 32,

34, 35, 36, 37, 38, 39, 43, 45, 46, 47, 48, 49 do 88;
art. 35 = art. 37; Art. 110 = Art. 114.

na str. 148: Art. 111 = Art. 115; w tekście
art. 90—98 = art. 92—100; 101—110 = 105—
114; Art. 112 = Art. 116;

na str. 149: Art. 113 = Art. 117; w tekście
art. 99 i 100 = art. 103 i 104; Art. 114 =
Art. 118;

na str. 150: Art. 115 = Art. 119..

piśmie nominacyjnem i zarządza zanotowanie jej w aktach personalnych profesora. W razie niezgłoszenia się profesora w terminie oznaczonym i nieusprawiedliwienia zwłoki w ciągu dalszych dni 15 mianowanie traci ważność, co stwierdza pisemnie Minister W. R. i O. P.

Art. 6. Czas służby profesorskiej liczy się od dnia rzeczywistego jej objęcia. W razie bezpośredniego przejścia ze służby państwowej, unormowanej innemi przepisami, czas służby poprzedniej zalicza się do czasu służby profesorskiej, o ile był zaliczony według przepisów, normujących dany rodzaj służby.

Minister W. R. i O. P. może zaliczyć profesorom na wniosek rady wydziałowej, do służby profesorskiej w całości lub w części czas poprzedniej służby państwowej, jeżeli przejście nie nastąpiło bezpośrednio, a za zgodą Ministra Skarbu — poprzedni czas pracy zawodowej, o ile praca ta przysposobiła ich do wykonywania czynności profesorskich.

Sposób obliczania czasu służby do wysługi emerytalnej określają przepisy o zaopatrzeniu emerytalnem ¹⁾).

Art. 7. Przy pierwszej nominacji oraz przy nominacji po przerwie w służbie profesorskiej, pro-

---

¹⁾ patrz str. 164.

profesor składa na ręce rektora ślubowanie, którego brzmienie i sposób składania ustali rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.¹⁾).

Art. 7a. Dla każdego profesora prowadzi się wykaz służbowy, do którego wpisuje się wszystkie istotne dane, dotyczące profesora i przebiegu jego służby.

Profesor przy pierwszym objęciu służby składa dokumenty osobiste, potrzebne do wypełnienia wykazu służbowego. W dalszym zaś ciągu służby obowiązany jest składać dokumenty, stwierdzające zmiany, które nie wynikają z zarządzeń władz. Władza zatrzymuje w aktach odpisy złożonych dokumentów, same zaś dokumenty zwraca ich właścicielowi.

Profesor ma prawo przeglądać swój wykaz służbowy, czynić z niego odpisy i wnosić reklamacje.

Wzór wykazu służbowego, jako też szczegółowe przepisy co do jego prowadzenia ustala Minister W. R. i O. P. w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Art. 8. Profesor tytularny nie pobiera przewidzianego dla profesorów uposażenia w służbie czynnej i emerytalnego.

---

¹⁾ patrz str. 154.

R o z d z i a ł II.

Obowiązki.

Art. 9. Do obowiązków profesora należy:

- 1) twórcza praca naukowa,
- 2) wykładanie i prowadzenie ćwiczeń co najmniej, w liczbie godzin oznaczonych przy nominacji,
- 3) kierowanie związanym z katedrą zakładem lub seminarjum,
- 4) egzaminowanie z wykładanego przedmiotu,
- 5) branie udziału w posiedzeniach kolegjalnych władz akademickich i w komisjach i przestrzegania w charakterze członka tych kolegów obowiązujących przepisów.
- 6) piastowanie godności akademickich, obejmowanie referatów, udział w postępowaniu dyscyplinarnem oraz pełnienie innych czynności, poruczonych przez władze akademickie.

Art. 10. Profesor obowiązany jest wiernie służyć Rzeczypospolitej, przestrzegać ściśle przepisów prawnych, a obowiązki wypełniać gorliwie, sumiennie i bezstronnie.

Art. 11. W szczególności obowiązkiem profesora jest:

- 1) wykonywać zarządzenia Ministra W. R. i O. P. oraz samorządowych władz akademickich, wydane na mocy obowiązujących przepisów;

2) strzec powagi swego stanowiska i unikać wszystkiego, co mogłoby obniżyć powagę nauki i znaczenie odnośnej szkoły akademickiej;

3) przysłać na ręce dziekana wszelkie prośby, zażalenia i przedstawienia w sprawach urzędowych i osobistych, wynikające z jego stanowiska urzędowego.

Art. 12. Profesorowi nie wolno ¹⁾:

1) wchodzić w związki lub zmony, które mogą zakłócić należyty bieg zarządu państwowego, lub normalnego toku służby;

2) omawiać publicznie spraw poufnych, dotyczących jego stosunku służbowego, stosunku między profesorami a władzami samorządowymi państwowej szkoły akademickiej, temi ostatniemi a władzami naczelnemi, — chyba że otrzyma na to zezwolenie rektora;

3) oddawać się takiemu zajęciu ubocznemu, które mogłoby stanowić przeszkodę w należytem pełnieniu obowiązków, albo nie odpowiadałoby

---

¹⁾ Na skutek pisma Dziekana Wydziału Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie sformułowano stanowisko Rady, że udzielanie stałych płatnych porad prawnych przez członków wydziału nie jest dopuszczalne (patrz str. 97).

Opinia Rady Wydziału Prawa Uniw. Warsz. „Sprawozdanie z działalności Wydziału Prawa Uniw. Warsz. 1930/31, str. 5.

odności profesora państwowej szkoły akademickiej;

4) wykonywać zajęcia ubocznego, połączonego ze stałem wynagrodzeniem, bez zezwolenia Ministra W. R. i O. P., udzielonego na wniosek rady wydziałowej;

5) zawierać tranzakcyj gospodarczych ze szkołą akademicką, w której pracuje;

6) ciągnąć korzyści materialnych z zakładów i urzędzeń państwowych szkół akademickich bez zezwolenia Ministra W. R. i O. P., udzielonego na podstawie uchwały rady wydziałowej, a określającego odszkodowanie za używanie tych urzędzeń.

Art. 13. Profesor obowiązany jest donieść natychmiast dziekanowi o każdej przeszkodzie w pełnieniu obowiązków, wywołanej czy to chorobą, czy innemi uzasadnionemi powodami. Dziekan może żądać udowodnienia tej przeszkody.

Art. 14. Profesor powinien obrać sobie miejsce zamieszkania w ten sposób, aby mógł czynić zadość wszelkim obowiązkom swego stanowiska, wskazać rektorowi miejsce swego pobytu i donosić o każdej jego zmianie.

R o z d z i a ł III.

Prawa.

Art. 15. Profesor ma prawo podawać i oświec-

łać z katedry i w publikacjach naukowych według swego naukowego przekonania i sposobem naukowym wszelkie zagadnienia wchodzące w zakres gałęzi wiedzy, których jest przedstawicielem, oraz ma zupełną swobodę w wyborze metod wykładów i ćwiczeń ¹⁾).

Art. 16. Poza ferjami profesor może otrzymać płatny lub bezpłatny urlop:

- a) dla poratowania zdrowia,
- b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych,
- c) dla celów naukowych,
- d) dla celów publicznych.

Dla powyższych celów profesor może otrzymać także częściowe zwolnienie od obowiązków.

Art. 17. Urlopu dla poratowania zdrowia udziela się, jeżeli stan zdrowia profesora nie wyklucza wprawdzie możliwości pełnienia obowiązków, lecz wymaga odpoczynku lub leczenia.

Jeżeli urlop dla poratowania zdrowia trwa nieprzerwanie dłużej niż rok, a urlop dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — dłużej niż dwa miesiące, to za dalszy czas urlopu wstrzymuje się uposażenie służbowe. Czas trwania takiego urlopu bez uposażenia nie może przenosić w wypadku urlopu dla poratowania zdrowia lat dwóch, w wypadku urlopu dla za-

---

¹⁾ patrz str. 12, 17 i 57.

łatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — jednego roku.

Minister W. R. i O. P. może na wniosek rady wydziałowej, w wypadkach, zasługujących na szczególne względy, odstąpić od powyższych przepisów.

Przy obliczaniu rocznego lub dwumiesięcznego czasu trwania urlopu liczą się jako przerwy tylko te okresy czynnej służby, które wynoszą połowę czasu, spędzonego bezpośrednio przedtem na urlopie. O ile służba czynna trwała krócej, poszczególne okresy urlopu liczą się razem.

Udzielanie urlopu należy do dziekana w wymiarze do dnia 14, do rektora zaś w wymiarze do dnia 30 w ciągu jednego roku akademickiego. Urlopu w wyższym wymiarze udziela Minister W. R. i O. P. na wniosek rady wydziałowej.

Art. 18. Sprawowanie przez profesora mandatu do ciała ustawodawczego nie wymaga urlopu, natomiast powoduje w pełnieniu obowiązków, związanych z katedrą profesorską (art. 9), wszelkie ulgi ze sprawowania tego mandatu wynikające.

Profesor zwyczajny lub nadzwyczajny, mianowany ministrem lub podsekretarzem stanu, otrzymuje na czas pełnienia tego urzędu urlop bezpłatny. W razie prowadzenia przez niego w tym

czasie wykładów lub ćwiczeń, wynagrodzenie ustala Minister W. R. i O. P.

Art. 19. Profesor otrzymuje uposażenie, które normują przepisy uposażeniowe ¹⁾.

Przy określaniu wysokości uposażenia uwzględnia się czas służby profesorskiej, obliczony na podstawie art. 6 niniejszego rozporządzenia.

Profesorowi i jego najbliższej rodzinie zapewnia się opiekę lekarską i środki lecznicze w zakresie przewidzianym w odrębnych przepisach ²⁾.

Osobne przepisy regulują również sprawę udzielania zwrotnych zaliczek bezprocentowych z funduszy państwowych, sprawę diet, kosztów podróży służbowych, kosztów przeniesienia ³⁾, wreszcie kosztów kształcenia dzieci;

---

¹⁾ patrz str. 157.

²⁾ Rozporządzenie Rady Ministrów z 22. III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27/32, poz. 254) oraz Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 75 z 2. IV. 1932 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 9, poz. 113).

³⁾ Według § 19 Rozp. Rady Ministrów z 17. IX. 1927 r. (Dz. U. 92, poz. 826) profesor nie ma prawa do zwrotu kosztów przeniesienia tylko wówczas, jeżeli to przeniesienie nastąpiło na jego prośbę (wówczas przyznanie zwrotu kosztów zależy od swobodnego uznania Ministra). Inaczej w przypadku przeniesienia z urzędu lub w drodze konkursu. Powołanie urzędnika na profesora szkoły akademickiej

Art. 20. Uposażenie profesorów ulega zajęciu administracyjnemu tudzież zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu najwyżej do $\frac{1}{5}$, za alimenty zaś do wysokości $\frac{2}{5}$ sumy uposażenia, przypadającego do wypłaty.

Przy zbiegu zapowiedzeń za alimenty i za inne należności lub długi $\frac{1}{5}$ część uposażenia podlega stosunkowemu podziałowi na wszystkie długi ogółem, drugą zaś część przeznaczają się na zaspokojenie samych tylko alimentów, o ileby pierwsza $\frac{1}{5}$ część na nie przy zbiegu innych wierzycieli nie wystarczała.

Zwrot zaliczek na uposażenie nie podlega przepisom artykułu niniejszego.

Art. 21. Od zapowiedzenia i zajęcia wolne są diety, koszty podróży w sprawach służbowych przesiedlenia oraz zasiłki na cele naukowe i zapomogi na leczenie własne lub rodziny, na pogrzeb rodziców, żony lub dzieci, albo z powodu choroby elementarnej lub innego nieszczęśliwego wypadku.

Art. 22. Profesorowi służy przy pełnieniu obo-

---

nie jest przeniesieniem na własną prośbę, lecz jest analogiczne do przeniesienia w drodze konkursu.

Opinia Rady Wydziału Prawnego Uniw. Warsz. „Sprawozdanie z działalności Wydziału Prawa Uniw. Warsz. 1929/30, str. 7.

wiązków prawo do ochrony, przyznanej ustawami karnymi urzędnikom państwowym.

R o z d z i a ł IV.

Rozwiązanie stosunku służbowego.

Art. 23. Profesora, który ukończył 65 lat, Minister W. R. i O. P. przenosi w stan spoczynku. Na wniosek rady wydziałowej, Minister W. R. i O. P. może pozostawić profesora w czynnej służbie po tym terminie, nie dłużej wszakże, niż do ukończenia 70 lat.

Do dnia 30 września 1935 r. pozostawienie w czynnej służbie może nastąpić bez względu na wiek.

Profesora, który z powodu choroby (art. 13) nie pełni obowiązków dłużej niż rok, Minister W. R. i O. P. może zwolnić przy zastosowaniu przepisów emerytalnych.

Przy obliczaniu rocznego czasu trwania choroby stosuje się postanowienia ust. 4 art. 17.

Inne wypadki przeniesienia w stan spoczynku określają przepisy emerytalne.

Art. 23a. Profesora, który wskutek zmian organizacyjnych w szkole akademickiej, — jej wydziale, oddziale lub studjum, stracił możliwość pracy w zakresie, wskazanym w dekreście nominacyjnym, przenosi Minister W. R. i O. P. w stan nieczynny.

Przez cały czas pozostawania w stanie nieczynnym profesor pobiera przysługujące mu pełne wyposażenie służbowe.

Czas spędzony w stanie nieczynnym wlicza się tylko do wysługi emerytalnej.

Profesor w stanie nieczynnym może być każdego czasu mianowany profesorem innej szkoły akademickiej, lub innego wydziału tej samej szkoły— w trybie wskazanym w art. 3.

Jeżeli nominacja nie nastąpi w przeciągu roku od chwili przeniesienia w stan nieczynny, Prezydent Rzeczypospolitej zwalnia profesora przy zastosowaniu przepisów ustawy emerytalnej.

Art. 24. Profesor ma prawo zgłosić ustąpienie z katedry.

Zgłoszenie ustąpienia powinno być dokonane pisemnie i wymaga przyjęcia przez Ministra W. R. i O. P.

Jeżeli w przeciągu 4 tygodni od dnia otrzymania przez Ministra zgłoszenia ustąpienia z katedry profesor nie otrzymał decyzji, zgłoszenie uważa się za przyjęte.

Przyjęcie zgłoszenia może odroczyć Minister W. R. i O. P. jeżeli profesor pozostaje w śledztwie karnem lub dyscyplinarnem lub zalega z zobowiązaniami pieniężnymi, wynikłymi ze stosunku służbowego.

Art. 25. Przez dobrowolne ustąpienie z katedry profesor traci wszelkie prawa wynikające ze stosunku służbowego dla niego i rodziny.

W razie ponownej nominacji Minister W. R. i O. P. może przywrócić profesorowi prawa, nabyte poprzednią służbą.

R o z d z i a ł V.

Odpowiedzialność dyscyplinarna.

Art. 26. Za naruszenie swych obowiązków profesor w stanie czynnym i nieczynnym podlega niezależnie od odpowiedzialności karnej lub cywilnej, odpowiedzialności dyscyplinarnej według postanowień art. 27—86.

Art. 27. Jeżeli w tej samej sprawie wszczęto postępowanie karno-sądowe i postępowanie dyscyplinarne, to ostatnie może być tylko wtedy zawieszane, jeżeli orzeczenie komisji dyscyplinarnej jest ściśle uzależnione od wyroku sądu karnego.

Art. 28. Profesor skazany na karę sądową, która pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego, zostaje usunięty z katedry przez Ministra W. R. i O. P. bez postępowania dyscyplinarnego.

Art. 29. Kary dyscyplinarne są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,

3) utrata prawa do sprawowania godności akademickich z wyboru na przeciąg czasu od roku do lat trzech,

4) przeniesienie w stan spoczynku,

5) przeniesienie w stan spoczynku z umniejszonym uposażeniem emerytalnym najwyżej o 50%,

6) usunięcie z katedry.

Art. 30. Kary dyscyplinarne mogą być nakładane tylko orzeczeniem właściwej komisji dyscyplinarnej.

Przy wymierzaniu kar dyscyplinarnych należy w każdym poszczególnym wypadku mieć na względzie doniosłość przewinienia i powstałej z tego powodu szkody, stopień winy, jako też dotychczasowe zachowanie się obwinionego.

Art. 31. Kara nagany pociąga za sobą wstrzymanie posunięcia do wyższego szczebla uposażenia na przeciąg jednego roku.

Art. 32. Kara usunięcia z katedry powoduje utratę wszelkich praw, związanych ze stanowiskiem profesora, oraz prawa wykładania (*venia legendi*).

Art. 33. Członkom rodziny profesora, usuniętego z katedry (art. 28 i 29 p. 6), może Minister W. R. i O. P. na wniosek rady wydziałowej, w razie okoliczności zasługujących na szczególne uwzględnienie przyznać odpowiedni zasiłek na utrzymanie, który nie może przewyższać ich normalnego

zaopatrzenia wdowiego lub sierocego, — a to albo już od daty wstrzymania uposażenia usuniętego profesora, albo dopiero po jego śmierci.

Do zasiłku tego mają zastosowanie przepisy emerytalne o utracie prawa do zaopatrzenia wdowiego i sierocego.

Art. 34. Profesorowie w stanie spoczynku podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej z powodu przewinień służbowych, popełnionych w służbie czynnej.

Art. 35. Do profesorów w stanie spoczynku stosuje się następujące kary dyscyplinarne:

- 1) nagana,
- 2) stałe lub czasowe zmniejszenie uposażenia najwyżej o 25 %,
- 3) w razie okoliczności szczególnie obciążających, utrata wszelkich wynikających ze stosunku służbowego praw profesora i jego rodziny z analogicznym zastosowaniem postanowień art. 33.

Art. 36. Dla profesora w stanie spoczynku właściwą jest komisja dyscyplinarna, której podlegał w chwili przeniesienia w stan spoczynku.

Art. 37. Jeżeli od chwili przewinienia do chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego upłynęło lat 5, postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte, a w razie wszczęcia — należy je umorzyć.

Jeżeli jednak przewinienie zawiera znamiona

przestępstwa karnego, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej, niż przedawnienie karne.

R o z d z i a ł VI.

Władze dyscyplinarne i postępowanie dyscyplinarne.

Art. 38. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych powołane są:

a) komisje dyscyplinarne w obrębie każdej szkoły akademickiej jako pierwsza instancja.

b) Wyższa Komisja Dyscyplinarna przy Ministrze W. R. i O. P. jako instancja odwoławcza ¹⁾).

Art. 39. Liczbę członków poszczególnych komisji dyscyplinarnych i Wyższej Komisji Dyscyplinarnej określa Minister W. R. i O. P.

Członków komisji dyscyplinarnej powołuje Minister W. R. i O. P. na lat 3 na podstawie wniosku właściwego senatu akademickiego, który przedstawia z pośród profesorów danej szkoły akademickiej lub innych miejscowych szkół akademickich kandydatów w liczbie co najmniej dwukrotnie wyższej od liczby członków. Minister wyznacza z pośród członków przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. W razie potrzeby

---

¹⁾ patrz str. 26.

komisję uzupełnia się przez mianowanie nowych członków na resztę okresu trzyletniego.

Przewodniczący komisji dyscyplinarnej lub jego zastępca winien posiadać wykształcenie prawnicze.

Art. 40. Wyższą Komisję Dyscyplinarną tworzy Minister W. R. i O. P. przez powołanie potrzebnej liczby członków z pośród profesorów szkół akademickich, przedstawionych w myśl art. 39, a niepowołanych na członków komisji dyscyplinarnych.

Przewodniczący Wyższej Komisji Dyscyplinarnej lub jego zastępca winien posiadać wykształcenie prawnicze.

Art. 41. Członkowie komisji dyscyplinarnych są w wykonywaniu swoich funkcji samodzielni i niezawiśli.

Członkowie pełnią obowiązki swoje bezpłatnie.

Za podróże, odbyte celem udziału w posiedzeniach komisyjnych, należą im się diety i koszta podróży.

Art. 42. Komisje dyscyplinarne obradują i orzekają w kompletach z trzech osób, z których jedną jest przewodniczący lub jego zastępca, pozostałe zaś powołuje przewodniczący dla każdej sprawy.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Przewodniczący głosuje na końcu.

Art. 43. Komisje dyscyplinarne otrzymują pomieszczenie i pomoc kancelaryjną od odnośnej szkoły akademickiej; Wyższa Komisja Dyscyplinarna — od Ministra W. R. i O. P.

Art. 44. Członek komisji dyscyplinarnej traci mandat, jeżeli przestanie być profesorem w danej miejscowości; członek Wyższej Komisji Dyscyplinarnej — jeżeli przestanie być profesorem państwowych szkół akademickich.

Profesor, przeciw któremu toczy się postępowanie karno-sądowe lub dyscyplinarne, nie może pełnić obowiązków członka komisji dyscyplinarnej, a jeżeli postępowanie zakończy się ukaraniem, przestaje być członkiem komisji.

Art. 45. Minister W. R. i O. P. może dla danej sprawy dyscyplinarnej delegować komisję dyscyplinarną przy innej szkole akademickiej na prośbę obwinionego, na wniosek senatu, lub jeżeli śledztwo zostało wdrożone przez Ministra (art. 50), — mocą własnej decyzji.

Art. 46. W celu strzeżenia dobra służby, naruszonego przez uchybienie obowiązkom, Minister W. R. i O. P. dla każdej komisji wyznacza z pośród profesorów rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępcę na podstawie ternu, przedstawionego przez senat na okres trzyletni.

Rzecznik dyscyplinarny działa w ścisłej zależności od władzy, która wdrożyła postępowanie dyscyplinarne.

żadna uchwała Komisji nie może być powzięta bez wysłuchania rzecznika dyscyplinarnego.

Na żądanie senatu rzecznik dyscyplinarny obowiązany jest zdać sprawę o przebiegu postępowania dyscyplinarnego senatowi, na żądanie zaś Ministra W. R. i O. P. — Ministrowi.

Postanowienia art. 44 mają analogiczne zastosowanie do rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępcy.

Art. 47. Obwiniony ma prawo powołać obrońcę z grona profesorów państwowych szkół akademickich lub prosić senat o wyznaczenie takiego obrońcy z urzędu.

Obrońca, wyznaczony przez senat, nie może odmówić podjęcia się obrony. Nie może być obrońcą członek tej komisji, przed którą sprawa się toczy.

Obrońcy nie wolno przyjmować wynagrodzenia.

Skarb Państwa zwraca obrońcy, który został ustanowiony z urzędu niezbędne koszty, poniesione w interesie obrony.

Imię i nazwisko obrońcy obwiniony podaje do wiadomości przewodniczącego najpóźniej w przededniu rozprawy.

Art. 49. Postępowanie dyscyplinarne jest tajne.

Uchwały i orzeczenia komisji dyscyplinarnej można ogłaszać jedynie za zezwoleniem Ministra W. R. i O. P. na wniosek komisji.

Art. 50. Rektor szkoły akademickiej w razie otrzymania wiadomości o naruszeniu obowiązków przez profesora, po zarządzeniu przesłuchaniu tegoż i przeprowadzeniu w razie potrzeby dochodzenia wstępnego, przedstawia sprawę senatowi, który rozstrzyga, czy ma być wdrożone postępowanie dyscyplinarne.

Prawo wdrożenia postępowania dyscyplinarne go służy także Ministrowi W. R. i O. P.

O wdrożeniu postępowania dyscyplinarne go rektor zawiadamia obwinionego na piśmie, uwiadamiając równocześnie o tem Ministra W. R. i O. P.

Art. 51. O ile dochodzenie wstępne nie wyjaśniło dostatecznie faktu naruszenia obowiązków, rektor bądź na skutek uchwały senatu, bądź na żądanie Ministra W. R. i O. P. zarządza przeprowadzenie odpowiedniego śledztwa.

Jeżeli postępowanie dyscyplinarne wdrożone zostało przez Ministra W. R. i O. P., Minister może zarządzić śledztwo przez delegowanego przez siebie w tym celu profesora jednej z państwowych szkół akademickich.

Do śledztwa nie może być wyznaczony ani członek komisji dyscyplinarnej, ani rzecznik dyscyplinar ny lub jego zastępca.

Art. 52. Prowadzący śledztwo przesłuchuje świadków, a w razie potrzeby znawców, i bada

wszystkie okoliczności potrzebne do wyjaśnienia sprawy. W razie potrzeby prowadzący śledztwo może zwrócić się do właściwego sądu karnego o przesłuchanie świadka lub znawcy pod. przysięgą.

Połączone z temi czynnościami koszty zwracane są sądowi z budżetu Ministerstwa W. R. i O. P.

Art. 53. Prowadzący śledztwo może żądać współdziałania władz administracyjnych i policyjnych, w szczególności w sprawie przesłuchania świadków i znawców.

Obwiniony w toku śledztwa powinien mieć możliwość wypowiedzenia się co do stawianych mu zarzutów i co do wyniku śledztwa; przeglądania aktów prowadzący śledztwo może odmówić, jeżeli uzna to za szkodliwe dla celów śledztwa.

Odmowa obwinionego lub fizyczna niemożność zeznawania nie wstrzymuje śledztwa.

Art. 54. Rzecznik dyscyplinarny ma prawo wglądu w akta śledztwa i stawiania wniosków prowadzącemu śledztwo, który obowiązany jest wnioski te, o ile dotyczą rozszerzenia materiału dowodowego uwzględnić.

Art. 55. Po wdrożeniu postępowania dyscyplinarnego (art. 50), lub też po ukończeniu śledztwa, rektor przesyła rzecznikowi dyscyplinarnemu akta celem przedstawienia wniosków, poczem

wraz z wnioskami rzecznika dyscyplinarnego przesyła je komisji dyscyplinarnej.

Wniosek rzecznika dyscyplinarnego o ukaranie winien zawierać:

a) imię i nazwisko oraz dane osobowe obwionego,

b) dokładne określenie zarzuczonego czynu ze wskazaniem czasu, miejsca i innych okoliczności jego popełnienia oraz powołanie naruszonego tym czynem przepisu,

c) wymienienie proponowanej kary dyscyplinarnej,

d) uzasadnienie oskarżenia.

Wniosek w razie potrzeby winien zawierać wykaz świadków i biegłych, których wezwania na rozprawę żąda rzecznik dyscyplinarny; winny być również wskazane inne dowody, których przeprowadzenie na rozprawie dyscyplinarnej rzecznik uważa za niezbędne.

Art. 56. Komisja dyscyplinarna uchwała albo uzupełnienie śledztwa, albo przekazanie sprawy do rozprawy dyscyplinarnej. Uzupełnienie śledztwa dokonywa się zgodnie z art. 52, 53 i 54.

W razie cofnięcia przez rzecznika wniosku o ukaranie przed rozpoczęciem rozprawy dyscyplinarnej, przewodniczący komisji przesyła akta sprawy władzy, która wdrożyła postępowanie dyscyplinarne, celem umorzenia.

Art. 57. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza dzień rozprawy dyscyplinarnej, wzywa obwinionego z równoczesnym doręczeniem mu wniosku rzecznika o ukaranie oraz udziela do wiadomości listę członków kompletu orzekającego. Równocześnie zawiadamia o dniu rozprawy dyscyplinarnej rzecznika dyscyplinarnego, któremu również doręcza listę członków kompletu orzekającego oraz zawiadamia obrońcę. Z wezwaniem na rozprawę obwinionego może być zastrzeżenie, że w razie nieusprawiedliwionego stawiennictwa rozprawa będzie przeprowadzona i orzeczenie wydane zaocznie.

Komisja dyscyplinarna może, a w przypadkach, wskazanych w art. 55 ust. 3, winna wezwać do rozprawy dyscyplinarnej także świadków i biegłych.

Pomiędzy doręczeniem wniosku rzecznika dyscyplinarnego obwinionemu a terminem rozprawy powinno upłynąć conajmniej 14 dni.

Art. 58. W czasie między doręczeniem uchwały przekazującej a rozprawą obwiniony i jego obrońca mają prawo przeglądać akta sprawy, z wyjątkiem protokółów obrad, i sporządzać z nich odpisy, a nadto stawiać wnioski co do środków dowodowych na rozprawie dyscyplinarnej.

Art. 59. Przewodniczący kieruje rozprawą

i czuwa nad biegiem postępowania pod względem formalnym i rzeczowym.

Art. 60. Rozprawa dyscyplinarna odbywa się wyłącznie przy udziale osób uprawnionych przez rozporządzenie niniejsze do udziału w sprawie.

Art. 61. Rozprawę dyscyplinarną należy w miarę możliwości przeprowadzić w jednym ciągu z uwzględnieniem koniecznych przerw, można jednak uchwałą kompletu z ważnych powodów ją odroczyć.

W razie odroczenia, jeżeli w składzie kompletu zajdzie zmiana, postępowanie dowodowe przeprowadza się ponownie.

Art. 62. Rozprawa rozpoczyna się odczytaniem uchwały przekazującej, a w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej — orzeczenia komisji i odwołania, poczem następuje przesłuchanie świadków i znawców oraz w miarę potrzeby odczytanie protokołu dochodzenia wstępnego i śledztwa, jak również innych aktów i dokumentów.

Członkowie komisji dyscyplinarnej mają prawo zadawać pytania obwinionemu, świadkom i znawcom.

Przewodniczący uprzedza świadków i biegłych, że złożenie fałszywego zeznania jest przestępstwem, zagrożonem karą w kodeksie karnym.

Obwinionemu lub też jego obrońcy, oraz rzecz-

nikowi dyscyplinarnemu służy prawo wypowiedzenia się co do poszczególnych środków dowodowych i odwodowych oraz zadawania pytań świadkom i znawcom.

Po zakończeniu postępowania dowodowego następują wywody i wnioski rzecznika dyscyplinarnego tudzież obwinionego i jego obrońcy. Obwiniony ma w każdym wypadku głos ostatni.

Art. 63. Komisja dyscyplinarna może w swem orzeczeniu opierać się tylko na faktach i okolicznościach, stwierdzonych na rozprawie.

Komisja wydaje orzeczenie, w którym albo uwalnia obwinionego od zarzutu naruszenia obowiązków, albo uznaje go winnym; w tym ostatnim wypadku komisja nakłada jedną z kar, wymienionych w art. 29 lub 35.

Art. 64. Narada i głosowanie kompletu orzekającego przy rozstrzyganiu sprawy są tajne.

Sentencję orzeczenia sporządza się na piśmie, które podpisuje przewodniczący i członkowie kompletu.

Sentencję tę ogłasza stronom przewodniczący zaraz po naradzie i głosowaniu.

Odpis orzeczenia, które powinno być przygotowane w ciągu dni 8 po ogłoszeniu sentencji, doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu.

Orzeczenie powinno zawierać:

- a) dzień wydania orzeczenia,
- b) wymienienie komisji dyscyplinarnej oraz nazwisk przewodniczącego, członków kompletu orzekającego, protokółanta i rzecznika dyscyplinarnego,
- c) wymienienie imienia, nazwiska, charakteru służbowego i siedziby urzędowej obwinionego,
- d) przedmiot obwinienia,
- e) sentencję orzeczenia,
- f) uzasadnienie orzeczenia.

Art. 65. Z przebiegu rozprawy dyscyplinarnej sporządza się protokół, w którym należy zapisać datę, miejsce rozprawy, nazwiska przewodniczącego i członków kompletu orzekającego oraz protokółanta, stron i obrońcy, nadto dokładne streszczenie przebiegu rozprawy.

Protokół podpisują przewodniczący kompletu orzekającego i protokółant.

Art. 66. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej może zarówno obwiniony, jak i rzecznik dyscyplinarny odwołać się do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej z powodu orzeczenia o winie i karze.

Odwołanie należy wnieść w ciągu dni 8 po dniu doręczenia odpisu orzeczenia na ręce przewodniczącego komisji dyscyplinarnej, który je bez-

zwłocznie przesyła wraz z właściwymi aktami do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Odwołanie odracza wykonanie orzeczenia.

Odwołanie może dotyczyć całości orzeczenia lub jego części.

Odwołanie od orzeczenia co do winy uważa się za: zwrócone także przeciwko orzeczeniu o karze.

Rzecznik dyscyplinarny i obwiniony mogą cofnąć odwołanie do chwili rozpoczęcia rozprawy w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Art. 67. Wyższa Komisja Dyscyplinarna wydaje postanowienia w przypadkach:

- 1) gdy odwołanie jest spóźnione lub wniesione przez osobę nieuprawnioną,
- 2) gdy uzna za potrzebne uzupełnienie śledztwa.

W pierwszym przypadku Wyższa Komisja Dyscyplinarna odrzuca odwołanie, a w drugim odnosi się do rektora o uzupełnienie śledztwa we wskazanym kierunku.

We wszystkich innych przypadkach Wyższa Komisja Dyscyplinarna przeprowadza rozprawę dyscyplinarną i wydaje orzeczenia, stosując analogicznie przepisy o rozprawie dyscyplinarnej i orzekaniu w I instancji.

Art. 68. W razie śmierci obwinionego postępowanie dyscyplinarne podlega umorzeniu, może

być jednak przeprowadzone do końca na żądanie ustawowych spadkobierców obwinionego.

Rozwiązanie stosunku służbowego nie powoduje umorzenia postępowania dyscyplinarnego.

Art. 69. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej przesyła właściwemu senatowi oraz Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego odpis orzeczenia dyscyplinarnego, stwierdzając jego prawomocność.

Wykonanie kar, wymienionych w art. 29 p. 4, 5 i 6 oraz w art. 35 p. 2 i 3, należy do Ministra W. R. i O. P.

Odpis orzeczenia dyscyplinarnego dołącza się do akt osobowych.

Po upływie lat 5 od daty uprawomocnienia się skazującego orzeczenia dyscyplinarnego, z wyjątkiem orzeczeń, skazujących na kary przeniesienia w stan spoczynku lub usunięcia z katedry, Minister W. R. i O. P. może na prośbę skazanego zarządzić sporządzenie dla niego nowego wykazu służbowego z opuszczeniem wzmianki o skazaniu oraz usunięcie z aktów osobowych odpisu orzeczenia dyscyplinarnego, jeżeli skazany w ciągu tego okresu nie był ponownie karany dyscyplinarnie.

Art. 70. Na podanie profesora skazanego prawomocnie na karę dyscyplinarną, lub na podanie jego ustawowych spadkobierców, można wznowić postępowanie nawet po wykonaniu kary, je-

żeli osoby te przedstawia takie nowe fakty i środki dowodowe, które bądź same przez się, bądź w związku z faktami poprzednio ustalonymi lub dowodami poprzednio zebranymi, mogą spowodować uwolnienie od zarzutu lub łagodniejszy wymiar kary dyscyplinarnej.

Na wniosek rzecznika dyscyplinarnego może nastąpić wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego, jeżeli umorzenie sprawy albo wydanie orzeczenia nastąpiło wskutek przestępstwa karnego.

Art. 71. Podanie o wznowienie postępowania wnosi się do tej komisji dyscyplinarnej (Wyższej Komisji Dyscyplinarnej), która wydała orzeczenie ostateczne. Komisja rozstrzyga bez rozprawy o dopuszczalności wznowienia. Przeciwno rozstrzygnięciu komisji dyscyplinarnej można na zasadach art. 66 wnieść odwołanie do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Jeżeli decyzję o wznowieniu postępowania powzięła Wyższa Komisja Dyscyplinarna, zawiadamia ona o tem właściwą komisję dyscyplinarną celem ponownego przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

Podanie o wznowienie postępowania dyscyplinarnego należy wnieść w ciągu dni 30 od dnia, w którym profesor, a w razie jego śmierci — spad-

kobiercy, powzięli wiadomość o przyczynie uzasadniającej wznowienie.

Art. 72. W przypadku dopuszczenia wznowienia postępowania Minister W. R. i O. P. może wstrzymać wykonanie kary.

Art. 73. Jeżeli profesora, na którego korzyść wznowione zostało postępowanie dyscyplinarne, uznano winnym ponownie, nie można orzec kary surowszej od nałożonej poprzednio.

Przy wykonywaniu ponownego orzeczenia należy uwzględnić karę już poniesioną.

W razie orzeczenia uniewinniającego lub skazującego na karę łagodniejszą, Skarb Państwa obowiązany jest zwrócić profesorowi, lub w razie jego śmierci członkom jego rodziny, uprawnionym do zaopatrzenia wdowiego lub sierociego, — sumę, jaką on względnie członkowie rodziny wskutek poprzedniego skazania stracili z dochodów służbowych lub zaopatrzenia.

Art. 74. Jeżeli naruszenie obowiązków przez profesora ma cechy czynu, objętego powszechnymi ustawami karnymi senat, Minister W. R. i O. P. lub o ile sprawa skierowaną już została do komisji, komisja dyscyplinarna — czyni doniesienie karne.

Art. 75. Sądy karne zawiadamiają o wdrożeniu postępowania karnego przeciwko profesorowi państwowej szkoły akademickiej, jako też o jego

zakończeniu, rektora danej szkoły, który po zakończeniu sprawy karnej może żądać przesłania jej aktów. To samo prawo służy komisji dyscyplinarnej.

Po otrzymaniu wiadomości o wdrożeniu sądowego postępowania karnego, rektor postępuje zgodnie z art. 50, doniesienie zaś o zakończeniu postępowania sądowego przesyła, o ile postępowanie dyscyplinarne w tej sprawie jest wdrożone, komisji dyscyplinarnej.

Art. 77. Jeżeli przeciw profesorowi wdrożono postępowanie karne lub dyscyplinarne, a pozostawienie go w czynnościach służbowych ze względu na rodzaj i doniosłość podniesionych przeciwko niemu zarzutów nie jest wskazane, może Minister W. R. i O. P. lub senat każdej chwili zawiesić profesora w obowiązkach.

O zawieszeniu przez senat należy bezzwłocznie uwiadomić Ministra W. R. i O. P.

Art. 78. Zarządzenie aresztu sądowego (śledczego) powoduje zawieszenie aresztowanego w obowiązkach przez rektora.

W nagłych przypadkach rektor ma prawo zawiesić profesora tymczasowo w obowiązkach, jeżeli ze względu na rodzaj zarzutu dalsze wykonanie przez profesora obowiązków narażałoby powagę szkoły akademickiej lub groziło jej dobru.

Tymczasowe zawieszenie nie podlega zaskarżeniu.

Art. 79. Sprawę zarządzanego przez siebie tymczasowego zawieszenia profesora w obowiązkach rektor przedstawi na najbliższem posiedzeniu senatu, nie później jednak niż w przeciągu dni 7. Senat obowiązany jest bezzwłocznie powziąć uchwałę, zatwierdzającą lub uchylającą zawieszenie.

Jeżeli uchwała senatu jest zgodna ze stanowiskiem rektora, składa się ją Ministrowi W. R. i O. P. do wiadomości. Jeżeli senat zajmuje inne stanowisko niż rektor, ten ostatni przedstawia sprawę Ministrowi do ostatecznego rozstrzygnięcia.

Art. 80. Minister W. R. i O. P. może po zasięgnięciu opinii senatu obniżyć na czas trwania zawieszenia uposażenie profesora, najwyżej jednak o połowę.

Art. 81. Zawieszenie w obowiązkach kończy się najpóźniej z chwilą zakończenia postępowania dyscyplinarnego.

Jeżeli jednak przyczyny, które spowodowały zawieszenie odpadną wcześniej, zawieszenie może być każdego czasu uchylone przez władzę, która je zarządziła.

Art. 82. Od orzeczenia senatu o zawieszeniu w obowiązkach służy obwinionemu prawo wniesienia na ręce rektora sprzeciwu do Ministra W. R.

i O. P. w ciągu dni 8, licząc od dnia następnego po otrzymaniu odpisu orzeczenia.

Sprzeciw nie wstrzymuje wykonania orzeczenia.

Art. 83. W razie orzeczenia skazującego na jedną z kar, wymienionych w art. 29 p. 3—6, czasu zawieszenia w obowiązkach nie liczy się do czasu służby czynnej.

Jeżeli postępowanie dyscyplinarne umorzono (art. 56), lub jeżeli zapadło orzeczenie uniewinniające lub skazujące na kary, wymienione w art. 29 p. 1 i 2, wypłaca się profesorowi zatrzymaną część uposażenia, a czas zawieszenia liczy się do czasu służby.

Art. 84. Doręczenia, o których mowa w rozporządzeniu niniejszem, są ważne, o ile uskutecznione są do rąk własnych obwinionego, jego obrońcy tudzież rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcy.

Jeżeli miejsce pobytu obwinionego nie da się ustalić, a obrońcy nie ustanowiono, należy wówczas ustanowić obrońcę z urzędu i doręczyć mu odnośne pismo.

Art. 85. O ile rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi, zażalenia przeciwko zarządzeniom i uchwałom komisji dyscyplinarnej lub przewodniczącego tej komisji można wnosić tylko łącznie z zażaleniem przeciwko ostatecznemu zarządze-

niu lub uchwale, albo z odwołaniem od orzeczenia.

Zażalenie należy wnosić na ręce przewodniczącego komisji, który przesyła je wraz z aktami Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna rozstrzyga zażalenie bez rozprawy.

Bieg terminu rozpoczyna się z dniem następującym po doręczeniu.

O ile termin przypada na niedzielę lub dzień świąteczny, termin kończy się następnego dnia powszedniego

Dzień wysłania zażalenia lub odwołania przez pocztę uważa się za dzień ich wniesienia.

Art. 86. W razie przekroczenia terminu, Wyższa Komisja Dyscyplinarna może na prośbę obwinionego zezwolić na przywrócenie terminu, o ile obwiniony wykaże, że niezależnie od jego woli i winy okoliczności nie pozwoliły mu dotrzymać terminu.

Prośbę o przywrócenie terminu wnosić należy równocześnie z zażaleniem lub odwołaniem do właściwej komisji dyscyplinarnej, która po zasięgnięciu opinii rzecznika dyscyplinarnego przesyła ją do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna, zezwalając na przywrócenie terminu, może zarazem rozstrzygnąć odwołanie lub zażalenie.

Art. 86 a. W postępowaniu dyscyplinarnem

winy być w uzupełnieniu postanowień niniejszego rozporządzenia stosowane analogiczne postanowienia, objęte Kodeksem Postępowania Karnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 83, poz. 725) w art. 41 § 1 i 2 art. 42—44, art. 45 § 1, art. 46, art. 59 art. 92, art. 98—99, art. 101, art. 103—104, art. 106—108, art. 110—114, art. 116, art. 117, § 2, art. 124—126, art. 132, art. 134—138, art. 140, art. 304—308, art. 310—311, art. 315, art. 330, art. 331 § 1, art. 336—338, art. 342, art. 348 — 353, art. 359, art. 361 — 363, art. 364 § 1, art. 365 — 366, art. 373 — 374, art. 376, art. 379 — 380, art. 497, art. 499, art. 500 pkt. a) i b), art. 501 pkt. a), b) i d), art. 588 § 1—4 oraz art. 141 z tą zmianą, że do biegłych i tłumaczy winny być stosowane w miejsce postanowień cytowanych w § 1 tegoż artykułu, postanowienia art. 98, 107, 116 i 117 § 2.

Art. 86 b. Pisma dotyczące postępowania dyscyplinarnego wolne są od wszelkich opłat skarbowych.

T y t u ł II.

Zastępcy profesorów i osoby mające zleczone wykłady i ćwiczenia.

Art. 87. Zastępcy profesorów i osoby mające zleczone wykłady i ćwiczenia pozostają w stosunku umownym do Państwa.

Wybór osób należy do właściwej rady wydziałowej.

Umowę podpisuje rektor, wymaga ona jednak zatwierdzenia Ministra W. R. i O. P.

Zastępcy profesorów powinni w każdym razie być zobowiązani do pełnej ilości godzin wykładów i ćwiczeń, przywiązanych do danej katedry.

Art. 88. Zasady umów, o ile nie są unormowane przepisami uposażeniowymi, ustala Minister W. R. i O. P.

T y t u ł III.

Pomocnicze siły naukowe.

Art. 89. Pomocniczymi siłami naukowymi są adjunkci, kustosze, konstruktorzy (instruktorzy), prosektorzy, obserwatorzy, asystenci starsi, asystenci młodsi (demonstratorzy, elewi) i zastępcy asystentów.

Art. 90. Pomocnicze siły naukowe mianuje i zwalnia rektor na wniosek rady wydziałowej.

Art. 91. Adjunkci, kustosze, konstruktorzy (instruktorzy), prosektorzy i obserwatorzy są mianowani każdorazowo na okres trzyletni; stałą nominację mogą otrzymać za zgodą Ministra W. R. i O. P. najwcześniej po 6 latach nieprzerwanej służby w tym charakterze.

Jeżeli do lat 9 nie uzyskują stałej nominacji, nominacja ich nie może być ponowiona.

Stanowisk tych nie można łączyć z innymi stanowiskami w służbie państwowej o charakterze publiczno-prawnym.

Do czasu wymaganego do stałej nominacji, Minister W. R. i O. P. może zaliczyć czas służby w charakterze starszego asystenta do trzech lat, jeżeli służba ta poprzedza bezpośrednio nominację na dane stanowisko.

Art. 92. Asystenci starsi są mianowani każdorazowo na jeden rok lub dwa lata; nominacja może być ponawiana przez lat 6, a jeżeli asystent starszy otrzymał tytuł docenta, przez lat 10.

W przypadkach wyjątkowych na wniosek rady wydziałowej Minister W. R. i O. P. może zezwolić na dalsze mianowanie asystenta starszego, najwyżej jednak na lat 6, asystentów zaś, posiadających tytuł docenta, bez ograniczenia czasu lub na stałe.

Art. 93. Warunkami nominacji adjunktów, kustoszów, konstruktorów (instruktorów), prosekatorów, obserwatorów i asystentów starszych są: posiadanie co najmniej niższego stopnia naukowego, obywatelstwo polskie, nieskazitelna przeszłość i zdolność do działań prawnych.

Art. 94. Pismo nominacyjne podpisuje rektor. Wymienia ono stanowisko służbowe, nazwę szkoły

akademickiej oraz katedry lub zakładu, minimalny wymiar zajęcia tygodniowego i okres, na który nominacja obowiązuje.

Art. 95. Wymiar¹⁾ minimalny obowiązków pomocniczych sił naukowych określa Minister W. R. i O. P.

Art. 96. Objęcie obowiązków następuje w dniu wyznaczonym w związku z nominacją.

W razie niezgłoszenia się nominata w terminie oznaczonym i nieusprawiedliwienia zwłoki w ciągu dalszych dni 15, mianowanie traci ważność, co zostaje przez rektora pisemnie stwierdzone.

Datę objęcia obowiązków rektor stwierdza na piśmie nominacyjnym i zarządza zanotowanie jej w aktach personalnych.

Art. 97. Czas służby pomocniczych sił naukowych liczy się przy pierwszej nominacji od dnia rzeczywistego objęcia służby, a w razie zamianowania osoby, będącej w dniu nominacji w innej służbie państwowej, — od dnia zwolnienia od poprzednich obowiązków służbowych.

---

¹⁾ § 1. Minimalny wymiar obowiązków pomocniczych sił naukowych określa się na 30 godz. tygodn. Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 21 marca 1933 r. o minimalnym wymiarze obowiązków pomocniczych sił naukowych. (Dz. U. R. P. Nr. 35/33 r. poz. 295).

Sposób obliczania czasu służby pod względem praw emerytalnych określają przepisy emerytalne.

Czas służby w charakterze pomocniczej siły naukowej z wyjątkiem służby w charakterze asystenta młodszego i zastępcy asystenta, zalicza się do czasu służby i wysługi emerytalnej w razie zamianowania na stałe, jako też w razie bezpośredniego przejścia do innej służby państwowej o charakterze publiczno-prawnym, unormowanej innemi przepisami; w przypadku zaś przerwy, właściwa władza naczelna może zaliczyć całkowicie lub częściowo czas służby przed przerwą.

Art. 98. Pomocnicze siły naukowe składają na ręce rektora przy pierwszej nominacji oraz przy ponownej nominacji po przerwie przyrzeczenie służbowe, po nominacji zaś na stałe ślubowanie.

Tekst ¹⁾ przyrzeczenia i ślubowania ustali rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

Art. 98 a. Do pomocniczych sił naukowych, z wyjątkiem pełniących obowiązki na podstawie umowy, mają analogiczne zastosowanie postanowienia, dotyczące prowadzenia wykazów służbowych dla profesorów.

Art. 98 b. Dla pomocniczych sił naukowych z wyjątkiem asystentów młodszych i zastępców

---

¹⁾ patrz str. 154.

asystentów prowadzi się listy kwalifikacyjne, obejmujące oceny kwalifikacyjne. Oceny kwalifikacyjne sporządzane są corocznie z końcem roku kalendarzowego przez osoby powołane do wykonywania nadzoru służbowego.

Stopnie oceny kwalifikacyjnej są następujące: dobra, dostateczna i niedostateczna.

Przepisy o sposobie kwalifikowania ustala Minister W. R. i O. P. w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Władza winna zainteresowanego zawiadomić o otrzymaniu przezeń oceny niedostatecznej.

Otrzymanie dwukrotnie oceny niedostatecznej w okresie trzyletnim powoduje rozwiązanie stosunku służbowego przy zastosowaniu postanowień ustawy emerytalnej.

Art. 99. Pomocnicze siły naukowe obowiązane są być pomocnikami profesorom w prowadzeniu pracy naukowej, pedagogicznej i administracyjnej.

Art. 100. Pomocnicze siły naukowe obowiązane są:

1) wypełniać polecenia służbowe profesorów, którym podlegają;

2) w służbie i poza służbą strzec powagi swego stanowiska i unikać wszystkiego, co mogłoby obniżyć godność ich stanowiska i zaufanie, którego ono wymaga;

3) wszelkie prośby, przedstawienia i zażalenia w sprawach służbowych, przysyłać na ręce profesora, któremu służbowo podlegają;

4) uzyskiwać za zgodą profesora, któremu służbowo podlegają, zezwolenia dziekana na wszelkie płatne zajęcia uboczne;

5) wypełniać obowiązki, określone w regulaminach poszczególnych zakładów szkół akademickich.

Art. 101. Art. 13 stosuje się także do pomocniczych sił naukowych z tą zmianą, że doniesienie winno być skierowane do profesora, któremu pomocnicza siła naukowa podlega.

Nieobecność w służbie z powodu choroby dłuższa niż 6 miesięcy powoduje zwolnienie z obowiązków. Dla sił pomocniczych, mianowanych na stałe, okres ten wynosi jeden rok, przyczem przy zwolnieniu zachowują one nabyte prawa emerytalne.

Przy obliczaniu 6-miesięcznego względnie rocznego czasu trwania choroby mają analogiczne zastosowanie przepisy art. 17 ust. 4.

Art. 102. Pomocnicze siły naukowe mają prawo do urlopu wypoczynkowego w okresie wakacyjnym w wymiarze od 4 do 6 tygodni w czasie, ustalonym przez profesora.

Poza urlopem wypoczynkowym może być pomocniczej sile naukowej udzielony urlop:

- a) dla poratowania zdrowia,
- b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych,
- c) dla celów naukowych.

Urlopu do 8 dni w ciągu jednego roku akademickiego udziela właściwy profesor, powyżej tego okresu czasu do dni 14 — dziekan na wniosek właściwego profesora, powyżej ostatniego okresu czasu do dni 30 — rektor na wniosek dziekana, wreszcie powyżej 30 dni w ciągu jednego roku akademickiego — Minister W. R. i O. P. na wniosek rady wydziałowej.

Urlop dla poratowania zdrowia lub dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych, majątkowych nie może być udzielony na okres dłuższy niż jeden rok, przyczem urlop dla poratowania zdrowia może być płatny do 6 miesięcy, dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych do miesiąca. Za dalszy czas trwania urlopu wstrzymuje się uposażenie służbowe.

Przy obliczaniu sześciomiesięcznego względnie jednomiesięcznego czasu trwania urlopu mają analogiczne zastosowanie przepisy art. 17 ust. 4.

Art. 103. Art. 20 i 21 stosują się do pomocniczych sił naukowych.

Art. 104. Rozwiązanie stosunku służbowego prowizorycznej pomocniczej siły naukowej następuje z upływem terminu w piśmie nominacyjnym

określonego (art. 94). Nadto rektor może rozwiązać stosunek służbowy przed powyższym terminem za trzymiesięcznym wypowiedzeniem na wniosek rady wydziałowej.

Art. 105. Jeżeli wskutek zmian w organizacji szkoły akademickiej niema możliwości zatrudnienia nadal pomocniczej siły naukowej, mianowanej na stałe, lub jeżeli zajdą okoliczności, nie pozwalające ze względu na dobro szkoły na pozostawienie takiej siły pomocniczej na danym stanowisku, ani na dalsze zatrudnienie jej na innym odpowiednim stanowisku w szkołach akademickich, Minister W. R. i O. P. może przenieść ją w stan nieczynny.

Pomocnicza siła naukowa, przeniesiona w stan nieczynny, zatrzymuje pełne uposażenie służbowe i okres ten liczy się do wymiaru emerytury.

Jeżeli w przeciągu 6-ciu miesięcy nie nastąpi powołanie do czynnej służby, należy pomocniczą siłę naukową zwolnić ze służby państwowej przy zastosowaniu odnośnych przepisów emerytalnych.

Art. 106. Przepisy art. 24 i 25 stosują się analogicznie do pomocniczych sił naukowych z tą zmianą, że przyjęcie zgłoszenia należy do rektora.

Art. 107. Za mniejsze uchybienia obowiązkom rektor wymierza pomocniczym siłom naukowym karę porządkową upomnienia.

Cięższe naruszenia obowiązków służbowych

pomocniczych sił naukowych pociągają za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną.

Art. 108. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) nagana,
- 2) wstrzymanie posunięcia do wyższego szczebla uposażenia na przeciąg czasu od roku do lat 3,
- 3) odliczenie lat służby od roku do 3 lat,
- 4) przeniesienie mianowanej na stałe pomocniczej siły naukowej w stan spoczynku z umniejszeniem uposażenia najwyżej o 50%,
- 5) wydalenie ze służby.

Art. 109. Art. 27, 28, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 41, 43, 44, 45, 46 ust. 2 oraz 47 do 86 stosują się dosłownie lub analogicznie w sprawach dotyczących adjunktów, kustoszów, konstruktorów (instruktorów, prosektorów) obserwatorów i asystentów starszych w służbie czynnej, w stanie nieczynnym i w stanie spoczynku.

Do pomocniczych sił naukowych, przeniesionych w stan nieczynny, stosuje się kary dyscyplinarne, przewidziane w art. 35.

Art. 110. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych pomocniczych sił naukowych powołane są oddzielne komisje dyscyplinarne w poszczególnych szkołach akademickich.

Członków komisji powołuje senat na okres trzyletni z pośród profesorów i pomocniczych sił naukowych odnośnej szkoły. Senat wyznacza z pośród

członków, będących profesorami, przewodniczącego i jego zastępcę. Komisje obradują i orzekają w kompletach, złożonych z trzech osób i tworzonych przez przewodniczącego dla każdej sprawy w ten sposób, aby jeden z członków pochodził z pośród pomocniczych sił naukowych.

Rzecznika dyscyplinarnego powołuje senat z pośród profesorów na lat 3.

Drugą instancją w sprawach dyscyplinarnych pomocniczych sił naukowych jest senat.

Art. 111. Postanowieniom art. 90 — 98 oraz 101 — 110 nie podlegają pełniący obowiązki na podstawie umowy adjunkci, kustosze, konstruktorzy, (instruktorzy), prosektorzy, obserwatorzy i asystenci starsi, a nadto wszyscy asystenci młodsi (demonstratorzy i elewi) i zastępcy asystentów.

Art. 112. Asystenci młodsi (demonstratorzy i elewi) oraz zastępcy asystentów powoływani są wyłącznie na podstawie umowy.

Warunkiem powołania asystenta młodszego (demonstratora i elewa) jest w zasadzie posiadanie dyplomu niższego stopnia naukowego.

Wyjątkowo na wniosek rady wydziałowej, na asystenta młodszego może być powołany student w ostatnich latach studjów lub absolwent.

Warunkiem powołania na zastępcę asystenta jest ukończenie co najmniej 3 lat studjów.

Umowę zawiera się na okres roku akademickiego lub na krótszy okres czasu.

Stosunek umowy asystenta młodszego może trwać najwyżej 3 lata, zastępcy asystenta — najwyżej dwa lata.

W przypadkach wyjątkowych na wniosek rady wydziałowej, Minister W. R. i O. P. może zezwolić na przedłużenie stosunku umownego najwyżej na dalsze dwa lata tym asystentom młodszym, którzy posiadają wyższy stopień naukowy.

Art. 113. Umowa powinna zawierać:

1) stanowisko służbowe, nazwę szkoły akademickiej oraz katedry lub zakładu, minimalny wymiar zajęcia tygodniowego i okres, na który umowa obowiązuje,

2) zakres obowiązków, określonych analogicznie do art. 99 i 100,

3) wymiar wynagrodzenia lub powołanie się na przepisy normujące wynagrodzenie,

4) postanowienie, że w razie naruszenia obowiązków rektor ma prawo natychmiastowego rozwiązania stosunku służbowego bez prawa do odszkodowania.

Umowę podpisuje dziekan.

T y t u ł IV.

Postanowienia końcowe.

Art. 114. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi W. R. i O. P.

Art. 115. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą: art. 12 p. 8: art. 19 p. 11, art. 26 p. 3, art. 32 p. 4, w odniesieniu do pomocniczych sił naukowych: art. 39 p. 2, art. 43, 46, 47, 48, 49 i art. 62 do 66 ustawy z dn. 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494) ustawa z 26 września 1922 r. w sprawie częściowego zawieszenia art. 47 powołanej ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 830) oraz wszelkie przepisy prawne, sprzeczne z rozporządzeniem niniejszem.

Okólnik Nr. 188 Prezesa Rady Ministrów
z dnia 23 grudnia 1952 r. (BP-18557/32)

w sprawie jednolitego postępowania władz i rzeczników
dyscyplinarnych.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1. poz. 5).

W wykonaniu uprawnień, nadanych mi artykułem 7-ym rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1952 r. o organizacji komisji dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonariuszom państwowym (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 738), — proszę Pana Ministra, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli o wydanie polecenia przewodniczącym wszystkich komisji dyscyplinarnych, działających na mocy powyższego rozporządzenia — i to zarówno czynnych przy władzach, podlegających bezpośrednio władzy naczelnej, jak i obu instancyj, czynnych przy władzach naczelnych — ażeby przysy-

lali mi do wiadomości odpisy maszynowe wszystkich orzeczeń dyscyplinarnych, wydanych po dniu 1 listopada 1932 r. i to równocześnie z doręczeniem ich właściwym rzecznikom dyscyplinarnym i oskarżonym (§ 20 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 790).

Powyższe polecenie nie przyczyni komisjom dyscyplinarnym dodatkowej pracy, gdyż orzeczenie dyscyplinarne musi być i tak sporządzane w kilku egzemplarzach — jedna odbitka dla rzecznika dyscyplinarnego, druga dla oskarżonego, trzecia do akt osobowych¹⁾.

Pismo przewodniczącego komisji, którem będzie mi przedkładany odpis każdego wydanego orzeczenia dyscyplinarnego, ma ponadto zawierać następujące dane: datę pisma władzy służbowej funkcjonariusza lub przełożonej władzy wyższej, którem zawiadomiono go o wdrożeniu przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego; stwierdzenie, czy funkcjonariusz został zawieszony w służbie i w jakim procencie zostało ograniczone jego uposażenie służbowe; datę wniosku o ukaranie rzecznika dyscyplinarnego.

O ile wydane orzeczenie dyscyplinarne nie zostanie przez żadną ze stron zaczepione odwołaniem, winien przewodniczący komisji zawiadomić mnie bezzwłocznie piśmie dodatkowym o uprawomocnieniu się orzeczenia.

Pozatem wszyscy rzecznicy dyscyplinarni, czynni przy komisjach, podlegających bezpośrednio władzy naczelnej, jak i komisjach, czynnych przy władzach naczelnymi, mają obowiązek przysyłania odpisów, wnoszonych przez nich odwołań od orzeczeń dyscyplinarnych, do Prezydium Rady Ministrów (Naczelnym rzecznikiem dyscyplinarnym), a to równocześnie ze złożeniem właściwego odwołania do rąk przewodniczącego komisji, która wydała zaczepione orzeczenie.

---

¹⁾ patrz str. 129 i 131.

W końcu wyjaśniam, że postanowienia art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 738) należy interpretować w sposób następujący:

Pewne wątpliwości kompetencyjne nasunęły sprawy dyscyplinarne funkcjonariuszów 6 stopnia służbowego i wyższych zawisłe w wyższych komisjach dyscyplinarnych przed dniem 1 listopada 1932 r. Zachodzi więc kwestja, które komisje dyscyplinarne z działających obecnie na podstawie nowych przepisów — albowiem wszystkie komisje działające na podstawie dawnych ustaw przestały istnieć z dniem 31 października r. b. — będą właściwe dla spraw urzędników od stopnia VI wzwyż, a zajmujących stanowiska przy władzach, podległych władzy naczelnej?

Dla rozstrzygnięcia tej wątpliwości konieczna jest przede wszystkim bezzwłoczna decyzja władzy naczelnej, a to wydana po myśli ostatniego zdania ustępu pierwszego, § 2-go rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 790), jakie to są te inne stanowiska służbowe", — oprócz kierowników władz podlegających bezpośrednio władzy naczelnej — których piastowanie (np. mogą to być naczelnicy wydziałów Urzędów Wojewódzkich, Izb Skarbowych i t. p.) decyduje o właściwości komisji dyscyplinarnych, czynnych przy władzach naczelnych, dla spraw dyscyplinarnych funkcjonariuszów, zajmujących te stanowiska.

A więc, gdy władza naczelna oznacza, że np. prócz wojewodów i ich zastępców także naczelnicy wydziałów w Urzędach Wojewódzkich nie podlegają orzecznictwu komisji dyscyplinarnych przy władzach bezpośrednio podległych władzy naczelnej, — wówczas wszystkie sprawy urzędników stopnia szóstego lub wyższych, a nie będących zastępcami wojewodów lub naczelnikami wydziałów urzędów wojewódzkich, zawisłe w dawnych wyższych komi-

sjach dyscyplinarnych czynnych przy władzach naczelnym, będą musiały być przekazane do osądzenia nowym komisjom, czynnym przy władzach podległych bezpośrednio władzy naczelnej. Komisje te (nowe) będą atoli musiały rozstrzygnąć je według dawnych przepisów dyscyplinarnych.

Dla jasności raz jeszcze stwierdzam, że komisje dyscyplinarne, działające na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 165) przestają istnieć z dniem 31 października 1932 r., a w ich miejsce wchodzi komisje nowe, działające na mocy art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. jednak te nowe komisje mają obowiązek stosowania dawnych przepisów we wszystkich tych sprawach dyscyplinarnych, w których doniesienie dyscyplinarne nastąpiło przed dniem 31 października 1932 r.¹⁾.

Odpis pisma, skierowanego do Pana Prezesa Rady Ministrów, winien przewodniczący komisji dyscyplinarnej przesłać jednocześnie Ministerstwu W. R. i O. P. z dołączeniem odpisu orzeczenia dyscyplinarnego.

Rzecznicy dyscyplinarni, ustanowieni przy Komisjach dyscyplinarnych 1-szej instancji, obowiązani są przysyłać Ministerstwu W. R. i O. P. odpis każdego wniosku o ukaranie.

Jednocześnie zarządzam, aby P. Przewodniczący Komisji dyscyplinarnych dla urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych, czynnych przy Ministerstwie W. R. i O. P. oraz rzecznicy dyscyplinarni, ustanowieni przy tych komisjach, prowadzili zbiór zarządzeń, okólników, wyjaśnień normatywnych w sprawach dyscyplinarnych i w razie ustąpienia ze stanowiska Przewodniczącego Komisji dyscyplinarnej względnie rzecznika dyscyplinarnego wręczali zbiór ten swym następcom.

---

1) Od tego miejsca pismo Min. W. R. i O. P.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 30 sierpnia 1928 r.

w sprawie wykonania art. 7¹⁾ i 98²⁾ rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 roku

o stosunku służbowym profesorów szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół.

(Dz. U. R. P. Nr. 86/28, poz. 758).

Na podstawie art. 7, 98 i 114 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 204) zarządzam co następuje:

§ 1. Brzmienie ślubowania składanego przy pierwszej nominacji na profesora oraz przy nominacji po przerwie w służbie profesorskiej, jest następujące:

„Ślubuję, że na powierzonym mi stanowisku profesora szkoły akademickiej przyczyniać się będę ze wszystkich sił do ugruntowania wolności i potęgi Rzeczypospolitej Polskiej, której zawsze wiernie służyć będę, wszystkich obywateli kraju mając w równym zachowaniu, przepisów prawa

---

¹⁾ patrz str. 106.

²⁾ patrz str. 142.

strzec będę pilnie, obowiązki mego stanowiska spełniać gorliwie i sumiennie, a tajemnicy urzędowej dochowam“.

Ślubowanie składa profesor na ręce rektora w obecności dziekana wydziału, na którym został mianowany, przez odczytanie brzmienia ślubowania.

Po złożeniu ślubowania profesor podpisuje odczytany tekst, pod którym rektor i dziekan stwierdzają swemi podpisami, że ślubowanie zostało złożone, podając datę ślubowania.

§ 2. Tekst przyrzeczenia, składanego przy pierwszej nominacji oraz przy ponownej nominacji po przerwie przez pomocnicze siły naukowe jest następujący:

„Przyrzekam być pomocnym profesorowi, któremu będę podlegał w prowadzeniu pracy naukowej, pedagogicznej i administracyjnej, wypełniać jego polecenia służbowe, w służbie i poza służbą strzec powagi mego stanowiska i unikać wszystkiego, co mogłoby obniżyć godność mego stanowiska i zaufanie, którego ono wymaga, wszelkie prośby, przedstawienia i zażalenia w sprawach służbowych, przysyłać na ręce profesora, któremu służbowo podlegać będę, uzyskiwać zezwolenia jego na wszelkie płatne zajęcia uboczne, wypełniać obowiązki, określone w regulaminie zakładu, do-

nosić natychmiast profesorowi o każdej przeszkodzie w pełnieniu obowiązków, wywołanej czy to chorobą, czy innymi uzasadnionymi powodami i na żądanie profesora udowodnić tę przeszkodę“.

Tekst ślubowania pomocniczych sił naukowych przy nominacji na stałe jest następujący:

„Ślubuję, że na powierzonym mi stanowisku pomocniczej siły naukowej przyczyniać się będę ze wszystkich sił do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi Rzeczypospolitej Polskiej, której zawsze wiernie służyć będę, wszystkich obywateli kraju w równym mając zachowaniu, przepisów prawa strzec będę pilnie, obowiązki mego stanowiska spełniać gorliwie i sumiennie, a tajemnicy urzędowej dochowam“.

Przyrzeczenie i ślubowanie składają pomocnicze siły naukowe na ręce rektora w obecności dziekana właściwego wydziału przez odczytanie brzmienia przyrzeczenia, bądź ślubowania.

Po złożeniu przyrzeczenia, bądź ślubowania, pomocnicza siła naukowa podpisuje odczytany tekst, pod którym rektor i dziekan stwierdzają swymi podpisami dokonanie przyrzeczenia, bądź ślubowania, podając jego datę.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

U s t a w a

z dnia 9 października 1923 r.

o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska.

(Dz. U. R. P. Nr. 116/23, poz. 924).

Art. 27 zmieniony ustawą z 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 29/33, poz. 247).

D z i a ł F.

Nauczyciele.

R o z d z i a ł I.

Profesorowie i pomocnicze siły naukowe w szkołach akademickich.

Art. 25. Profesorowie zwyczajni szkół akademickich otrzymują uposażenie grupy IV, profesorowie nadzwyczajni uposażenie grupy V. Profesorom zwyczajnym i nadzwyczajnym po upływie 3 lat, spędzonych w ostatnim szczeblu odnośnej grupy, dodaje się po 100 punktów.

Art. 26. W wyjątkowych wypadkach może Minister W. R. i O. P. w porozumieniu z Ministrem Skarbu przyznać specjalistom, powołanym na stanowiska profesorskie, dodatek osobisty do uposażenia, określonego niniejszą ustawą.

Art. 27. Rektorzy, prorektorzy, dziekani i kierownicy oddziałów i studjów akademickich otrzy-

nują za swe czynności dodatkowe wynagrodzenie, którego wysokość określa rozporządzenie Ministra W. R. i O. P., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu ¹⁾).

Art. 28. Adjunkci, kustosze, prosektoży, konstruktorzy, i obserwatorowie otrzymują uposażenie VII grupy, asystenci starsi — uposażenie szczebla b grupy VIII.

Wynagrodzenie za czynności asystentów młodszych (demonstratorów, elewów), którzy posiadają absolutorjum akademickie, względnie ukończyli przepisany okres studjów — równa się uposażeniu szczebla b grupy IX. Normy wynagrodzenia innych asystentów młodszych (demonstratorów, elewów), powyższem postanowieniem nieobjętych, określi Minister W. R. i O. P. w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Normy wynagrodzenia zastępców profesorów, powołanych do wykładów na nieobsadzonej katedrze, określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 29. Wynagrodzenie za jedną godzinę na tydzień wykładu, zleconego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wynosi 120 mnożnych miesięcznie.

Wynagrodzenie za wykłady zlecone powtarzane, oraz za prowadzenie ćwiczeń i seminarjów zleconych, nie wyłączając powtarzanych, wynosi

¹⁾ patrz str. 62.

80 mnożnych miesięcznie za 1 godzinę tygodniowo.

Wynagrodzenie za lekcje lektorów za 1 godzinę na tydzień wynosi 80 mnożnych miesięcznie.

Art. 30. Rada Ministrów będzie władna stosować poszczególne postanowienia niniejszego rozdziału do funkcjonariuszów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i Państwowego Instytutu Dentystycznego w Warszawie. Postanowienia art. 105 ust. 1, 2 i 3 mają w wypadkach, objętych niniejszym artykułem, analogiczne zastosowanie¹⁾.

Art. 105. Przy wyznaczaniu uposażenia profesorom szkół akademickich obowiązują postanowienia art. 98, 99 i 100 ustęp 1 i 2.

Profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni szkół akademickich otrzymują osobny dodatek naukowy w wysokości 350 mnożnych. Ponadto może Minister W. R. i O. P. w porozumieniu z Ministrem Skarbu przyznać także adjunktom i asystentom starszym, którzy już wykazali się pewnym dorobkiem naukowym, osobisty dodatek naukowy, wynoszący 70 mnożnych miesięcznie.

Dodatki te ulegać będą stopniowej redukcji równocześnie i równomiernie z dodatkiem regulacyjnym (art. 3).

---

¹⁾ patrz str. 278.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 3 marca 1924 r.

do art. 28 ustawy z dnia 9 października 1923 r.

**o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych
i wojska, dotyczącego wynagrodzenia zastępców
profesorów szkół akademickich.**

(Dz. U. R. P. Nr. 31/24, poz. 311).

zmienione rozporządzeniem Rady Ministrów
z dnia 8 kwietnia 1925 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 40/25, poz. 275)

i z 20 maja 1930 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 44/30, poz. 374).

Na zasadzie art. 28 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) zarządza się co następuje:

§ 1. Wynagrodzenie za zastępstwo profesora na nieobsadzonej katedrze o ile zastępca odbywa najmniej 5 godzin wykładów i 2 godziny ćwiczeń tygodniowo wynosi:

- a) gdy zastępca nie pozostaje w służbie państwowej lub samorządowej 1050 mnożnych miesięcznie;
- b) gdy zastępca pozostaje w służbie państwowej lub samorządowej 700 mnożnych miesięcznie; warunkiem przyznania tego wynagrodzenia jest, aby zastępca odbył w tym czasie co najmniej 5 godzin wykładów i 2 godziny ćwiczeń tygodniowo.

gródzenia jest zezwolenie władzy służbowej pracownika na objęcie zastępstwa.

Wynagrodzenie powyższe nie obejmuje wynagrodzenia za ewentualne kierownictwo zakładu naukowego.

Jedna godzina wykładu może być zamieniona na dwie godziny ćwiczeń lub 1½ seminarjum.

Zastępca profesora na dwóch katedrach otrzymuje wynagrodzenie w ilości 1400 mnożnych miesięcznie.

§ 2. Ponadto otrzymuje zastępca profesora dodatek regulacyjny w wysokości 52,5 punktów miesięcznie, dodatek ekonomiczny, wynoszący na każdego członka rodziny, nie więcej jednak niż na 5 członków, po 33 punktów miesięcznie, oraz dodatek naukowy, wynoszący: 259 punktów miesięcznie dla zastępców wymienionych w § 1 p. a), 175 punktów miesięcznie dla zastępców wymienionych w § 1 p. b), 350 punktów miesięcznie w razie zastępstwa na dwóch katedrach.

Dodatki te będą ulegały redukcji analogicznie do przepisów art. 3, 4 i 105 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska.

§ 3. Jeżeli wymiar zajęć zastępcy jest niższy od wymaganego w § 1 niniejszego rozporządzenia, wynagradza się zastępstwo jak wykłady i ćwicze-

nia, dla których nie istnieją osobne katedry (art. 29 ustawy o uposażeniu).

§ 4. Zastępcy profesorów, odpowiadający warunkom § 1 p. a. niniejszego rozporządzenia, mają prawo do należności za delegacje i podróże służbowe według norm, przewidzianych dla urzędników, zaliczanych do VI grupy uposażenia.

§ 4 a. W wyjątkowych wypadkach może Minister W. R. i O. P. za zgodą Ministra Skarbu przyznać zastępcy profesora odpowiadającemu warunkom § 1 p. a) niniejszego rozporządzenia wynagrodzenie równe uposażeniu profesora zwyczajnego lub nadzwyczajnego (szczebla a), łącznie z dodatkiem regulacyjnym, ekonomicznym, naukowym i stołecznym, względnie kresowym w wysokości przewidzianej ustawą o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i mocą obowiązującą od dnia 1 października 1923 r.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 17 sierpnia 1929 r.

**w sprawie wypłaty wynagrodzenia za wykłady
i ćwiczenia zleczone oraz lekcje lektorów
w szkołach akademickich.**

(Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. Nr. 10/29, poz. 137).

Na podstawie porozumienia z Ministrem Skar-

bu (pismo z dnia 27 lipca 1929 r. Nr. D. III. 1930/I 29) zarządzam:

Z dniem 1 października 1929 r. wynagrodzenia za wykłady i ćwiczenia zlecone oraz lekcje lektorów w szkołach akademickich, unormowane w art. 29 ustawy z dnia 29 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), wypłacane będą co miesiąc zgóry następująco:

1) Osobom, które spełniają te czynności:

- a) w jednym trymestrze lub jednym semestrze roku akademickiego — przez 4 bądź 6 miesięcy w roku,
- b) w dwóch po sobie następujących trymestrach roku akademickiego — przez 8 miesięcy w wysokości odpowiadającej należności za średnią ilość godzin, odbywanych w obu trymestrach,
- c) w trzech trymestrach lub dwóch semestrach roku akademickiego — przez 12 miesięcy w wysokości, odpowiadającej należności za średnią ilość godzin, odbywanych w tych trymestrach lub semestrach.

2) Osoby, którym powierzone zostały te czynności na okres mniejszy od trymestru lub semestru, otrzymują wynagrodzenie za czas faktycznego spełnienia obowiązków.

U s t a w a

z dnia 13 grudnia 1923 r.

o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych ¹⁾

(Dz. U. R. P. Nr. 6/24, poz. 46).

Tekst jednolity według rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 marca 1931 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 42/31, poz. 380),

zmieniony ustawą z 18 marca 1932 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 26/32, poz. 239).

Art. 2. Funkcjonarjuszami państwowymi w rozumieniu niniejszej ustawy są urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze państwowi, funkcjonarjusze poczt, telegrafów i telefonów, oficerowie i szeregowi Straży Granicznej, oficerowie i szeregowi Policji Państwowej, nauczyciele wszystkich szkół państwowych i publicznych, pozostających na etacie Państwa, tudzież sędziowie za wyjątkiem handlowych, prokuratorzy i asesorzy sądowi:

Art. 29. Władza może przenieść funkcjonarjusza państwowego w stan spoczynku bez jego prośby, gdy przekroczył 60 lat życia i wysłużył prawo do zaopatrzenia emerytalnego. Przepis ten nie stosuje się do sędziów, prokuratorów, profesorów szkół akademickich, jako też do członków kolegium N. I. K. kolegów departamentów N. I.

¹⁾ patrz str. 105.

K., prezesów i wiceprezesów izb okręgowych i członków kolegów tychże izb, do których stosuje się odrębne przepisy ¹⁾).

Art. 98. Pod warunkiem uiszczenia opłaty emerytalnej, lub otrzymania składek ubezpieczeniowych (art. 7 ustawy) właściwa władza naczelną w porozumieniu z Ministrem Skarbu może zaliczyć do wysługi emerytalnej:

- a) profesorom wyższych uczelni okres pracy w zagranicznej szkole akademickiej, jeżeli czas tej pracy został zaliczony zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 204) ²⁾;
- b) pomocniczym siłom naukowym okres pracy w tymże charakterze w zagranicznej szkole akademickiej ³⁾).

Okólnik Ministerstwa Skarbu

z dnia 24 maja 1932 r. L. D. 21936/2/32

w sprawie podatku dochodowego od wynagrodzeń, pobieranych przez profesorów oraz innych egzaminatorów Wyższych Uczelni.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 16, poz. 271).

Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że Wyższe Uczelnie niewłaściwie częstokroć kwalifikują pod wzglę-

---

^{1) 2)} patrz str. 105.

³⁾ patrz str. 140

dem opodatkowania podatkiem dochodowym wynagrodzenia, pobierane przez ich profesorów oraz innych egzaminatorów z tytułu należności za egzaminowanie studentów, a to z powodu różnolitego sposobu wypłaty tych wynagrodzeń.

Celem usunięcia istniejących wątpliwości wyjaśnia się, że w myśl postanowień art. 20 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58/1925. poz. 411) oraz § 59 jednolitego tekstu przepisów wykonawczych Ministra Skarbu do tejże ustawy, pobierane przez profesorów wyższych uczelni oraz przez innych egzaminatorów należności za egzaminy, t. zw. taksy egzaminacyjne, stanowią dochód z uposażeń służbowych względnie wynagrodzeń za najemną pracę i podlegają podatkowi dochodowemu na zasadzie przepisów Działu II powołanej wyżej ustawy. Wspomniane wynagrodzenia należy uważać za dochód bez względu na to, czy zapewnione są w sumach zgóry ustanowionych (rocznie, miesięcznie, tygodniowo, dziennie) czy też otrzymywane według innych norm (przepisy służbowe, umowy, zwyczaje i t. p.).

Stopa procentowa podatku od tych należności winna być ustalona w myśl postanowień ustępu końcowego art. 111 ustawy o państwowym podatku dochodowym, jako od wynagrodzeń jednorazowych. Obowiązek potrącenia podatku i wpłacania go do kasy urzędu skarbowego ciąży, zgodnie z art. 112 ustawy, na tych władzach wyższych uczelni, wypłacających taksy egzaminacyjne, względem których profesorowie oraz inni egzaminatorowie znajdują się w stosunku służbowym ewentualnie najmu pracy.

WSTĘP

Wskazywanie na wyjątki nie jest dowodem na ich wyjątkowość, a jedynie dowodem na ich istnienie. Wskazywanie na wyjątki nie jest dowodem na ich wyjątkowość, a jedynie dowodem na ich istnienie.

III. STUDENCI

Rezerwa...
w sprawie...
Zasadniczo...

Dotyczy...

Wskazuje...
Dotyczy...

IV. WNIOSKI

Art. 1...
Wskazuje...

Dotyczy...

STUDENCI.

Rozdział ten, poczynając od przepisów imatrykulacyjnych i dyscyplinarnych, poprzez rozporządzenie o stowarzyszeniach i stypendjach, opłatach i nostryfikacji dyplomów obcych, a kończąc na stosunku organów policyjnych i wojskowych do słuchaczy szkół akademickich daje pełnię ich uprawnień i obowiązków (poza warunkami samych studjów).

Rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. w sprawie imatrykulacji, wpisu na wykłady oraz świadectw uniwersyteckich ¹⁾.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15/21, poz. 147).

Na podstawie art. 85 i nast. ustawy z dnia 13 lipca 1920 roku o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494 zarządzam, co następuje:

O i m a t r y k u l a c j i.

Art. 1. Imatrykulacja jest aktem, na mocy którego poddający się jej uzyskuje prawa studen-

---

¹⁾ patrz str. 50.

ta Uniwersytetu. Immatrykulacja jest ważna tylko dla określonego Uniwersytetu i Wydziału.

Art. 2. Każdy zapisujący się do szkoły akademickiej w charakterze studenta jest obowiązany do immatrykulacji, gdy:

- a) rozpoczyna studia akademickie,
- b) przybywa z innej szkoły akademickiej,
- c) przenosi się z jednego Wydziału na inny,
- d) zapisuje się po przerwie w studiach.

Art. 3. Dokonana immatrykulacja traci ważność wskutek:

- a) wydania świadectwa wystąpienia lub absolutorjum,
- b) przeniesienia się na inny Wydział tego samego Uniwersytetu,
- c) przerwy w studiach, która powstaje, gdy student nie dokona wpisu, nie uzyskawszy urlopu od Rektora w myśl art. 26 punkt 5 ustawy o szkołach akademickich.

Art. 4. W razie ograniczenia liczby przyjmowanych studentów na mocy art. 86 ¹⁾ ustawy o szkołach akademickich lub uznanej potrzeby Rada Wydziałowa ma prawa żądać wnoszenia podań, na podstawie których będzie rozstrzygać, którym z pomiędzy petentów wolno będzie przystąpić do immatrykulacji. Rada Wydziałowa określi termin

---

¹⁾ obecnie art. 43, str. 49.

i sposób wnoszenia takich podań oraz inne, odnoszące się do podań tych wymagania.

Art. 5. Przed przystąpieniem do imatrykulacji należy nabyć i wypełnić dwie karty wpisowe i książeczkę legitymacyjną.

Art. 6. Karta wpisowa formatu pół arkusza kancelaryjnego posiada następujące rubryki:

w części pierwszej zawierającej personalja:

- a) imię i nazwisko,
- b) miejsce i data urodzenia,
- c) religja, język ojczysty i przynależność państwowa,
- d) imię, zawód i miejsce zamieszkania rodziców, żyjących lub zmarłych, ewentualnie opiekuna,
- e) mieszkanie wpisującego się,
- f) oznaczenie zakładu naukowego, w którym wpisujący się przebywał w poprzedzającym okresie (semestrze lub trimestrze),
- g) stypendjum, jeżeli jakie miał w poprzedzającym okresie (semestrze lub trimestrze), z przytoczeniem nazwy stypendjum, jego wysokości i postanowienia, którem je nadano,
- h) stosunek do służby wojskowej,
- i) podstawa imatrykulacji i wpisu (szczegółowe oznaczenie świadectwa dojrzałości z podaniem szkoły, liczby i daty świadectwa u mających się imatrykulować, a numer

i data karty imatrykulacyjnej u imatrykulowanych),

w części drugiej, gdzie winny być wymienione wykłady, na które wpisujący się zamierza uczęszczać:

- a) nazwisko wykładającego,
- b) tytuł wykładu (ćwiczeń lub sem.),
- c) liczba godzin,
- d) wykonane ćwiczenia, kollokwia lub egzaminy (wpisuje Dziekanat),
- e) zapiski urzędowe,

U góry na karcie wpisowej winien być wymieniony rok akademicki, semestr resp. trymestr i bieżący rok studjów studenta, u dołu karty student umieszcza datę i swój podpis.

Art. 7. Książeczka legitymacyjna (indeks) składa się z 18 ćwiartek numerowanych papieru specjalnego, utrudniającego fałszerstwo, barwy jasno-różowej, formatu ca. 12 × 20 cm., w trwałej oprawie kartonowej ciemno-szarej. Każda książeczka legitymacyjna nosi swój numer bieżący na okładce i każdej ćwiartce papieru. Okładka winna zawierać co następuje:

(Uniwersytet)

L. . . . .

Książeczka legitymacyjna

(Imię i nazwisko)

Rodem z . . . . .

Studenta Wydziału

na odwrotnej stronie okładki winna być umieszczona w sposób uniemożliwiający wymianę fotografja właściciela i jego podpis własnoręczny. Między okładką i pierwszą kartką książeczki będzie wklejona karta imatrykulacyjna. Na pierwszej stronie książeczki mają być powtórzone rubryki okładki, nadto pieczęć i podpis Kwestora oraz data wystawienia książeczki.

Z następnych stron mają być na każdy semestr resp. trymestr użyte dwie dla wpisu na wykłady i zapiski urzędowe. Nagłówek każdych dwóch stron zawiera liczbę książeczki, nazwę uniwersytetu, wydziału, rok akademicki i semestr resp. trymestr, a poniżej następujące rubryki:

- a) nazwisko wykładającego,
- b) tytuł wykładu (ćwiczeń lub sem.),
- c) liczba godzin,
- d) poświadczenie Kwestora o dokonanym wpisie i opłatach,
- e) potwierdzenie zgłoszenia się studenta (nomen receptum),
- f) poświadczenie Profesora, kolokwia lub egzaminy i t. p.,
- g) uwagi i potwierdzenie okresu naukowego (semestru resp. trymestru).

Art. 8. Karty wpisowe i książeczki legitymacyjne będą wygotowane i wypełnione w odpo-

wiednich rubrykach przez uczniów w języku urzędowym Uniwersytetu. Treść wykładów ma być podana w ten sposób, w jaki zostały ogłoszone. Wykłady winny być przez studenta wpisane identycznie w obu kartach wpisowych i w książeczce legitymacyjnej.

Art. 9. Karty wpisowe są podstawą dla ułożenia katalogu studentów w Dziekanatach i Kwesturze. Książeczka legitymacyjna służy studentowi do wpisu i jest podstawą wydania świadectwa wystąpienia i absolutorjum.

Art. 10. Student imatrykulowany otrzymuje prócz książeczki legitymacyjnej dowód osobisty z fotografią. Dowód osobisty ma być sporządzony na trwałym papierze i złożony w kształt książeczki o dwóch kartkach formatu 8×12 cm.; na zewnętrznej stronie pierwszej kartki winna być wymieniona nazwa szkoły wyższej, liczba bieżąca dowodu i tytuł: Dowód osobisty N. N. studenta Wydziału . . . . . Na wewnętrznej stronie tej karty ma być umieszczona w sposób trwały i uniemożliwiający wymianę fotografia właściciela dowodu z odcisniętą pieczęcią Kwestury, poniżej własnoręczny podpis właściciela dowodu. Na wewnętrznej stronie drugiej karty, czyli na trzeciej stronie książeczki, ma się mieścić właściwa treść dowodu:

(Uniwersytet)
L. (dowodu)
Dowód osobisty
(Imię i nazwisko)

jest studentem Wydziału . . . . .
Data imatrikulacji . . . . .
Liczba Album studentów . . . . .
miejsce i data wystawienia dowodu)

(pieczęć i podpis Kwestora)

Na zewnętrznej stronie drugiej karty, czyli na ostatniej stronie książeczki mieścić się ma uwaga, określająca termin ważności dowodu: „Dowód niniejszy jest ważny do końca roku akademickiego 192 /2 “, potwierdzona pieczęcią i podpisem Kwestora. Ważność dowodu Kwestor corocznie przy wpisie przedłuża analogiczną uwagą, aż do wygaśnięcia imatrikulacji.

Art. 11. Za karty wpisowe, książeczki legitymacyjne i dowody osobiste będą studenci obowiązani składać opłatę, ustanowioną przez Senat Akademicki na pokrycie druku i oprawy. Sprzedaż książeczek legitymacyjnych odbywać się będzie według ścisłego rachunku i tylko imiennie. W razie wypełnienia jednej książeczki może być użyta druga jako dalszy ciąg poprzedniej. Duplikaty straconych książeczek legitymacyjnych i dowodów osobistych mogą być wydawane jedynie

po wniesieniu umotywowanego podania za zezwoleniem właściwego Dziekana i Rektora.

Art. 12. Kandydat, przystępujący do imatrikulacji, winien w terminie, przeznaczonym dla wpisów, zgłosić się osobiście do Dziekana właściwego Wydziału i złożyć mu metrykę chrztu lub urodzenia, ewentualnie dokument stosunku do służby wojskowej i świadectwo dojrzałości, nadto, jeżeli rozpoczyna studia uniwersyteckie nie bezpośrednio po uzyskaniu świadectwa dojrzałości, także dowodów, z których wynikałoby, co czynił poprzednio, jeżeli zaś przybywa z innej szkoły akademickiej, świadectwo wystąpienia z tej szkoły — dwie karty wpisowe i książeczkę legitymacyjną, należycie je wypełniwszy.

Art. 13. Jeżeli imatrikulacji nie stoi nic na przeszkodzie, Dyzkan uznaje kandydata za przyjętego, zatrzymuje u siebie dokumenty i wydaje dowód tymczasowego przyjęcia.

Art. 14. Następnie Kwestor wzywa kandydata za pomocą ogłoszenia na tablicy uniwersyteckiej do jawienia się w Kwesturze celem uiszczenia przepisanych opłat, a wreszcie zostaje kandydat wezwany do Rektora, w ręce którego składa ślubowanie, przyczem za zwrotem dowodu tymczasowego przyjęcia zostaje mu wydana książeczka legitymacyjna, dowód osobisty i jego dokumenty, które należy opatrzyć pieczęcią z odpowiednią

uwagą na dowód, iż posłużyły do imatrykulacji kandydata. W książeczkę legitymacyjną wkleja się kartę imatrykulacyjną, sporządzoną na trwałym (płóciennym) papierze, formatu książeczki, koloru białego. Tekst karty imatrykulacyjnej (który może być ułożony w języku polskim lub łacińskim) winien zawierać co następuje:

L. (Album studentów)

(nazwa Wydziału) w (nazwa Uniwersytetu).

My Rektor i Dziekan Wydziału . . . . .
stwierdzamy niniejszem że (imię i nazwisko imatrykulowanego) urodzony w (miejsce urodzenia) r. (rok urodzenia) został wpisany w Album studentów (nazwa Wydziału i Uniwersytetu

. . . . . t. cz. Dziekan, t. cz. Rektor

Wydziału . . . . . (pieczęć Uniwersytetu)

Art. 15. Każdy student imatrykulujący się zostaje wpisany do Albumu Uniwersytetu, prowadzonego przez Kwesturę. Album dzieli się na tyle działów, ile jest Wydziałów w Uniwersytecie. Studenci są wpisywani w porządku chronologicznym do odpowiedniego działu, według tego, na którym Wydziale imatrykulowali się. Album posiada następujące rubryki: liczba bieżąca, nazwisko i imię; miejsce i rok urodzenia, data imatrykulacji, pod-

stawa imatrikulacji (należy wyszczególnić świadectwo dojrzałości lub świadectwo odejścia), liczba dowodu osobistego, wygaśnięcie imatrikulacji (data i powód według art. 3), uwagi (sprawy dyscyplinarne i inne). Przy Albumie prowadzi Kwestura kartkowy indeks alfabetyczny studentów, wspólny dla wszystkich działów Albumu.

Art. 16. Studenci, którzy do dnia, określonego przez Senat, nie złożą ślubowania, tracą prawo do imatrikulacji w danym okresie.

Art. 17. Dziekani Wydziałów i Kwestura winni baczyć, aby studenci nie byli imatrikulowani lub zapisywani wbrew osnowie prawomocnych wyroków, wykluczających ich z jednej lub ze wszystkich szkół akademickich w Polsce. To samo stosuje się do relegowanych na zawsze lub na oznaczony czas studentów zagranicznych szkół akademickich, jeżeliby zawarty został pod tym względem układ co do zachowania wzajemności. Wyludzona wbrew takim wyrokom imatrikulacja lub inskrypcja będzie bezwarunkowo uważana za niebyłą.

Wpis na wykłady i potwierdzenie Dziekana.

Art. 18. Studenci już imatrikulowani obowiązani są dokonać wpisu na wykłady na każdy okres naukowy (którym jest, zależnie od progra-

mów studjów obowiązujących, rok, semestr resp. trimestr) z osobna.

Art. 19. Celem dokonania wpisu student składa w Dziekanacie swego Wydziału książeczkę legitymacyjną i dwie karty wpisowe należycie wypełnione, wpisując w dokładnem brzmieniu te wykłady i ćwiczenia, ogłoszone w programie wykładów, na które zamierza uczęszczać. Jeżeli wpis na jakiś wykład lub ćwiczenia uzależniony jest od pewnych warunków, student ma przedłożyć równocześnie dowód, iż warunki te są spełnione. Z początkiem roku akademickiego ma student nadto, zgłaszając się do wpisu, złożyć dowód osobisty do prolongaty. Następnie Kwestor wzywa studenta za pomocą ogłoszenia na tablicy uniwersyteckiej do jawienia się w Kwesturze i złożenia przepisanych opłat, poczem student otrzymuje z powrotem książeczkę legitymacyjną z potwierdzeniem wpisu oraz, jeżeli złożył w Dziekanacie dowód osobisty, także ten dowód prolongowany na najbliższy rok akademicki.

Art. 20. Dziekanat może odmówić przyjęcia wpisu, jeżeli z karty wpisowej okazuje się, że student kierunkiem swych studjów należy do innego Wydziału, niż ten, na którym jest imatrykulowany. Student taki winien się wtedy przenieść na Wydział, odpowiadający kierunkowi jego studjów.

Art. 21. Zwyczajny termin imatrykulacji i wpisu jest 14 dni przed rozpoczęciem okresu naukowego. Po upływie tego terminu Dziekanat i Kwestura jedynie za osobnym pozwoleniem Rady Wydziałowej lub Senatu Akademickiego może przyjąć zgłoszenie do wpisu.

Art. 22. Tylko z bardzo ważnych powodów student może w przeciągu najbliższego tygodnia po terminie wpisu zgłosić się do Rady Wydziałowej z prośbą o dodatkowe przyjęcie, a w razie odmowy odwołać się do Senatu. Późniejsze prośby o przyjęcie winny być przez Rady Wydziałowe przedłożone Senatowi, który tylko wtedy przychyli się do nich, jeżeli widoczne względy słuszności przemawiają za proszącym i jeżeli wykłady nie postąpiły jeszcze zbyt daleko. Przeciwno orzeczeniu Senatu niema odwołania.

Art. 23. Karty wpisowe, składane przez studentów przy wpisie, pozostają w jednym egzemplarzu w Dziekanacie, w drugim w Kwesturze i ułożone alfabetycznie tworzą katalog studentów (porównaj art. 9), służąc jako podstawa ewidencji. Na podstawie tych katalogów winna Kwestura przy pomocy właściwych Dziekanatów w każdym okresie naukowym zestawiać:

- 1) wykaz sumaryczny studentów nowoimatrykulowanych,
- 2) wykaz sumaryczny studentów wpisanych,

według wydziałów, płci, języka ojczystego i przynależności państwowej studentów,

- 3) wykaz: a) sumaryczny według wydziałów i b) imienny studentów, którzy nie dokonali wpisu.

Wykazy 1, 2 i 3 a) przedkłada Rektorat do wiadomości Ministerstwa najdalej w miesiąc po ostatecznym zamknięciu wpisów. Wykaz 3b) służy jako podstawa dla wykreślenia z Albumu tych studentów, których imatrykulacja straciła ważność.

Art. 24. Przy rozpoczęciu wykładów student jest obowiązany przedstawić się osobiście każdemu wykładającemu, który potwierdza to w rubryce książeczki legitymacyjnej (nomen receptum). Obowiązujące dotąd potwierdzenie uczęszczania (frekwentacja) znosi się, natomiast student, który brał udział czynny w ćwiczeniach lub pracach seminaryjnych i spełnił przepisane programem zajęć wymagania, otrzymuje odpowiednie poświadczenie Profesora w rubryce f) książeczki legitymacyjnej.

Art. 25. Student, który uczęszczał pilnie na wykład lub ćwiczenia, może z końcem okresu naukowego (semestru resp. trimestru) zgłosić się do wykładającego z prośbą o wydanie mu świadectwa kollokwialnego, zawierającego ocenę postępu na podstawie kollokwium z przedmiotu wykładu

lub na podstawie czynnego udziału (pracy wykonanej) w pracowni resp. seminarjum. Świadczenia takie mają jedynie znaczenie prywatne. Świadczenia kollokwalne winny być wygotowane na blankietach, przepisanych przez władze akademickie i sprzedawane po cenie, pokrywającej koszt ich sporządzenia.

Art. 26. Z końcem okresu naukowego (art. 18) student składa w Dziekanacie książeczkę legitymacyjną celem uzyskania potwierdzenia Dziekana. Jeżeli wpis odpowiada przepisom odbywania nauk na Wydziale i nie zachodzą inne przeszkody, jak np. brak potwierdzeń profesorów w rubryce e) (nomen receptum), niezłożenie obowiązkowego egzaminu niewyrównanie innych zobowiązań względem szkoły, relegacja studenta, unieważnienie wpisu, Dziekan udziela potwierdzenia, umieszczając datę, pieczęć i swój podpis; w przeciwnym wypadku czyni Dziekan odpowiednią adnotację w rubryce Uwagi. W rubrykę tę wpisuje się jednocześnie kary dyscyplinarne, jeżeli jakie zostały orzeczone w ciągu okresu. Potwierdzenie Dziekana ma ten skutek, iż dany okres może być wliczony w przepisany czas trwania studjów akademickich.

Potwierdzenie Dziekana notuje się w rubryce e) karty wpisowej w Dziekanacie.

Art. 27. Jeżeli student z końcem okresu nauko-

wego nie zgłosił się o potwierdzenie Dziekana, należy uważać, że opuścił on w ciągu okresu Uniwersytet. Okres nie będzie wliczony w przepisany czas trwania studjów, chyba że przy późniejszym zgłoszeniu się student wykaże dowody, usprawiedliwiające opóźnienie oraz przedstawi przynajmniej jedno poświadczenie Profesora według art. 24 w rubryce f) lub świadectwo kollokwialne.

Art. 28. Przy sposobności udzielania potwierdzenia Dziekana, Dziekanat wpisuje w rubryce d) na odnośnej karcie wpisowej studenta treść rubryki f) z książki legitymacyjnej, oraz wykreśla te wykłady i ćwiczenia, przy których niema nomen receptum.

Jeżeli student złoży w Dziekanacie wraz z książką legitymacyjną uzyskane w ubiegłym okresie świadectwa kollokwialne, Dziekanat wpisze je również w rubryce d) karty wpisowej i f) książki legitymacyjnej przy odpowiednim przedmiocie (np. „practicavit“ lub „kollokwium celująco“), potwierdzając urzędowo zgodność wpisu ze świadectwem. Podobnie postąpić należy ze świadectwami egzaminów rocznych, wydanymi na osobnych blankietach, wpisując odpowiednio np. „egz. roczny — dobrze“. Studentowi samemu nie wolno w żadnym razie wypełniać rubryki e) książki legitymacyjnej.

O świadectwach uniwersyteckich.

Art. 29. Student, opuszczający uniwersytet w ciągu swych studjów, otrzymuje świadectwo odejścia, bez którego nie może być przyjęty do innej szkoły akademickiej. Celem uzyskania świadectwa odejścia student składa w Dziekana- cie książeczkę legitymacyjną, legitymację akade- micką i dowód, iż opłacił poprzednio w Kwesturze należytość za świadectwo odejścia w wysokości, która będzie ustalona odrębnem rozporządze- niem. Świadectwo odejścia, wygotowane na blan- kiecie urzędowym, na dokumentowym papierze tego rodzaju, co w książeczkach legitymacyjnych, formatu arkusza kancelaryjnego, ma brzmieć na- stępująco:

(na pierwszej, drugiej i trzeciej stronie)

(Nazwa Uniwersytetu)

L. (wydanego świadectwa)

Ś w i a d e c t w o o d e j ś c i a .

(Nazwisko i imię) rodem z . . . . .

. . . . .

student Wydziału . . . . .

imatrikulowany dnia . . . . .

na podstawie . . . (wymienić świadectwo
dojrzałości lub świadectwo odejścia) . . .

i zapisany w Album pod L. . . . opuszcza

. . . (nazwa Uniwersytetu) . . . po . . .

(wymienić słowami liczbę lat semestrów resp. trimestrów) wskutek (celem) . . . . .
(wymienić powód wydania świadectwa np. przeniesienie się do innej szkoły akademickiej) . . . . .

Przebieg studiów.

(Należy wymienić na podstawie książeczki legitymacyjnej, poszczególnymi policzalnymi okresami naukowymi (art. 18) według rubryk a), b), c), e), f). Jeżeli w pewnym okresie niema potwierdzenia Dziekana, nie wyszczególnia się wykładów, zaznaczając, że okres nie liczy się).

(Na czwartej stronie)

Uwagi o zachowaniu się studenta, kary dyscyplinarne . . . . .

tcz. Dziekan Wydziału

tcz. Rektor

(pieczęć Uniwersytetu).

Wydanie świadectwa odejścia należy zapisać na ostatniej karcie wpisowej studenta w Dziekance oraz w Kwesturze i przy nazwisku studenta w Albumie Kopja świadectwa ma być przechowana w Kwesturze. Świadectwo odejścia wydaje studentowi Kwestura, zatrzymując jego książeczkę legitymacyjną i dowód osobisty, które zostają następnie unieważnione.

Art. 30. Student, opuszczający Uniwersytet po ukończeniu przepisanego toku studjów, otrzymuje absolutorjum. Absolutorjum wygotowane być winno na arkuszu papieru dokumentowego, barwy kremowej, blankiety absolutorjów mają się wyraźnie odróżniać od blankietów świadectw odejścia papierem i drukiem. Absolutorjum ma brzmieć następująco:

(Nazwa Uniwersytetu)

L. (wydanego absolutorjum)

A b s o l u t o r j u m.

(Imię i nazwisko) rodem z . . . . .

. . . . .

Student Wydziału . . imatrykulowany dnia

. . . . . na podstawie (wymienić świadectwo dojrzałości lub świadectwo odejścia) . . . .

i zapisany w Album pod L. . . . .

odbył przepisane rozporządzeniem . . . . .

nauki w obrębie . . . . .

w dowód czego otrzymuje niniejsze absolutorjum, uprawniające go do uzyskania . . . .

(np. dyplomu magistra), i ubiegania się o . . . . . (np. stopień doktorski).

P r z e b i e g s t u d j ó w.

(Dalej, jak w świadectwie odejścia).

Tok postępowania przy wydawaniu absolutorjum jest analogiczny, jak przy wydawaniu świadectwa

dectwa odejścia. Świadcstwo odejścia ani absolutorjum nie może być wydane przed uzyskaniem potwierdzenia Dziekana za ostatni objęty świadectwem okres naukowy. Duplikat świadectwa odejścia lub absolutorjum może być wydany jedynie na podstawie umotywowanego podania za zezwolenie Dziekana i Rektora po udowodnieniu, że oryginał został stracony.

Przepisy dla wolnych słuchaczy.

Art. 31. Kandydat, który pragnie być przyjęty jako wolny słuchacz, winien wnieść do Rady Wydziałowej prośbę o zezwolenie na wpis, a następnie w terminie, przeznaczonym dla wpisów, zgłosić się osobiście do Dziekana właściwego Wydziału i złożyć mu świadectwo poprzednich studjów, dwie karty wpisowe i książeczkę legitymacyjną, (spis wykładów) należycie wypełnione, oraz pisemne przyrzeczenie przestrzegania przepisów i zarządzeń władz akademickich. Karty wpisowe i książeczki legitymacyjne wolnych słuchaczy, ułożone analogicznie jak dla studentów, winny się odróżniać zewnątrz kolorem oraz zawierać stosowne zmiany w tekście, podanym w art. 6 i 7. Art. 8, 9 i 11 stosują się analogicznie do wolnych słuchaczy.

Art. 32. Jeżeli przyjęciu wolnego słuchacza nic nie stoi na przeszkodzie, Dziekan wręcza mu

tymczasowy dowód przyjęcia, poczem Kwestor wzywa kandydata za pomocą ogłoszenia na tablicy uniwersyteckiej do jawienia się w Kwesturze celem złożenia przepisanych opłat; Kwestor wydaje mu książeczkę legitymacyjną i dokumenty.

Wolni słuchacze nie otrzymują dowodów osobistych.

Art. 33. Wolny słuchacz raz przyjęty wpisuje się w sposób taki, jaki został określony dla studentów w art. 18 i 19 i to tak długo, póki nie nastąpi przerwa lub też nie zostanie cofnięte pozwolenie wpisu.

Art. 34. Art. 17 i 20 do 25 mają analogiczne zastosowanie dla wolnych słuchaczy.

Art. 35. Z końcem okresu naukowego (art. 18) wolny słuchacz składa w Dziekanacie książeczkę legitymacyjną celem uzyskania visum Dziekana. Visum Dziekana jest niezbędnym warunkiem dla wpisania się na następujący okres. Udzielenie jego odbywa się w sposób analogiczny, jaki jest przepisany w art. 26 przy potwierdzeniu Dziekana udzielanym studentom. Udzielenie visum po upływie właściwego terminu jest możliwe jedynie w drodze wyjątku, jeżeli wolny słuchacz wykaże powody usprawiedliwiające opóźnienie oraz przedstawi przynajmniej jedno poświadczenie z udziału w ćwiczeniach lub świadectwo kollokwalne.

Art. 36. Art. 28 ma analogiczne zastosowanie dla wolnych słuchaczy.

Art. 37. Wolny słuchacz, opuszczający Uniwersytet, może otrzymać na swą prośbę świadectwo studjów. Celem uzyskania takiego świadectwa składa w Dziekanacie książeczkę legitymacyjną i dowód, że opłacił poprzednio w Kwesturze należność za świadectwo w wysokości, która będzie ustalona odrębnem rozporządzeniem. Świadectwo studjów, wydawane na blankiecie urzędowym, na arkuszu białego papieru kancelaryjnego, ma brzmieć następująco:

(na pierwszej, drugiej i trzeciej stronie)

(Nazwa Uniwersytetu)

L. . . . (wydanego świadectwa)

Ś w i a d e c t w o s t u d j ó w .

. . . . N. N. . . . uczęszczał na wykłady jako wolny słuchacz Wydziału (studjum) . . . w czasie od . . . do . . . razem przez . . . (wymienić słowami liczbę lat, semestrów resp. trimestrów) i otrzymuje na swą prośbę niniejsze świadectwo.

P r z e b i e g s t u d j ó w .

(Dalej jak w świadectwie odejścia).

(Na czwartej stronie)

(Uwagi o zachowaniu się wolnego słuchacza . . .)

. . . . .
tcz. Dziekan Wydziału
. . . . .

(Pieczęć Wydziału).

Wydanie świadectwa studjów należy zapisać na ostatniej karcie wpisowej wolnego słuchacza w Dziekanacie oraz w Kwesturze. Kopja świadectwa ma być przechowana w Kwesturze. Świadectwo wydaje Kwestura, zatrzymując książeczkę legitymacyjną, która zostaje unieważniona.

Postanowienia końcowe.

Art. 38. Przepisany w niniejszem rozporządzeniu tok postępowania wchodzi w życie od roku akademickiego 1921/22.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 15 maja 1933 r.

o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko słuchaczom szkół akademickich ¹⁾.

(Dz. U. R. P. Nr. 61/33, poz. 458).

Na podstawie art. 51 ust. 8 i art. 61 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 247) zarządzam co następuje:

---

¹⁾ patrz str. 51.

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Jeżeli w danej sprawie wszczęto postępowanie sądowo-karne i postępowanie dyscyplinarne, to ostatecznie może być tylko wtedy zawieszona, jeżeli orzeczenie komisji dyscyplinarnej jest ściśle uzależnione od wyroku sądu karnego.

§ 2. Odebranie praw publicznych w drodze prawomocnego wyroku sądowo-karnego pociąga za sobą automatycznie pozbawienie prawa do studiów w szkołach akademickich.

§ 3. 1. Zgłoszenie wystąpienia ze szkoły akademickiej nie powoduje umorzenia postępowania dyscyplinarnego.

2. Student, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne, nie może uzyskać świadectwa odejścia aż do chwili uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

§ 4. Ściganie wykroczeń dyscyplinarnych przedawnia się:

- a) w stosunku do studentów po upływie roku od dnia ukończenia studiów lub wydania świadectwa odejścia;
- b) w stosunku do wolnych słuchaczy i doktorantów po upływie roku od dnia wystąpienia ich ze szkoły.

§ 5. 1. Jeżeli dziekan poweźmie wiadomość o czynie karygodnym słuchacza, winien on po przeprowadzeniu dochodzeń wstępnych, o ile je

uzna za potrzebne, albo załatwić sprawę we własnym zakresie t. j. sprawę umorzyć lub udzielić kary porządkowej, albo wystąpić do rektora.

2. Dziekan załatwia sprawę we własnym zakresie, jeżeli chodzi o wykroczenia drobne, indywidualne, nie wynikające ze zmowy lub postępowania, pojętego przez pewną grupę, nie przynoszące ujmy honorowi akademickiemu, oraz nie znajdujące odgłosu poza terenem zakładu lub danego wydziału.

3. W innych przypadkach dziekan przedstawia sprawę rektorowi z odpowiednim wnioskiem. Wniosek może opiewać na udzielenie upomnienia przez rektora lub na wdrożenie postępowania dyscyplinarnego.

4. Jeżeli dziekan poweźmie wiadomość o dokonaniu czynu, kwalifikującego się do postępowania dyscyplinarnego, popełnionego przez słuchaczy różnych wydziałów lub przez grupę słuchaczy jednego wydziału, komunikuje o tem bezzwłocznie rektorowi bez wszczynania dochodzeń wstępnych.

§ 6. 1. Rektor po zapoznaniu się ze sprawą na skutek doniesienia dziekana albo przekazuje ją zpowrotem dziekanowi, który w zakresie własnym ją umorza lub nakłada karę porządkową, albo też przekazuje sprawę do postępowania dyscyplinarnego.

2. Rektor, otrzymawszy bezpośrednio wiadomość o czynie karygodnym, zawiadamia o tem właściwych dziekanów i albo przekazuje sprawę im do załatwienia w zakresie własnym, albo wymierza karę porządkową, albo też poleca wszcząć postępowanie dyscyplinarne.

O decyzjach swych zawiadamia rektor właściwych dziekanów.

II. Władze dyscyplinarne i ich właściwość.

§ 7. 1. Ustanawia się następującą ilość sędziów dyscyplinarnych: w szkołach akademickich, posiadających nie więcej, niż 4000 słuchaczy — dwóch, w szkołach, posiadających więcej, niż 4000 słuchaczy — trzech, w szkołach, posiadających więcej, niż 6000 słuchaczy — czterech, i w szkołach, posiadających więcej, niż 8000 słuchaczy — pięciu.

2. Kandydatów na sędziów wybiera senat na początku każdego roku akademickiego.

§ 8. Rektor przydziela sprawy poszczególnym sędziom, zwracając uwagę na to, by obciążenie ich było równomierne. W razie choroby lub innych przeszkód, uniemożliwiających sędziemu urzędowanie, rektor przydziela niezadowolone przez danego sędziego sprawy innym sędziom.

§ 9. 1. Komisja odwoławcza składa się w szko-

łach akademickich, posiadających nie więcej niż 4000 słuchaczy, z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i z czterech członków, zaś w szkołach akademickich, posiadających więcej, niż 4000 słuchaczy, — z przewodniczącego, dwóch jego zastępców i z sześciu członków.

2. Kandydatów na członków komisji odwoławczej wybiera senat szkoły na początku każdego roku akademickiego.

3. Komisje odwoławcze obradują i orzekają w kompletach, składających się z przewodniczącego lub jego zastępcy i dwóch członków.

4. Sędziowie, orzekający w pierwszej instancji, nie mogą brać udziału w orzekaniu o danej sprawie w komisji odwoławczej.

§ 10. Specjalne komisje dyscyplinarne w składzie: przewodniczącego, dwóch członków i jednego zastępcy powołuje Minister W. R. i O. P. w miarę potrzeby według swego uznania.

§ 11. Rektor dostarcza sędziom oraz komisjom dyscyplinarnym protokółantów, pomieszczenia i pomocy kancelaryjnej.

§ 12. 1. Sędzia i członek komisji odwoławczej tracą mandat sędziowski, jeżeli przestaną należeć do grona nauczycielskiego danej szkoły akademickiej, a członek specjalnej komisji dyscyplinarnej, gdy przestanie być członkiem grona nauczycielskiego jednej ze szkół akademickich.

2. Profesor lub docent, przeciwko któremu toczy się postępowanie karno-sądowe lub dyscyplinarne, nie może pełnić obowiązków sędziego, ani członka komisji dyscyplinarnej.

III. Postępowanie dyscyplinarne.

§ 13. 1. Postępowanie dyscyplinarne jest tajne.

2. Uchwały i orzeczenia sędziów i komisyj dyscyplinarnych mogą jednak podawać do publicznej wiadomości Minister W. R. i O. P. lub rektor. Wgląd w tok i w szczegóły postępowania dyscyplinarnego dostępny jest tylko władzom akademickim i Ministrowi W. R. i O. P.

§ 14. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego może nastąpić tylko na zarządzenie rektora lub Ministra W. R. i O. P.

§ 15. 1. Rektor zleca przeprowadzenie dochodzenia dyscyplinarnego audytorowi, ustanowionemu przez Ministra W. R. i O. P. przy każdej szkole, z pośród jej urzędników.

2. Audytor powinien mieć o ile możliwości, wykształcenie prawnicze.

3. W razie potrzeby może Minister W. R. i O. P. delegować audytora innej szkoły lub zlecić pełnienie obowiązków audytora czasowo lub na stałe innemu urzędnikowi tej samej szkoły.

4. Audytor, otrzymawszy zlecenie przeprowa-

dzenia dochodzenia dyscyplinarnego, przystępuje bezzwłocznie do tych czynności.

5. Audytor przy prowadzeniu dochodzenia przesłuchuje: obwinionych, świadków i biegłych spisując protokoły z ich zeznań; pozatem spełnia wszelkie czynności, wchodzące w zakres dochodzenia dyscyplinarnego.

§ 16. 1. Wyniki dochodzeń przedstawia audytor z wnioskiem rektorowi.

2. Wniosek audytora powinien zawierać:

- a) nazwisko i imię obwinionego,
- b) dokładne określenie zarzuczonego wykroczenia ze wskazaniem czasu, miejsca i innych okoliczności jego popełnienia,
- c) wniosek audytora, opiewający na umorzenie, upomnienie przez rektora lub przekazanie do rozprawy dyscyplinarnej,
- d) uzasadnienie tego wniosku.

§ 17. Obwiniony powinien mieć w toku dochodzenia dyscyplinarnego możliwość wypowiedzenia się co do stawianych mu zarzutów i co do wyników dochodzenia.

§ 18. Odmowa obwinionego lub jakiegokolwiek inne przyczyny, uniemożliwiającej obwinionemu zeznawanie nie wstrzymują dochodzenia.

§ 19. Jeżeli czyn, popełniony przez słuchacza ma cechę czynu karygodnego, zagrożonego przez kodeks karny, rektor czyni doniesienie karne.

§ 20. 1. Na żądanie Ministra W. R. i O. P. należy mu przedstawić wyniki dochodzenia dyscyplinarnego w każdym jego stanie.

2. Minister W. R. i O. P. może w razie uznania, że do danego przewinienia ma zastosowanie przepis ust. 5 art. 51 ustawy o szkołach akademickich, przekazać orzekanie w tej sprawie specjalnej komisji dyscyplinarnej. Jeżeli dane przewinienie jest już przedmiotem postępowanie dyscyplinarnego zwykłego, przewidzianego w §§ 22 — 30, postępowanie to ulega umorzeniu.

3. Przekazanie takie nie może nastąpić, jeżeli w danej sprawie zapadło już orzeczenie w postępowaniu dyscyplinarnem zwykłym.

§ 21. Rektor umarza postępowanie dyscyplinarne, jeżeli na podstawie wyników dochodzenia nie dopatrzy się cech przestępstwa, lub udziela sam upomnienia, jeżeli uzna, że zachodzi potrzeba wymierzenia kary porządkowej, względnie przekazuje sprawę sędziemu lub na zlecenie Ministra W. R. i O. P. specjalnej komisji dyscyplinarnej.

IV. Rozprawa dyscyplinarna.

§ 22. 1. Sędzia obowiązany jest w terminie do dni siedmiu od chwili przekazania mu sprawy albo ogłosić termin rozprawy albo zwrócić sprawę audytorowi do uzupełniającego dochodzenia.

wskazując w jakim kierunku sprawa wymaga uzupełnienia. Dochodzenie w sprawach, zwróconych przez sędziego audytorowi do uzupełnienia, winno być przez niego bezzwłocznie przeprowadzone.

2. Wspomniany wyżej okres siedmiodniowy ogłoszenia terminu rozprawy obowiązuje sędziego także po ponownem otrzymaniu aktów od audytora po ich uzupełnieniu wynikami dodatkowego dochodzenia.

3. Na rozprawę należy zawiadamiać obwinionego.

4. Z wezwaniem obwinionego na rozprawę powinno być połączone ostrzeżenie, że w razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa rozprawa będzie przeprowadzona i orzeczenie wydane zaocznie.

§ 23. 1. Niestawienie się obwinionego mimo należytego wezwania bez podania przyczyny lub z przyczyny, której sędzia nie uzna za wystarczającą, nie stoi na przeszkodzie prowadzeniu rozprawy.

2. Sędzia może w razie potrzeby przesłuchiwać świadków i biegłych.

3. Referentem sprawy jest sędzia, protokółuje przydzielony przez rektora urzędnik. Jako strona występuje w czasie rozprawy tylko obwiniony, któremu nie przysługuje prawo korzystania z pomocy obrony.

4. Rozprawę dyscyplinarną należy w miarę możliwości przeprowadzić w jednym dniu, ogłoszenie orzeczenia można odroczyć, jednakże nie na dłuższy okres, jak 7 dni.

5. Rozprawa dyscyplinarna jest niejawna.

6. Tokowi rozprawy przysłuchiwać się może rektor, nauczyciele akademicy tej samej szkoły oraz przedstawiciel Ministra W. R. i O. P.

§ 24. Przy wymierzaniu kar dyscyplinarnych należy mieć na względzie doniosłość i skutki przewinienia, stopień winy, jako też dotychczasowe zachowanie się obwinionego.

§ 25. Orzeczenie sędziego ogłasza się obwinionemu ustnie, a jeżeli obwiniony nie był obecny na rozprawie wywiesza się niezwłocznie w gmachu szkolnym, w przeznaczonem na to miejscu.

§ 26. Orzeczenie winno zawierać:

- a) nazwisko i imię obwinionego,
- b) nazwisko sędziego, lub skład komisji dyscyplinarnej,
- c) miejsce i datę rozprawy dyscyplinarnej,
- d) ustalenie czynu, przypisanego obwinionemu,
- e) wymienienie zarzutów, od których obwiniony został zwolniony,
- f) wymiar kary, jeżeli wydane zostało orzeczenie skazujące ¹⁾).

---

¹⁾ patrz str. 52.

§ 27. 1. Z przebiegu rozprawy dyscyplinarnej sporządza się protokół, w którym należy podać datę, miejsce rozprawy, nazwisko sędziego oraz protokółanta, świadków i biegłych, oraz dokładne streszczenie przebiegu rozprawy.

2. Protokół podpisuje sędzia i protokółant.

3. Odpis protokołu przesyła rektor w terminie dwu dni, licząc od dnia ogłoszenia orzeczenia, Ministrowi W. R. i O. P. do wiadomości.

§ 28. 1. Przeciwno orzeczeniu sędziego może wnieść obwiniony na ręce rektora odwołanie na piśmie w terminie dni 14-tu, licząc od dnia ogłoszenia orzeczenia.

2. Orzeczenie staje się prawomocnem, jeżeli w terminie 14-tu dni, licząc od dnia jego ogłoszenia, obwiniony nie wnieśnie odwołania, oraz jeżeli w tym samym czasie Minister W. R. i O. P. lub rektor nie zażądają ponownego rozpatrzenia sprawy przez odwoławczą komisję dyscyplinarną.

§ 29. Rozprawa przed komisją odwoławczą odbywa się według przepisów, obowiązujących dla sędziów dyscyplinarnych (§§ 22 — 27), przy zastosowaniu zasad następujących:

1) wszyscy członkowie kompletu odwoławczego mają prawo zadawać pytania obwinionemu, świadkom i biegłym,

2) uchwały zapadają bezwzględną większością głosów,

3) przewodniczący głosu je na końcu.

§ 30. Rozprawa dyscyplinarna przed specjalną komisją dyscyplinarną (§ 10) odbywa się według przepisów, obowiązujących w postępowaniu przed komisją odwoławczą.

§ 31. 1. Kary porządkowe i prawomocnie orzeczone kary dyscyplinarne wpisuje się do księgi dyscyplinarnej wydziału; w tym celu zawiadamia się dziekana o każdym prawomocnym orzeczeniu dyscyplinarnem.

2. Kary dyscyplinarne wpisuje się nadto do indeksu oraz do absolutorium, lub świadectwa odejścia.

3. O karze pozbawienia prawa studjów w szkołach akademickich zawiadamia się rektorów wszystkich tych szkół.

V. Zawieszenie słuchacza.

§ 32. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego powoduje zawieszenie słuchacza na czas trwania postępowania dyscyplinarnego we wszystkich piastowanych przez niego stanowiskach w stowarzyszeniach akademickich i społeczności akademickiej.

§ 33. 1. Minister W. R. i O. P. lub rektor mogą zawiesić słuchacza w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub w razie pociągnięcia słu-

chacza do odpowiedzialności sędowo-karnej we wszystkich jego prawach akademickich.

2. Od zarządzenia o zawieszeniu, wydanego przez rektora, przysługuje słuchaczowi prawo odwołania się w terminie 14 dni do Ministra W. R. i O. P.; wniesienie odwołania nie uchyla skutków zawieszenia.

§ 34. 1. Rektor obowiązany jest zawiesić słuchacza we wszystkich prawach akademickich, jeżeli słuchacz pociągnięty został do odpowiedzialności sędowo-karnej z oskarżenia o przestępstwo, z którego karalnością ustawa wiąże utratę praw publicznych.

2. Zawieszenie słuchacza, o którym mowa w §§ 32 i 33, ustaje, o ile nie zostało wcześniej uchylone, z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego, zwalniającego od winy lub też nakładającego tylko karę nagany bądź pozbawienia prawa udziału w życiu akademickim.

3. W razie wydania orzeczenia dyscyplinarnego, skazującego na karę niezaliczenia bieżącego roku akademickiego lub jego części w poczet czasu studjów, zawieszenie trwa aż do końca tego okresu.

VI. Postanowienia specjalne.

§ 35. Rektor, sędzia dyscyplinarny, komisja odwoławcza, a także specjalna komisja dyscypli-

narna mogą przedstawiać Ministrowi W. R. i O. P. wnioski o złagodzenie lub darowanie kary.

§ 36. Na prośbę skazanego po upływie dwóch lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia lub z chwilą uzyskania pierwszego stopnia naukowego może Minister W. R. i O. P. zarządzić wykreślenie kar z dokumentów obwinionego.

VII. Postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 37. Do czasu wyznaczenia audytorów przez Ministra W. R. i O. P. funkcje ich mogą być powierzone przez rektorów osobom przez nich wyznaczonym z pośród urzędników danej szkoły.

§ 38. Tryb postępowania dyscyplinarnego, przewidziany w rozporządzeniu niniejszem, będzie miał zastosowanie również do wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego spraw dyscyplinarnych, w których nie wydano jeszcze orzeczenia, z tem jednak, że czynności dokonane i zarządzenia wydane w toku odnośnego postępowania dyscyplinarnego pozostają w mocy.

§ 39. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia ¹⁾.

---

¹⁾ to jest z dniem 9 sierpnia 1933.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 30 kwietnia 1933 r.

o stowarzyszeniach akademickich.¹⁾

(Dz. U. R. P. Nr. 30/33, poz. 259).

Na podstawie art. 52 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 247) zarządzam co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. (1) Stowarzyszenie akademickie może obejmować studentów tylko jednej szkoły.

(2) Stowarzyszeniu akademickiemu nie wolno być członkiem innego stowarzyszenia lub związku bez zgody Ministra W. R. i O. P.

§ 2. Pod względem charakteru, celów i zakresu działania na terenie szkoły akademickiej mogą być zakładane następujące typy stowarzyszeń akademickich: naukowe, samopomocowe, sportowe, przyjaciół narodów, ideowo-wychowawcze, kulturalno-towarzyskie.

§ 3. Minister W. R. i O. P. może nadać poszczególnym stowarzyszeniom na ich prośbę osobowość prawną, o czym ogłasza w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski“ na koszt zainteresowanego stowarzyszenia. Osobowość prawną obej-

---

¹⁾ patrz str. 55.

muje posiadanie, nabywanie, obciążanie i zbywanie majątku własnego ruchomego i nieruchomego, przyjmowanie darowizn i zapisów, zawieranie umów i rozporządzanie swoim majątkiem, jako też zdolność procesową w tym zakresie.

§ 4. Na terenie akademickim nie może działać stowarzyszenie, które nie uzyskało przepisanego niniejszem rozporządzeniem zatwierdzenia statutu.

§ 5. Minister W. R. i O. P. może zezwolić na założenie stowarzyszenia akademickiego na zasadach odmiennych, niż ustalone w niniejszem rozporządzeniu, zatwierdzając zarazem statut oraz wyznaczając szkołę akademicką, której władze sprawować będą nadzór i opiekę nad stowarzyszeniem.

II. Tryb zakładania stowarzyszeń i powoływania ich władz.

§ 6. (1) W charakterze założycieli stowarzyszenia akademickiego może wystąpić grupa studentów licząca — jeżeli chodzi o stowarzyszenie samopomocowe — co najmniej 50 osób, we wszystkich innych przypadkach — 20 osób.

(2) Założyciele wnoszą pisemne podanie do senatu akademickiego o zatwierdzenie statutu; podanie to podpisują wszyscy założyciele pełnem

imieniem i nazwiskiem z wykazaniem przy każdym nazwisku nazwy wydziału, numeru indeksu oraz roku studjów i adresu.

(3) W podaniu należy wskazać nazwiska tych osób z pośród założycieli, które są upoważnione do porozumiewania się z władzą, zatwierdzającą statut.

(4) Do podania dołącza się trzy egzemplarze projektu statutu.

§ 7. (1) W statucie każdego stowarzyszenia akademickiego powinny być wyszczególnione: a) nazwa stowarzyszenia, odróżniająca je wyraźnie od innych stowarzyszeń, zarejestrowanych w obrębie danej szkoły; b) adres lokalu, c) cel stowarzyszenia i środki działania, d) sposób wstępowania i ustępowania członków, ich prawa i obowiązki, e) fundusze stowarzyszenia i sposób ustanawiania składek członkowskich, f) władze stowarzyszenia (walne zebranie, zarząd, komisja rewizyjna i t. p.), sposób powoływania ich i uzupełniania oraz zakres ich kompetencji, g) sposób załatwiania sporów, wynikających w obrębie stowarzyszenia, h) sposób reprezentowania stowarzyszenia nazewnątrz oraz warunki ważności jego uchwał, pism i obwieszczeń, i) sposób zaciągania przez stowarzyszenie zobowiązań majątkowych, j) sposób zmiany statutu, k) warunki i sposób rozwiązania się stowarzyszenia, l) przeznaczenie

majątku pozostałego w razie rozwiązania stowarzyszenia.

(2) W razie dostrzeżenia w projekcie statutu braków, senat akademicki zwraca statut założycielom, celem usunięcia tych braków lub dokonania uzupełnień.

§ 8. (1) Senat akademicki może odmówić zatwierdzenia statutu stowarzyszenia, jeżeli statut nie odpowiada wymaganiom §§ 6 i 7, albo jeżeli istnienie stowarzyszenia ze względu na cel, ustrój lub działalność nie da się pogodzić z ogólnymi przepisami prawnymi, może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju, porządku publicznego i dyscypliny szkolnej, wreszcie gdy powstanie nowego stowarzyszenia nie przyniosłoby korzyści ani dla młodzieży ani dla szkoły.

(2) Od decyzji tej założyciele mogą odwołać się za pośrednictwem rektora do Ministra W. R. i O. P., w ciągu 14 dni od dnia doręczenia odmownej decyzji.

§ 9. (1) O zatwierdzeniu statutu rektor zawiadamia założycieli na piśmie, zwracając jeden egzemplarz statutu zaopatrzonego klauzulą zatwierdzającą i podając równocześnie nazwisko kuratora, który będzie wykonywał nadzór nad stowarzyszeniem.

(2) W ciągu dwóch tygodni od rozpoczęcia działalności stowarzyszenia należy podać do wia-

domości rektora skład zarządu oraz adres lokalu stowarzyszenia.

(3) Wszelkie zmiany w statutach wymagają zatwierdzenia senatu akademickiego. Senat może również z własnej inicjatywy wprowadzić do statutu zmiany w każdym przypadku, gdy uzna to za konieczne. Od decyzji takiej może stowarzyszenie odwołać się za pośrednictwem rektora do Ministra W. R. i O. P. w ciągu 14 dni od dnia jej doręczenia.

§ 10. (1) Wybory do władz stowarzyszenia akademickiego opierają się na zasadach tajności i bezpośredniości.

(2) W stowarzyszeniach akademickich, liczących mniej niż 200 członków, wybory do władz stowarzyszenia będą odbywać się na walnych zebraniach zwykłą większością głosów obecnych. W stowarzyszeniach, liczących ponad 200 członków, obowiązuje zasada proporcjonalności. Wybory proporcjonalne odbywają się nie wcześniej, niż w tydzień po dorocznym walnym zebraniu, mającym charakter informacyjno - sprawozdawczy.

(3) Ordynacja wyborcza statutu powinna przestrzegać poniższe zasady:

- a) prawo głosowania ma każdy student, członek stowarzyszenia, posiadający aktualną na dany rok szkolny legitymację academic-

- ką oraz członkowską z wykazaniem uiszczenia należnych składek; głosowanie odbywa się osobiście;
- b) wybieranymi do władz stowarzyszenia mogą być tylko studenci, będący co najmniej od roku rzeczywistymi członkami stowarzyszenia;
  - c) o zakwestjonowanym prawie wybieralności decyduje kurator stowarzyszenia;
  - d) wybory zarządza rektor, ustalając równocześnie datę wyborów i ogłaszając kalendarz wyborczy; okres wyborczy trwać może najdłużej jeden miesiąc;
  - e) dla przeprowadzenia wyborów rektor ustanawia komisje wyborcze, złożone z pięciu osób; w stowarzyszeniach, liczących mniej niż 1000 osób funkcjonować będzie jedna komisja wyborcza, w stowarzyszeniach ponad 1000 członków — kilka komisji wyborczych;
  - f) przewodniczącym komisji wyborczej jest z urzędu kurator stowarzyszenia; przy większej liczbie komisji wyborczych, przewodniczących mianuje rektor z grona nauczycieli akademickich; członkami komisji oraz mężami zaufania list mogą być tylko członkowie stowarzyszenia;
  - g) z chwilą zgłoszenia zgody na kandydowa-

nie, kandydaci do władz stowarzyszenia nie mogą brać udziału w pracach komisji wyborczych;

- h) po zarządzeniu wyborów zarząd stowarzyszenia sporządza w dwóch egzemplarzach alfabetyczne spisy członków, uprawnionych do głosowania; komisja wyborcza bada materiały, na których podstawie sporządzane są spisy;
- i) spisy wyborców powinny być wyłożone do przejrzenia przez członków stowarzyszenia; członkowie stowarzyszenia mogą wnieść reklamacje przeciwko pominięciu w spisie lub wpisaniu do spisu osoby nieuprawnionej do głosowania; reklamacje rozpatruje komisja wyborcza;
- k) listy kandydatów do władz stowarzyszenia muszą być zgłaszane na ręce kuratora; lista musi być podpisana przynajmniej przez 30 osób; kandydaci powinni złożyć oświadczenie, że godzą się kandydować oraz, że posiadają bierne prawo wyborcze;
- l) w razie zgłoszenia do terminu, wskazanego w kalendarzu wyborczym, tylko jednej listy kandydatów, uważa się wymienionych na niej kandydatów za wybranych bez przeprowadzenia głosowania;
- ł) lista powinna zawierać nazwisk nie mniej,

niż stanowisk we władzach stowarzyszenia; na liście muszą być osobno wymienieni grupami kandydaci do poszczególnych rodzajów władz (zarząd, komisja rewizyjna, sąd koleżeński i t. p.);

- m) głosowanie odbywa się w lokalach zamkniętych na terytorjum szkoły;
- n) głosowanie odbywa się kartkami do urny na ogólnych zasadach, przyjętych przy wyborach do ciał parlamentarnych w Polsce;
- o) obliczanie wyników głosowania odbywa się systemem de Hondta w obecności kuratora stowarzyszenia lub innego profesora, delegowanego przez rektora, który podpisuje protokół głosowania i obliczania;
- p) wynik wyborów ogłasza kurator w sposób, przyjęty do podawania ogłoszeń w danej szkole, poczem zwołuje pierwsze posiedzenie konstytucyjne nowych władz;
- r) zażalenia na sposób przeprowadzenia wyborów i dokonania poszczególnych czynności rozstrzyga rektor.

III. Ewidencja stowarzyszeń.

§ 11. (1) Rektor prowadzi rejestr stowarzyszeń, działających na terenie danej szkoły.

(2) Rejestr ten zawiera następujące rubryki:¹⁾

a) nazwa stowarzyszenia i jego typ,

---

¹⁾ patrz str. 223.

- b) data wpisu do rejestru i adres lokalu stowarzyszenia,
- c) data i numer pisma, zatwierdzającego statut oraz wszelkie jego zmiany,
- d) data i numer pisma, nadającego osobowość prawną,
- e) data i numer pisma, zarządzającego zawieszenie, uchylenie zawieszenia lub rozwiązanie stowarzyszenia,
- f) data dobrowolnego rozwiązania się,
- g) imię i nazwisko oraz wydział, rok studjów, numer indeksu i adres założycieli, wskazanych w § 6 pkt. 3,
- h) liczba członków według stanu na 1 lutego każdego roku.

(3) Do rejestru dołącza się spisy członków każdego stowarzyszenia według stanu na 1 lutego każdego roku.

(4) Wzór rejestru ogłasza się jako załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 12. Zarząd stowarzyszenia akademickiego obowiązany jest zawiadomić rektora o składzie osobowym władz stowarzyszenia w ciągu tygodnia po ich ukonstytuowaniu się i niezwłocznie donosić o każdej zmianie, zaszłej w ciągu kadencji tych władz. Zarząd stowarzyszenia obowiązany jest również zawiadomić szkołę o zmianie adresu swego lokalu i o rozwiązaniu się stowarzyszenia.

IV. Nadzór.

§ 13. (1) Naczelny nadzór i opiekę nad stowarzyszeniami akademickimi wykonywa Minister W. R. i O. P. Bezpośredni nadzór i opiekę sprawuje senat akademicki przez kuratora stowarzyszenia, wybranego z grona nauczycielskiego na wniosek rektora.

(2) W zakresie wykonywania swych czynności kurator podlega rektorowi jako przełożonemu grona nauczycielskiego oraz opiekunowi i zwierzchnikowi słuchaczy.

§ 14. (1) Zarząd stowarzyszenia obowiązany jest zawiadamiać kuratora o każdym zebraniu stowarzyszenia (walnem zebraniu, posiedzeniu zarządu i komisji rewizyjnej) co najmniej na 48 godzin naprzód, a w nagłych przypadkach na 24 godziny naprzód, przedstawiając mu do zatwierdzenia dokładny porządek dzienny.

(2) Zmiany w zatwierdzonym porządku dziennym zebrania mogą być poczynione tylko za wiedzą i zgodą kuratora.

(3) Zarząd stowarzyszenia obowiązany jest okazywać kuratorowi protokół każdego posiedzenia; kurator może żądać dostarczenia sobie odpisu protokołu lub poszczególnych uchwał.

§ 15. (1) Walne zebrania odbywają się w obecności kuratora. Jeżeli obecność kuratora jest niemożliwa z jakichkolwiek powodów, rektor dele-

guje innego członka grona nauczycielskiego, któremu przysługują wszystkie uprawnienia kuratora.

(2) Kuratorowi przysługuje prawo żądania odroczenia walnego zebrania na inny termin, jeżeli uważa, że na porządku dziennym znajdują się sprawy, wymagające jego obecności, a sam przybyć nie może.

(3) W walnych zebraniach stowarzyszeń akademickich mogą uczestniczyć tylko członkowie stowarzyszenia tudzież zaproszeni członkowie grona nauczycielskiego, ponadto zawsze rektor lub delegowany przez niego profesor.

(4) Nieważne są uchwały zapadłe na walnym zebraniu, o którym kurator nie był powiadomiony, albo którego nie odroczone mimo jego żądania, oraz uchwały zapadłe w sprawie, nieobjętej przedstawionym kuratorowi porządkiem dziennym, jeżeli kurator przy uchwalaniu nie był obecny.

§ 16. (1) Kurator ma prawo: a) uczestniczyć w każdym zebraniu, odbywajacem się w obrębie stowarzyszenia i zabierać głos w każdej chwili przed innymi mówcami, chociażby wcześniej do głosu zapisanymi, b) usunąć wnioski, który jego zdaniem jest sprzeczny ze statutem lub przepisami obowiązującymi, c) zawieszać uchwały, sprzeczne ze statutem stowarzyszenia, obowiązującymi.

jącymi przepisami, lub interesami stowarzyszenia, d) żądać od przewodniczącego zebrania stosowania środków, potrzebnych dla utrzymania spokoju i porządku, e) rozwiązać zebranie, jeżeli przy zwołaniu jego nie zastosowano się do obowiązujących przepisów, albo jeżeli tok obrad przybiera charakter sprzeciwiający się karności akademickiej lub porządkowi publicznemu.

(2) Zawieszenie uchwały podczas zebrania powinno być stwierdzone w protokóle własnoręcznym podpisem kuratora; zawieszenie wykonania uchwały, powziętej podczas zebrania, w którym kurator nie brał udziału, oraz cofnięcie takiego zawieszenia — podaje kurator do wiadomości zarządu na piśmie.

§ 17. (1) Wszelkie wystąpienia stowarzyszenia na terenie szkoły wymagają zgody kuratora, a wystąpienia nazewnątrz szkoły — zgody rektora.

(2) Wszelkie pisma, zapomocą których stowarzyszenie zwraca się do władz akademickich, wymagają zgody kuratora.

(3) Wszelkie pisma do innych władz państwowych lub samorządowych, do instytucyj publicznych i prasy, oraz wszelkie odezwy i publikacje stowarzyszenia wymagają zgody rektora.

(4) Pisemna zgoda powinna być przechowywana w aktach stowarzyszenia.

§ 18. (1) Zarządowi stowarzyszenia przysługuje prawo odwołania się w terminie 14-to dniowym przez rektora do senatu akademickiego w razie: a) odmownej decyzji kuratora, jeżeli w statucie stowarzyszenia lub w niniejszym rozporządzeniu wymagne jest porozumienie się z kuratorem lub jego zgodą; b) usunięcia wniosku przez kuratora z pod głosowania lub obrad (§ 16, pkt. b); c) zawieszenia uchwały (§ 16, pkt. c); d) zakazu wystąpienia nazewnątrz uczelni (§ 17).

(2) Odwołanie rozpatruje i rozstrzyga ostatecznie senat na wniosek rektora po wysłuchaniu kuratora.

V. Kontrola finansowa i ogólna.

§ 19. (1) Stowarzyszenia akademickie podlegają kontroli finansowej i ogólnej ze strony Ministra W. R. i O. P. oraz władz akademickich.

(2) Kurator stowarzyszenia dokonywa kontroli wstępnej merytorycznej: bada celowość i legalność poczynań oraz zarządzeń, a w razie potrzeby może odmówić swej zgody.

(3) Rektor dokonywa kontroli finansowej następnej.

(4) Minister W. R. i O. P. może przeprowadzać ogólne i finansowe inspekcje stowarzyszeń bezpośrednio przez wyznaczonych w tym celu swoich urzędników.

§ 20. (1) Stowarzyszenia akademickie obowiązane są przedstawiać dla kontroli rektorowi co-rocennie do dnia 1 listopada każdego roku sprawozdania w dwóch egzemplarzach: a) z ogólnej działalności, b) z finansowej gospodarki stowarzyszenia w ubiegłym okresie sprawozdawczym z dołączeniem preliminarza na bieżący okres sprawozdawczy.

(2) Okres sprawozdawczy stowarzyszeń akademickich trwa od 1 września do 31 sierpnia następnego roku. Na podstawie powyższych sprawozdań oraz rejestru stowarzyszeń rektor przedstawia Ministrowi W. R. i O. P. w terminie do dnia 1 grudnia sprawozdanie z działalności stowarzyszeń akademickich na terenie całej szkoły z dołączeniem jednego egzemplarza sprawozdań poszczególnych stowarzyszeń.

3) Minister W. R. i O. P., rektor i kurator mogą żądać od stowarzyszenia wszelkich wyjaśnień i danych, dotyczących działalności stowarzyszenia.

VI. Odpowiedzialność dyscyplinarna władz stowarzyszenia, jego członków oraz zawieszanie i rozwiązywanie stowarzyszeń.

§ 21. (1) Rektorowi przysługuje prawo usuwania od urzędowania zarządu stowarzyszenia, prezesa lub poszczególnych członków zarządu, jeże-

li ich działalność pozostanie w sprzeczności z obowiązującymi przepisami, ze statutem stowarzyszenia lub zarządzeniami władz nadzorczych.

(2) W razie usunięcia zarządu, rektor wyznacza tymczasowy zarząd z grona członków stowarzyszenia. Tymczasowy zarząd spełnia wszelkie czynności zarządu (do czasu wyboru nowych władz w terminie, przez rektora wskazanym). Osoby usunięte nie mogą być ponownie wybrane do władz stowarzyszenia. Jeżeli usunięty został prezes stowarzyszenia, kierownictwo przechodzi na wyznaczonego przez rektora jednego z zastępców, który obowiązany jest przeprowadzić wybór nowego prezesa, w sposób przewidziany przez statut.

§ 22. (1) Władze stowarzyszenia, zwołujące walne zebranie, oraz prezydjum tego zebrania, odpowiadają dyscyplinarnie za zwołanie i odbycie zebrania wbrew postanowieniom §§ 14 i 15 niniejszego rozporządzenia oraz za wypadki, jakie wydarzyły się podczas tego zebrania. Nadto przewodniczący i członkowie prezydjum walnego zebrania odpowiadają dyscyplinarnie za niewykonanie zarządzeń władz nadzorczych i za prowadzenie obrad niezgodnie z porządkiem dziennym.

(2) Dyscyplinarnie odpowiadają również uczestnicy zebrania, stawiający opór zarządzeniom

kuratora lub innego przedstawiciela władzy akademickiej oraz przewodniczącego zebrania.

§ 23. (1) Senatowi akademickiemu na wniosek rektora przysługuje prawo czasowego zawieszenia działalności stowarzyszenia na czas od jednego do sześciu miesięcy lub rozwiązania stowarzyszenia w przypadkach: a) naruszenia przez zarząd postanowień niniejszego rozporządzenia, b) niestosowania się do zarządzeń władz nadzorczych, c) rozwijania działalności, sprzecznej z prawem oraz z przepisami o karności akademickiej.

(2) Zawieszenie działalności i rozwiązanie stowarzyszenia może być poprzedzone upomnieniem ze strony rektora.

(3) Od decyzji senatu akademickiego przysługuje odwołanie w terminie 14-to dniowym do Ministra W. R. i O. P.

(4) Prawo zawieszenia działalności i rozwiązania stowarzyszenia przysługuje również Ministrowi W. R. i O. P.

(5) Zawieszenie działalności i rozwiązanie stowarzyszenia pociąga za sobą natychmiastowe zaprzestanie wszelkich czynności, zamknięcie lokalu i urządzeń stowarzyszenia.

(6) W przypadku zawieszenia działalności stowarzyszenia rektor może na prośbę zarządu zezwolić na spełnianie takich czynności, których na-

głe zaprzestanie mogłoby odbić się ujemnie na życiu naukowym lub samopomocowym młodzieży lub też narazić stowarzyszenie na szkodę majątkową.

(7) W razie potrzeby rektor może sam zarządzić zabezpieczenie majątku stowarzyszenia, a dla zarządzania majątkiem wyznaczyć komisarza.

(8) Jeżeli są podstawy do rozwiązania stowarzyszenia, wymienione w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, a sprawa wymaga szybkiej decyzji, kurator stowarzyszenia może zawiesić tymczasowo czynności stowarzyszenia, zawiadamiając o tem bezzwłocznie rektora. Zawieszenie dokonane przez kuratora traci moc, jeżeli senat akademicki w ciągu czterech tygodni zawieszenia nie zatwierdzi lub wcześniej nie uchyli.

§ 24. (1) Stowarzyszenie, które nie wykazuje w ciągu co najmniej roku sprawozdawczego żadnej działalności (nie odbywa zebrań, nie składa sprawozdań, nie wybiera swoich władz, przewidzianych przez statut) może być przez senat akademicki na wniosek kuratora rozwiązane.

(2) Po zapadnięciu decyzji o rozwiązaniu stowarzyszenia zarówno z przyczyn wskazanych w § 23 jak i w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, rektor zarządza likwidację pod nadzorem kuratora stowarzyszenia.

(3) Majątek rozwiązanego stowarzyszenia bę-

dzie użyty na cele, przewidziane w jego statucie, a w braku odpowiednich postanowień przeznaczenie majątku określi senat akademicki, uwzględniając cele stowarzyszenia.

VII. Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 25. (1) Zarządy istniejących w dniu 1 maja 1933 r. przy poszczególnych szkołach stowarzyszeń akademickich jednouczeniowych, t. j. obejmujących studentów jednej szkoły, powinny do końca listopada 1933 r. przedstawić senatowi akademickiemu do zatwierdzenia swój statut, dostosowany do zasad, ustalonych w niniejszym rozporządzeniu.

(2) Stowarzyszenia, które nie zastosują się do postanowień poprzedniego ustępu, ulegają rozwiązaniu przez senat z dniem 1 grudnia 1933 r.

§ 26. (1) Zarządy istniejących w dniu 1 maja 1933 r. stowarzyszeń akademickich międzyuczelnianych, t. j. obejmujących studentów więcej niż jednej szkoły, powinny do końca czerwca 1933 r. zadeklarować senatowi akademickiemu jednej ze szkół akademickich przystąpienie do przekształcenia się na stowarzyszenie jednouczeniowe, obejmujące studentów wyłącznie tej szkoły, przedstawiając równocześnie statut odpowiadający postanowieniom niniejszego rozporządzenia.

(2) Reorganizacja stowarzyszeń międzyuczelnianych na jednouczelniane powinna być dokonana do końca grudnia 1933 r.

(3) W wyjątkowych przypadkach Minister W. R. i O. P. może na wniosek senatu tej szkoły, wobec której stowarzyszenie zadeklarowało przekształcenie się na stowarzyszenie jednouczelniane, — przedłużyć termin, wskazany w ustępie trzecim, jeżeli konieczność zastosowania tego wyjątku wyniknie z przedstawionego planu likwidacji lub przekształcenia stowarzyszenia.

(4) niezastosowanie się do postanowień i terminów, wskazanych w niniejszym paragrafie, pociąga za sobą rozwiązanie stowarzyszenia przez władzę, która zatwierdziła statut danego stowarzyszenia.

§ 27. Stowarzyszenia akademickie, będące członkami innych stowarzyszeń lub związków, obowiązane są do końca czerwca 1933 r. wystąpić z tych stowarzyszeń lub związków. Nie przesądza to możliwości udziału przedstawicieli stowarzyszeń akademickich do końca grudnia 1933 r. w czynnościach, mających na celu likwidację spraw majątkowych; termin ten może być w wyjątkowych przypadkach przedłużony przez Ministra W. R. i O. P.

§ 28. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do rozp. Min. W. R. i O. P.
z dnia 30 kwietnia 1933 r. (poz. 259).

Szkoła.....

REJESTR STOWARZYSZEŃ AKADEMICKICH

Nr.....

Nazwa stowarzyszenia i jego typ	Data wpisu do rejestru i adres lokalu stowarzyszenia	Daty i numery pism, zatwierdzających statut i wszelkie jego zmiany	Daty i numery pisma, nadającego osobowość prawną	Imiona i nazwiska, wydział, numer indeksu, lata studjów i adresy założycieli, upoważnionych do porozumiewania się (§ 6 pkt. 3)	Liczba członków w dniu 1 lutego każdego roku	Rodzaj ograniczenia działalności stowarzyszenia zarządzaniami Min. W.R. i O. P., rektora i kuratora (daty i numery pism)	Rozwiązanie: dobrowolne lub przymusowe (data)	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9

U s t a w a

z dnia 18 marca 1933 r.

o państwowych stypendjach oraz innych formach pomocy dla młodzieży szkół wyższych ¹⁾).

(Dz. U. R. P. Nr. 25/33, poz. 207).

Art. 1. (1) Celem umożliwienia studjowania w szkołach wyższych akademickich i nieakademickich oraz uzyskiwania stopni naukowych i zawodowych wyjątkowo zdolnej, pilnej i niezamożnej młodzieży, odznaczającej się nieskazitelnym charakterem obywatelskim, ustanawia się na użytek i chwałę nauki polskiej stypendja zwrotne, przeznaczone na pokrycie kosztów utrzymania i kształcenia się stypendystów.

(2) Z państwowych stypendjów korzystać mogą:

- a) studenci w czasie normalnych studjów,
- b) osoby, które odbyły normalne studia i są w okresie zdawania egzaminów ostatecznych,
- c) osoby posiadające dyplom niższego stopnia naukowego, w okresie prac nad uzyskaniem wyższego stopnia naukowego.

Art. 2. (1) Zasady przyznawania stypendjów ustala Minister W. R. i O. P. w drodze rozporządzenia.

(2) Pierwszeństwo przy przyznawaniu stypendjum przysługiwać będzie osobom, zamierzają-

¹⁾ patrz str. 13.

cym poświęcić się badaniom naukowym i posiadającym odpowiednie do tego warunki.

Art. 3. (1) Stypendja będą wypłacane z funduszu specjalnego pod nazwą „Państwowe Stypendja Akademickie“, na który składają się:

- a) sumy coroczne, wnoszone do budżetu państwowego w dziale Ministerstwa W. R. i O. P. na pokrycie stypendjów;
- b) opłaty, pobierane w szkołach wyższych; wysokość opłat i sposób ich pobierania ustala rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.;
- c) sumy, przyznawane przez samorządy na cele stypendjów państwowych, przyczem, jeżeli przyznana suma pokrywa przynajmniej w połowie pełne stypendjum, wolno im czynić zastrzeżenia co do kierunku studjów stypendystów, oraz co do pierwszeństwa dla kandydatów, pochodzących z danej okolicy;
- d) sumy, wnoszone przez instytucje społeczne i jednostki prywatne, które również mogą czynić zastrzeżenia, wskazane pod lit. c), jeżeli wnoszą sumę dostateczną dla pokrycia pełnego stypendjum;
- e) zwroty pobranych stypendjów i pożyczek.

(2) Fundusz specjalny „Państwowe stypendja akademickie“ pozostaje w zarządzie Ministra W. R. i O. P.

Art. 4. (1) Minister W. R. i O. P. ustala liczbę i wysokość stypendjów oraz terminy ich wypłacania.

(2) Część funduszu w wysokości, nie przekraczającej 20%, Minister W. R. i O. P. może zastrzec do swej wyłącznej dyspozycji, podejmowanej na podstawie opinii odnośnej rady wydziałowej.

(3) Pozostałą część funduszu, przeznaczoną dla studentów od drugiego roku wzwyż, Minister W. R. i O. P. dzieli przed początkiem roku szkolnego między szkoły i ich wydziały.

Art. 5. (1) Rady wydziałowe uchwalają wnioski w sprawie przyznania stypendjów, przeznaczonych dla szkoły, i przedstawiają ją Ministrowi W. R. i O. P. do zatwierdzenia wraz z uzasadnieniem i dołączeniem spisu wszystkich ubiegających się o stypendja.

(2) W ramach ogólnej kwoty, przeznaczonej dla szkoły, może być jej część, nie przekraczająca połowy, użyta na stypendja w wysokości 50% pełnego stypendjum, a część nie przekraczająca jednej czwartej, na pożyczki bezprocentowe, służące dla celów zaspakajania specjalnych potrzeb doraźnych.

(3) Rady wydziałowe sprawują kontrolę nad postępami w studjach stypendystów, którzy są

obowiązani po upływie roku szkolnego złożyć krótkie sprawozdanie z przebiegu swych studjów.

Art. 6. Stypendysta nie może oddawać się pracy zarobkowej, któraby stanowiła przeszkodę w jego studjach. Rada wydziałowa decyduje, czy dana praca zarobkowa stanowi przeszkodę w studjach stypendysty.

Art. 7. Stypendysta student traci prawo do pobierania przyznanego mu stypendjum w razie:

- a) nałożenia na niego kary dyscyplinarnej ostrzejszej niż nagana,
- b) opuszczenia szkoły lub wydziału,
- c) zaniedbania się w studjach,
- d) oddawania się pracy zarobkowej, uznanej przez radę wydziałową za stanowiącą przeszkodę w studjach,
- e) niezawiadomienia rady wydziałowej o przyjęciu pracy zarobkowej.

(2) Utratę praw stypendysty do przyznanego mu stypendjum w przypadkach, wymienionych pod lit. a) i b) ust. 1, orzeka rada wydziałowa, zawiadamiając o tem Ministra W. R. i O. P.; w przypadkach, wymienionych pod lit. c) i d) i e) tegoż ustępu, utratę praw orzeka Minister W. R. i O. P. na wniosek rady wydziałowej.

Art. 8. (1) Sumy, pobrane z tytułu stypendjów i pożyczek, podlegają zwrotowi. Termin zwrotu i sposób spłaty ustala Minister W. R. i O. P. w drodze rozporządzenia.

(2) Minister Skarbu może niezamóznego byłego stypendystę lub dłużnika zwolnić w całości lub części od obowiązku zwrotu niespłaconych rat stypendjum (pożyczki).

(3) Obowiązek zwrotu stypendjum (pożyczki) nie przechodzi na spadkobierców stypendysty (dłużnika).

Art. 9. (1) Oprócz stypendjów zwrotnych, przewidzianych w art. 1 niniejszej ustawy, mogą być tworzone stypendja, zasadniczo bezzwrotne, dla studentów szkół wyższych, którzy po ukończeniu studjów będą obowiązani wstąpić do służby w urzędach i instytucjach państwowych.

(2) Stypendja te będą wypłacane z sum, wnoszonych corocznie do budżetu tych urzędów i instytucyj państwowych.

(3) Utworzenie stypendjów bezzwrotnych, jakoteż warunki ich przyznania określa rozporządzenie właściwego ministra, wydane w porozumieniu z Ministrem W. R. i O. P.

(4) Stypendja te będą każdorazowo przyznawane przez właściwego ministra w porozumieniu z Ministrem W. R. i O. P.

Art. 10. Niezależnie od opłat, przewidzianych w art. 3 ust. I lit. b) oraz w oddzielnych przepisach, Minister W. R. i O. P. ustanawia w drodze rozporządzenia specjalne opłaty, pobierane od studentów szkół wyższych, na inne cele pomocy,

zwłaszcza na pomoc: mieszkaniową, żywnościową, naukową, zdrowotną i na wychowanie fizyczne, oraz określa sposób pobierania tych opłat.

Art. 11. Rząd wnosi corocznie do budżetu państwowego odpowiednie sumy na pomoc doraźną dla studentów oraz na akcję subwencyjną dla instytucji pomocy młodzieży szkół wyższych.

Art. 12. Minister W. R. i O. P. ustala w drodze rozporządzenia sposób nadzoru i kontroli nad formami pomocy dla młodzieży szkół wyższych, ustawą niniejszą przewidzianymi.

Art. 13. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi W. R. i O. P. w porozumieniu z Ministrem Skarbu, co do art. 8 ust. 2 — Ministrowi Skarbu, a co do art. 9 — zainteresowanym ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania w porozumieniu z Ministrem W. R. i O. P.

Art. 14. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Równocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 30 października 1923 r. o państwowych stypendjach oraz innych formach pomocy dla młodzieży akademickiej (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 942).

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 12 lipca 1932 r. Nr. IV. N. S-5700/32

o opłatach studenckich ¹⁾ w państwowych szkołach akademickich oraz Państwowym Instytucie Dentystycznym w Warszawie.

Na podstawie art. 92 i 114 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494), art. 13 ustawy z dnia 30 października 1923 r. o państwowych stypendjach oraz innych formach pomocy dla młodzieży akademickiej (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 942), oraz art. 1 i 10 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. Szkoły Akademickie oraz Państwowy Instytut Dentystyczny pobiera od studentów po przyjęciu wpisowe w kwocie 30 złotych oraz w toku studjów opłaty zryczałtowane w wysokości następującej:

a) uniwersytety i Państwowy Instytut Dentystyczny w Warszawie:

na I roku studjów	270 zł.
„ II „ „	250 „
„ III „ „	220 „
„ IV i dalszych latach studjów	200 „

¹⁾ patrz str. 13.

b) politechniki, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Akademia Górnicza w Krakowie i Akademia Medycy Weteryneryjnej we Lwowie:

na I roku studjów	320 zł.
„ II „ „	300 „
„ III „ „	280 „
„ IV i dalszych latach studjów	260 „
c) Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie:	
po I roku studjów	220 zł.
„ II „ „	200 „
„ III „ „	180 „
„ IV i dalszych latach studjów	160 „

§ 2. Opłata może być uiszczona w dwóch równych ratach: na początku roku akademickiego, najpóźniej do dnia 1 grudnia i w połowie roku, najpóźniej do dnia 1 kwietnia.

W wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, może Rektor (Dyrektor) odroczyć powyższe terminu płatności o jeden miesiąc.

§ 3. Studentowi niezamożnemu, wykazującemu należyte postępy w naukach, Rada Wydziałowa może odroczyć w całości lub w połowie opłatę ryczałtową, przewidzianą w § 1 niniejszego rozporządzenia, na okres nie dłuższy niż 10 lat od dnia ukończenia lub opuszczenia szkoły; nadto Rada Wydziałowa może zwolnić studenta od piątej części tej opłaty.

Przy uzyskiwaniu odroczeń i zwolnień będą mieć pierwszeństwo — przy równych z innymi kandydatami warunkach — dzieci inwalidów wojennych, kawalerów orderu *Virtuti Militari* oraz czynnych i emerytowanych funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Student, uzyskujący odroczenie opłaty, składa piśmienne zobowiązanie zwrotu; za studentów niepełnoletnich podpisuje zobowiązanie ojciec, a w braku ojca — opiekun (matka — opiekunka).

Studenci urlopowani mogą być przez Radę Wydziałową zwolnieni od opłaty ryczałtowej:

- a) w połowie, jeżeli mimo urlopu korzystają z zakładów lub instytucyj, na rzecz których są obracane sumy, płynące z opłat studenckich,
- b) całkowicie, jeżeli z tych zakładów (instytucyj) nie korzystają.

Wpisowe nie podlega ani zwolnieniu ani odroczeniu.

Ogólna kwota zmniejszenia wpływów z tytułu odroczeń i zwolnień nie może przekroczyć:

na I roku studjów	5%
„ II „ „	10%
„ III „ „	15%
„ IV i dalszych latach studjów	20%

sumy, jaka powinna wpłynąć od wszystkich studentów danego roku studjów.

§ 4. Z wpływów, uzyskanych z opłat, wymienionych w § 1, tworzy się „Fundusz Opłat Studenckich“, przeznaczony:

- a) na potrzeby pracowni, seminarjów i bibliotek,
- b) na wydatki egzaminacyjne,
- c) na domy profesorskie i studenckie,
- d) na pomoc młodzieży.

Wydatki na administrację funduszu i kontrolę jego zużycia pokrywane będą z tegoż funduszu; nie mogą one przekraczać 5% ogólnego wpływu.

§ 5. Podziału „Funduszu Opłat Studenckich“ na cele wskazane w § 4, dokonywa Minister W. R. i O. P.

Szczegółowy sposób zużycia kwot, przyznanych szkołom, ustala corocznie Minister W. R. i O. P. po wysłuchaniu wniosków poszczególnych szkół.

§ 6. Oprócz opłat, wymienionych w § 1, nie mogą być pobierane od studentów w toku studjów żadne inne opłaty, z wyjątkiem opłat za egzaminy poprawcze w wysokości 10 zł. na egzamin; opłaty te wpływają na fundusz, przewidziany w § 4.

§ 7. Od osób, ubiegających się o przyjęcie do szkoły, będą pobierane:

- a) opłaty manipulacyjne w kwocie 10 złotych;
- b) opłaty za egzaminy wstępne w tych szkołach, gdzie one są stosowane w kwocie 10 złotych od przedmiotu oraz

c) opłaty za badanie lekarskie w kwocie 4 złotych w tych szkołach, gdzie są stosowane przymusowe badania nowowstępujących.

Szczegółowy sposób zużycia wpływów z opłat manipulacyjnych, przeznaczonych na druki i inne biurowe wydatki szkoły, ustalać będzie na podstawie wniosków poszczególnych szkół Minister W. R. i O. P. równocześnie z podziałem, przewidzianym w § 5 niniejszego rozporządzenia.

Wpływami z opłat z egzamin wstępny dysponują władze szkolne w własnym zakresie.

Wpływy z opłat za badanie lekarskie, przeznaczonemi na pokrycie kosztów badania, dysponuje Rektor.

§ 8. Po zakończeniu roku akademickiego, szkoły składają Ministerstwu W. R. i O. P. sprawozdania z wpływów i zużycia wszelkich opłat.

§ 9. Opłaty w wysokości, przewidzianej w §§ 1 i 6 niniejszego rozporządzenia, pobierane będą:
w roku akad. 1932/33 od studentów I roku studjów,

w r. akad. 1933/34 od studentów I i II roku studjów,

w r. akad. 1934/35 od studentów I, II i III roku studjów,

w r. akad. 1935/36 od studentów I, II, III, IV i dalszych lat studjów.

Natomiast w r. akad. 1932/33, 1933/34, 1934/35,

studenci II, III, IV i dalszych lat studjów będą uiszczać opłaty w wysokości dotychczas obowiązującej; do opłat będą miały zastosowanie postanowienia §§ 2—5 i 8 niniejszego rozporządzenia.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1932 roku.

Równocześnie tracą moc obowiązującą z zastrzeżeniem postanowienia, zawartego w ust. 2 § 9, wszystkie przepisy, wydane w przedmiocie, unormowanym niniejszym rozporządzeniem, między innymi:

a) rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 10 czerwca 1927 r. w sprawie opłat studenckich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 140), zmienione zarządzeniami Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 czerwca 1928 r. (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 152) i z dnia 20 września 1930 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 159);

b) ust. 1, 2, 4, 5 i 7 oraz §§ 2, 3 i pkt a) § 15 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 17 września 1925 r. w sprawie opłat egzaminacyjnych w szkołach akademickich i komisjach egzaminacyjnych przy tych szkołach działających (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 16, poz. 173) w brzmieniu, ustalonym zarządzeniem z dnia 30 marca 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 77), przyczem ustęp 5 § 1 traci moc obowiązującą jedynie w stosunku do oceny prac przy

egzaminach ostatecznych dla uzyskania pierwszego (niższego) stopnia naukowego.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.
z dnia 21 września 1932 r. Nr. IV. Szt.-5653/32
**w sprawie opłat szkolnych w państwowych
szkołach artystycznych.**

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 7/32, poz. 93).

Zarządzam pobieranie od początku roku szkolnego 1932—1933, w państwowych szkołach artystycznych następujących opłat szkolnych.

- I. W Akademji Sztuk Pięknych w Warszawie:
1. Opłata za egzamin wstępny	50 zł.
2. Opłata wstępna	25 „
3. Opłata roczna	200 „
4. Opłata za egzamin końcowy	30 „
5. Opłata za świadectwo ukończenia szkoły	10 „
6. Opłata za duplikat świadectwa ukończenia szkoły	20 „
7. Opłata za świadectwo roczne lub półroczne	3 „
8. Opłata za duplikat świadectwa rocznego lub półrocznego	5 „

Pozatem należy pobierać we wszystkich szkołach za jakiegokolwiek bądź świadectwa, wydawane uczniom lub słuchaczom dla jakichkolwiek bądź celów — 1 złoty.

Opłaty szkolne nie podlegają — zasadniczo — zwrotowi: wyjątkowo może być zwrócona opłata za egzamin wstępny lub końcowy dla eksternów (w PKM), o ile kandydat nie może stawić się do egzaminu z powodu wyjazdu lub choroby, o czym winien zawiadomić Dyрекcję Szkoły przynajmniej na trzy dni przed wyznaczonym terminem egzaminu.

Opłaty roczne mogą być wpłacane w dwóch ratach, przyczem pierwsza rata winna być wpłacona do dnia 1 listopada, druga — do 1 marca każdego roku. Za dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych płaci się połowę opłat, określonych w punktach 2 — 9.

.....

Uczniowie (słuchacze) niezamożni mogą być zwolnieni od wpłacania w całości lub w części. Zwolnień dokonywują Rady Szkolne z tem jednak ograniczeniem, aby ogólna suma zwolnień nie przekraczała 20% ogólnej sumy wpływów, któreby przypadają od wszystkich zapisanych uczniów.

Przy stosowaniu tych zwolnień winny być brane pod uwagę zdolności i postępy ucznia.

Opłaty z punktów 1, 4 oraz 9 zatrzymują Dyrekcje Szkół i rozdzielają je w połowie pomiędzy egzaminatorów poroporcjonalnie do liczby posiedzeń komisyj egzaminacyjnych, w których dany egzaminator brał udział. Na listach pokwitowań

egzaminatorów z pobranych kwot winny być wykazane szczegółowe zestawienie wpływów z tych punktów i odbytych posiedzeń.

Dochód ze wszystkich innych opłat szkolnych oraz połowę dochodu z punktów 1, 4 i 9 winny Dyrekcje Szkół przekazywać w połowie do dyspozycji Pocztowej Kasie Oszczędności na rachunek Nr. 30.400 Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu na fundusz specjalny „Taksa administracyjna“, w połowie zaś używać go bezpośrednio i we własnym zakresie na potrzeby rzeczowe szkół, ustalone corocznie w planach finansowo-gospodarczych, zatwierdzanych przez Ministerstwo W. R. i O. P.

Funduszu specjalnego „Taksa administracyjna“ używać będzie Ministerstwo W. R. i O. P. na takie potrzeby szkół, jakie okażą się bezwzględnie konieczne.

W tym celu winny Dyrekcje Szkół przedstawić zapotrzebowanie do Ministerstwa W. R. i O. P., względnie Kuratorów Okręgów Szkolnych o ile dana szkoła nie podlega bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P.)

Jednocześnie traci moc obowiązującą zarządzenie z dnia 26 sierpnia 1931 r. Nr. V. 3265/31, (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 103).

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 17 września 1925 r.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 16, poz. 173).

w sprawie opłat egzaminacyjnych w szkołach akademickich i komisjach przy tych szkołach działających

z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozporządzeniem z dnia 30 marca 1928 r.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 77)

z dnia 20 stycznia 1929 r.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 3, poz. 28)

i z dnia 12 lipca 1932 r.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 54).

I.

Na podstawie art. 114-go ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494) ustanawiam wysokość opłat, uiszczanych za egzaminy w szkołach akademickich, jak następuje:

§ 1. Za egzaminy na stopień doktora, z wyjątkiem egzaminów na stopień doktora wszechnauk lekarskich, (t. j. przy egzaminach na stopień doktora teologii, doktora prawa, doktora medycyny, doktora filozofji i t. d.) pobiera się opłaty w takiej wysokości, aby dla każdego egzaminatora i dla przewodniczącego komisji egzaminacyjnej wypadło po 12 zł.

Za ocenę pracy dla uzyskania drugiego stopnia naukowego pobiera się opłatę w wysokości 50 złotych; przypadają one egzaminatorowi oceniającemu w całości lub, jeżeli oceniających jest więcej, wszystkim w częściach równych.

Za promocję doktorską pobiera się opłatę w kwocie 50 zł., z czego dla rektora 20 zł., dziekana 15 zł. i promotora 15 zł.

II.

Na podstawie art. 26 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem z dnia 3 stycznia 1918 r. (Dz. Pr. Król. Pol., poz. 1) ustanawiam wysokość opłat za egzaminy, składane przed komisjami egzaminacyjnymi dla kandydatów na nauczycieli w szkołach średnich, jak następuje:

§ 4. Przy egzaminach, odbywanych na podstawie rozporządzenia austriackiego Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 15 czerwca 1911 r. L. 24113 i rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 lipca 1919 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 5), należy pobierać opłaty w wysokości następującej:

za egzaminy z każdej grupy fachowej przy zgłoszeniu się kandydata do egzaminu 20 zł. i po wezwaniu kandydata, by zgłosił się do wypraco-

wań klauzurowych (egzaminu ustnego) 40 zł.,
razem 60 zł.;

za egzamin wstępny z filozofji i pedagogiki
6 zł.;

za każdy egzamin rozszerzający w dwóch rów-
nych ratach 18 zł.;

za egzamin z drugiego języka wykładowego
6 zł.;

za powtórzenie wypracowania domowego 20
zł.;

za powtórzenie egzaminu klauzurowego i ust-
nego 40 zł.

§ 5. Przy egzaminach, odbywanych na podsta-
wie rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia
11 listopada 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P.
Nr. 2, poz. 13) oraz z dnia 29 stycznia 1923 r.
(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 68) na-
leży pobierać opłaty w wysokości następującej:

przy zgłoszeniu się kandydata do egzaminu 40
zł., przy zgłoszeniu się do egzaminu klauzurowe-
go i ustnego — 60 zł., przy zgłoszeniu się do egza-
minu pedagogicznego — 40 zł.;

za egzamin z języka polskiego i historii pol-
skiej, z historii literatury polskiej i geografji pol-
skiej — 12 zł.;

za egzamin uzupełniający z przedmiotu głów-
nego 48 zł., z przedmiotu dodatkowego 18 zł., za
egzamin rozszerzający 48 zł.;

za egzamin z drugiego języka wykładowego — 6 zł.

§ 6. Przy egzaminach dla kandydatów na nauczycieli rysunków w szkołach średnich, odbywanych w Krakowie na podstawie rozporządzenia austriackiego Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 5 kwietnia 1912 roku L. 52790 ex 1911 (Dz. u. p. Nr. 73), należy pobierać opłaty w wysokości następującej:

za egzamin 40 zł.;

za egzamin dodatkowy z modelowania 12 zł.;

za egzamin z drugiego języka wykładowego 12 zł.;

za powtórzenie egzaminu — jak za egzamin pierwszy.

§ 7. Za egzamin z rysunku, jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich, ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, odbywany na podstawie rozporządzenia z dnia 7 października 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 180), należy pobierać opłatę w wysokości 75 zł.

§ 8. Przy egzaminach dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich, odbywanych według przepisów rozporządzenia austriackiego Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 9 września 1870 r. L. 9167. (Dz. u. p. Nr. 116), we Lwowie na podstawie rozporządzenia tego Ministra z dnia 30 listopada 1874 r. L. 12460, i w Krako-

wie na podstawie rozporządzenia tegoż Ministra z dnia 18 sierpnia 1894 r. należy pobierać opłatę za egzamin w wysokości 25 zł.

§ 9. Za egzamin z ćwiczeń cielesnych, jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, odbywany na podstawie rozporządzenia z dn. 7 października 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 183), należy pobierać opłatę w wysokości 40 zł.

§ 10. Od kandydatów, przystępujących do egzaminu przed państwową komisją egzaminacyjną dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich na podstawie „tymczasowych przepisów egzaminacyjnych“, wydanych w Poznaniu 1920 r., należy zamiast opłat, wymienionych w § 45 tych przepisów, pobierać opłaty, wymienione w § 4 niniejszego rozporządzenia.

§ 11. Przy egzaminach na nauczycieli stenografji, składanych na podstawie rozporządzenia austriackiego Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 6 sierpnia 1865 r., L. 3450, przed komisją egzaminacyjną na kandydatów na nauczycieli stenografji, we Lwowie, należy pobierać zamiast opłaty, określonej rozporządzeniem austriackiego Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 18 sierpnia 1878 r., L. 13584, opłatę w wysokości 15 zł.

III.

Na podstawie art. 26 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji władz naczelnych w Królestwie Polskiem z dnia 3 stycznia 1918 r. (Dz. Pr. Kr. Pol. Nr. 1, poz. 1) ustanawiam następującą wysokość opłat za egzaminy, składane przed komisją egzaminacyjną we Lwowie dla Kandydatów na nauczycieli w szkołach handlowych.

§ 12. Przy egzaminach odbywanych na podstawie rozporządzenia austriackiego Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 24 maja 1907 r. (Dz. u. p. część LXI, Nr. 135 z dnia 6 czerwca 1907 r.) należy pobierać opłaty w wysokości następującej:

- za każde wypracowanie domowe 20 zł.;
- za egzamin klauzurowy i ustny łącznie 36 zł.;
- za egzamin rozszerzający lub uzupełniający 36 zł.

§ 13. Przy egzaminach, odbywanych na podstawie rozporządzenia austriackiego Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 25 września 1892 r. za L. 18309 (Dz. Rozp. Min. z r. 1892, Nr. 49, str. 495), należy pobierać od kandydatów opłatę w wysokości następującej:

- za egzamin pełny lub jego powtórzenie 36 zł.;
- za egzamin uzupełniający 24 zł.

IV.

§ 14. Dokonanie rozdziału pobranych opłat egzaminacyjnych pozostawia się komisjom egzaminacyjnym.

§ 15. Niezależnie od wyżej ustalonych opłat pobiera się:

b) od wszystkich opłat za egzaminy, odbywane przed komisjami egzaminacyjnymi, zorganizowanymi przy szkołach akademickich i nie posiadającymi własnego personelu kancelaryjnego i niższego, obowiązane z mocy swego stanowiska do pełnienia czynności przy komisji, ani też osobnego funduszu na wynagrodzenie tego personelu, a korzystającymi z personelu szkoły, zatrudnionego dodatkowo czynnościami przy komisji — 40% —

— do dyspozycji rad wydziałowych, bądź przewodniczących komisji egzaminacyjnych, zorganizowanych przy szkołach akademickich — na pokrycie kosztów biurowych, wynagrodzenie personelu administracyjnego i inne wydatki, związane zarzem z egzaminami, jak wogóle ze studjami.

§ 16. Kandydaci, dopuszczeni do egzaminów, a nie zjawiający się do egzaminów w wyznaczonym im terminie bez podania zasługujących na uwzględnienie przez władze akademickie, bądź przewodniczących komisji egzaminacyjnych,

przyczyn, tracą połowę wniesionych opłat, którą dysponuje właściwa rada wydziałowa, bądź przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

§ 17. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie odnoszą się do opłat za egzaminy, składane przed osobnymi komisjami egzaminacyjnymi, utworzonymi z profesorów szkół wyższych lub innych osób przy tych szkołach, a mające na celu nie stwierdzenie nabycia przez uczniów tych szkół wymaganego zakresu wiadomości w ramach właściwego programu studjów w szkołach wyższych, lecz stwierdzenie uzdolnienia, do wykonywania zawodu praktycznego na podstawie przygotowania, nie odpowiadającego programowi studjów w szkołach wyższych (np. egzaminy na geometrów przysięgłych).

§ 18. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc §§ 3 do 23 włącznie rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 15 września 1923 r., L. 9579-IV/23, (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 161) oraz te części przepisów o studjach i egzaminach w szkołach, które normowały sprawę opłat, prócz przepisów o opłatach za nostryfikację dyplomów zagranicznych, które to przepisy ustalone zostały osobnem rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P.

§ 19. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1925 roku.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.
z dnia 6. maja 1925 r.

**w sprawie zmiany przepisów o opłatach
za nostryfikację dyplomów naukowych.**

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr: 14/1925, poz: 159).

Zmieniając rozporządzenie swe z dnia 3 kwietnia 1924 r. w przedmiocie nostryfikacji zagranicznych dyplomów naukowych w tej części jego, która odnosi się do ustalenia wysokości opłat za przewód nostryfikacyjny i egzamin komisyjny, podwyższam opłatę:

§ 1. 1) Za przewód nostryfikacyjny do wysokości 150 zł., z czego przypadnie 50 zł. na wynagrodzenie referentów Komisji egzaminacyjnych, 50 zł. na Skarb Państwa, 50 zł. na fundusz do dyspozycji Rady Wydziałowej (do dyspozycji na cele popierania pracy naukowej studentów, nagrody konkursowe i t. p.),

2) za egzamin komisyjny do wysokości 150 zł., z czego przypadnie 100 zł. dla Komisji egzaminacyjnej i na wynagrodzenie personelu kancelaryjnego, a 50 zł. na fundusz Rady Wydziałowej.

Za korzystanie z seminarjów, laboratorjów, klinik i kreślarni obowiązują kandydatów te same opłaty, co studentów.

Równocześnie tracą moc obowiązującą postanowienia ust. 3 i 4, § 3 rozporządzenia Ministra

W. R. i O. P. z dnia 3 kwietnia 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 84).

§ 2. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, nie stosując się do będących już w toku przewodów nostryfikacyjnych.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 3 kwietnia 1924 r.

w przedmiocie nostryfikacji zagranicznych dyplomów naukowych.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9/24, poz. 84).

Na zasadzie art. 114 z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494), zarządzam co następuje:

§ 1. Dyplomy naukowe i zawodowe wszelkiego rodzaju, uzyskane w uczelniach zagranicznych nie są równoważne z odpowiednimi dyplomami, uzyskanymi w uczelniach polskich. Celem uzyskanie równoważności dyplomy zagraniczne muszą być poddane nostryfikacji.

Niniejsze postanowienie nie uchyla jednak tych uprawnień, które posiadaczom dyplomów zagranicznych przysługują na mocy dotychczasowych przepisów.

§ 2. Nostryfikacji dyplomu zagranicznego dokonywa właściwa Rada Wydziałowa jednej z uczelni akademickich, uprawnionych do udzie-

lania odpowiedniego stopnia naukowego na zasadzie art. 3 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494).

Bliższe zbadanie kwalifikacji kandydata ewentualnych warunków nostryfikacji może Rada Wydziałowa poruczyć ustanowionej Komisji, której wnioski tworzą podstawę dla uchwały pełnej Rady Wydziałowej.

§ 3. W celu uzyskania prawa nostryfikacji wnień kandydat wnieść w przepisany terminie do właściwej Rady Wydziałowej jednej ze szkół akademickich własnoręcznie napisane podanie z następującymi załącznikami:

- a) metryką chrztu lub urodzenia,
- b) dowodem obywatelstwa polskiego,
- c) świadectwem moralności lub innym dowodem nieskazitelności pod względem moralnym,
- d) opisem życia własnoręcznie napisanym,
- e) oryginalnym świadectwem dojrzałości, uprawniającem do studjów akademickich w Rzeczypospolitej Polskiej,
- f) świadectwami odbytych studjów akademickich i egzaminów odbytych w całości i przepisany czasie w uznanych przez Państwo Polskie uczelniach zagranicznych,

g) oryginalnym dyplomem, który ma być nostryfikowany.

Równocześnie z podaniem wnosi kandydat opłatę za przewód nostryfikacyjny w wysokości 40 zł. z czego połowa przypada na wynagrodzenie referentów Komisji egzaminacyjnej, połowa zaś na Skarb Państwa¹⁾.

Co do innych opłat obowiązują postanowienia § 3 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 15 września 1923 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 151)¹⁾.

Sposób rozdziału części i opłaty za przewód nostryfikacyjny, który przypada na członków Komisji egzaminacyjnych, rozpatrujących podania kandydatów i wynagrodzenie personelu kancelaryjnego, pozostawia się komisjom.

Taką samą opłatę pobiera się za przeprowadzenie postępowania, sprawdzającego zagraniczne dyplomy lekarskie w myśl rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. i Ministra Zdrowia Publicznego z 4 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 251).

§ 4. Rada Wydziałowa, oceniwszy, że posiadane warunki odpowiadają w zupełności wymaganiom prawnym i naukowym dopuszcza kandydata do nostryfikacji.

§ 5. Zasadniczym aktem nostryfikacji jest

¹⁾ Ustępy te utraciły ważność według rozporządzenia z 6 maja 1925, str. 247.

zdanie przez kandydata egzaminów, przepisanych przez obowiązujące regulaminy studjów. Wszystkie te egzaminy winne być złożone w języku polskim w tej samej uczelni. W celu dokładnego i wszechstronnego poznania kandydata Rada Wydziałowa ma ponadto prawo żądać przeprowadzenia wyznaczonego okresu na studjach swego wydziału i odbycia wskazanych ćwiczeń praktycznych w seminarjach, laboratorjach, kreślarniach, klinikach i t. p.

Rada Wydziałowa ma prawo uznać odbyte przez kandydata egzaminy zagraniczne i uwolnić kandydata od powtarzania ich w całości lub części.

§ 6. Uchwały Rady Wydziałowej komunikuje kandydatowi Dziekan Wydziału bez umotywwania. Przeciw uchwale niedopuszczającej do nostryfikacji kandydat może wnieść na ręce Dziekana odwołanie do Ministerstwa W. R. i O. P. w terminie miesięcznym od daty wręczenia uchwały o odmowie. W razie uwzględnienia sprzeciwu kandydat ma prawo ponownego ubiegania się o nostryfikację w tej samej lub innej uczelni. Po uprawomocnieniu się uchwały odmownej Dziekan Wydziału zawiadamia o tem właściwe Wydziały innych uczelni, z krótkim uzasadnieniem.

§ 7. W razie pomyślnego wyniku nostryfikacji Dziekan Wydziału umieszcza na zagranicz-

nym dyplomie klauzulę zaświadczącą równoważność dyplomu z dyplomami, uzyskanymi na właściwym wydziale akademickiej uczelni polskiej. Klauzula oprócz podpisu Dziekana ma być opatrzona podpisem Rektora i pieczęcią uczelni.

§ 8. W razie niepomyślnego wyniku egzaminów nostryfikacyjnych powtórzyć je można w terminach wyznaczonych przez Radę Wydziałową na wniosek egzaminatorów. Ponowne powtórzenie egzaminów nostryfikacyjnych może nastąpić tylko za zezwoleniem Ministra W. R. i O. P. na odnośny wniosek Rady wydziałowej.

§ 9. Nie potrzebują nostryfikacji w myśl § 1 niniejszego rozporządzenia akademickie stopnie naukowe, uzyskane w szkołach akademickich b. państw zaborczych przez osoby, którym bez względu na ich poprzednią przynależność państwową przysługuje prawo obywatelstwa w mocy art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), a mianowicie:

1) na zasadzie dyplomów, uprawiających w myśl art. 2 ustawy z dnia 2 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 762),

a) dyplomu doktora wszechnauk lekarskich, wydanego lub uznanego przez uniwersytety dawnego państwa austro - węgierskiego przed dniem 1 listopada 1918 r.,

b) dyplomu, uprawniającego do wykonywania

praktyki lekarskiej (aprobata) w dawnym państwie niemieckim przed dniem 27 grudnia 1918 r.,

c) dyplomu doktora medycyny lub lekarza, wydanego lub uznanego przez uniwersytety dawnego państwa rosyjskiego przed dniem 27 listopada 1917 r.,

d) wszystkich innych dyplomów, uznawanych za równoważne z dyplomami lekarskimi oraz uprawnieniami do wykonywania praktyki lekarskiej na terenach b. państw zaborczych: austro-węgierskiego do dnia 1 listopada 1918 r. i niemieckiego do dnia 27 grudnia 1918 r.,

2) na zasadzie dyplomów inżynierskich (świadczeń złożonego drugiego egzaminu państwowego (uzyskanych w szkołach akademickich państw zaborczych przed 1 listopada 1918 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90/1922, poz. 823 par. 5),

3) na zasadzie innych dyplomów, uzyskanych w szkołach akademickich b. Cesarstwa Rosyjskiego przed 1 października 1917 r. a w szkołach akademickich b. monarchji austro-węgierskiej i Rzeszy Niemieckiej przed 1 listopada 1918 r.,

4) oprócz tego stopnie naukowe (z wyjątkiem lekarskich i inżynierskich), uzyskane przed określonym niżej terminem późniejszym:

- a) przed dniem 15 lipca 1922 w jednej ze szkół akademickich Rzeszy Niemieckiej przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, a b. obywateli Rzeszy Niemieckiej; mających stałe miejsce zamieszkania na obszarze Górnego Śląska, stanowiącym poprzednio część składową Państwa Polskiego,
- b) przed dniem 1 lutego 1920 r. w jednej ze szkół akademickich Rzeszy Niemieckiej przez innych obywateli Państwa Polskiego, a obywateli Rzeszy Niemieckiej,
- c) przed dniem 10 sierpnia 1920 r. w jednej ze szkół akademickich b. Monarchji Austro-Węgierskiej przez obywateli Państwa Polskiego, a b. obywateli austriackich lub węgierskich, przynależnych do jednej z przyznanych Polsce miejscowości Śląska Cieszyńskiego.

§ 10. Poszczególne uczelnie wydadzą w ramach niniejszego rozporządzenia szczegółowe regulaminy dla poszczególnych wydziałów, określą terminy egzaminów nostryfikacyjnych w ciągu roku akademickiego w okresach nie krótszych w sumie, niż jeden miesiąc, ponadto mogą corocznie porozumieć się w celu rozdziałów kandydatów z różnych państw obcych.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje:

z dniem ogłoszenia. Od tego dnia wszystkie nostryfikacje, z wyjątkiem będących już w toku, mogą się odbywać wyłącznie na podstawie niniejszego rozporządzenia.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy zagranicznych dyplomów dentystycznych, których nostryfikację normuje rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z 18 kwietnia 1921 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 20, poz. 202).¹⁾

§ 13. Równocześnie tracą moc obowiązującą postanowienia § 4 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z 15 września 1923 r. (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 161).

- 1) Do cofnięcia dokumentu nostryfikacyjnego, wydane go przez uniwersytet krajowy, powołany jest tylko ten uniwersytet lub Ministerstwo W. R. i O. P.
- 2) Dopuszczenie do nostryfikacji dyplomu zagranicznego w jedynym z uniwersytetów krajowych pod pewnymi warunkami nie wyklucza uzyskania nostryfikacji tego dyplomu na innym uniwersytecie krajowym.
- 3) Do faktycznego wykonywania praktyki w Państwie Polskim potrzebne jest, oprócz wykazania warunków, wymienionych w art. 2 ust. z dn. 2. XII. 21, poz. 762 nadto w myśl art. 3 tejże ustawy dopełnienie obowiązku zarejestrowania się w Ministerstwie Zdrowia Publicznego i zapisanie na liście lekarzy w właściwej Izbie lekarskiej.

Wyrok NTA z 18. X. 1923, l. rej. 422/22. Zbiór Nr. 132.

---

¹⁾ patrz str. 256.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 18 kwietnia 1921 r.

w przedmiocie nostryfikowania zagranicznych dyplomów dentystycznych¹⁾.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 20, poz. 202).

§ 1. Na podstawie art. 26 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji władz naczelnych z dnia 3 stycznia 1918 r. i w myśl art. 2 Kierownikiem Ministerstwa Zdrowia Publicznego w sprawie utworzenia Państwowego Instytutu Dentystycznego, powierzam w porozumieniu z Kierownikiem Ministerstwa Zdrowia Publicznego nostryfikowanie zagranicznych dyplomów dentystycznych (zubnoj wracz, Zahnarzt, médecin dentiste, doctor of the dental surgery i t. p.) Radzie Profesorów Państwowego Instytutu Dentystycznego w Warszawie²⁾.

§ 2. Rada Profesorów zatwierdza dyplomy zagraniczne jako równoważne dyplomom na le-

---

¹⁾ patrz str. 257.

²⁾ Używanie tytułu „Dr. Medycyny dentystyki”, uzyskanego po wejściu w życie ustawy z 13. VII. 20, poz. 494 na uniwersytecie zagranicznym, jest przed nostryfikacją tego tytułu w Państwie Polskim niedopuszczalne.

Wyrok NTA z 19. X. 1928, I. rej. 3454/26, 3460/26.

Zb. Nr. 1536.

karza-dentystę, wydawanym przez Państwowy Instytut Dentystyczny w Warszawie.

§ 3. Rada Profesorów wydaje orzeczenie nostryfikacyjne na podstawie: a) dowodów państwowej przynależności polskiej kandydata i dopełnienia przezeń obowiązku służby wojskowej w Wojsku Polskim lub dowodów niemożności spełnienia tego obowiązku, b) oceny przedłożonych przez kandydata świadectw studjów i egzaminów, c) wyniku egzaminów uzupełniających.

Radzie przysługuje prawo uwolnienia od zdawania egzaminów z niektórych lub wszystkich przedmiotów.

§ 4. Takse za przewód nostryfikacyjny ustali osobne rozporządzenie¹⁾.

§ 5. Z taksy 50% przypada na rzecz Skarbu Państwa, 40% rozdziela się między członków Rady Profesorskiej, biorących udział w przewodzie nostryfikacyjnym, 10% przypada na pokrycie kosztów kancelaryjnych Państwowego Instytutu Dentystycznego.

---

¹⁾ patrz str. 247.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 18 marca 1929 r.

w sprawie interwencji organów policyjnych w wypadkach przestępstw, popełnionych przez studentów Szkół Akademickich.

Zarządzam co następuje:

1. W razie popełnienia przez studenta Szkoły Akademickiej wykroczenia karnego lub administracyjnego wystarcza do stwierdzenia tożsamości osoby okazanie legitymacji, wystawionej przez Szkołę Akademicką.

2. Doprowadzenie lub przytrzymanie może nastąpić tylko wówczas, gdy student nie może wykazać się legitymacją, albo gdy zachodzi konieczność przerwania lub zapobieżenia powtórzeniu wykroczeń, zakłócających porządek publiczny.

3. Odpis doniesienia wraz z przytoczeniem N-ru legitymacji będzie przesłany Rektorowi Szkoły Akademickiej do dalszych kroków w myśl art. 98 ustawy o Szkołach Akademickich. W razie przytrzymania lub doprowadzenia, władza, która to zarządzenie wydała, powiadomi o niem natychmiast Rektora Szkoły Akademickiej.

4. Szczegółowy tryb postępowania organów policyjnych określa załączona instrukcja.

I n s t r u k c j a .

1. Zachowanie się organów policyjnych wobec studentów Szkół Akademickich powinno być bardzo taktowne i spokojne, tak by powaga Szkoły, której student jest słuchaczem, jak również godność akademika polskiego nie były narażone na szwank.

2. Legitymacja, wystawiona przez Szkołę, jest dostatecznym dowodem, stwierdzającym tożsamość osoby. W wypadkach wykroczenia karnego, lub administracyjnego, organa policyjne poprzestają na wylegitymowaniu studenta, zapisując dane personalne i numer legitymacji. Odbieranie legitymacji jest niedopuszczalne.

W wypadkach wymienionych wyżej wykroczeń organa policyjne doprowadzają lub przytrzymują tylko wówczas, gdy zachodzi jeden z następujących warunków:-

- a) student nie może się wykazać legitymacją;
- b) zachodzi konieczność przerwania wykroczenia;
- c) zachodzi konieczność ostrzejszej prewencji celem niedopuszczenia do powtórzenia wykroczenia, a zastosowanie innych środków nie prowadzi do celu;

Warunek podany pod b) i c), ma miejsce zwłaszcza przy wystąpieniach masowych.

3. Niemożność wykazania się legitymacją, uprawniającą organa policyjne do doprowadzenia lub przytrzymania, zachodzi nietylko wówczas, gdy student nie posiada przy sobie legitymacji wogóle, ale również, gdy termin ważności legitymacji upłynął, lub gdy budzi ona wątpliwości co do swej autentyczności, względnie co do tożsamości osoby wymienionej w legitymacji z osobą okazującą legitymację.

Gdy jednak organa policyjne — w razie nieposiadania przez studenta legitymacji przy sobie — zdołają w inny sposób np. przez wiarogodnych świadków stwierdzić jego identyczność i charakter studenta, mogą one odstąpić od doprowadzenia lub przytrzymania.

4. W wypadku wykroczenia karno-administracyjnego organa policyjne przesyłają doniesienie bezpośrednio Staroście (w Warszawie Nacz. Wydz. Bezp. Komisarjatu Rządu), który kieruje sprawę do załatwienia w trybie normalnym, odpis zaś doniesienia przesyła niezwłocznie Rektorowi danej Szkoły Akademickiej do dalszych kroków w myśl art. 98 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o Szkołach Akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494).

5. W wypadku wykroczenia karno-sądowego organa policyjne kierują doniesienie do właściwej władzy sądowej, odpis zaś doniesienia przesyłają

bezpośrednio Rektorowi danej Szkoły Akademickiej.

6. W wypadkach występku lub zbrodni z reguły następuje doprowadzenie do Komisarjatu lub posterunku P. P. celem przeprowadzenia dochodzeń. Dalsze przytrzymanie uzależnione jest od rodzaju przestępstwa i odnośnych postanowień procedury karnej.

7. Należy unikać przetrzymania studentów w celach lub pomieszczeniach, przeznaczonych dla zwykłych przestępców, ale z reguły umieszczać ich oddzielnie o ile rodzaj popełnionego przez studenta przestępstwa nie dyskwalifikuje go, względnie przytrzymany student zachowaniem swoim nie zmusza do pozbawienia go tego przywileju.

8. Rewizja osobista może być zarządzona u studenta tylko w wypadkach uzasadnionej konieczności. Za taką konieczność poczytać należy między innymi fakt usprawiedliwionego podejrzenia, że przytrzymany podaje się fałszywie za studenta, lub też posiada przy sobie broń, lub prawem zakazane przedmioty, względnie takie przedmioty, któreby mogły być użyte ze szkodą dla otoczenia, czyto dla zakłócenia porządku publicznego. Normalnie wystarcza złożenie dobrowolnie przez studenta tych wszystkich przedmiotów, których, jako przytrzymany nie może przy sobie posiadać.

9. Dochodzenia we wszystkich sprawach, w których student jest podejrzany, powinny być prowadzone jaknajszybciej, tak by przytrzymany student mógł być jak najprędzej zwolniony, względnie nawet przed upływem ustawowo przepisanego czasokresu przekazany właściwym władzom sądowym.

10. O doprowadzeniu lub przytrzymaniu studenta odnośny organ policyjny zawiadamia natychmiast Starostę (w Warszawie Nacz. Wydz. Bezp. Kom. Rządu), który informuje o tem bezwzględnie Rektora danej Szkoły Akademickiej.

U s t a w a

z dnia 23 maja 1924 r.

o powszechnym obowiązku wojskowym

z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 82/30, poz. 645) i ustawą z dnia 17 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36/33, poz. 299) w brzmieniu jednolitego tekstu, ogłoszonego obwieszczeniem Ministra Spraw Wojskowych dnia 12 lipca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60/33, poz. 455).

R o z d z i a ł VII.

O skróceniu i odroczeniu czasu służby wojskowej.

Art. 51. Poborowi i ochotnicy, uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej, którzy ukończyli:

1) szkołę średnią ogólnokształcącą państwową albo prywatną, mającą prawa szkół państwowych, albo

2) inną szkołę krajową lub zagraniczną, państwową lub prywatną, którą Minister W. R. i O. P. uzna za równorzędną ze szkołą średnią ogólnokształcącą, t. j. złożyli egzamin dojrzałości gimnazjalny lub seminarjalny, w innych szkołach zaś ustanowiony w nich prawnie egzamin końcowy, odbywają skróconą czynną służbę wojskową, której czas trwania ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, jednak na okres nie dłuższy, niż na 15 miesięcy.

.....

Art. 52. Ustalenia osób, podlegających skróconej służbie wojskowej, dokonywają z urzędu powiatowe komendy uzupełnień na podstawie wykazów, przesyłanych przez właściwe zakłady naukowe, względnie na podstawie przedkładanych przez poborowych świadectw.

Sposób sporządzania i przesyłania wykazów,

wspomnianych w ust. 1, ustali rozporządzenie wykonawcze.

Art. 53. Osoby, obowiązane do skróconej czynnej służby wojskowej (art. 51), odbywają tę służbę zasadniczo w jednym nieprzerwanym okresie.

W razie potrzeby Minister Spraw Wojskowych może ustalić inny sposób odbywania czynnej służby wojskowej przez osoby, obowiązane do skróconej służby (art. 51).

Art. 59. Odroczenie terminu odbycia czynnej służby wojskowej może być udzielone: . . . . .

3) osobom, odbywającym studia teoretyczne i praktyczne. . . . .

Odroczenia z przyczyn, wymienionych w punkcie 3), mogą być udzielane na dłuższy od jednego roku przeciąg czasu, nie dłużej jednak, niż to przewiduje art. 63.

Poborowi, korzystający z takich odroczeń, jako też osoby, obowiązane do prowadzenia ewidencji uczniów w szkołach i zakładach, wymienionych w pkt. 2) i 3) art. 63, mają obowiązek o fakcie opuszczenia szkoły (zakładu) zawiadomić bezzwłocznie właściwą powiatową władzę administracji ogólnej celem orzeczenia utraty prawa do odroczenia.

Art. 63. Odroczenia terminu odbycia czynnej

służby wojskowej z art. 59 pkt. 3) mogą być udzielone: . . . . .

2) studentom szkół akademickich, tudzież uczniom (słuchaczom) zwyczajnym (rzeczywistym) innych wyższych zakładów naukowych państwowych lub prywatnych, uznanych przez Państwo za równorzędne, dalej wyższych zakładów naukowych zagranicznych, o ile uznane są przez Ministra W. R. i O. P. za równorzędne z krajowymi — najdalej do terminu wcielenia poborowych (ochotników), odbywających skróconą czynną służbę wojskową (art. 51) w tym roku kalendarzowym, w którym kończą 23 lat życia;

. . . . .

Przepisy powyższe mają zastosowanie również do osób, przebywających na obszarze wolnego miasta Gdańska.

Oznaczenie zakładów naukowych, których uczniowie, bądź słuchacze są uprawnieni do żądania odroczenia czynnej służby wojskowej, oraz o ile idzie o zakłady zagraniczne, oznaczenie także warunków przyznania odroczenia, nastąpi w drodze rozporządzenia Ministra W. R. i O. P., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 64. Przedłużenie odroczeń służby wojskowej dla osób, wymienionych w art. 63 pkt. 2, może nastąpić tylko w zależności od potrzeb woj-

ska na zasadach, jakie ustali rozporządzenie wykonawcze, jednak najdalej do terminu wcielenia poborowych (ochotników), odbywających skróconą czynną służbę wojskową (art. 51), w tym roku kalendarzowym, w którym kończą 25 lat życia.

Art. 65. Z chwilą ogłoszenia mobilizacji odroczenia tracą moc i osoby, które je uzyskały, mogą być na zasadzie rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych powołane do służby wojskowej.

W czasie wojny odroczenia terminu odbycia czynnej służby wojskowej mogą być udzielane na warunkach, ustalonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 66. Prośby o udzielenie odroczeń, przewidzianych w art. 59, powinny być wniesione najdalej do 14 dni po uznaniu poborowego za zdolnego do czynnej służby wojskowej. Jeżeli okoliczności, uzasadniające prawo do ubiegania się o powyższe odroczenie, powstały po wymienionych wyżej terminach, prośba powinna być wniesiona najdalej do 4-ch tygodni od chwili uzyskania wiadomości o tych okolicznościach.

Zgłoszenia praw do ulgi z art. 57 powinno nastąpić najpóźniej w dniu poboru danego poborowego. . . . .

Nieusprawiedliwione niedotrzymanie powyż-

szych terminów pociąga za sobą utratę prawa do wymienionych odroczeń i ulg.

Art. 67. Władzą właściwą do przeprowadzenia dochodzeń w celu sprawdzenia warunków, uzasadniających prawo do ubiegania się o odroczenia czasu czynnej służby wojskowej, do ubiegania się o ulgi, przewidziane w art. 57, jest powiatowa władza administracji ogólnej.

Wniesienie odwołania od odmownego orzeczenia nie odracza wcielenia do szeregów.

Rozporządzenie Ministra Spraw wojskowych.

z dnia 16 marca 1930 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 31/30, poz. 270).

§ 230. Termin i sposób wcielenia poborowych (ochotników) do szeregów dla odbycia skróconej czynnej służby wojskowej, oraz rodzaje służby wojskowej, w którym poborowi (ochotnicy) mogą odbywać skróconą czynną służbę wojskową, ustala Minister Spraw Wojskowych.

§ 231. Z pośród osób, posiadających wykształcenie, uprawiające w myśl art. 51 do skróconej czynnej służby wojskowej, nie mogą być powołane do tej służby osoby, wyszczególnione w art. 54, oraz osoby karane za jedno z przestępstw, wymienionych w art. 97 — 108 i 112.

Do stwierdzenia tych okoliczności powołany jest właściwy powiatowy komendant uzupełnień.

§ 232. Osoby powołane do skróconej czynnej służby wojskowej zostają pozbawione tego prawa w razie uchylenia się od wcielenia do szeregów (art. 126 ustęp 2), lub w razie nieuzyskania warunków mianowania podporucznikiem rezerwy podczas odbywania skróconej czynnej służby wojskowej (art. 52).

Pozbawienie prawa do skróconej czynnej służby wojskowej za uchylenie się od wcielenia przeprowadza powiatowy komendant uzupełnień na podstawie prawomocnego wyroku sądowego, skazującego daną osobę z tego tytułu na jakąkolwiek karę.

§ 233. O utracie prawa do skróconej czynnej służby wojskowej z powodu nieuzyskania warunków mianowania podporucznikiem rezerwy decyduje Minister Spraw Wojskowych względnie organa przez niego do tego upoważnione.

O decyzji tej ma być powiadomiony właściwy powiatowy komendant uzupełnień w trybie ustalonym przez Ministra Spraw Wojskowych.

Uprawnionymi do wnoszenia podań o odroczenie służby wojskowej są:

- a) poborowi,
- b) ojciec, matka (także nieślubna), dziadkowie i babki, oraz rodzeni, przyrodni, ślubni lub nieślubni bracia i siostry,

c) ustawowi zastępcy osób wymienionych w punktacjach a) i b).

§ 243. Termin 14 dniowy dla wnoszenia próśb o odroczenie służby wojskowej (art. 66) obowiązuje tych poborowych, u których warunki, uzasadniające prawo do odroczenia istnieją w dniu uznania ich za zdolnych do czynnej służby wojskowej.

Jeżeli warunki te powstaną po tym dniu, prośba o odroczenie powinna być wniesiona do 4 tygodni od chwili uzyskania wiadomości o powstaniu tych okoliczności.

Podania o przedłużenie odroczenia służby wojskowej, uzyskanego na podstawie art. 59 punkt (1 lub 2) należy wnosić najdalej do dnia 1 lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończy się poprzednio udzielone odroczenie.

§ 247. Do podania o odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułu odbywania studjów teoretycznych lub praktycznych dołączyć należy zaświadczenie zakładu naukowego, do którego poborowy w danym szkolnym roku uczęszcza, zawierające nazwę szkoły (zakładu naukowego) rok, względnie kurs nauki w chwili wydania zaświadczenia oraz okres czasu, potrzebny do zupełnego ukończenia nauki (studjów) w normalnych warunkach.

§ 248. Jeżeli poborowym przysługuje prawo

do odroczenia czynnej służby wojskowej z 2-ech tytułów jednocześnie, wówczas w podaniu wymienić należy w sposób wyraźny, o jakie odroczenie proszący się ubiega.

§ 249. Jeżeli powiatowa władza administracji ogólnej przy rozpatrywaniu podań o odroczenie czynnej służby wojskowej uzna, że dołączone dokumenty są niedostateczne do wydania decyzji, lub gdy dostarczone dokumenty budzą wątpliwość co do ich wiarygodności, powiatowa władza administracji ogólnej przeprowadza dodatkowo potrzebne dochodzenie.

§ 252. Odroczenia terminu odbycia czynnej służby wojskowej poborowym, odbywającym nauki teoretyczne i praktyczne (art. 63) należy udzielać na następujące okresy czasu:

- b) poborowym, wymienionym w art. 63 pkt. 2—
do 1 lipca tego roku kalendarzowego,
w którym kończą 23 lat życia.

§ 253. Odroczenia, przewidziane w art. 63 pkt. 2 i 3 mogą być udzielane jednorazowo, t. j. z góry, na okres czasu, przewidziany w § 252 pkt. b) lub c), jednak tylko w granicach potrzebnych dla ukończenia studjów.

§ 254. Poborowi, korzystający z odroczenia służby wojskowej na podstawie art. 59 pkt. 3) (art. 63) mogą w okresie wieku poborowego ubiegać się o odroczenia służby wojskowej na podsta-

wie art. 59 pkt. 1 i 2 względnie o ulgę w myśl art. 62 ustęp 2 tylko w razie powstania okoliczności, uzasadniających prawo do takiego odroczenia (ulgi), jeżeli wniosą podanie o odroczenie (ulgę) w terminie, określonym w art. 66 ustęp 1 zdanie drugie.

Poborowi, korzystający z odroczenia służby wojskowej na podstawie art. 63 pkt. 2 lub 3 względnie z przedłużenia odroczenia na podstawie art. 64, a którzy stawali do poboru w okresie wieku poborowego, nie mogą po wyjściu z tego wieku uzyskać ulgi z art. 62 ustęp 2.

§ 255. Poborowym, wymienionym w art. 63 pkt. 2, którzy do terminu wskazanego w § 252 pkt. b) nie ukończyli studjów, a udowodnią:

1) że są zwyczajnymi słuchaczami politechniki (w kraju lub zagranicą) na wydziałach: mechanicznym, elektrotechnicznym, mierniczym, chemicznym, inżynierji lądowej, inżynierji wodnej, — względnie

2) że są zwyczajnymi słuchaczami wydziałów medycyny, lub weterynarji uniwersytetów krajowych; — względnie

3) że zgłaszali się przed wstąpieniem do wyższego zakładu naukowego ochotniczo do wojska, lecz nie zostali przyjęci z powodu braku warunków fizycznych —

można na podstawie art. 64 zależnie od okresu czasu, potrzebnego do ukończenia studjów, przedłużyć odroczenie służby wojskowej z art. 63 pkt. 2 (§ 252, pkt. b) jednak najdalej do 1 lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 25 lat życia.

Przedłużenie odroczeń służby wojskowej w myśl art. 64 może być udzielone dopiero po upływie okresu czasu, przewidzianego w § 252 pkt. b).

§ 256. Przedłużenie odroczenia służby wojskowej na podstawie art. 64 (§ 255) nie może być udzielone poborowym, którzy zmienili rodzaj studjów, dla których poprzednio uzyskiwali odroczenie w myśl art. 63 pkt. 2, nawet w tym wypadku, gdyby nowo rozpoczęte studia odpowiadały wymienionym w § 255 pkt. 1 i 2.

§ 257. Prośby o przedłużenie odroczeń w myśl art. 64 (§ 255) powinny być wniesione do właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej najdalej w terminie do dnia 1 lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończy się poprzednio udzielone odroczenie.

Poborowym, którzy z usprawiedliwionych przyczyn stanęli do poboru, w tym roku kalendarzowym, w którym kończą 23 lub 24 lata życia i posiadają warunki do odroczeń z art. 63 pkt. 2, mogą być udzielone odroczenia służby wojskowej

na podstawie art. 64 do 1 lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 25 lat życia, jeżeli odpowiadają warunkom, wskazanym w § 255 pkt. 1, 2 i 3.

§ 258. Minister Spraw Wojskowych może w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych ustalić inne terminy końcowe dla odroczeń służby wojskowej, niż to przewidują §§ 250, 252, 255, 257.

§ 259. Udzielone odroczenie gaśnie samo przez się przed upływem okresu, oznaczonego w art. 63 względnie 64, z chwilą ukończenia przez poborowego nauki lub ukończenia zakładu naukowego, o czym dana osoba musi w ciągu 8 dni zawiadomić tę powiatową władzę administracji ogólnej, która jej odroczenia udzieliła.

§ 260. Odroczenia służby wojskowej nie mogą być udzielane poborowym, którym udowodniono przestępstwo, przewidziane w art. 97 — 108 i w art. 112, względnie przeciwko którym wdrożono dochodzenie w celu udowodnienia jednego z tych przestępstw. Rozstrzygnięcie podania poborowego o odroczenie, przeciwko któremu wdrożono takie dochodzenie, może dopiero nastąpić z chwilą jego umorzenia, lub po uprawomocnieniu się wyroku uwalniającego.

§ 261. Zpóśród wniesionych podań o odroczenie służby wojskowej powinny być natychmiast

po wniesieniu indywidualnie załatwione podania o odroczenie z tytułu studjów, wymienionych w art. 63 pkt. 2, lub 3. O każdym udzielonem odroczeniu z art. 63 pkt. 2 lub 3 należy po powzięciu decyzji zawiadomić właściwą powiatową komendę uzupełnień.

§ 272. Władzami właściwymi do rozstrzygnięcia podań o odroczenia czynnej służby wojskowej są powiatowe władze administracji ogólnej, w których listach poborowych wpisana jest osoba, ubiegająca się o odroczenie.

§ 274. O przyznaniu lub odmowie poborowemu odroczenia z jednego z tytułów, przewidzianych w art. 59 względnie ulgi z art. 62 ustęp 2 właściwa powiatowa władza administracji ogólnej zawiadamia poborowego pisemnym orzeczeniem. Pisemne orzeczenie powinno być stronie zainteresowanej przesłane najdalej w ciągu 2-tych tygodni od powzięcia decyzji.

Jeżeli poborowemu przyznane zostało odroczenie z art. 59 pkt. 1 lub 2 względnie ulga z art. 62 ustęp 2 w czasie pełnienia czynnej służby wojskowej, powiatowa władza administracji ogólnej przesyła pisemne zawiadomienie o udzieleniu odroczenia za pośrednictwem powiatowej komendy uzupełnień do właściwej formacji, celem doręczenia szeregowemu.

Zwolnienie takiego szeregowego z czynnej służ-

by wojskowej powinno nastąpić najdalej w ciągu 3-ch dni po otrzymaniu przez formację wojskową zawiadomienia o udzielonem odroczeniu lub po upływie 5-ciu miesięcy od chwili wcielenia w razie udzielenia ulgi z art. 62 ustęp 2, — jeżeli w tym czasie nie przebywa w areszcie lub szpitalu. W tych wypadkach zwolnienie ma nastąpić z dniem zwolnienia z aresztu lub szpitala.

Dowódca formacji wojskowej odsyła zwolnionego szeregowca do miejsca zamieszkania, zawiadamiając o tem właściwą powiatową komendę uzupełnień przy zwrocie jego dokumentów ewidencyjnych. Powiatowy komendant uzupełnień zawiadamia o dokonaniem zwolnienia szeregowego właściwą powiatową władzę administracji ogólnej.

Przejazd szeregowego z formacji wojskowej do miejsca zamieszkania odbywa się na zasadzie ogólnych przepisów o przejazdach kolejami pojedynczych osób wojskowych.

Czas odbytej czynnej służby wojskowej zalicza się takim szeregowym na poczet ustawowego okresu czynnej służby wojskowej.

§ 276. Odmownej decyzji w sprawie przyznania odroczenia służby wojskowej z art. 59 pkt. 1, 2 i 3 względnie ulgi z art. 62 ustęp 2 przysługuje prawo poborowemu odwołania się na zasadach, ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta

Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnym z dnia 28 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 26 marca 1924 r.

w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych,
o wykonaniu art. 63 ustęp ostatni ustawy

o powszechnym obowiązku wojskowym

z dnia 23 maja 1924 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 34/24, poz. 315).

§ 3. Odroczenia czynnej służby wojskowej z tytułu studjów w wyższych naukowych zakładach zagranicznych przysługują studentom rzeczywistym wyższych zakładów naukowych zagranicznych, oznaczonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia, oraz tych, które w poszczególnych wypadkach będą uznane za wyższe przez Ministra W. R. i O. P., o ile studenci posiadają świadectwo ukończenia w Polsce co najmniej sześciu klas szkoły średniej ogólnokształcącej państwowej albo prywatnej, mającej prawa szkół państwowych, lub świadectwo ukończenia co najmniej średniej szkoły zawodowej państwowej lub odpowiedniej szkoły zawodowej prywatnej, uznanej w każdym poszczególnym przypadku za równorzędną ze szkołą państwową.

Dodatek I,

zawierający przepisy, dotyczące poszczególnych szkół, a zwłaszcza nadające prawa szkołom prywatnym.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 10 lutego 1927 r.

w sprawie przyjmowania kandydatów do Akademji Sztuk Pięknych w Krakowie, Akademji Sztuk Pięknych w Warszawie i na Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. St. Batoiego w Wilnie¹⁾.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5/27, poz. 61).

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 10 listopada 1925 r. za Nr. 21957/25. III i na mocy art. 1 ustawy z dnia 16 lipca 1924 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 13. VII. 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. Nr. 2/25, poz. 10) zarządzam, aby w myśl brzmienia art. 1 p. a) do studjowania w Akademji Sztuk Pięknych w Krakowie, w Akademji Sztuk Pięknych w Warszawie i na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu im St. Batoiego w Wilnie byli dopuszczeni na warunkach, określonych w regulaminach i statutach tych uczelni, absolwenci następujących średnich szkół zawodowych, odznaczający się specjalnemi zdolnościami w dziedzinie sztuki:

---

¹⁾ patrz str. 16.

1) Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Krakowie.

2) Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu.

3) Wydziału Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego przy Państwowej Szkole Przemysłowej we Lwowie.

4) Państwowej Szkoły Budownictwa — Wydział Budowlany w Warszawie.

5) Państwowej Szkoły Przemysłowej — Wydział Budowlany w Krakowie.

6) Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Meljoracyjnej — Wydział Budowlany w Poznaniu.

7) Państwowej Szkoły Technicznej — Wydział Budowlany w Wilnie.

8) Państwowej Szkoły Budownictwa — Wydział Budowlany w Jarosławiu.

9) Miejskiej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Malarstwa w Warszawie.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 26 marca 1924 r.

o stosowaniu ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska do funkcjonarjuszów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Państwowego Instytutu Dentystycznego w Warszawie ¹⁾).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 81).

¹⁾ patrz str. 159.

Na zasadzie art. 30 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) zarządza się co następuje:

§ 1. Postanowienia art. 25, 26, 27, 28 i 29 oraz art. 105 ustęp 1, 2, 3 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) stosuje się do profesorów i pomocniczych sił naukowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Państwowego Instytutu Dentystycznego w Warszawie.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 października 1923 r.

Rozporządzenia Ministra W. R. i O. P.

z dnia 1 lipca 1929 r.

w sprawie uprawnień dyplomowanych słuchaczy Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie przy dopuszczaniu do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 12/29, poz. 161).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 września 1929 r., dotyczącej kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych w brzmieniu, ustalonym rozporzą-

dzieniem z dnia 15 września 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 864; Dz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 178), zarządzam co następuje:

Dyplom słuchacza Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie, uzyskany po zdaniu, — zgodnie z §§ 2, 3 i 4 niniejszego rozporządzenia — egzaminów w zakresie jednej z następujących grup egzaminacyjnych: 1) filozoficznej, 2) filologii klasycznej, 3) historycznej, 4) polonistycznej, uznaje się przy dopuszczaniu do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich za równoważny z dyplomem na stopień magistra filozofji, wymienionym w punkcie d § 1 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 października 1924 r. w sprawie egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 859; Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 185).

Na dyplomie tym należy umieszczać następujący dopisek:

„Dyplom niniejszy — na mocy rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 1 lipca 1929 r. Nr. II-17976/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 12, poz. 161) — jest równoważny, przy dopuszczaniu do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich, z dyplomem na stopień magistra filozofji w zakresie...

§ 2. Do egzaminów, zdawanych celem uży-

skania dyplomu, dającego uprawnienia, określone w § 1, mogą być dopuszczeni tylko kandydaci, którzy, oprócz warunków, wymaganych przepisami Uniwersyteu Lubelskiego do dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, posiadają również gimnazjalne świadectwo dojrzałości.

§ 3. Programy egzaminów, o których mowa w § 1, winny obejmować materiał naukowy, określony osobnymi przepisami w sprawie programu studjów i egzaminów na stopień magistra filozofji w zakresie następujących przedmiotów: 1) nauk filozoficznych, 2) filologii klasycznej, 3) historii oraz 4) filologii polskiej.

§ 4. Egzaminy w zakresie poszczególnych grup egzaminacyjnych, o jakich mowa wyżej, odbywają się przed Komisjami Egzaminacyjnymi, powołanymi przy Wydziale Humanistycznym Uniwersyteu Lubelskiego. Przewodniczącego oraz członków Komisji mianuje Minister W. R. i O. P.

§ 5. Przewodniczący może zadawać kandydatowi pytania i bierze udział w głosowaniu.

Gdyby wbrew głosowi przewodniczącego większość głosujących oświadczyła się za przyznaniem kandydatowi dyplomu, przewodniczący może odwołać się do Ministra W. R. i O. P.

W takim wypadku wstrzymuje się wydanie dyplomu z dopiskiem, wskazanym w § 1, aż do czasu decyzji Ministra W. R. i O. P.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 4 kwietnia 1930 r.

w sprawie uprawnień dyplomowanych słuchaczy grupy pedagogicznej Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie przy dopuszczaniu do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6/30, p. 76).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych, w brzmieniu, ustalonym rozporządzeniem z dnia 15 września 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 864, Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 178), zarządzam co następuje:

§ 1. Dyplom słuchacza Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie, uzyskany po zdaniu — zgodnie z §§ 2, 3 i 4 niniejszego rozporządzenia — egzaminów w zakresie grupy egzaminacyjnej pedagogicznej, uznaje się przy dopuszczaniu do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich za równoważny z dyplomem na stopień magistra filozofji, wymienio-

nym w punkcie d § 11 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 października 1924 r. w sprawie egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 859, Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 185).

Na dyplomie tym należy umieszczać następujący dopisek:

„Dyplom niniejszy — na mocy rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 4 kwietnia 1930 r. Nr. II-6562/30 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 76) — jest równoważny, przy dopuszczaniu do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich, z dyplomem na stopień magistra filozofji w zakresie pedagogiki“.

§ 2. Do egzaminów, zdawanych celem uzyskania dyplomu, dającego uprawnienia określone w § 1, mogą być dopuszczeni tylko kandydaci, którzy, oprócz warunków, wymaganych przepisami Uniwersytetu Lubelskiego do dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, posiadają również gimnazjalne świadectwo dojrzałości.

§ 3. Program egzaminów, o których mowa w § 1, winien obejmować materiał naukowy, określony osobnymi przepisami w sprawie programu studjów i egzaminów na stopień magistra filozofji w zakresie pedagogiki.

§ 4. Egzaminy w zakresie grupy egzaminacyjnej, o jakich mowa wyżej, odbywają się przed

Komisją Egzaminacyjną, powołaną przy Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Lubelskiego. Przewodniczącego oraz członków Komisji mianuje Minister W. R. i O. P.

§ 5. Przewodniczący może zadawać kandydatowi pytania i bierze udział w głosowaniu.

Gdyby wbrew głosowi przewodniczącego większość głosujących oświadczyła się za przyznaniem kandydatowi dyplomu, przewodniczący może odwołać się do Ministra W. R. i O. P.

W takim wypadku wstrzymuje się wydanie dyplomu z dopiskiem, wskazanym w § 1, aż do czasu decyzji Ministra W. R. i O. P.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 1929 r.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 9 maja 1933 r.

o udzieleniu Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu prawa nadawania niektórych niższych stopni naukowych.

(Dz. U. R. P. Nr. 41/33, poz. 527).

Na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 247), zarządzam co następuje:

§ 1. Prywatnej szkole akademickiej „Katolicki Uniwersytet Lubelski“ udziela się prawa

nadawania niektórych niższych stopni naukowych, a mianowicie:

1) na wydziale prawa i nauk społeczno-ekonomicznych — stopnia magistra prawa i stopnia magistra nauk społeczno-ekonomicznych;

2) na wydziale nauk humanistycznych — stopnia magistra filozofji w zakresie: nauk filozoficznych, filologii polskiej, filologii klasycznej, filologii francuskiej, historii i pedagogiki.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

POSTANOWIENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 maja 1933 r. (Nr. IV NS-4022/33)

o organizacji studjów prawnych i społeczno-ekonomicznych w Katolickim Uniwersytecie
Lubelskim.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10/55, poz. 144).

W związku z rozporządzeniem z dnia 9 maja 1933 r. o udzieleniu Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu prawa nadawania niektórych niższych stopni naukowych (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 327) postanawiam, co następuje:

§ 1. 1. Studjum prawa i nauk społeczno-ekonomicznych trwa na Wydziale prawa i nauk spo-

leczno-ekonomicznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego cztery lata.

2. Z końcem każdego roku studenci powinni poddawać się egzaminom rocznym. Pomyślne złożenie egzaminu rocznego jest warunkiem przyjęcia na wyższy rok studjów.

§ 2. 1. Plan wykładów, obowiązujących i wymiar godzin na tym Wydziale musi być zasadniczo zgodny z planem wykładów i wymiarem godzin w uniwersytetach państwowych i obejmować wszystkie te przedmioty, które są przedmiotem egzaminu.

2. Ponadto winien Wydział starać się zorganizować i udostępnić studentom tego wydziału wykłady logiki, psychologii, historii, filozofji, medycyny sądowej oraz specjalnych wykładów prawnych.

§ 3. Przedmiotami egzaminu są:

A. N a s e k c j i p r a w n i c z e j:

a) po I roku:

1. Teorja prawa, 2. Prawo rzymskie, 3. Prawo polskie (hist. ustroju Polski i prawo sądowe),
4. Historia prawa na Zachodzie Europy, 5. Etyka;

b) po II roku:

1. Prawo kościelne, 2. Ekonomia (teorja, hist. doktryn ekon. pol. ekonomiczna i spo-

łączna), 3. Prawo polityczne wraz z nauką o Państwie, 4. Prawo narodów;

c) po III roku:

1. Skarbowość i prawo skarbowe, 2. Nauka administracji i prawo administracyjne, 3. Statystyka, 4. Prawo i postępowanie karne, 5. Filozofja prawa;

d) po IV roku:

1. Prawo cywilne, 2. Postępowanie sądowo-cywilne, 3. Prawo handlowe i wekslowe, 4. Prawo międzynarodowe prywatne.

B. Na sekcji ekonomiczno-społecznej:

a) po I roku:

1. Teorja prawa, 2. Historja gospodarcza, 3. Historja ustroju Polski, 4. Geografja gospodarcza, 5. Etyka;

b) po II roku:

1. Teorja ekonomji wraz z hist. doktryn ekonomicznych, 2. Prawo polityczne wraz z nauką o Państwie, 3. Skarbowość i prawo skarbowe wraz z rachunkowością państwową, 4. Statystyka, 5. Zarys prawa karnego;

c) po III roku:

1. Polityka ekonomiczna, 2. Zarys prawa cywilnego, 3. Nauka administracji i prawo administracyjne, 4. Prawo narodów;

d) po IV roku :

1. Ekonomia szczegółowa (działy wykładane w roku poprzedzającym egzamin), 2. Polityka społeczna, 3. Prawo administracyjno-gospodarcze, 4. Prawo handlowe i wekslowe, 5. Socjologia.

Rada wydziałowa ma prawo wprowadzenia obowiązkowego kolokwium np. z przedmiotów praktycznych, języków obcych, z tem, że ich złożenie z wynikiem dostatecznym jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu danego roku.

§ 4. 1. Minister ustanawia cztery komisje egzaminacyjne po jednej dla egzaminu każdego roku studiów.

2. Członkami Komisji Egzaminacyjnej są z urzędu: profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni, wykładający przedmioty egzaminacyjne. Inne osoby (profesorowie, docenci lub uczeni, niewyklądający na Wydziale) mogą być przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianowani członkami Komisji.

Przewodniczących, ich zastępców i skład Komisji Egzaminacyjnej mianuje Minister W. R. i O. P. na propozycję Rady Wydziałowej.

§ 5. Egzaminy odbywają się w terminie przedwakacyjnym. Przewodniczący Komisji może dla przyczyn wyjątkowych, jak choroba, służba wojskowa, zezwolić na egzamin w okresie jesiennym.

§ 6. 1. Okres egzaminacyjny wyznacza Rada Wydziałowa, a termin poszczególnych egzaminów — przewodniczący komisji.

2. Przewodniczący Komisji ustala termin składania podań o dopuszczenie do egzaminu.

3. Podania o dopuszczenie do egzaminów składają studenci do dziekanatu.

4. Do podania należy dołączyć indeks, zaświadczenie o zdaniu przepisanego ewentualnie kolokwium, oraz inne żądane przez dziekanat załączniki.

5. Przewodniczący ogłasza na tablicy wydziałowej listę przyjętych do egzaminu lub niedopuszczonych, oraz dzień i miejsce egzaminu.

§ 7. Przewodniczący Komisji egzaminacyjnej może zaliczyć egzamin zdany na innej sekcji wydziału w innej szkole akademickiej, lub przed komisją dla końcowego egzaminu przy Wydziale Prawa Uniwersytetu Lwowskiego.

§ 8. 1. Egzamin jest ustny.

2. Członkowie Komisji zwykłą większością głosów postanawiają o wyniku egzaminu. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący lub jego zastępca.

§ 9. Stopnie z egzaminu są następujące: niedostateczny, dostateczny, dobry, celujący.

§ 10. Protokół egzaminu prowadzi przewodniczący lub jego zastępca, a podpisują przewod-

niczący lub jego zastępca oraz wszyscy egzaminatorowie.

§ 11. Przewodniczący lub jego zastępca ogłasza wynik egzaminów i wydaje kandydatom zaświadczenie o danym egzaminie i jego wyniku.

§ 12. 1. Jeżeli kandydat otrzymał przy egzaminie rocznym jeden stopień niedostateczny, ma prawo zdawać egzamin poprawkowy w najbliższym terminie egzaminacyjnym, względnie, jeżeli zdawał w terminie jesiennym, po upływie 6 tygodni.

2. W razie otrzymania stopnia niedostatecznego z dwóch lub więcej przedmiotów, student obowiązany jest powtórzyć egzamin ze wszystkich przedmiotów.

3. Od uchwał Komisji niema odwołania.

§ 13. Student zdający egzamin poprawkowy, powinien zapisać się na wyższy rok warunkowo. Jeśli poprawki nie zda, wpis na rok wyższy unieważnia się. Kandydat, który nie zdał egzaminu, powinien się zapisać ponownie na ten sam rok studjów. Student, który ma zaliczony rok, a nie zgłosił się do egzaminu, może być dopuszczony z ważnych powodów do egzaminu przez przewodniczącego w następnym (po roku) terminie egzaminacyjnym, bez ponownego przesłuchania roku. Jeśli upłynie dłuższy okres niż roczny, o dopuszczeniu decyduje Rada Wydziałowa. W

tym wypadku, po zdaniu egzaminu, celem zapisania się na wyższy rok, musi się imatrykulować.

Egzamin, złożony po raz drugi z niepomyślnym wynikiem, można powtórzyć jeszcze raz i to tylko za zgodą Rady Wydziałowej. W tym wypadku niema potrzeby zapisywania się po raz trzeci na ten sam rok.

§ 14. Po złożeniu czterech egzaminów rocznych z przedmiotów obowiązkowych, wymienionych w § 3 niniejszego postanowienia, otrzymują absolwenci dyplom i tytuł magistra praw, względnie nauk społeczno-ekonomicznych, który stanowi dowód ukończenia uniwersyteckich studjów prawnych, względnie społeczno - ekonomicznych i uprawnia do ubiegania się o stopień doktorski.

§ 15. Równocześnie tracą swą moc:

a) rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dn. 28 marca 1922 r. L. 6034/IV/22 w przedmiocie końcowego egzaminu państwowego ze studjów prawniczych przy Wydziale Prawa i umiej. pol. Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. 1922 r. Nr. 25, poz. 276);

b) rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 25 lutego 1927 r. Nr. IV SW-2130/27 w sprawie egzaminów państwowych ze studjów prawniczych i ekonomicznych przy Wydziale Prawa i Umiejętności politycznych Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 65);

c) rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 27 maja 1927 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 25 lutego 1927 r. w sprawie egzaminów państwowych ze studjów prawniczych i ekonomicznych przy Wydziale Prawa i Umiejętności Politycznych Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. 1927 Nr. 9, poz. 133);

d) zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 1 października 1930 r., zmieniające przepisy w sprawie egzaminów państwowych ze studjów prawniczych i ekonomicznych przy Wydziale Prawa i Umiejętności Politycznych Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1927, Nr. 5, poz. 65 oraz Nr. 9, poz. 133, Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1930 r. Nr. 10, poz. 161).

POSTANOWIENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 maja 1933 r. (Nr. IV NS-4099/33)
w sprawie powołania do życia komisji magisterskiej na Wydziale Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10/33, poz. 145).

W związku z rozporządzeniem z dnia 9 maja 1933 r. o udzieleniu Katolickiemu Uniwersytetowi

Lubelskiemu prawa nadawania niektórych niższych stopni naukowych (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 327) zarządzam, co następuje:

§ 1. Powołuje się do życia przy Wydziale Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Komisję egzaminów magisterskich.

§ 2. Stopień magistra, uzyskany na tym Wydziale uprawnia do zdawania egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich.

§ 3. Egzaminy magisterskie odbywają się na tym Wydziale według przepisów obowiązujących na Wydziałach Filozoficznych (humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych) uniwersytetów, z tą różnicą, że skład Komisji magisterskiej ustala Minister W. R. i O. P.

§ 4. Wydział Nauk Humanistycznych jest uprawniony do nadawania stopni magistra filozofii w zakresie nauk filozoficznych, filologii polskiej, filologii klasycznej, filologii francuskiej, historii i pedagogiki na podstawie programu studjów i egzaminów, przewidzianych dla tych zakresów w państwowych szkołach akademickich.

§ 5. Znosi się Komisję egzaminacyjną, ustanowioną zarządzeniem z dnia 30 sierpnia 1930 r. Nr. II-18929/30.

§ 6. Komisja egzaminacyjna Wydziału Nauk Humanistycznych, powołana niniejszem rozporządzeniem, może zaliczyć egzamin dyplomowy,

złożony częściowo przed Komisją egzaminacyjną Wydziału, działającą na podstawie rozporządzenia, wymienionego w poprzednim paragrafie.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Komisja egzaminacyjna na Wydziale Prawa i Nauk Społeczno - ekonomicznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10/33, poz. 152).

Minister W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 9 maja 1933 r. ustalił następujący skład komisji egzaminacyjnych na Wydziale Prawa i Nauk Społeczno - ekonomicznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego dla sekcji prawnej i ekonomicznej.

I. E g z a m i n :

Przewodniczący — Prof. Ks. J. Wiślicki.

Zastępca — Prof. L. Górski.

Członkowie:

1. dla prawa rzymskiego — Prof. Ks. J. Wiślicki, Zast. prof. Ks. H. Insadowski,
2. dla teorii prawa — Prof. K. Stefko, Zast. prof. C. Martyniak,
3. dla prawa polskiego — Prof. L. Górski, Zast. prof. P. Skwarczyński,

4. dla prawa na Zachodzie Europy — Prof. W. Krzyżanowski, Zast. prof. J. Kamiński,
5. dla historii gospodarczej — Prof. L. Górski, Zast. prof. C. Strzeszewski,
6. dla geografji gospodarczej — Prof. W. Krzyżanowski, Prof. L. Waściszakowski,
7. dla etyki — Prof. Ks. A. Szymański, Zast. prof. C. Martyniak.

II. E g z a m i n :

Przewodniczący — Prof. W. Krzyżanowski,
Zastępca — Prof. K. Waściszakowski.

Członkowie :

1. dla prawa kościelnego — Prof. Ks. J. Wiślicki, Zast. prof. Ks. H. Insadowski,
2. dla prawa politycznego — Prof. I. Czuma, Zast. prof. A. Deryng,
3. dla prawa narodów — Prof. K. Stefko, Zast. prof. H. Dembiński,
4. dla ekonomji — Prof. L. Waściszakowski, Prof. W. Krzyżanowski, Prof. L. Górski,
5. dla statystyki — Prof. L. Waściszakowski, Prof. W. Krzyżanowski,
6. dla skarbowości — Prof. I. Czuma, Prof. Z. Pazdro.
7. dla zarysu prawa karnego — Zast. prof. Z. Papierkowski, Wykł. A. Kowalski.

III. E g z a m i n :

Przewodniczący — Prof. I Czuma,
Zastępca — Prof. Z. Pazdro.

Członkowie:

1. dla skarbowości — Prof. I Czuma, Prof. Z. Pazdro,
2. dla statystyki — Prof. L. Waściszakowski, Prof. W. Krzyżanowski,
3. dla prawa karnego i procedury karnej — Zast. Prof. Z. Papierkowski, Wykł. A. Kowalski,
4. dla prawa administracyjnego — Prof. Z. Pazdro, Zast. prof. W. Klonowiecki,
5. dla filozofji prawa — Prof. K. Stefko, Zast. prof. C. Martyniak,
6. dla zarysu prawa cywilnego — Prof. R. Longchamps, Prof. K. Przybyłowski,
7. dla prawa narodów — Prof. K. Stefko, Zast. prof. H. Dembiński,
8. dla polityki ekonomicznej — Prof. L. Waściszakowski, Prof. W. Krzyżanowski.

IV. E g z a m i n :

Przewodniczący — Prof. Ks. A. Szymański,
Zastępca — Prof. R. Longchamps de Berier.

Członkowie:

1. dla prawa cywilnego — Prof. R. Longchamps, Prof. K. Przybyłowski,
  2. dla postępowania cywiln. — Prof. K. Stefko, Zast. prof. A. Pastuszko,
  3. dla prawa handlowego i weksl. — Prof. R. Longchamps, Docent M. Honzatko,
  4. dla prawa międz. prywatnego — Prof. R. Longchamps, Zast. prof. A. Deryng,
  5. dla administracji gospodarczej — Prof. Z. Pazdro, Zast. prof. W. Klonowiecki,
  6. dla polityki społecznej — Prof. Ks. A. Szymański, Prof. L. Górski,
  7. dla socjologii — Prof. Ks. A. Szymański, Prof. L. Górski,
  8. dla ekonomiki — Prof. W. Krzyżanowski, Prof. L. Górski, Prof. L. Waściszakowski, Zast. prof. C. Strzeszewski.
- (Nr. IV. NS. — 4021/33).

Komisja egzaminów magisterskich na Wydziale Humanistycznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10/33, poz. 153).

Minister W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 9 maja 1933 r. ustalił na lata akademickie 1932/33 i 1933/34 następujący skład Komisji Egzaminacyjnej na wydziale Nauk Humanistycznych Kato-

lickiego Uniwersytetu Lubelskiego dla egzaminów magisterskich:

Prof. Mieczysław Popławski — przewodniczący.

Prof. Zygmunt Kukulski — zastępca przewodniczącego.

Członkowie Komisji:

A. Grupa nauk filozoficznych:

Prof. Henryk Jakubanis: przedmioty filozoficzne (logika, psychologja, metodologja ogólna, historia filozof.).

X. Prof. Antoni Szymański: etyka, historia filozofji chrześcijańsk.

Prof. Zygmunt Kukulski: przedmioty pedagogiczne,

Zast. prof. Bohdan Rutkiewicz: przedmioty filozoficzne,

Prof. Konstanty Chyliński: historia (jako przedmiot pomocniczy).

B. Grupa filologii polskiej.

Prof. Stanisław Szober i Prof. Witold Doroszewski: język polski, język starocerkiewno-słowiański, językoznawstwo porównawcze, gramatyka porównawcza języków słowiańskich,

Prof. Wiktor Hahn i Prof. Henryk Życzyński: historia literatury polskiej,

Prof. Henryk Jakubanis, X. Prof. Antoni Szymański i zast. Prof. Bohdan Rutkiewicz: główne zasady nauk filozoficznych.

C. Grupa filologii klasycznej.

Prof. S. Szober: opisowa i historyczna gramatyka języków greckiego i łacińskiego,

Prof. M. Popławski: język i literatura grecka i rzymska, metryka, stylistyka etc., wstęp do studjum filologii klasycznej,

Prof. Konstanty Chyliński: dzieje starożytne, archeologia klasyczna, wpływ świata klasycznego w kulturze nowożytnej,

Prof. Henryk Jakubanis, X. Prof. A. Szymański, zast. Prof. B. Rutkiewicz — jak wyżej.

D. Grupa filologii francuskiej.

Prof. Stanisław Stroński: język francuski, literatura francuska wraz z przedmiotami pomocniczymi,

Prof. H. Jakubanis, X. Prof. A. Szymański, zast. Prof. B. Rutkiewicz — jak wyżej,

Prof. K. Chyliński: historia powszechna ze szczególnem uwzględnieniem Francji.

E. Grupa historii.

Prof. L. Białkowski i Prof. S. Ptaszycki: dzieje

Polski, dzieje średniowieczne, zasady, metody badań historycznych,

Prof. K. Chyliński: dzieje starożytne,

Prof. H. Jakubanis, X. Prof. A. Szymański i zast. Prof. B. Rutkiewicz — jak wyżej,

Zast. Prof. Aleksander Kossowski: dzieje nowożytne.

F. Grupa pedagogiki.

Prof. Z. Kukulski: przedmioty pedagogiczne, organizacja i historia szkolnictwa,

Prof. H. Jakubanis: przedmioty filozoficzne.

X. Prof. A. Szymański: etyka (jako dział specjalny),

Zast. prof. B. Rutkiewicz: fizjologia ogólna, psychologia.

(Nr. IV. NS. — 4020/33).

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 25 września 1933 r.

o zwinięciu i utworzeniu niektórych wydziałów
Politechniki Lwowskiej i Politechniki
Warszawskiej.

(Dz. U. R. P. Nr. 71/35, poz. 526).

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 247) zarządza się co następuje:

§ 1. Zwija się Wydział Ogólny Politechniki Lwowskiej.

§ 2. Zwija się w Politechnice Warszawskiej wydziały: Inżynierji Lądowej, Inżynierji Wodnej oraz Geodezyjny i tworzy się nowy „Wydział Inżynierji“ dla kształcenia w zakresie inżynierji lądowej, wodnej i geodezji.

Wydział Inżynierji obejmuje katedry zwiniętych przepisem ust. 1 wydziałów — z wyjątkiem katedr wytrzymałości tworzyw i ekonomji politycznej.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 25 września 1933 r.

o zwinięciu niektórych katedr i zakładów naukowych w szkołach akademickich.

(Dz. U. R. P. Nr. 71/33, poz. 527).

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 247) zarządzam co następuje:

§ 1. Zwijam następujące katedry wraz z połączonemi z niemi zakładami naukowemi:

A. w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie
a) na Wydziale Filozoficznym:

1. katedrę filozofji (I),
  2. katedrę geografji fizycznej i kartografji,
  3. katedrę historji sztuki, zajętą przez profesora dra Juljana Pagaczewskiego,
  4. katedrę historji kultury,
- b) na Wydziale Prawa i Administracji:
1. katedrę ekonomji i polityki ekonomicznej,
- c) na Wydziale Lekarskim:
1. katedrę medycyny sądowej (I),
  2. katedrę chirurgji, zajętą przez profesora dra Jana Glatzla,
- B. w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie
- a) na Wydziale Humanistycznym:
1. katedrę historji literatury powszechnej,
  2. katedrę filologji romańskiej,
- b) na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych:
1. katedrę prawa i procesu karnego, zajętą przez profesora dra Stefana Glasera,
- c) na Wydziale Lekarskim:
1. katedrę chorób wewnętrznych, zajętą przez profesora dra Zenona Orłowskiego,
  2. katedrę neurologji,
  3. katedrę biologji,
- d) na Wydziale Sztuk Pięknych:

1. katedrę architektury polskiej,
C. w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie:

- a) na Wydziale Teologicznym:
    - 1. katedrę homiletyki,
    - 2. katedrę katechetyki i pedagogiki,
    - 3. katedrę socjologii chrześcijańskiej,
  - b) na Wydziale Humanistycznym:
    - 1. katedrę historii sztuki nowożytnej, zajęłą przez profesora dra Władysława Kozickiego,
    - 2. katedrę filologii angielskiej,
    - 3. katedrę kultury bliskiego Wschodu,
  - c) na Wydziale Prawa:
    - 1. katedrę prawa rzymskiego (I),
    - 2. katedrę historii prawa polskiego,
    - 3. katedrę ekonomji politycznej (I),
    - 4. katedrę prawa i postępowania sądowego-karnego (II),
    - 5. katedrę ogólnego i polskiego nowożytnego prawa politycznego,
  - d) na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym:
    - 1. katedrę matematyki, zajęłą przez profesora dra Stanisława Ruziewicza,
- D. w Uniwersytecie Poznańskim:
- a) na Wydziale Humanistycznym:
    - 1. katedrę historii nowożytnej (I),

2. katedrę historii literatury polskiej (I),
  3. katedrę historii filozofji,
  4. katedrę pedagogiki,
  5. katedrę filologii klasycznej, zajętą przez profesora dra Jana Sajdaka,
  6. katedrę języków wschodnich,
- b) na Wydziale Prawno-Ekonomicznym:
1. katedrę prawa administracyjnego (II),
- c) na Wydziale Matematyczno - Przyrodniczym:
1. katedrę paleontologii,
  2. katedrę systematyki i geografji roślin,
- d) na Wydziale Lekarskim:
1. katedrę higjeny,
- E. w Politechnice Lwowskiej:
- a) na Wydziale Ogólnym:
1. katedrę fizyki teoretycznej,
  2. katedrę matematyki,
  3. katedrę rysunków figuralnych,
- b) na Wydziale Inżynierji Lądowej i Wodnej:
1. katedrę geologii i paleontologii,
  2. katedrę rolnictwa,
  3. katedrę fizyki,
- c) na Wydziale Chemicznym:
1. katedrę botaniki i towaroznawstwa,
- F. w Politechnice Warszawskiej:
- a) na Wydziale Inżynierji Lądowej:
1. katedrę wytrzymałości tworzyw,

- b) na Wydziale Inżynierji Wodnej:
  1. katedrę ekonomji politycznej,
- c) na Wydziale Mechanicznym:
  1. katedrę organizacji pracy i przedsiębiorstw,
- d) na Wydziale Elektrycznym:
  1. katedrę elektrotechniki teoretycznej,
  2. katedrę urządzeń maszynowych,
- e) na Wydziale Architektury:
  1. katedrę historii sztuki i architektury średniowiecznej,

G. w Akademji Górniczej w Krakowie:

- a) na Wydziale Górniczym:
  1. katedrę prawoznawstwa,
  2. katedrę organizacji przedsiębiorstw przemysłowych.

§ 2. Tworzę następujące katedry wraz z zakładami naukowemi:

A. Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie:

- a) na Wydziale Teologicznym:
  1. katedrę filozofji chrześcijańskiej (II),

B. w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie

- a) na Wydziale Teologicznym:
  1. katedrę filozofji chrześcijańskiej,
- b) na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych:
  1. studjum prawa litewskiego,

c) na Wydziale Matematyczno - Przyrodniczym:

1. katedrę biologii,

C. w Uniwersytecie Warszawskim:

a) na Wydziale Humanistycznym:

1. katedrę socjologii,

2. katedrę etnologji i etnografji ogólnej,

3. katedrę etnografji polskiej,

4. katedrę egiptologii,

5. katedrę sinologii,

6. katedrę turkologii,

D. w Politechnice Lwowskiej:

a) na Wydziale Architektury:

1. katedrę rysunków figuralnych,

2. katedrę historii architektury polskiej.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Okólnik Ministra W. R. i O. P.

z dnia 1 grudnia 1928 r.

w sprawie uprawnień w szkolnictwie powszechnym słuchaczy Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 14/28, poz. 227).

Na podstawie art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół

powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258 i Nr. 53, poz. 512), przyznaję kwalifikacje dodatkowe w tym artykule przewidziane nauczycielom publicznych szkół powszechnych, którzy oprócz przepisanych kwalifikacyj zawodowych do nauczania i ustalenia w publicznych szkołach powszechnych przedstawia świadectwa z ukończenia dwuletniego:

1. Collegjum (kierunek matematyczny, fizykochemiczny, biologiczny, geologiczno - geograficzny (Wydziału Matematyczno - Przyrodniczego) lub

2. Collegjum (filozoficzne, historyczne i polonistyczne) Wydziału Humanistycznego lub

3. Collegjum Wydziału Pedagogicznego lub

4. Studium praca społeczno-oświatowej Wydziału Pedagogicznego Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie.

Świadectwa te zaopatrzone być winne następującym dopiskiem:

„W myśl okólnika z dnia 1 grudnia 1928 r. Nr. I-13661/28 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 14, poz. 227) świadectwo niniejsze daje w szkolnictwie powszechnem kwalifikacje dodatkowe, przewidziane w art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół po-

wszechnych (Dz. U. R. P. Nr: 20, poz. 258 i Nr: 55, poz. 512)“.

Zarazem uznaję świadectwo z ukończenia powyższych Collegjów i Studium Wolnej Wszechnicy Polskiej jako specjalny egzamin zawodowy, uprawniający w myśl art. 45 ustawy uposażeniowej z dnia 9. X. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr: 116, poz. 924) do otrzymania osobnego dodatku w artykule tym ustalonego.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 15 stycznia 1931 r.

w sprawie programu egzaminów na Wydziale Nauk Politycznych i Społecznych Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 3).

Na podstawie ustępu A. p. b) § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 8. XI. 1929 r. o zakładach naukowych i egzaminach szkolnych, wystarczających do osiągnięcia stanowiska urzędniczego w państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 663), zarządzam, aby egzamina przedmianowaną przez Ministerstwo Komisją Egzaminacyjną przy Wydziale Nauk Politycznych i Społecznych Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie odbywały się według programów, obowiązujących

jących w państwowych szkołach akademickich dla studjów i egzaminów w zakresie nauk prawnych i ekonomicznych.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 27 stycznia 1931 r.

w sprawie egzaminów końcowych na Wydziałach: Humanistycznym, Matematyczno - Przyrodniczym i Pedagogicznym (Dział Pedagogiczny) Wolnej Wszechnicy w Warszawie.

(Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 21).

Na podstawie § 4 (ust. A. pkt. d. 4) rozporządzenia Rady Ministrów z 8. XI. 1929 o zakładach naukowych i egzaminach szkolnych, wystarczających do osiągnięcia stanowiska urzędniczego w państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 663), zarządzam co następuje:

§ 1. Przekazuję Komisjom egzaminacyjnym, ustanowionym zarządzeniem z 2 lipca 1930 r. Nr. II-14306/30 na podstawie § 4 rozporządzenia z 11 maja 1929 w sprawie uprawnień dyplomowanych słuchaczy Wydziału Humanistycznego, Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego i Wydziału Pedagogicznego Wolnej Wszechnicy Polskiej przy dopuszczaniu do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich, odbywanie egzaminów

uprawnających do zajmowania stanowisk I kategorii w państwowej służbie cywilnej.

§ 2. Egzaminy wyżej wspomniane odbywać się będą na zasadach i według programów, określonych rozporządzeniem z 11 maja 1929 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 77).

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 2,

zawierający uprawnienia w służbie państwowej i na emeryturze, uzyskiwane przez ukończenie studiów wyższych.

U s t a w a

z dnia 17 lutego 1922 r.

o Państwowej Służbie cywilnej.

(Dz. U. R. P. Nr. 21/22, poz. 164).

z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 28 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 606), ustawą z dnia 21 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 286), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 658) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 737).

Art. 11. Pođ względem poziomu wykształcenia, wymaganego od kandydatów na urzędnika, dzieli się urzędników, względnie stanowiska służbowe w urzędach, na następujące trzy kategorie:

I. wymagające wykształcenia wyższego, potwierdzonego złożeniem odpowiednich egzaminów . . . . .

Kandydaci, ubiegający się o nadanie stanowiska w urzędzie, obowiązani są złożyć dowód poziomu wykształcenia, przepisanego dla jednej z powyższych kategorii.

Zaliczania poszczególnych stanowisk w urzędzie do wyżej wymienionych kategorii, wskazania, jakie zakłady należy uważać za wyższe lub średnie w rozumieniu niniejszej ustawy, oraz jakie egzaminy za wystarczające, zarówno jak ustalenia specjalnych wymagań od kandydatów na poszczególne stanowiska w urzędzie — w tej liczbie wprowadzenia egzaminów praktycznych — dokona osobnem rozporządzeniem Rada Ministrów ¹⁾).

W przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, może właściwa władza naczelna zamianować lub zezwolić na zamianowanie osoby nie posiadającej poziomu wykształcenia, przepisanego na stanowisko II lub III kategorii. Mia-

---

¹⁾ patrz str. 313.

nowanie na stanowiska I kategorii wymaga w tych przypadkach zgody Prezesa Rady Ministrów.

Art. 17. Ustanawia się 12 stopni służbowych. Służbę państwową po odbyciu służby przygotowawczej rozpoczyna się w myśl art. 11:

w I kategorii stanowisk od VIII stopnia służbowego.

W wyjątkowych przypadkach może Prezes Rady Ministrów, na wniosek właściwej władzy naczelnej, zezwolić na rozpoczęcie służby państwowej w wyższym stopniu służbowym, niż określony w ustępie poprzednim.

Mianowanie należy do właściwej władzy służbowej, która może je przekazać kierownikom władz, urzędów i instytucyj bezpośrednio podległych, o ile mianowanie nie zawiera awansu do wyższego stopnia służbowego. Postanowienie niniejsze nie narusza uprawnień wojewodów, wynikających z art. 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86), powołanego również w art. 1 p. 5 ustawy z dnia 17 lutego 1932 r. w sprawie zmian w ustawie o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 19,

poz. 129), — z wyjątkiem przypadków mianowania z awansem do wyższego stopnia służbowego.

Mianowanie urzędników I kategorii, zawierające awans do wyższego stopnia służbowego, wymaga każdorazowo zgody Prezesa Rady Ministrów. Mianowanie urzędników Sejmu i Senatu, oraz Kontroli Państwowej nie wymaga tej zgody.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 8 listopada 1929 r.

o zakładach naukowych i egzaminach szkolnych, wystarczających do osiągnięcia stanowiska urzędniczego w państwowej służbie cywilnej.

(Dz. U. R. P. Nr. 88/29, poz. 663).

Na podstawie art. 11 i 119 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) zarządza się co następuje:

§ 1. Za zakłady naukowe wyższe w rozumieniu art. 11 ustawy o państwowej służbie cywilnej uważa się: ¹⁾

a) zakłady naukowe, objęte ustawą o szkołach akademickich z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494), tudzież te, na które w drodze późniejszych aktów ustawodawczych zosta-

---

¹⁾ patrz str. 314.

ły rozciągnięte przepisy ustawy o szkołach akademickich, nadto Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Państwowe Konserwatorium Muzyczne w Warszawie, Oficerska Szkoła Topografów (o kursie 2-letnim, zlikwidowana w 1926 r.), Wyższa Szkoła Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej w Wilnie, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Wyższa Szkoła Handlu Zagranicznego we Lwowie, Wolna Wszechnica Polska w Warszawie, Szkoła Nauk Politycznych w Warszawie, Wyższe Studium Handlowe w Krakowie, Wyższa Szkoła Handlowa w Poznaniu, Trzyletnie Kursy Handlowe żeńskie Siemiradzkiej, Szkoła Mechaniczno-Techniczna H. Wawelberga i Rotwanda w Warszawie, obecnie Państwowa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie, Państwowa Szkoła Budowy Maszyn w Poznaniu, Państwowa Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie, Państwowa Szkoła Ogrodnictwa w Poznaniu i Szkoła Morska w Tczewie,

b) naukowe zakłady teologiczne: w Przemyślu (rzymsko i grecko-katolicki), w Stanisławowie (grecko-katolicki), Tarnowie, XX. Misjonarzy w Krakowie i OO. Jezuitów w Lublinie dawniej w Krakowie; seminarja duchowne (diecezjalne: we Lwowie (grecko-katolickie), Lublinie, Pelplinie, Płocku, Poznaniu i Włocławku,

c) wyższe uczelnie zagraniczne, których dyplomy i świadectwa z ukończenia w nich nauk uznane będą w przepisany trybie (nostryfikowane) za równoważne z dyplomami i świadectwami szkół akademickich. Dyplomy i świadectwa uzyskane w szkołach wyższych poza obecnymi granicami Państwa Polskiego z wyjątkiem Rosji przed dniem 1 listopada 1918 r., a w szkołach wyższych w Rosji, przed dniem 1 października 1917 r., nie wymagają nostryfikacji.

d) Wyższa Szkoła Wojenna w Warszawie, Wyższa Szkoła Intendentury w Warszawie, Ecole Supérieure de Guerre w Paryżu, Ecole Supérieure d'Intendance, względnie Stage d'Intendance w Paryżu, Ecole Navale w Brest.

§ 4. Za egzaminy wystarczające przy wykształceniu wyższem uważa się uzyskanie:

A. W odniesieniu do szkół krajowych:

a) przy studjach teologicznych:

dypłomu magistra teologii, absolutorjum z całkowitego (czteroletniego) kursu nauk na jednym z wydziałów teologicznych uniwersytetów, naukowych zakładach teologicznych lub w seminarjach (duchownych, wyszczególnionych w ust. b) § 1 niniejszego rozporządzenia, a nadto na wydziałach teologicznych i prawa kanonicznego Uniwersytetu Lubelskiego,

b) przy studjach prawniczych:

1) świadectwa z trzech egzaminów rządowych: prawnohistorycznego, sądowego i politycznego, złożonych przed jedną z komisji egzaminacyjnych przy uniwersytetach, 2) świadectwa z egzaminu końcowego na wydziałach prawnych uniwersytetów, 3) dyplomu magistra praw w jednym z uniwersytetów, 4) dyplomu magistra ekonomji w Uniwersytecie Poznańskim, 5) świadectwa z końcowego egzaminu państwowego dla absolwentów nauk prawnych uniwersytetów obcych, otrzymanego na wydziale prawa i nauk politycznych Uniwersytetu Warszawskiego lub na wydziale prawa i nauk społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, 6) dyplomu wydziału Nauk Politycznych i Społecznych Wolnej Wszechnicy Polskiej, uzyskanego przez słuchaczy rzeczywistych, posiadających świadectwo dojrzałości, po złożeniu egzaminu na podstawie przepisów, zatwierdzonych przez Ministra W. R. i O. P. w komisji, zatwierdzonej przez tegoż Ministra, bądź też w komisji z udziałem delegata Min. W. R. i O. P., 7) dyplomu Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie, uzyskanego przez słuchaczy rzeczywistych, posiadających świadectwa dojrzałości, po złożeniu egzaminu na podstawie przepisów, zatwierdzonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Komisji, zatwierdzonej przez tegoż Ministra.

c) przy studjach lekarskich:

1) dyplomu lekarza w jednym z uniwersytetów, 2) dyplomu doktora wszechnauk lekarskich w jednym z uniwersytetów, 3) świadectwa z końcowego egzaminu lekarskiego, złożonego przed komisją egzaminacyjną przy Uniwersytecie Warszawskim przez absolwentów, pochodzących z ziem polskich b. cesarstwa niemieckiego, którzy studja lekarskie odbywali w uniwersytetach niemieckich, 4) świadectwa uzupełniającego egzaminu lekarskiego, złożonego przed Komisją egzaminacyjną przy Uniwersytecie Warszawskim, 5) dyplomu lekarskiego zagranicą, uznanego w myśl rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. w porozumieniu z Ministrem Zdrowia Publicznego z dnia 14 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 251);

d) przy studjach filozoficznych:

1) świadectwa egzaminu naukowego na nauczyciela szkół średnich, złożonego przed jedną z państwowych Komisji egzaminacyjnych, 2) dyplomu magistra filozofji w jednym z uniwersytetów, 3) dyplomu doktora filozofji w jednym z uniwersytetów, 4) dyplomu ukończenia Wydziału Humanistycznego, Matematyczno - przyrodniczego lub Pedagogicznego Wolnej Wszechnicy Polskiej, uzyskanego przez słuchaczy rzeczywiście, posiadających świadectwa dojrzałości,

po złożeniu egzaminu na podstawie przepisów, zatwierdzonych przez Ministra W. R. i O. P. w Komisji, zatwierdzonej przez tegoż Ministra, bądź w Komisji z udziałem delegatów Ministra W. R. i O. P., 5) dyplomu Wydziału Nauk humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, uzyskanego po zdaniu egzaminu przed Komisją egzaminacyjną przy wydziale, w składzie zatwierdzonym przez Ministra W. R. i O. P.,

e) przy studjach technicznych:

1) dyplomu inżyniera: dróg i mostów, hydrotechnika, mechanika, chemika, architekta w Politechnice Warszawskiej lub Lwowskiej, 2) dyplomu inżyniera elektryka, inżyniera geodety w Politechnice Warszawskiej, 3) dyplomu inżyniera elektrotechnika, inżyniera mierniczego lub inżyniera meljoracyjnego w Politechnice Lwowskiej, 4) świadectwa ukończenia Szkoły Mechaniczno-Technicznej H. Wawelberga i S. Rotwanda oraz świadectwo ukończenia z tytułem technolog mechanik lub technolog elektryk przy studjach w Państwowej Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki im H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie oraz w Państwowej Szkole Budowy Maszyn w Poznaniu,

f) przy studjach artystycznych:

w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie dyplomu

lub świadectwa odpowiedniej uczelni, oraz w Państwowem Konserwatorjum Muzycznym w Warszawie — dyplomu jej ukończenia;

g) przy studjach górniczych i hutniczych: dyplomu inżyniera hutnika lub górnika w Akademii Górniczej w Krakowie,

h) przy studjach rolniczych: leśnych i ogrodniczych:

1) świadectwa ukończenia czteroletniego kursu nauk, bądź dyplomu inżyniera, rolnika, uzyskanego na Studium rolniczym, względnie na Wydziale rolniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, 2) dyplomu inżyniera rolnika, bądź inżyniera leśnika w Politechnice Lwowskiej; 3) dyplomu inżyniera: rolnika, leśnika lub ogrodnika w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, 4) dyplomu inżyniera rolnika lub leśnika na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego, 5) świadectwa złożenia egzaminu głównego w Państwowej Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie oraz w Państwowej Szkole Ogrodnictwa w Poznaniu,

i) przy studjach weterynaryjnych: dyplomu lekarza weterynarji w Akademii Weterynaryjnej we Lwowie, na Wydziale Weterynaryjnym Uniwersytetu Warszawskiego,

j) przy studjach handlowych: dyplomu ukończenia Wyższej Szkoły Handlo-

wej w Warszawie, dyplomu ukończenia Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie, dyplomu ukończenia Wyższego Studium Handlowego w Krakowie, dyplomu ukończenia Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu, dyplomu Trzyletnich Kursów Handlowych żeńskich Siemiradzkiej z datą od 1911 do 1919 r.,

k) przy studjach farmaceutycznych:

matury gimnazjalnej i dyplomu magistra farmacji,

l) przy studjach dentystycznych:

matury gimnazjalnej i dyplomu lekarza-dentysty w Państwowym Instytucie Dentystycznym w Warszawie,

m) przy studjach morskich:

świadczenia kończenia Szkoły Morskiej w Tczewie.

B. W odniesieniu do szkół zagranicznych:

dowodów ukończenia studjów, wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 183) w sprawie zmiany art. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. o dodatkach do płacy zasadniczej funkcjonariuszów państwowych oraz załącznika Nr. 4 do tegoż artykułu z tem, że przy dyplomach belgijskich nie wymaga się potwierdzenia stopnia państwowego przez Commission d'entérinement.

§ 5. Za dowód wykształcenia wyższego uważa się również uzyskanie świadectwa względnie dyplomu, odpowiadającego warunkom, wyszczególnionym w ustawie z dnia 21 września 1922 r. w przedmiocie tytułu inżyniera (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 823) tudzież świadectw i dyplomów, wymienionych w art. 5 ustępy a), c), d), e), f), k) ustawy, dotyczącej kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych w brzmieniu załącznika do rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 15 września 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 864).

Ponadto za posiadających wystarczające egzaminy, wymagane do osiągnięcia stanowiska I kategorii w państwowej służbie cywilnej, uważa się tych z pośród czynnych w chwili wydania niniejszego rozporządzenia funkcjonarjuszów, którzy na mocy ustawy o uposażeniu z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429 — 435) i rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 521) i z dnia 27 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 183) pobierali dodatki za studja wyższe, względnie na podstawie ustępu końcowego art. 100 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R.

P. Nr. 116, poz. 924) uzyskali wyższy szczebel uposażenia.

§ 8. W wypadkach wątpliwych, nieobjętych postanowieniami poprzednich paragrafów rozporządzenia niniejszego decyduje, jakiemu poziomowi wykształcenia (wyższe, średnie) odpowiada przedstawiony dowód z ukończenia szkoły lub złożenia egzaminów w kraju lub zagranicą, Rada Ministrów na wniosek Ministra W. R. i O. P.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 629), z dnia 23 września 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 710), z dnia 17 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 836), oraz z dnia 14 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 421).

U s t a w a

z dnia 13 grudnia 1923 r.

o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych

(Dz. U. R. P. Nr. 6/24, poz. 46).

Tekst jednolity rozporządzenia Ministra Skarbu z 25. III. 1931 (Dz. U. R. P. Nr. 42/31, poz. 380), zmieniony ustawą z 18. III. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 26/32, poz. 239).

Art. 37 oraz art. 50 ust. 3 i 4.

3. Nadto przy wymiarze uposażenia emerytalnego dolicza się minimalny, odnośniami ustawami przepisany, nie przekraczający jednak 4 lat, czas rzeczywistych studjów w wyższych zakładach naukowych państwowych i uznanych za równorzędne z państwowymi, jeżeli czas tych studjów nie biegnie równoległe z czasem służby, zaliczalnej do emerytury i tylko w przypadkach całkowitego zakończenia studjów przepisanimi egzaminami.

W razie reaktywowania emeryta, który przeszedł w stan spoczynku przed dniem 1. X. 1923 czas studjów wyższych może być zaliczony do wysługi emerytalnej dopiero po przesłużeniu co najmniej 5 lat w państwowej służbie polskiej.

Czas obowiązkowej służby wojskowej oraz studjów wyższych ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia o to uposażenie.

Art. 94. Funkcjonariuszom państwowym pozostającym na służbie w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, dolicza się przy wymiarze uposażenia emerytalnego czas studjów wyższych w myśl art. 37 punktu 3 ust. 2 niniejszej ustawy.

Art. 105. Służbę (wojskową) określoną w powyższych ustępach niniejszego art. liczy się do wysługi emerytalnej, jeżeli nie zalicza się równo-

cześniej z nią trwającej innej służby, studjów lub pracy zawodowej do wysługi emerytalnej.

Art. 72. Sierotom, odbywającym studia w zakładach naukowych, przyznaje się pensję sierocą z powyższymi zastrzeżeniami na każdy rok szkolny aż do ukończenia studjów, nie dłużej jednak, niż od ukończenia 24 roku życia.

§ 13. Rozporządzenia Rady Ministrów z 26. III. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 320).

Czas obowiązkowej służby wojskowej funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych podoficerów jako też czas studjów wyższych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych ma pływ tylko na wymiar uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie nabycia prawa do emerytury. Zawodowym oficerom dolicza się czas obowiązkowej służby wojskowej do wysługi emerytalnej. Doliczenie czasu studjów wyższych następuje na podstawie przedłożonych świadectw o ukończeniu studjów. Na żądanie władzy ma funkcjonarjusz państwowy względnie zawodowy wojskowy przedłożyć zaświadczenie, stwierdzające minimalny czas studjów w odpowiednim wyższym zakładzie naukowym oraz złożenie przepisanych egzaminów. W przypadku rozpoczęcia studjów w wyższych przed wstąpieniem do służby, a ukończenia ich w czasie trwania tej służby, dolicza się do wysługi emerytalnej tylko

czas studjów, odbytych przed rozpoczęciem służby. Czas studjów odbywanych równocześnie ze służbą zaliczalną do wysługi emerytalnej, nie może być zaliczony do powyższej wysługi.

Przez studja wyższe, wymienione w art. 5 i 6 ustawy z 26 września 1922 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach średnich og. kształc. i semin. naucz. (Dz. U. poz. 864 ex 1924) rozumieć należy w myśl art. 13 tej ustawy studja uprawniające do pobierania dodatków za studja wyższe w myśl art. 4 ustawy z 15 lipca 1920 (Dz. U. poz. 429) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1922 w tym przedmiocie (Dz. U. poz. 183).

(Wyrok N. T. A. 7. XI. 1931 r. L. rej. 3395/29).

Pojęcie studjów wyższych, zakończonych przepisaniem egzaminami, przewidzianych w art. 8 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli wyraźnie określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1922 r., poz. 183 Dz. U., zawierające wykaz uniwersytetów i szkół wyższych równorzędnych uniwersytetom, zarówno krajowych jak i zagranicznych, z wyszczególnieniem rodzaju studjów i dowodów ukończenia poszczególnych rodzajów studjów.

(Wyrok N. T. A. 12. I. 1932. L. rej. 7145/29).

Dodatek za studja wyższe, uwzględniony przy ustalaniu podstaw emerytury na zasadzie ustawy z 28. VII. 21, poz. 466 winien być również uwzględniony w myśl art. 86 i 93 ustawy z 11. XII. 23, poz. 393 przy wymiarze emerytury na zasadzie tej ostatniej ustawy przez przyznanie emerytowi wyższego szczebla uposażenia, nie zaś przez zaliczenie mu z tego tytułu 4 lat do wysługi emerytalnej.

Wyrok N. T. A. z 21. IX. 29, l. rej. 2895/27. Zł. 10507).

Prawo na zaliczenie 4 lat za studja wyższe z art. 37 niniejszej ustawy nie uzasadnia żądania o spensjonowanie.

Właściwa władza na podstawie 2-go ustępu art. 29-niejszej ustawy w brzmieniu noweli z dnia 13. II. 1924 (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 178) ma prawo przenieść w stan spoczynku funkcyjnarjusza, który mając 60 lat przesłużył wraz z doliczeniem 4 lat za studja wyższe, 35 lat.

(Wyrok N. T. A. z 6. V. 1925. L. Rej. 475/24).

Funkcyjnarjuszom b. państwa austriackiego, którzy prócz studjów uniwersyteckich odbyli studja górnicze i po upadku tego państwa wstąpili na służbę państwową polską, wlicza się do wysługi emerytalnej czas studjów wyższych w ilości, nie przekraczającej 4 lat, bez względu na przepis zawarty w § 19 ustawy austr. z 21. VII. 1871 r. (Dz. U. P. austr. Nr. 77).

(Wyrok N. T. A. z 10. II. 1926. L. Rej. 1954/25).

Przy ustalaniu daty początku studjów wyższych, przewidzianych w art. 37 ust. z dn. 11. XII. 23 r. ma decydujące znaczenie wyłącznie data imatrykulacji.

(Wyrok NTA. z 18. IX. 1928, l. rej. 1493/26. Zb. Nr. 1504).

Osoby, które przed wygaśnięciem mocy obowiązującej cesarskiego rozporządzenia z dnia 14 marca 1917 r. austr. Dz. p. p. Nr. 130, a więc przed wejściem w życie ustawy z 21 września 1922 r., poz. 825 — zezwolenia do używania tytułu inżyniera nie otrzymały, mogą nabyć prawo do używania tego tytułu tylko w sposób przewidziany w tej ustawie, która przyznając prawo nadawania tytułu inżyniera radom wydziałów technicznych szkół akademickich i wydziałowi filozoficznemu Uniwersytetu Jagiellońskiego dla studjum rolniczego, nie przewidują żadnych uprawnień w tym względzie dla Ministra Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.

(Wyrok N. T. A. 2. XI. 1932 R. L. rej. 9080/30).

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

z dnia 31 sierpnia 1933 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustalające wysokość dodatkowych wynagrodzeń rektorów, prorektorów, dziekanów i kierowników oddziałów i studjów w państwowych szkołach akademickich.

(Dz. U. R. P. Nr. 75/33, poz. 554).

Na podstawie art. 27 ustawy z dnia 9 października 1925 r. o uposażeniu funkcyjnarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), w brzmieniu ustalonym art. 60 ustęp 3 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 29(poz. 247), zarządza się co następuje:

§ 1. Rektorzy państwowych szkół akademickich otrzymują za swe czynności następujące dodatkowe wynagrodzenia:

a) rektorzy uniwersytetów i politechnik po 500 zł. miesięcznie;

b) rektorzy: Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i Akademji Górniczej w Krakowie po 400 zł. miesięcznie;

c) rektorzy: Akademji Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie, Akademji Sztuk Pięknych w Krakowie i Akademji Stomatologicznej w Warszawie po 300 zł. miesięcznie.

§ 2. Prorektorzy państwowych szkół akademickich otrzymują za swe czynności następujące dodatkowe wynagrodzenie:

a) uniwersytetów i politechnik po 300 zł. miesięcznie;

b) szkół, wymienionych w punkcie b) § 1 po 250 zł. miesięcznie i

c) szkół, wymienionych w punkcie c) § 1 po 200 zł. miesięcznie.

§ 3. Dziekani wydziałów państwowych szkół akademickich otrzymują za swe czynności następujące dodatkowe wynagrodzenie:

a) w uniwersytetach i politechnikach po 250 zł. miesięcznie i

b) w szkołach, wymienionych w punkcie b) § 1 po 200 zł. miesięcznie.

§ 4. Kierownicy opartych na własnych statutach oddziałów i studjów w państwowych szkołach akademickich otrzymują za swe czynności dodatkowe wynagrodzenie w wysokości po 200 zł. miesięcznie.

§ 5. Określone w poprzednich paragrafach dodatkowe wynagrodzenia przysługują rektorowi, prorektorowi, dziekanom i kierownikom oddziałów i studjów, poczynając od dnia 1 września 1933 r. i przytem tylko za okres faktycznego pełnienia przez nich obowiązków, przywiązanych do danego urzędu.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

BIBLIOGRAFJA.

- 1) „Ustawy i rozporządzenia M. W. R. i O. P., dotyczące szkół akademickich“, Warszawa 1925.
- 2) Kumaniecki K. Wł. „Zbiór najważniejszych przepisów uniwersyteckich“, Kraków 1913.
- 3) Czeżowski T. „Zbiór ustaw i rozporządzeń o studjach uniwersyteckich“, Wilno 1926.
- 4) Czerwiński J. K. „Szkoly wyższe w Polsce“, wyd. II, Warszawa 1930.
- 5) Drzewiecki P. „Sprawność wyższych uczelni w Polsce w świetle cyfr“, Warszawa 1925.
- 6) Hubert J. „Ogólne stanowisko prawne Uniwersytetu Poznańskiego“, Poznań 1925.
- 7) Konferencje Rektorów Szkół Akademickich w Polsce w latach 1919 — 1931. — Warszawa 1932.
- 8) Kostanecki K., Sierpiński W., Kutrzeba St., Ujejski J., Chrzanowski W., Sosnowski J. „Przemówienia na posiedzeniu Sejmowej Komisji Oświatowej w dniu 21. I. 1933 r.“ Kraków 1933.
- 9) Kot St. „Podstawy historyczne współczesnej organizacji szkół akademickich“. 1933.
- 10) Maciejewski K. „Upadek naukowy i moralny szkół wyższych“, Warszawa 1924.

11) „W obronie wolności szkół akademickich“. Głosy J. Archutowskiego, O. Balzera... Kraków 1935.

12) Organizacja życia akademickiego. Informator na rok r. ak. 1952/53. Warszawa 1952.

13) Sławiński Z. „Reorganizacja studjów wyższych“, Warszawa 1931.

14) „Jeszcze w sprawie wolności szkół akademickich“, Kraków 1935.

15) „Studja uzupełniające na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie“, Lwów 1930.

16) „Szkoły Wyższe R. P.“, wyd. I. — 1927, wyd. II. — 1930; Warszawa.

17) Ziomek M. J. „Obraz studjów prawnych“, Kraków, 1931.

18) Kotarbiński T. „Reforma szkół akademickich“, Racionalista Nr. 4 z 1933 r.

19) Wałek-Czernecki T. „Sprawa szkół akademickich“, Warszawa 1933. Odbitka ze „Zrębu“.

20) Biegeleisen Z. W. „Reforma studjów ekonomicznych na wyższych uczelniach“, Lwów, 1935.

21) Czuma I. „Reforma uniwersytetów“, Zrąb Nr. 12 z 1933 r.

22) Marchlewski L. „W sprawie nowej ustawy o szkołach akademickich“, Kraków 1935.

23) Bednarski St. „W obronie wolności szkół akademickich“, Przegląd Powszechny Nr. 590.

24) Ganszyniec R. „Walka o szkoły akademickie“, Przegląd Humanistyczny Nr. 1 z 1935.

25) Czerny Z. „Reforma ustroju szkół akademickich“. Zrąb Nr. 9 z 1932 r.

26) Czuma I. „O nowy ustrój szkół akademickich“, Droga, Nr. 5, z 1933 r.

27) Dwie ustawy o szkołach akademickich“ (szkie porównawczy). Oświata i wychowanie Nr. 5 z 1933.

28) W Sejmie R. P. debatowano nad ustawą o szkołach akademickich na 74, 91, 92 i 96 posiedzeniu (Druki 648 i 713); uchwalono ją 21. II. 1933, a poprawki Senatowi 15. III. 1933; w Senacie R. P. debatowano i przyjęto na posiedzeniu 50 z dnia 4. III. 1933 r. (Druk 49).

SKOROWIDZ.

Liczby oznaczają stronicę.

Absolwenci szkół zawodowych jako kandydaci do szkół
artystycznych 277.

Adjunkci 139, 140, 148.

Administracja gospodarcza 34:

dziekani 34,

fundusze państwowe 34,

fundusze własne 34,

fundusze z opłat studenckich 34,

kontrola 35,

komisja administracyjna 36,

majątek własny i państwowy 34,

pomieszczenia 35,

potrzeby budowlane 35,

preliminarz budżetowy 35,

rektor 34.

senat 35,

sprawozdanie półroczne 35,

umowy z nauczycielami 35,

wydział 36,

zapisy i darowizny 34.

Akademia Stomatologiczna w Warszawie 59, 230, 279.

- Akademja Sztuk Pięknych w Krakowie 279.
Akademja Sztuk Pięknych w Warszawie 59.
Ankieta w sprawie obsadzenia katedry 40, 41.
Aresztowanie studenta 261.
Asystenci młodszy 139, 148, 149.
Asystenci starszy 139, 140, 148.
Audytor 195, 196, 205.
Biblioteki 55.
Biuro Personalne Min. W. R. i O. P. 79, 80.
Cudzoziemcy — profesor 102.
Cudzoziemcy — studenci 49.
Czas nauki 44, 45.
Członkowie stowarzyszeń akademickich 55.
Demonstratorzy 139, 148.
Dni wolne od nauki 45, 44, 45.
Dobrani członkowie Rad Wydziałowych 81.
Docenci 28, 40.
    adwokat — 97, 98,
    asystent starszy 140,
    delegaci 28,
    habilitacja 37,
    prawo wykładania 38,
    profesor tytularny 40,
    prokurator 97,
    przenoszenie prawa wykładania 39,
    przepisy dyscyplinarne 40,
    senat 28,
    sędzia sądów powszechnych 97,
    sędzia studencki 53,
    utrata prawa wykładania 38.
Dochodzenie policyjne przeciw studentowi 262.
Doktoranci 49, 191.
Doktorat 46, 50, 51.
Doktorat cudzoziemców 47.

Dyplomy nie wymagające nostryfikacji 252.

Dyrektor biblioteki 33, 50.

Dyskusja habilitacyjna 38.

Dziekan 29:

    dodatkowe wynagrodzenie 62, 157, 327.

    immatrykulacja 50,

    karanie studentów 192,

    korespondencja 29,

    podział funduszków 34,

    pomieszczenia 36,

    potrzeby budowlane 36,

    przyjmowanie studentów 49,

    relegowani studenci 52, 178,

    sprawozdanie wydziału 29,

    uchwały Rady Wydziałowej 28,

    umowy z asystentami 179,

    upomnienie studenta 52,

    urlopy studentów 50,

    w szkole jednowydziałowej 30,

    wybór 29,

    zakłady 33.

    Egzaminy 50, 51, 279, 282, 513.

    Elewi 139, 148.

    Emerytura 164, 322.

    Ferje 43, 44, 45.

    Fundusz opłat studenckich 34, 233, 238.

    Fundusz „Państwowe Stypendja Akadem.“ 225.

    Granica wieku 42, 164.

    Grono nauczycielskie 36, 102:

        biuro personalne Min. W. R. i O. P. 79, 80,

        kwalifikacje 37, 38,

        skład osobowy 36,

        stosunki służbowe 59,

- szkoły prywatne 57,
uposażenie 157,
Habilitacja 37, 38:
dyskusja habilitacyjna 38,
prawo wykładania 38,
przewód 38.
Honoris causa 47.
Imatrykulacja 50, 169.
Instancje dyscyplinarne dla studentów 53, 54.
Instruktorzy (konstruktorzy) 139, 140, 148.
Interwencja policji wobec studentów 258.
Język wykładowy i urzędowy 20.
Kary dyscyplinarne studentów 52.
Kary porządkowe studentów 52, 192.
Katedry założenie i zwinięcie 19, 40.
Kategorie urzędników państwowych 312.
Katolicki Uniwersytet Lubelski 279, 282, 284, 285, 292,
294, 297.
Kierownik biblioteki — patrz Dyrektor biblioteki.
Kierownik sekretariatu 25, 36.
Kierownik studjum specjalnego 31, 62, 327.
Kierownik zakładu 32.
Komisja biljoteczna 35.
Komisja dla oceny wyników ankiety 41.
Komisja dla przemianowania profesora nadzwyczajnego
na zwyczajnego 42.
Komisja dyscyplinarna dla studentów 53, 193.
Komisja dyscyplinarna odwoławcza dla studentów 53, 54.
Komisja dyscyplinarna specjalna dla studentów 53.
Komisja dyscyplinarna dla profesorów 119,
Komisja dyscyplinarna wyższa 26, 130.
Komisja nostryfikująca 249.
Komitet administracyjny 36.
Kompetencja władz akademickich 20, 24.

- Konstruktorzy (instruktorzy) 139, 140, 148.
Korespondencja urzędowa szkoły i wydziału 25, 29.
Korespondencja stowarzyszeń akademickich 215.
Kronika szkoły 25.
Kurator stowarzyszeń akadem. 207, 209, 213, 214, 215, 216.
kustosze 139, 140, 148
Lektorzy 56.
Lektorzy uposażenie 162.
Majątek szkoły 24, 34.
Minister Skarbu 228.
Minister Spraw Wojskowych 52.
Minister W. R. i O. P. 74:
    administracja gospodarcza 35,
    Akademja Stomatologiczna w Warszawie 59,
    Akademja Sztuk Pięknych w Warszawie 59,
    asystenci młodszy 149,
    asystenci starszy 140,
    audytor 195, 203.
    docenci 38, 39,
    dodatkowe wynagrodzenie rektora, prorektora, dziekanów, kierowników oddziałów i studjów 62, 327.
    doniesienie karne p. prof. 133,
    fundusze państwowe 34,
    fundusze z opłat studenckich 34,
    język wykładowy 20,
    kierownik zakładu 52, 33,
    komisja dyscyplinarna dla profesorów 119, 120,
    komisja dyscyplinarna dla studentów 121, 194,
    majątek szkół 34,
    mianowanie profesora 42, 104, 105,
    nadawanie praw 57,
    nazwy szkół prywatnych 59,
    nominacje pomocniczych sił naukowych 139, 140,
    nostryfikacja 47, 251, 252,

numerus clausus 49,
obowiązki profesorów 107,
obsadzenie katedry 41,
odpis orzeczeń dyscypl. 151,
odzyskanie stopni nauk. 51,
opłaty 46,
organizacja studjów 47,
organizacja szkół 45,
Państw. Rada Ośw. Publ. 75, 79,
podział na wydziały, studja, oddziały 19,
postęp. dyscypl. p. stud. 53, 54, 195, 197, 199, 200,
postępowanie habilit. 38,
prawo studjowania 16, 17,
prawo wykładania 38, 39, 42,
profesor honorowy 42,
profesor tytularny 40,
profesor zwycz. i nadzw. 40,
programy egzamin. 47,
programy wykładów 46,
protokół wyborów rekt. 85,
przenoszenie w stan nieczynny 114, 115, 146,
Rada Wydziałowa 27,
regulamin Rady Wydz. 28,
regulamin Senatu 22,
rektora obowiaz. zajęcia 26,
rektora wybór 24,
rodzina usuniętego prof. 117,
rok akademicki 43,
rzecznik dyscypl. p. prof. 121, 122,
skarga Senatu do NTA 23,
słuchacze cudzoziemcy 49,
sprawozdanie rektora 35,
sprawozdanie z opłat 234,
statut szkoły 20, 58,

stopnie naukowe dla cudzoziemców 46,
stopnie naukowe honor. 47,
stopnie naukowe i zawodowe 47,
stosunki służb. profes. 62,
stowarzyszenia akademickie 54, 204, 205, 207, 208, 213,
216, 217, 219, 222,
studja specjalne 31,
stypendja 225, 226, 227, 228, 229,
szkoły prywatne 57,
śledztwo p. prof. 123, 124,
tajność orzeczeń p. prof. 122,
tajność post. dysc. p. stud. 195,
uchwały ogóln. zebr. prof. 21,
uchwały Rady Wydz. 28,
uchwały Senatu 23,
umowy z zastępc. prof. 139,
urlopy profesorów 111,
urlopy pomocn. sił nauk. 145,
ustąpienie profesora 115, 116,
usunięcie prof. bez postęp. dyscyplinarnego 116,
władza naczelna 20,
władza naczelna bezpośr. 13,
wstrzymanie kary p. prof. 133,
wybór prorektora 26,
wybór rektora 24,
wykaz służbowy prof. 131,
wykonanie kar p. prof. 131,
wymiar obow. wykł. pomocnicz. sił naukowych 141,
wymiar obow. wykł. prof. 112,
wymiar obow. wykł. rektora 26,
zajęcia uboczne prof. 109,
zakładanie i zwijanie wydz. 19,
zaliczenie służby prof. 105,
zamknięcie szkoły 48,

- zatwierdzenie progr. wykł. 46,
 zawieszenie profesora 134, 135,
 zawieszenie studenta 201, 202,
 zawieszenie wykładów 48,
 zebranie ogólne profes. 21,
 zjazd rektorów 20,
 złagodzenie kary stud. 203.
- Nadawanie praw szkołom istnieją. 18, 56, 57, 58, 279, 282,
 284, 285, 306, 308, 309.
- Nadzór zwierzchni nad szkoł. wyższ. 13, 20.
- Nadzór nad stowarzysz. akad. 213, 217.
- Nagana studentów 52.
- Najwyższy Trybunał Adm. 23, 79, 85 do 91.
- Nauczyciele nieakademiacy 35, 36, 42.
- Nazwy szkół akademickich 18, 59.
- Nieakademiackie szkoły 15.
- Niezależność sądu w spraw. dysc. 53.
- Niezaliczenie studentom studjów 52
- Nostryfikacja dyplomów 248, 247, 251.
- Nostryfikacja dypl. dentystycznych 256.
- Numerus clausus — patrz ograniczenie liczby słuchaczy.
- Obserwatorzy 139, 140, 148.
- Obywatele państw obcych jako studenci 49.
- Obywatele państw obcych jako profesorowie 102.
- Odroczenie student. służby wojskowej 263, 265, 270, 275.
- Odwołanie do Ministra w sprawie stowarzyszeń 207, 208.
- Odwołanie studenta od orzeczeń dyscypl. 53.
- Odwołanie profesora od orzeczeń dyscyplin. 129, 136, 137.
- Ograniczenie liczby słuchaczy 49, 170.
- Oplaty 12, 46, 228, 229, 230, 236.
- Oplaty ulgi 231, 232.
- Oplaty egzaminacyjne 33, 239.
- Oplaty egzaminacyjne podatek 165.

Oplaty za nostryfikację 247.
Organizacja nauczania i wychow. 43.
Organy bezpieczeństwa 26, 258.
Osobowość prawna stowarz. akad. 204.
Osobowość prawna szkół 18.
Osoby prowadzące zlecone wykł. 138, 139.
Osoby prowadzące zlecone wykł. uposażenie 162.
Państwowa Rada Oświec. Publ. 75.
Państwowy Instytut Dentystyczny w W-wie — patrz Akademia Stomatologiczna w Warszawie.
Podatek dochodowy od opłat za egzaminy 165.
Podział szkół wyższych 14.
Policja — patrz Organy bezpieczeństwa.
Politechnika Lwowska 300.
Politechnika Warszawska 300.
Pomocnicze siły naukowe 139:
    choroba 144,
    czas służby 140, 141.
    emerytura 164.
    kary dyscyplinarne 147.
    komisje dyscyplinarne 147, 148,
    listy kwalifikacyjne 143,
    nominacja 140,
    objęcie obowiązków 141,
    obowiązki 143,
    odpowiedzialność dyscypl. 116—138, 147,
    rozwiązanie stosunku służb. 146,
    rzecznik dyscyplin. 148,
    senat 148,
    stan nieczynny 146.
    ślubowanie 142, 154,
    uposażenie 158,
    urlop 144, 145,
    ustąpienie ze stanowiska 146,

- wykaz służbowy 106, 142,
wymiar godzin 141,
zapowiedzenie i zajęcie uposażenia 145.
- Postępowanie dyscyplinarne przeciw docentom 40.
Postępowanie dyscyplinarne przeciw pomoc. sił nauk. 116.
Postępowanie dyscyplinarne przeciw prof. 120,
Postępowanie dyscyplinarne przeciw stud. 190.
Pozbawienie doktoratu 50, 51.
Pozbawienie prawa wykładania 38.
Pozbawienie studenta prawa do studjów 52, 201.
Pozbawienie studenta udziału w życiu akademick. 52.
Prawo studjowania 16, 17.
Prawo wykładania 37, 38, 39, 42, 117.
Prezes Rady Ministrów 104.
Prezydent R. P. 24, 40, 42, 103.
Prodziekan 50.
Prodziekan w szkole jednowydział. 30.
Profesorowie:
  adwokat 97, 98,
  choroba i opieka lekarska 109, 112,
  czas służby 105, 164,
  doniesienie karne 155,
  emerytura 105, 164,
  kary dyscyplinarne 116, 117,
  komisje dyscyplinarne 119, 120, 130,
  komisje dyscyplinarne przy innej szkole 121,
  korzyści z zakładów 109,
  mianowanie 104,
  mieszkanie 109,
  minister i podsekr. stanu 111,
  objęcie obowiązków 104, 107,
  ochrona prawna urzęd. 114.
  odpowiedzialność dyscyplin. 116,
  odpowiedzialność dyscyplin w stanie spocz. 118,

odpowiedzialność cywilna 116.
odpowiedzialność karna 116,
odwołanie od orzeczenia kom. disc. 129, 136, 157,
orzeczenie dyscyplin. 128, 129, 136,
oskarżenie 125, 126,
podatek dochodowy od opłat za egzaminy 165,
poseł na Sejm R. P. 95, 96, 111,
poseł na Sejm Śląski 96, 111,
postępowanie dyscypl. 120, 121, 122, 138,
prokurator 97,
przedawnienie w postęp. dyscypl. 118,
rodzina usuniętego 117,
rozprawa dyscyplin. 127,
rozwiązanie stosunku służbow. 114,
rzecznik dyscyplinarny 121, 122, 124,
sądowe postępowanie karne 153, 154,
sędzia sądów powszechnych 97,
sędzia Sądu Najwyższego 97,
sędzia Trybunału Kompetenc. 99, 100, 101,
skazanie na karę sądową 116,
stan nieczynny 114, 115,
stosunek do dziecka 108,
stosunek do państwa 107, 108,
stosunki gospodarcze ze szkołą 109,
śledztwo w postęp. dyscypl. 123, 124, 125,
ślubowanie 106, 154,
tajemnica służbowo 108,
tajność postępowania disc. 122,
termin rozprawy dyscypl. 137,
umorzenie sprawy disc. 125,
uposażenie 112, 113, 157, 279,
urlop 110, 111,
ustąpienie z katedry 115, 116,
usunięcie bez post. dyscypl. 116,

wdrożenie postęp. dyscypl. 123,
władze i postęp. dyscypl. 119 do 138,
wolność nauczania 110,
wykaz służbowy 106, 131,
wymiar godzin 104,
wyższa Komisja Dyscypl. 150,
wznowienie postęp. dysc. 132, 133,
zajęcia uboczne 108, 109,
zapowiedzenie i zajęcie uposaż. 115,
zaskarżenie zawieszenia 135,
zawiązanie stosunku służb. 104,
zawieszenie w obowiązkach 134, 135,
zmiana organizacji szkoły 114.

Profesorowie honorowi 36, 42.

Profesorowie nadzwyczajni 36, 40, 41, 53, 102,

Profesorowie tytułarni 36, 40, 106.

Profesorowie zwyczajni 36, 40, 41, 53, 102.

Profesorowie zwyczajni — patrz Profesorowie.

Program wykładów 46.

Prorektor 26:

    dodatkowe wynagrodzenie 62, 157, 227,

    stałe załatwianie spraw 27,

    w szkole jednowydziałowej 30,

    w szkole prywatnej 57,

    w 1933 roku 59,

    wybór 26,

    Wyższa Komisja Dyscypl. 27,

    zastępca 27.

Prosektorzy 139, 140, 148.

Prywatne szkoły akademickie 56:

    grono nauczycielskie 57,

    nadawanie praw 18, 56, 57, 58, 279, 282, 284, 285,

    prorektor 57,

    rektor 57,

statut 57,
spis szkół 58,
stopnie naukowe 57.

Przenoszenie prawa wyklad. 39.

Przewinienia studentów wszelkie 51, 53, 260.

Przewinienia studentów zbiorowe 53.

Przewód habilitacyjny 38.

Rada profesorów studjum specjalnego 31.

Rada Wydziałowa 27:
ankieta w sprawie obsadzenia katedry 40,
asystenci starsi 140,
docenci 28,
dziekan 28,
habilitacja 57,
komisja do oceny wyn. ankiety 41,
mianowanie profesorów 41,
nauczyciele nieakadem. 42,
nostryfikacja 248, 256,
ograniczenie liczby słuch. 49.
podział funduszków 36,
pomocnicze siły nauk. 139,
preliminarz budżetowy 56,
profesorowie honorowi 42,
profesorowie innych wydz. 28,
program wykładów 46,
przyjęcie słuchacza (odmowa) 49,
regulamin 28,
skład osobowy 27,
stopnie naukowe honorowe 47,
stopnie zawodowe 47,
studja specjalne 31,
stypendja 226,
uchwały (zawieszanie) 28,
zakłady 32,

zaliczenie studjów wolnym słuchaczom 51,
zastępcy profesorów 139,
zlecone wykłady 139.

Regulamin komitetu admin. 36.

Regulamin Państw. R. Ośw. P. 77.

Regulamin Rady Wydziałowej 28, 58.

Regulamin Senatu 22, 58.

Regulamin Zebrania Ogólnego Profesorów 21.

Regulamin zgromadzeń akadem. 56.

Rektor 23:

dodatkowe wynagrodz. 62, 157, 527,

doniesienia karne na stud. 196,

imatrikulacja 50,

karanie studentów 192,

korrespondencja 25,

krönika szkoły 25,

majątek szkoły 24, 54, 55,

organy bezpieczeństwa 26,

Państw. Rada Ośw. Publ. 76,

pomocnicze siły naukowe 139, 140, 146,

postęp. dyscypl. p. prof. 123,

postęp. dyscypl. p. stud. 195,

przelanie uprawnień Senatu 25,

sekretarjat 25,

senat 23,

skład osob. i progr. wykł. 25,

spory kompetencyjne 24,

sprawozdanie gospodarze 55,

sprawozdanie roczne 21,

stowarz. akad. 208, 209, 211, 213, 215, 216, 217, 218,

studenci na dwu wydział. 49,

szkoly prywatne 57,

teren szkoły 26,

uchwały Senatu (zawieszanie) 23,

uchwały zgrom. ogóln. prof. (zawieszanie) 21,
upomnienia studentów 52,
w szkole jednowydziałowej 30,
w 1933 roku 59,
wybór 24, 81,
wymiar obowiązk. zajęć 26,
Wyższa Komisja Dyscypl. 26,
zakłady 33,
zapisy i darowizny 35,
zastępcy profesorów 139,
zawieszenie profesora 134, 135,
zawieszenie wykładów 48,
zgrupowania akadem. 55,
zlecone wykłady 139,
złagodzenie kary stud. 202.

Relegowanie studentów 178.

Reorganizacja wydziałów 19,

Rewizja osobista studenta 261.

Rok akademicki 43, 44, 45.

Sekretarjat szkoły 25.

Senat akademicki 22, 73:

- ankieta w sprawie obsadzenia katedry 41,
- biblioteki 33,
- delegaci docentów 28,
- druga instancja dyscyplinarna dla pomocniczych sił naukowych 148,
- majątek szkoły 35,
- obsadzanie katedry 41,
- podział pomieszczeń 35,
- potrzeby budowlane 35,
- preliminarz budżetowy 35,
- profesor honorowy 42,
- przelanie uprawnień na rektora 22,
- przepisy dyscypl. dla docentów 40.

regulamin 22,
rektor 25,
sekretarjat 25,
skarga do N. T. A. 25,
skład osobowy 22,
sędzia i komisje disc. dla studentów 55,
sprawozdania gospod. 35,
statuty stowarzysz. akad. 205,
stopnie naukowe honorowe 47,
studja specjalne 31,
uchwały 23,
umowy z nauczycielami 35,
w szkole jednowydział. 30,
wdrozenie post. disc. p. prof. 123,
zakłady 32,
zawieszenie profesora 134, 135,
zawieszenie wykładów 48,
zgromadzenia akadem. 56,
Sędzia dla student. 53.
Skład osobowy komit. admin. 36,
Skład osobowy Rady Wydział. 27.
Skład osobowy Senatu 22.
Skład osobowy szkoły i program wykładów 25, 46.
Skład osobowy Zebrania Ogólnego Profesorów 21.
Skrócenie i odroczenie służby wojskowej 263.
Sluchacze 48:
    cudzoziemcy 49,
    kategorie 48.
Sluchacze — patrz Studenti.
Sluchacze politechniki, medycyny i weterynarji 271.
Spis państw. szkół akadem. 18.
Spis prywatnych szkół akadem. 58.
Spis szkół wyższych i egzaminów w państwowej służbie
    cywilnej 313.

Spis szkół zawodowych i szkoły wyższe artystyczne 278.

Sprawozdanie roczne rektora 21.

Sprawozdanie gospodarcze rektora 35.

Sprawozdanie wydziału 29.

Sprawozdanie zakładu 32.

Statut Organizacyjny Min. W. R. i O. P. 79.

Statut państwowej szkoły akadem. 20, 21, 25, 33, 58.

Statut prywatnych szkół akad. 57.

Stopnie naukowe 18, 46, 47, 50, 57, 203.

Stopnie naukowe honorowe 47.

Stopnie służbowe urzędników państwowych 312.

Stopnie zawodowe 47, 50.

Stowarzyszenie akadem. 54, 204:

członkowie 204,

ewidencja 211, 212, 223,

kontrola 216,

kurator 207, 209, 213, 214, 215, 216,

nadzór 213, 217,

odpowiedzialność dyscypl. władz 218,

odwołanie do Ministra 207, 208, 219,

odwołanie do Senatu 216,

osobowość prawna 204,

rejestr 223,

reorganizacja 221, 222,

rozwiązanie 219, 220, 222,

sprawozdanie 217,

statut 206, 207, 208,

stowarzyszenie jako członek innego stowarzyszenia
204, 222,

stowarzyszenie oparte o inne przepisy 205,

typy 204,

wybory 208, 209, 210,

w 1933 roku 221, 222,

założenie 205,

zawieszenie 219.

Studenci 48:

- absolutorjum 186, 201,
- album 177,
- audytor 195, 196,
- dowód osobisty 174; 175, 259;
- frekwencja 181,
- imamtrykulacja 50, 169, 175,
- indeks (kiszczeczka legitym.) 172, 173, 174, 175; 201,
- interwencja policji 258,
- karta imamtrykulacyjna 176, 177,
- karta wpisowa 171, 172, 173, 174, 175, 180,
- kary 52,
- kary porządkowe 192,
- katalog studentów 174, 180, .
- komisja dyscypl. odwoł. 193, 194, 195, 200, 202,
- komisja dyscypl. specjalna 194, 197, 201, 202,
- księga dyscyplinarna wydziału 201,
- nomen receptum 181,
- numerus clausus 49, 170,
- odwołanie dyscypl. 200,
- opłaty — patrz Opłaty,
- orzeczenie dyscypl. 199, 200,
- postępowanie dysc. 51, 190, 195; 203,
- przedawnienie post. dysc 191,
- przekroczenia 51, 52, 192,
- rozprawa dyscypl. 197, 198,
- sędziowie dyscypl. 193, 194, 195, 202,
- spóźnione przyjęcie 180,
- statut organiz. Min. W. R. i O. P. 80,
- stowarzyszenia — patrz Stowarzyszenia,
- studenci na dwu wydział. 49,
- studenci szkół artystyczn. 49,
- studenci zwyczajni 16, 49,

stypendja — patrz Stypendja,
ślubowanie 178,
świadectwo kollokwalne 182,
świadectwo odejścia 50, 184, 185, 191, 201,
ulgi w opłatach — patrz Opłaty,
umorzenie postęp. dysc. 191, 197,
upomnienie dziekana 52,
upomnienie rektora 192,
urlopy 50,
usunięcie 52,
visum dziekana 182, 183,
wdrożenie postęp. dysc. 192,
wolni słuchacze — patrz Wolni słuchacze,
wpis na wykłady 178, 179.
wykroczenia zbiorowe 192,
wyrok sądów powszechn. 191,
zawieszenie 201, 202,
zgromadzenie 55,
złagodzenie kary 203.

Studja specjalne 31:

kierownik 31,
rada profesorów 31.

Studja wyższe w państwowej służbie cywilnej 310, 313.

Studja wyższe i emerytura 322.

Studjum obrony państwa nauki obywatelstwa i sprawności fiz. 16.

Stypendja 13, 224:

bezzwrotne 228,
fundusz „Państwowe Stypendja Akadem.” 225,
liczba i wysokość 226,
opłaty 228, 229,
podział 226,
pożyczki 226,
praca zarobkowa 227,

- przyznawanie 221,
- utrata 227,
- warunki otrzymania 224,
- zwolnienie od zwrotu 228.
- Szkola Główna Handlowa 58.
- Szkoły jednowydziałowe 30.
- ślubowanie profesorów 154.
- ślubowanie pomocn. sił nauk. 155.
- ślubowanie studentów 50, 178.
- Świadectwa szkół średnich a szkoły wyższe 16.
- Świadectwa szkół zawodowych a szkoły wyższe 278.
- Świadectwo odejścia 50, 184, 185, 191, 201.
- Świadectwo studjów wolnego słuchacza 189.
- Tajemnica służbowa 108.
- Tajność post. dyscypl. 122, 195.
- Teren szkoły 26.
- Typy stowarzyszeń akadem. 204.
- Uchwały Rady Wydział. 28.
- Uchwały Senatu 23.
- Uchwały walnego zebrania stowarzyszeń akad. 214.
- Uchwały Zebran. Ogóln. Prof. 21, 22.
- Uchwały zjazdu rektorów 21.
- Uczestnicy walnych stowarz. akademick. 214.
- Uczestnicy zgromadzeń akadem. 56.
- Upomnienie studenta 52.
- Uposażenie 112, 113, 157, 279, 327.
- Urlopy profesorów 110, 111.
- Urlopy pomocn. sił nauk. 145.
- Urlopy studentów 50.
- Urzednicy biblioteki 33.
- Urzednicy sekretarjatów 79.
- Urzednicy państwowi z wyzszeim wykształceniem 310, 313
- Usunięcie profesora 116.
- Usunięcie studenta 52.

- Utrata praw do skróconej służby wojskowej 268.
- Utrata prawa wykład. 38.
- Utworzenie legendy — patrz Prawo wykładania.
- Władze szkół jednowydz. 30.
- Wojsko 51; 263.
- Wolna Wszechnica Polska 306, 308, 309.
- Wolni słuchacze 49, 51, 187, 188, 189, 191.
- Wolność badań naukowych i ogłaszania ich wyników 12, 17, 27, 29, 37, 38, 40, 46.
- Wybory dziekana 29.
- Wybory prorektora 26, 81.
- Wybory rektora 24, 81:
  - dobrani członkowie Rad Wydz. 81,
  - głosowanie na delegata 82,
  - głosowanie na rektora 83, 84,
  - kandydat na delegata 82,
  - kandydat na rektora 83,
  - liczba delegatów 81,
  - mandat delegata 83,
  - protokół wyborów delegatów 83,
  - protokół wyborów rektora 85,
  - quorum zebrania wyborcz. deleg. 82,
  - quorum zebrania wyborcz rektora 83,
  - w szkołach jednowydział. 85.
- Wybory w stowarzysz. akad. 208, 209, 210.
- Wydział Nauki i Szkół Wyższych Min. W. R. i O. P. 80.
- Wydziału założenie i zwinięcie 19.
- Wykład habilitacyjny 38.
- Wyższa Komisja Dyscypl. 26, 27, 119, 120, 130.
- Zakładanie i zwijanie wydziału 19, 300.
- Zakładanie i zwijanie szkoły ak. 18.
- Zakładanie i zwijanie katedr 18, 305.
- Zakładu założenie i zwinięcie 19.
- Zakłady 31:

- biblioteki 33,
- dziekan 33,
- kierownik 32,
- profesor nieczynny 42,
- rektor 33,
- sprawozdanie 32.
- Zapisy i darowizny 34, 35.
- Zastępca prodziekana 30.
- Zastępca prorektora 27.
- Zastępcy profesorów 138, 139.
- Zastępcy profesorów uposażenie 160.
- Zastępcy asystentów 139, 148, 149.
- Zawiadamianie o aresztowaniu studenta 262.
- Zawiadamianie władz wojskowych o ukończeniu szkoły 264.
- Zawiadamianie o przekroczeniu karno-administr. stud. 26
- Zawieszenie profesora 134, 135.
- Zawieszenie studenta 201, 202.
- Zawieszenie wykładów 47, 48.
- Zebranie ogólne profesorów 21:
  - regulamin 21,
  - rektor 21,
  - skład osobowy 21,
  - sprawozdanie 21,
  - statut szkoły 21,
  - uchwały 21, 22.
- Zgromadzenia akademickie 55, 56.
- Zjazd rektorów 20.
- Zlecone wykłady — patrz Osoby prowadzące zlecone wykłady.
- Zwijanie i zakładanie katedr 19, 301.
- Zwijanie i zakładanie szkoły 18, 48.
- Zwijanie i zakładanie wydziału 19, 300.
- Zwolnienie od dyskusji i wykładu habilitacyjnego 38.
- Zwolnienie od opłat — patrz Opłaty.

SPIS RZECZY.

	Str.
Wstęp	5
I rozdział. Ustrój	9
II rozdział. Profesorowie	93
III rozdział. Studenci	167
1 dodatek. Przepisy dotyczące poszczególnych szkół	277
2 dodatek. Przepisy o uprawnieniach w państwowej służbie cywilnej z racji ukończenia studjów wyższych	310
3 dodatek. Biblijografja polska o szkołach akadem.	329
Skorowidz	353

